

Strategie rozvoje regionu Hranicko 2014 – 2020

*Strategie komunitně vedeného místního rozvoje území
místní akční skupiny Hranicko na období 2014 – 2020*

MAS Hranicko z. s.

Tř. 1. máje 328

753 01 Hranice

mas@regionhranicko.cz

+420 773 58 30 20

www.regionhranicko.cz

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje území místní akční skupiny Hranicko na období 2014 – 2020 vznikla díky projektům MAS Hranicko:

2013:

- Název projektu: Podpora tvorby strategie pro rozvoj MAS
- Dotační titul: **Program obnovy venkova Olomouckého kraje v roce 2013**
- Projekt byl realizován za finanční podpory Olomouckého kraje

2014:

- Název projektu: Podpora vzniku strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území MAS Rozvojové partnerství Regionu Hranicko
- Dotační titul: **Operační program Technická pomoc 2007-2013**

EVROPSKÁ UNIE
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
INVESTICE DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

- Název projektu: Podpora tvorby Integrované strategie rozvoje území
- Dotační titul: **Příspěvek Místní akční skupině v roce 2014**
- Projekt byl realizován za finanční podpory Olomouckého kraje

2015:

- Název projektu: Podpora činností MAS při procesu standardizace a certifikace strategie
- Dotační titul: **Program obnovy venkova Olomouckého kraje v roce 2015**
- Projekt byl realizován za finanční podpory Olomouckého kraje

2016:

Dotační titul: **Program návratné finanční výpomoci MAS se sídlem v Olomouckém kraji v roce**

EVROPSKÁ UNIE
Evropský fond pro regionální rozvoj
Integrovaný regionální operační program

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

OBSAH

1. POPIS ÚZEMÍ A ZDŮVODNĚNÍ JEHO VÝBĚRU	6
2. ANALYTICKÁ ČÁST	9
2.1 Socio-ekonomická analýza.....	9
2.1.1 Specifické prvky území.....	9
2.1.2 Současný stav území regionu.....	11
2.1.2.1 Přírodní charakteristika	11
2.1.2.2 Životní prostředí	14
2.1.2.1.1 Stav ovzduší.....	14
2.1.2.1.2 Vodní zdroje	16
2.1.2.1.3 Využití krajiny, zemědělství a nerostné zdroje	17
2.1.2.1.4 Lesy a lesnictví.....	23
2.1.2.1.5 Krajina, krajinný ráz, ochrana přírody.....	24
2.1.2.1.6 Odpadové hospodářství	25
2.1.2.3 Obyvatelstvo	30
2.1.2.4 Ekonomické poměry.....	39
2.1.2.5 Trh práce	47
2.1.2.5.1 Volná pracovní místa a uchazeči o práci.....	48
2.1.2.5.2 Míra nezaměstnanosti.....	49
2.1.2.5.3 Počet uchazečů na jedno volné pracovní místo	51
2.1.2.6 Sociální oblast.....	52
2.1.2.7 Zdravotnictví	56
2.1.2.8 Vzdělávání a školství	58
2.1.2.9 Bydlení	63
2.1.2.10 Doprava.....	66
2.1.2.10.1 Dopravní infrastruktura.....	66
2.1.2.10.2 Silniční doprava	66
2.1.2.10.3 Cyklistická doprava.....	71
2.1.2.10.4 Železniční doprava	75
2.1.2.10.5 Letecká a vodní doprava	77
2.1.2.11 Technická infrastruktura.....	78
2.1.2.11.1 Vodovody	78
2.1.2.11.2 Kanalizace	79

2.1.2.11.3	Plyn a elektřina.....	80
2.1.2.11.4	Telekomunikace.....	81
2.1.2.12	Vybavenost obcí a dostupnost služeb.....	81
2.1.2.13	Kultura a sport.....	84
2.1.2.14	Turistický ruch.....	89
2.1.2.14.1	Turistická atraktivita.....	89
2.1.2.14.2	Ubytovací zařízení.....	92
2.1.2.15	Řízení obcí, informovanost, spolupráce.....	94
2.1.2.16	Bezpečnost.....	97
2.1.3	Rozvojový potenciál regionu.....	102
2.1.3.1	Lokální aktéři zapojení do rozvoje území.....	105
2.2	SWOT analýza.....	108
2.3	Analýza problémů a potřeb.....	110
3.	STRATEGICKÁ ČÁST.....	135
3.1	Stanovení vize, strategických cílů, specifických cílů a opatření.....	135
3.1.1	Mise MAS Hranicko.....	135
3.1.2	Přehled principů při realizaci SCLLD.....	136
3.1.3	Vize regionu Hranicko 2022.....	137
3.1.4	Klíčové oblasti rozvoje území.....	138
3.1.4.1	Strategické cíle a priority.....	139
3.1.4.2	Specifické cíle, opatření a aktivity.....	141
3.2	Popis integrovaných a inovativních rysů strategie a hierarchie cílů, včetně jasných a měřitelných cílů pro výstupy a výsledky.....	160
3.2.1	Integrační prvky.....	160
3.2.2	Inovativní prvky.....	162
3.3	Vazba na strategické dokumenty.....	164
3.3.1	Národní strategické dokumenty.....	164
3.3.2	Krajské strategické dokumenty.....	165
3.3.3	Strategické dokumenty na úrovni ORP Hranice a Města Hranice.....	167
3.4	Akční plán.....	168
3.4.1	Terminologie.....	168
3.4.2	Programové rámce programů/Fiche.....	169
3.4.2.1	Základní přehled Fichí.....	169
3.4.2.2	Programový rámec a Fiche MAS-IROP.....	170

3.4.2.3	Programový rámec a Fiche MAS-OPZ.....	180
3.4.2.3.1	Navýšení indikované alokace programového rámce MAS-OPZ o 30%	181
3.4.2.3.2	Klíčový projekt MAS.....	196
3.4.2.4	Programový rámec a Fiche MAS-PRV	197
3.4.2.5	Klíčový projekt MAS.....	206
3.4.2.6	Výsledky	207
3.4.2.7	Grafické znázornění struktury programových rámců SCLLD.....	209
3.5	Vazba na horizontální témata.....	214
3.5.1	Udržitelný rozvoj	214
3.5.2	Rovné příležitosti a zákaz diskriminace a rovnost mužů a žen.....	215
4.	IMPLEMENTAČNÍ ČÁST	217
4.1	Popis řízení včetně řídicí a realizační struktury MAS	217
4.1.1	Řídící složka	217
4.1.1.1	Valná hromada	217
4.1.1.2	Výbor MAS	217
4.1.1.3	Předseda Výboru MAS.....	218
4.1.1.4	Výběrová komise	218
4.1.1.5	Kontrolní komise	219
4.1.1.6	Pracovní skupiny.....	219
4.1.2	Realizační složka struktury MAS.....	220
4.1.2.1	Management MAS.....	220
4.2	Popis postupů vyhlášení výzev MAS, hodnocení a výběr projektů s uvedením plánované personální kapacity	221
4.2.1	Postupy a obecné zásady v procesu administrace výzev.....	221
4.2.1.1	Příprava výzvy.....	221
4.2.1.2	Trvání výzvy.....	222
4.2.1.3	Kontrola žádostí o dotaci	223
4.2.1.3.1	Odvolání žadatele proti výsledku kontroly	224
4.2.1.4	Věcné hodnocení a výběr projektů	224
4.2.1.5	Administrace a monitoring projektů v průběhu jejich realizace	226
4.2.1.5.1	Administrace klíčových projektů MAS	227
4.2.1.6	Archivace a zajištění auditní stopy.....	227
4.2.1.7	Plánovaná personální kapacita pro administraci výzev a projektů.....	228
4.2.2	Postupy pro zamezení střetu zájmů při hodnocení projektů.....	230

4.2.2.1	Výběrová komise	230
4.2.2.2	Výbor MAS	231
4.3	Popis animačních aktivit	232
4.4	Popis spolupráce mezi MAS na národní a mezinárodní úrovni a přeshraniční spolupráce	237
4.4.1	Projekty spolupráce MAS v rámci programového rámce MAS-PRV.....	237
4.4.2	Neprojektová spolupráce	238
4.4.3	Spolupráce s dalšími subjekty	238
4.4.3.1	Regionální úroveň.....	238
4.4.3.2	Nadregionální úroveň.....	238
4.5	Popis zvláštních opatření pro hodnocení, monitoring a evaluaci	240
4.5.1	Opatření pro monitoring	240
4.5.2	Opatření pro evaluaci	241
4.5.3	Sebeevaluace MAS	242
5.	PŘÍLOHY	244
5.1	Finanční plán	244
5.1.1	Rozklad financování Fichí SCLLD po letech.....	244
5.1.2	Rozklad financování Programových rámců SCLLD po letech a celkově	262
5.1.3	Financování podle programů a ESI fondů	266
5.2	Indikátory pro programové rámce.....	267
5.3	Mapa území a seznam obcí	271
5.4	Popis postupu zapojení komunity do vypracování SCLLD.....	273
5.5	Analýza rizik.....	278
5.5.1	Metodika.....	278
5.5.2	Výsledky	280
5.5.3	Závěr	288
5.6	Čestné prohlášení.....	291
6.	SEZNAMY OBRÁZKŮ A TABULEK	293
7.	POUŽITÉ ZKRATKY	296
8.	ZDROJE A PODKLADY.....	298

1. POPIS ÚZEMÍ A ZDŮVODNĚNÍ JEHO VÝBĚRU

MAS Hranicko (do září 2014 jako Rozvojové partnerství Regionu Hranicko) je organizací typu "místní akční skupina" (MAS), která působí na území správního obvodu ORP Hranice, jmenovitě na území obcí Běloutín, Býškovice, Černotín, Dolní Těšice, Horní Těšice, Horní Újezd, Hrabůvka, Hranice, Hustopeče nad Bečvou, Jindřichov, Klokočí, Malhotice, Milenov, Milotice nad Bečvou, Olšovec, Opatovice, Paršovice, Partutovice, Polom, Potštát, Provodovice, Rakov, Radíkov, Rouské, Skalička, Stráži nad Ludinou, Špičky, Teplice nad Bečvou, Ústí, Všechnovice a Zámrský. K 1. 1. 2016 vyčleněním z vojenského újezdu Libavá opět vznikla obec Luboměř pod Strážnou, která se nachází severně od obce Potštát, na pomezí Olomouckého a Moravskoslezského kraje. V roce 2001 v ní žilo 154 obyvatel, v roce 2009 tam bylo evidováno 48 adres. Po svém znovuoobnovení obec spadá do územní působnosti SO ORP Hranice. MAS Hranicko předpokládá připojení obce do své územní působnosti.

Region Hranicko leží ve východní části Olomouckého kraje (severovýchodní cíp okresu Přerov). Na severovýchodě sousedí s Moravskoslezským krajem, (okres Nový Jičín), na jihu a na jihovýchodě se Zlínským krajem (okresy Vsetín a Kroměříž). Území je situováno mimo úrodnou Hanou, v kopcovité, místy hornaté krajině, s rozsáhlými lesními celky a mírně drsnějším podnebím. Na rozloze ORP Hranice, která činí 325,40 km², žije k 31. 12. 2014 celkem 34 424 obyvatel, čímž se řadí mezi největší mikroregiony České republiky. Hustota obyvatelstva je 105,8 obyv./km², což je méně než průměr Olomouckého kraje (120,7 obyv./km²).

Vymezení území, na němž MAS Hranicko působí, vychází ze dvou navzájem souvisejících faktů. Jednak se jedná o spádové území města Hranice, které bylo už po celé minulé století správním centrem oblasti, novodobě stvrzené zákonem č. 314/2002 Sb. Město Hranice je v něm stanoveno jako obec s pověřeným obecním úřadem a rozšířenou působností pro spádovou oblast, kterou území MAS kopíruje (Obr. 1). Druhým faktem a zároveň posílením soudržnosti bylo založení Mikroregionu Hranicko v roce 1999, který až na několik nečlenských obcí rovněž kopíruje správní území ORP Hranice. MAS při svém vzniku tyto skutečnosti respektovala. Spádová oblast Hranicka má ovšem mnohem delší historii než je období posledních několika desítek let. Nejstarší nálezy o dlouhodobém osídlení regionu pravěkým člověkem se datují do období paleolitu (250 000 – 400 000 př. n. l.), kdy Moravskou branou vedla tzv. „Mamutí stezka“. V okolí Horních a Dolních Těšic byly nalezeny pozůstatky z mladší doby kamenné (5. až 3. tisíciletí). Na území jsou také doloženy i

další kultury, včetně osídlení Slovy (kolem 8. století). Již od 11. století se začalo území regionu hustě osidlovat a jeho centrem se stala osada Hranice. Koncem 13. století byly Hranice povýšeny na město a v období rozdrobených venkovských panských sídel měly význam především jako obchodní centrum a sídlo cechů (viz kap. 2.1.1). Co se týče správního členění, tak soudržnost Hranicka můžeme sledovat již od zřízení okresního hejtmanství v polovině 19. století, které ve formě politických resp. správních okresů existovalo až do reformy v roce 1961. Hranický okres zahrnoval kromě Býškovic, Horního Újezdu, Provodovic a Všechovic všech 31 obcí území působnosti MAS Hranicko.

MAS Hranicko je regionálním sdružením podnikatelů (fyzických i právnických osob podnikajících v zemědělství a dalších oblastech), nestátních neziskových a příspěvkových organizací, obcí a dobrovolných svazků obcí, ale také fyzických osob nepodnikajících. Aktivitami a realizovanými projekty MAS přispěla k naplňování principů udržitelného rozvoje obsažených ve Strategii rozvoje regionu Hranicko pro období 2007 - 2013. Díky koncentraci úsilí a nápadů je výsledkem do současné doby vyšší přidaná hodnota regionu. Hlavním nástrojem byla ve zmíněném období realizace Strategického plánu LEADER "Měníme Hranicko", který s přispěním prostředků Evropské Unie a státního rozpočtu ČR umožnil realizaci a finanční podporu rozvojových projektů na Hranicku (více viz kap. 4.1.1). MAS Hranicko vytváří stabilní prostor pro spolupráci lidí profesně zaměřených na rozličná odvětví, spojuje pracovníky veřejného či soukromého sektoru a umožňuje tak trvalou výměnu informací, zkušeností a nápadů. Rovněž podněcuje přirozený proces učení prostřednictvím komunikace, zvyšování znalosti o regionu, ale i vzdělávání podnikatelů, spolků a zástupců veřejné správy v oblastech projektového řízení a financování projektů. Prolomení bariér tradičně oddělených sektorů přináší inovace a záměry, které budou dále zvyšovat bohatství Hranicka. V regionu navíc existuje dlouhodobá tradice meziobecní spolupráce. Kromě Mikroregionu Hranicko, který vznikl na základě vzrůstající role partnerství a spolupráce v regionálním rozvoji, existují ještě 3 menší vnořené mikroregiony: Mikroregion Rozvodí na severozápadě, Mikroregion Záhoran na jihu a Mikroregion Podlesí na jihozápadě území. V regionu funguje také spolupráce poskytovatelů služeb v cestovním ruchu v rámci turistické lokality Hranicko, jedná se o shodné území s MAS.

Obr. 1 Vyznačení územní působnosti MAS Hranicko (zdroj: MAS Hranicko)

2. ANALYTICKÁ ČÁST

První díl analytické části se skládá z analytických podkladů (2.1) zahrnujících specifické prvky území (2.1.1), popis současného stavu (2.1.2) a vyhodnocení rozvojových potřeb (2.1.3) regionu. Dále obsahuje SWOT analýzu (2.2), která navazuje na fakta z předchozí kapitoly, zejména charakteristiky současného stavu a rozvojových potřeb území. Poslední část zahrnuje analýzu problémů a potřeb (2.3).

2.1 Socio-ekonomická analýza

V kapitole 2.1.1 byly zvoleny relevantní charakteristiky, které viditelně či podstatně ovlivňují tvář a život řešeného regionu. Nejsou zde zmiňovány běžné jevy a standardní situace shodné pro většinu území České republiky. Kapitola 2.1.2 naopak detailně popisuje současný stav regionu dle jednotlivých oblastí, každá podkapitola je zakončena shrnutím, a poslední kapitola 2.1.3 se věnuje vyhodnocení rozvojových potřeb na území regionu.

Poznámka: Některá tvrzení vyplývají z připomínek obyvatel regionu a podnikatelů v dotazníkových šetřeních, která zjišťovala jejich názor na kvalitu života v regionu. Sběr dat probíhal od prosince 2012 do dubna 2013, v dotazníku zaměřeném na obyvatelstvo bylo odevzdáno 817 vyplněných dotazníků, což je reprezentativních 2,4 % obyvatel regionu. Dotazník zaměřený na podnikatele pak vyplnilo 60 respondentů. Podrobné výsledky šetření včetně souhrnných zpráv jsou dostupné [online](#) na webu MAS Hranicko v sekci Strategie rozvoje regionu Hranicko 2014 – 2020, Příprava SCLLD.

2.1.1 Specifické prvky území

Území MAS Hranicko je spádovou oblastí města Hranice, které má statut obce s rozšířenou působností. Území lze charakterizovat jako vyvážené se zastoupením určitých jedinečností ve většině částí, což je ovšem hodnoceno jako přednost vyzdvihující nikoli jen daný úsek regionu, ale posiluje výjimečnost území jako celku. Pomyslnou osu regionu tvoří řeka Bečva s typickou říční krajinou procházející přibližně středem Hranicka ve směru od východu po západ. Jedinečným geomorfologickým útvarem je Moravská brána, kterou Bečva protéká, nadmořská výška zde nepřesahuje 200 m n. m. Podobně lze region rozdělit na severní převážně hornatou a zalesněnou část, centrální oblast s městem Hranice ohraničenou řekou Bečvou z jihu a dálnicí D1 ze severu a konečně jižní částí, která opět vybíhá do vrchoviny avšak se spíše zemědělským využitím (Obr. 2).

Hranicko je známé pro těžbu nerostných surovin (vápenec, droba, břidlice, šterkopísky), dohromady tyto zdroje materiálem zásobují téměř celou severní a střední Moravu. Z geologického hlediska je území jedinečné lokalitou Hranického krasu, ve kterém se nacházejí unikátní aragonitové jeskyně v Teplicích nad Bečvou, nejteplejší jeskyně v republice a Hranická propast, která má předpoklad stát se nejhlubší zatopenou sladkovodní jeskyní na světě. Dalším pozoruhodným specifickým z přírodní oblasti je existence evropského rozvodí mezi Baltským a Černým mořem při severovýchodním okraji regionu.

Hranicko je typicky vesnickou oblastí, jelikož z celkového počtu 31 obcí pouze 4 z nich mají více než 1 000 obyvatel včetně města Hranic s 18 494 obyvateli (údaj k 31. 12. 2014). Obce se vyznačují zhuštěním zástavby do převážně obdélníkových půdorysů, v hornatější SZ části regionu vznikaly vymýcením lesů podél toků a mají tak charakter úzkých protáhlých vesnic tvořených jednou či dvěma souběžnými ulicemi, tzv. plužiny (Jindřichov, Střítež nad Ludinou).

Obr. 2 Mapa regionu Hranicko (zdroj: regionhranicko.cz)

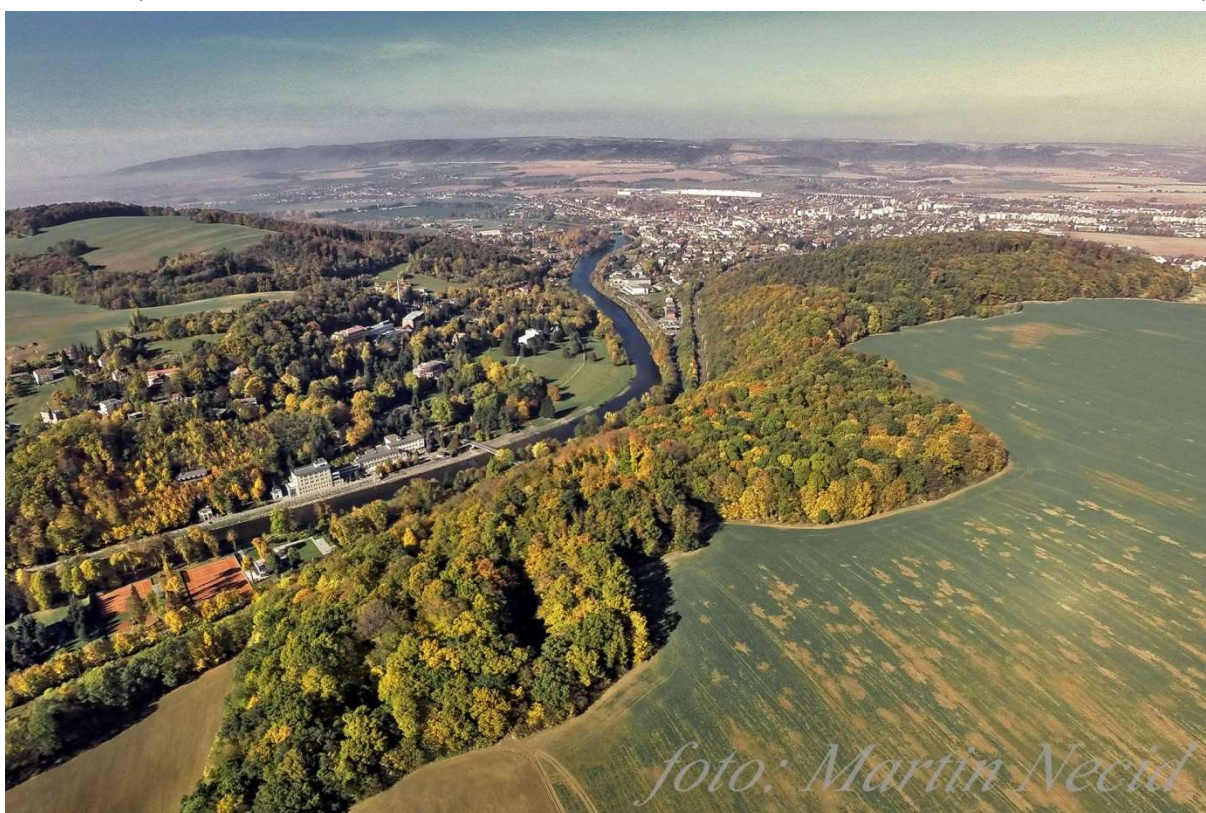
Na Hranicku existuje bohatá tradice řemesel. Na konci feudálního období již byla rozvinuta síť cechů, koncem 18. století zde vznikaly manufaktury – keramika a textil v Hranicích, výroba skla v Boškově, na Potštátě výroba hedvábí, soukenické provozy v lokalitě Rybáře, v Jindřichově. Nachází se tady množství historických větrných a vodních mlýnů (zachovalé v Partutovicích, ve Skaličce, Porubě u Hustopeč nad Bečvou, ve Stříteži nad Ludinou). V obcích regionu Hranicko se dosud živě uchovávají tradiční venkovské zvyky, jako je vodění medvěda, stavění máje, domácí venkovské zabíjačky apod. Nedílnou součástí života obcí jsou aktivity místních spolků, které se mimo jiné podílejí na organizaci kulturního a společenského života na vesnicích. Patří mezi ně pořádání plesů, tematických výstav (velikonoce, advent, lidová řemesla), sportovních utkání, hasičských soutěží či aktivit pro děti.

Sounáležitost obyvatel k regionu dotváří místní média, zejména regionální tisk Hranický deník, jenž denně přináší 2 – 3 strany a 1x týdně pak celé vydání se zpravodajstvím z Hranicka, a regionální televize [TV Hranice](#), jejíž satelitní a digitální vysílání probíhá 1x týdně (v pátek 18:40 - 19:00). Rozvojové organizace (MAS Hranicko, Mikroregion Hranicko a Hranická rozvojová agentura) vydávají od prosince 2007 společné pravidelné půlroční periodikum [Zpravodaj regionu Hranicko](#), některé obce vydávají své zpravodaje.

2.1.2 Současný stav území regionu

2.1.2.1 Přírodní charakteristika

Z hlediska **geomorfologie** se Hranicko nachází v oblasti, kde Moravská brána tvoří hranici mezi Oderskými vrchy (Obr. 3) na západě a Podbeskydskou pahorkatinou na jihovýchodě. Ráz krajiny se mění od roviny v nivě řeky Bečvy v centrální části, přes mírně zvlněnou Podbeskydskou pahorkatinu v jihovýchodní části až po kopcovitou krajinu Oderských vrchů. Hlavní dominantou, která vyplňuje velkou část sledovaného území, je zmiňovaná Moravská brána – 65 km dlouhý a průměrně 8 km široký mělký úval vyplněný mořskými usazeninami. Mezi Hranicemi a Běloučkou se nachází prahová oblast tvořící rozhraní mezi Přerovskem a Ostravskem, Hornomoravským

Obr. 3 Letecký pohled na Hranický kraj, údolí Bečvy a město Hranice ležící v Moravské bráně
(zdroj: Martin Necid)

úvalem a Ostravskou pánví, Pobečvím a Poodřím, mezi Hanou a předpolím Slezska. Nadmořská výška Hranicka se pohybuje v rozpětí od 233 m. n. m. v místě, kde řeka Bečva opouští region, do 626 m. n. m. v jižní části Oderských vrchů, které spadají do pohoří Nížkého Jeseníku.

Vodstvo je z většiny tvořeno řekou Bečvou a jejími přítoky. Ze severní části regionu se do Bečvy v Hranicích vlévají Velička a Ludina a v jižní části regionu na krátkém úseku protéká Juhyně, která ústí do řeky nedaleko Hustopeč nad Bečvou. Severovýchodním územím protéká Luha se svými přítoky, která se však vlévá do řeky Odry. Celý region je pak protkán menšími potoky často bezejmennými. Hranicko leží v hydrologicky zajímavé oblasti, na nejnižše položeném úseku hlavního evropského rozvodí. Z území jsou vody odváděny do dvou moří, z asi 20 % území na severu stéká voda do přítoků řeky Odry a dále do Baltského moře, jižní část odvodňuje řeka Bečva, která ústí do Moravy a dále skrz Dunaj do Černého moře. Bečva je největší řekou regionu a tvoří jeho osu, na jejím soutoku s Ludinou a Veličkou leží centrum regionu – město Hranice.

Klimaticky se Hranicko nachází v mírné teplé podnebné oblasti s průměrným ročním úhrnem srážek v rozmezí 700 – 800 mm. Klimaticky patří území do oblastí mírně teplých (průměrné roční teploty mezi 7 – 8 °C) a mírně vlhkých s mírnou zimou. Pouze severní část má drsnější klima. Průměrná teplota v lednu je tam od -2 do -3 °C, v červenci pak 17 – 18 °C.

Geologicky je severní část regionu tvořena náhorními plošinami, ze kterých stékají vodní toky a intenzivním zařezáváním vytváří hluboká, pod Potštátem i skalnatá údolí. Horninově poměrně stejnorodá oblast je budovaná břidlicemi, drobami a místy slepenci. Maleník je tektonická kra budovaná kulmskými břidlicemi a drobami a ostrůvky devonských vápenců u Hranic. Jižní část území je tvořena jílovcí, břidlicemi, pískovci, slítnými horninami a mírně karbonátově vápnitými. Tyto horniny jsou pokryty různými druhy půd, štěrkopískovými náplavami řek a sprašovými hlínami. Jedním z nejatraktivnějších přírodních úkazů jsou Zbrašovské aragonitové jeskyně, které vznikly tzv. teplicovým krasověním a byly objeveny v roce 1912. Jeskyně jsou výjimečné minerálem aragonitem na stěnách a stropech a výskytem fosilních gejzírových krápníků (stalagmitů). V nejhlubších místech jeskyně zvyšují vývěry uhličitých plynů průměrnou teplotu jeskyní na 15 až 24 °C, čímž se řadí mezi nejteplejší jeskyně v celé České republice. Bezpochyby další geologický unikát představuje Hranická propast (Obr. 4). Vznikla zřícením celé soustavy jeskyní, které vytvořila místní minerální voda a je nejhlubší propastí v České republice, dle předběžných odhadů specialistů by se mohlo jednat o vůbec je nejhlubší sladkovodní jeskyni na

světě. Definitivní hloubka zatím nebyla změřena, poslední průzkum v roce 2012 posunul hloubku propasti i se suchou částí na 453,5 metru a celková odhadovaná hloubka je až 800 metrů. Hranická propast se nachází přibližně 500 metrů od vlakové nádražní stanice Teplice nad Bečvou, patnáct minut chůze od areálu lázní. Bohužel, dlouhá léta se pro zatraktivnění a propagaci místa mnoho nedělo, až zhruba od roku 2013 stoupá povědomí o jejím významu. ZO České speleologické společnosti Hranický kras a týmu odborníků se podařilo v roce 2014 získat prostředky na unikátní výzkum. Tím se propast zviditelňuje v médiích. ZO ČSS Hranický kras začal zveřejňovat víc informací o ponorech včetně unikátních videí, která se těší zájmu laické veřejnosti. Práva na záběry jednoho z ponorů dokonce zakoupila přírodovědně zaměřená televizní stanice National Geographic. V průběhu roku 2015 probíhaly úpravy zpřístupnění oblasti, došlo k instalaci zábradlí podél obou příchozích cest lesem s naučnou stezkou, u samotné propasti návštěvníky informují dvě nové tabule. Lákavou novinkou je zpřístupnění plošiny v tělese propasti, kam měli dříve přístup pouze speleologové. Turisty by jistě také lákala lávka přes propast, interaktivní 3D tabule v terénu s možností prohlédnutí vodní části, záběrů z ponoru apod. Zchátralá nádražní budova kousek od propasti by byla ideálním turistickým infocentrem s prodejnou regionálních potravin či kavárnou. Nebezpečný je přechod za zatáčkou přes silnici I/35, který spojuje areál lázní s nevhledným podchodem pod železnici, který ústí pod kopcem u hlavní trasy k propasti.

Půdy Hranicka představují typy zonálních půd vznikající za výrazného přispění nadmořské výšky a společného vlivu vegetace a klimatu. Vyskytují se i půdy niv a na vápencích rendziny. Biogeograficky zajímavým územím je díky hojnému výskytu rostlinných společenstev. V hornatějších oblastech je nejrozšířenějším typem kambizem s nižším obsahem humusu a ve většině na ní rostou lesy. V zemědělsky využívaných krajinách Hranicka se plodiny pěstují v luvizemi nebo hnědozemi, která už se bohatostí na humus blíží černozemi, jež se nachází pouze v jihovýchodní části regionu. V okolí řeky Bečvy a u ústí s jejími přítoky převažují typické fluvizemě (nivní půdy). Jedná se o kvalitní půdy s příznivým obsahem humusu a často obohacené nebo zanesené naplaveninami při záplavách.

Obr. 4 Pohled do Hranické propasti (zdroj: [Městské informační centrum Hranice](#))

Shrnutí: Pro region Hranicko je charakteristickým typem krajina pomezní stojící vždy mezi dalšími výraznějšími celky. Kromě národně významné řeky Bečvy se na území regionu vyskytuje 5 dalších významnějších, avšak menších toků. Unikátem regionu je v geologii Hranický kras s propastí a zpřístupněnými jeskyněmi.

2.1.2.2 Životní prostředí

2.1.2.1.1 Stav ovzduší

Na takřka celém území ORP Hranice (99,6 % plochy ORP Hranice) je k roku 2010 vyhlášen stav trvale zhoršeného ovzduší. Nejzatíženějším místem celého ORP lze bezpochyby určit město Hranice, jehož území bylo dokonce nařízením vlády (č. 350/2002 Sb., ve znění nařízení vlády č. 60/2004 Sb.) vymezeno jako oblast se zhoršenou kvalitou ovzduší. Důvodem bylo překračování imisních limitů jemných prachových částic (PM10). Za nejzávažnější zdroje znečištění jsou považovány společnosti Cement Hranice; Tondach Česká republika; skládka tuhých komunálních odpadů společnosti Ekoltes Hranice. Obce, u nichž byly v roce 2000 a 2001 překročeny imisní limity pro ochranu zdraví lidí, nacházející se na území ORP Hranice, jsou Běloutín, Hrabůvka,

Hranice, Hustopeče nad Bečvou, Milenov, Milotice nad Bečvou, Polom, Paršovice, Zámrský. Mezi dopravně nejvytíženější úseky na území celého Olomouckého kraje patří úsek dálnice D1 u Hranic (přes 22 tisíc vozidel denně, z toho 5,5 tisíce nákladních vozidel). Mimo dálnice a rychlostní silnice v Olomouckém kraji je jednou z nejvytíženějších silnice I/47, a to mezi Lipníkem nad Bečvou a Hranicemi (denně přes 13 tisíc vozidel, z toho 3,7 tisíce nákladních vozidel).

Město Hranice vypracovalo dokument tzv. Místní program ke zlepšení kvality ovzduší a snižování emisí a v rámci zlepšení stávajícího stavu navrhuje např. tato opatření: zvýšenou očistu komunikací (zejm. v letních měsících, kdy dojde ke snížení prašnosti), víceúrovňové omezení vjezdu do některých městských částí, výzva výrobním podnikům o minimalizaci úletu tuhých látek do ovzduší, cílená výsadba zeleně v prašných lokalitách, vyhlášení Dne bez aut, obnovit vozový park hromadné dopravy za environmentálně šetrnější vozidla, rekonstrukce sídlištních kotelen, podpora plynofikace, rehabilitace pěší a cyklistické dopravy. Rovněž byl vypracován Manuál pro případ smogové situace pro město Hranice, které má jako první město v České republice možnost využít informační tabule na dálnici D1 v případě smogové situace. Významnou roli pro monitoring znečištění ovzduší hraje projekt „Čisté ovzduší pro Moravskou bránu“, jehož hlavním cílem bylo vybudování informačního a vyhodnocovacího systému o znečištění ovzduší ve městě Hranice. Projekt monitoruje aktuální informace o kvalitě, vývoji a znečištění ovzduší, o zdrojích znečišťování ovzduší, o vlivu jednotlivých firem a podniků na kvalitu ovzduší. Ze závěrů Programu ke zlepšení kvality ovzduší města Hranice, který byl zpracován k 31. 12. 2011, vyplývá, že na území města Hranic i přes realizovaná zlepšující opatření stále dochází k překračování imisního limitu pro suspendované částice PM10. Znečištění na území města Hranic pochází z jak lokálních zdrojů (lokální topeniště, doprava), ale významně se zde projevuje dálkový přenos z Polska a Moravskoslezského kraje, charakterizovaného vysokou koncentrací těžkého průmyslu. Jedná se o dlouhodobý problém, který je umocňován geomorfologickými podmínkami území, na něž logicky navazují rozptylové podmínky. Do Olomouckého kraje takové znečištění přichází Moravskou branou, kde převažují větry severozápadní a jihovýchodní. Významný vliv mají rovněž meteorologické podmínky, zejména epizody zvýšených koncentrací škodlivin, které mají nadregionální charakter. Zvýšení hodnoty lze přičítat nepříznivým rozptylovým podmínkám a déletrvajícím bezsrážkovým epizodám obdobím.

2.1.2.1.2 Vodní zdroje

Ze 140 zdrojů podzemních vod Olomouckého kraje připadá na území ORP Hranice 1 vrt (Lhotka Hranice), 2 prameniště (Ústí, Partutovice) a 1 jímací území (Jindřichov) a zároveň jsou v provozu skupinové vodovody (dále jen SV) Hranice, Záhoří, Černotín, Bělotín, Kelčsko, Potštát, Hustopeče nad Bečvou, Skoky a Radíkov. Pro SV Hranice sloužily 3 zdroje pitné vody (Nový odbyt, Kamenská, Lhotka), ale od roku 2003 byl s ohledem na možné ohrožení zdrojů pitné vody v údolní nivě řeky Bečvy pro vyšší spolehlivost upřednostněn odběr z Ostravského oblastního vodovodu, přivaděč Fulnek – Hranice, který je dostatečně zásoben vodárenskými nádržemi Kružberk a Slezská Harta.

SV Záhoří je zásoben ze zdroje Ústí, který vyhovuje i pro budoucí využívání. Zdrojem vody pro SV Černotín je nově Ostravský oblastní, stejně jako SV Bělotín. Zdrojem SV Potštát je údolní nádrž Harta ležící na hranici s vojenským újezdem Libavá. Tyto vodovody jsou ve správě VaK Přerov a.s. - provoz Hranice. SV Hustopeče nad Bečvou je ve správě obecního úřadu Hustopeče nad Bečvou a jeho zdrojem je prameniště Poruba. Zdrojem vody pro SV Radíkov je údolní nádrž Radíkov, pro posílení původních zdrojů slouží doplňující zdroj – potok Lukavec. Vodovod je ve správě obecního úřadu Radíkov. SV Kelčsko je zásoben ze zdroje Kelč (ORP Valašské Meziříčí) v bývalém okrese Vsetín. Tento je ve správě VaK a. s. Vsetín a z obcí na území SO ORP Hranice zásobuje 4 sídelní celky. Údolní nádrže mají jako povrchové zdroje pitné vody zejména v letních měsících roku omezenou vydatnost, vysokou teplotu a vysoké biologické oživení zatímco podpovrchová voda získaná z vrtů a studní vyžaduje minimum úprav. Vzhledem k rozmístění jednotlivých zdrojů v dobrých přírodních podmínkách lze konstatovat, že se jedná o zdroje kvalitativně (dle platných vyhlášek) i kvantitativně zajištěné. Přínosem je jednak provoz Ostravského oblastního vodovodu, který je schopen zásobovat obyvatelstvo Hranicka během případných havárií a živelných pohrom, jednak blízkost lázeňského místa a ochranného pásma přírodních léčivých zdrojů minerálních vod Teplice nad Bečvou. Na území Hranicka zasahuje záplavové území řeky Bečvy a toků Veličky, Ludiny, Moštěnky a Juhyně, čímž je povodněmi ohroženo více než 15 obcí.

Co se týče kvality vodních útvarů na území ORP Hranice, povrchové vody byly hodnoceny dle rizikovosti z hlediska ekologického stavu/ekologického potenciálu a z hlediska chemismu. Dle prvního kritéria bylo jako rizikových vyhodnoceno 19 % délky útvarů tekoucích povrchových vod (obce Polom, Bělotín, Jindřichov) a 44 % z hlediska chemického stavu (obce Hustopeče nad Bečvou, Milotice nad Bečvou, Polom a Zámrsky). Ostatní povrchové tekoucí vody nebyly

16

vyhodnoceny jako nerizikové, nýbrž byly označeny jako nejisté. Z hlediska chemického stavu jsou pouze 2 % délky útvarů povrchových vod tekoucích klasifikovány jako nerizikové (Horní újezd, Provodovice, Rouské, Všechnovice), ostatní byly označeny za nejisté. Podzemní vodní útvary se třídily taktéž podle chemismu z hlediska kvantitativního stavu. Rizikové útvary dle kvantity se nacházejí v obcích Hustopeče nad Bečvou a Milotice nad Bečvou a zaujímají 12 % plochy ORP Hranice. Z hlediska chemického stavu je rizikových 40 % plochy útvarů podzemních vod (obce Klokočí, Milenov).

Podíl čištění odpadních vod na Hranicku jak ve veřejném, tak i soukromém měřítku se každoročně zvyšuje. Obce budují systémy na čištění odpadních a splaškových vod, jednotliví občané dle svých finančních možností rovněž investují do domovních čistíren, jejich počet však není znám. Vlastní čistírnou odpadních vod disponuje celkem 17 obcí či místních částí z celkového počtu 51 (9 obcí využívá standardní mechanicko-biologický typ čistírny, 8 obcí dalo přednost biologickým rybníkům či kořenovým čistírnám), další 4 obce využívají existující čistírny sousedních celků. Ze zbylých 30 celků je dle Plánu rozvoje vodovodů a kanalizací Olomouckého kraje u 14 plánována výstavba či připojení ke stávající čistírně, u 16 obcí či místních částí se s veřejným čištěním odpadních vod neuvažuje. V takových případech se situace řeší individuálně. Skupinová ČOV Hranice pokrývá potřebu města a jsou na ni také napojeny obce Drahotuše, Velká a Teplice nad Bečvou, do budoucna také Klokočí. Dále jsou ČOV vybaveny obce Opatovice (výhledově napojení obcí Rakov a Paršovice), Hustopeče nad Bečvou, Milenov, Všechnovice a další. Malé ČOV mechanicko-biologického či kořenového typu jsou vybudovány v Černotíně, Skaličce, Malhoticích a Býškovcích. Do biologického rybníku je kanalizace vyústěna v Zámorskách, Špičkách, Horních Těšicích či v hranické místní části Středolesí. V ostatních obcích jsou vybudovány buďto jednotné nebo převážně dešťové kanalizace, do kterých bývají napojeny splaškové odpadní vody od části obyvatel obce po předchozím předčištění v septicích. Menší část obyvatel má jímky na vyvážení.

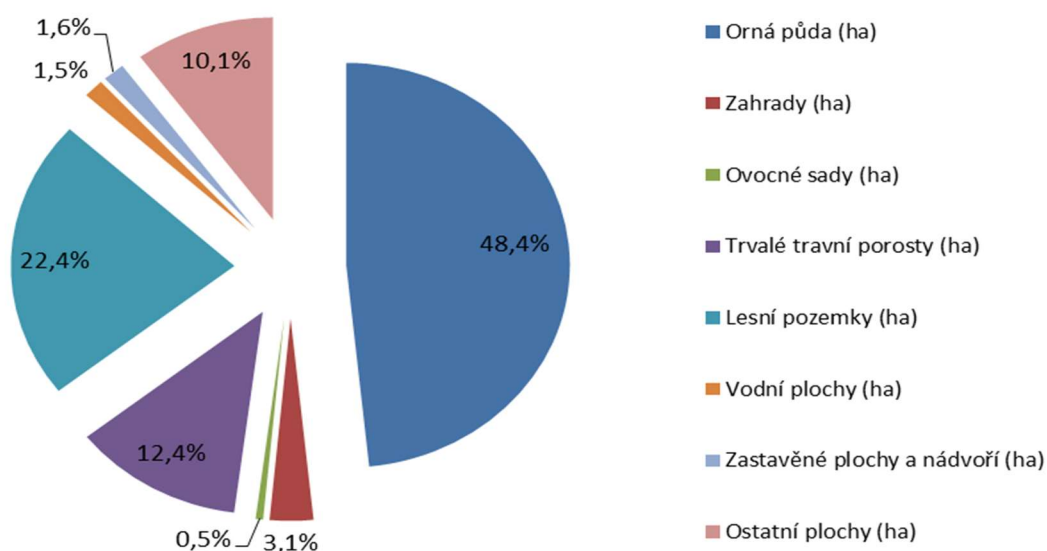
2.1.2.1.3 Využití krajiny, zemědělství a nerostné zdroje

Celý region získával postupem času charakter zemědělské kulturní krajiny, tvořené mozaikou lesů, polí a luk, oddělených cestami, mezemi, alejemi a vodními toky. Zemědělství má zásadní vliv na zachování venkovského prostoru, využívání půdy a tvorbu krajiny. Zemědělské plochy jsou intenzivně obhospodařovány především jako orná půda, pastviny jsou zastoupeny méně, naopak vyšší zastoupení mají sady.

Zemědělství dle údajů ČSÚ k 31. 12. 2007 obhospodařuje plochu 21 329 ha zemědělské půdy. To představuje 65,6 % z celkové rozlohy území. Z kultur je na zemědělské půdě nejvíce zastoupena orná půda s 16 355 ha (76,7 %), mírně nad republikovým průměrem. Druhou nejvýznamnější složkou zemědělské půdy jsou trvalé travní porosty, které zaujímají 3781 ha (17,7 %). Kompletní strukturu využití krajiny k 31. 12. 2014 znázorňuje graf na Obr. 5, rozložení využití krajiny na katastrech jednotlivých obcí pak zobrazuje Obr. 6. Nejvíce zemědělské půdy vzhledem ke katastrální výměře se dle Obr. 7 nachází v k. ú. obcí Horní Újezd (91 %), Klokočí (89 %), Rakov a Všechnovice (po 83 %), zatímco nejméně zem. půdy je vzhledem k členitosti území zastoupeno v k. ú. obcí Paršovice (20 %), Hrabůvka (35 %) a Teplice nad Bečvou (33 %). O zemědělském charakteru regionu vypovídá i poměr počtu obyvatel a zemědělského půdního fondu. Na 1 obyvatele regionu připadá k 31. 12. 2014 0,64 ha zemědělské půdy a 0,48 ha orné půdy, což značí úbytek kolem jednoho procenta od roku 2008. Celorepublikový průměr je 0,40 ha zemědělské půdy a 0,28 ha orné půdy, což je přibližně i evropský průměr a v Olomouckém kraji je to 0,44 resp. 0,32 ha na obyvatele. Od roku 2008 také přibýlo 17 ha vodní plochy a 7 ha zastavěného území, neboť v posledních letech dochází k rozsáhlé výstavbě nových rodinných domů v celém regionu, často obyvatel Hranic v okolních obcích. Tento suburbanizační trend odpovídá celorepublikovému. Lidé jsou ochotnější dojíždět do zaměstnání, neboť často disponují jedním

Využití krajiny v roce 2014, v %

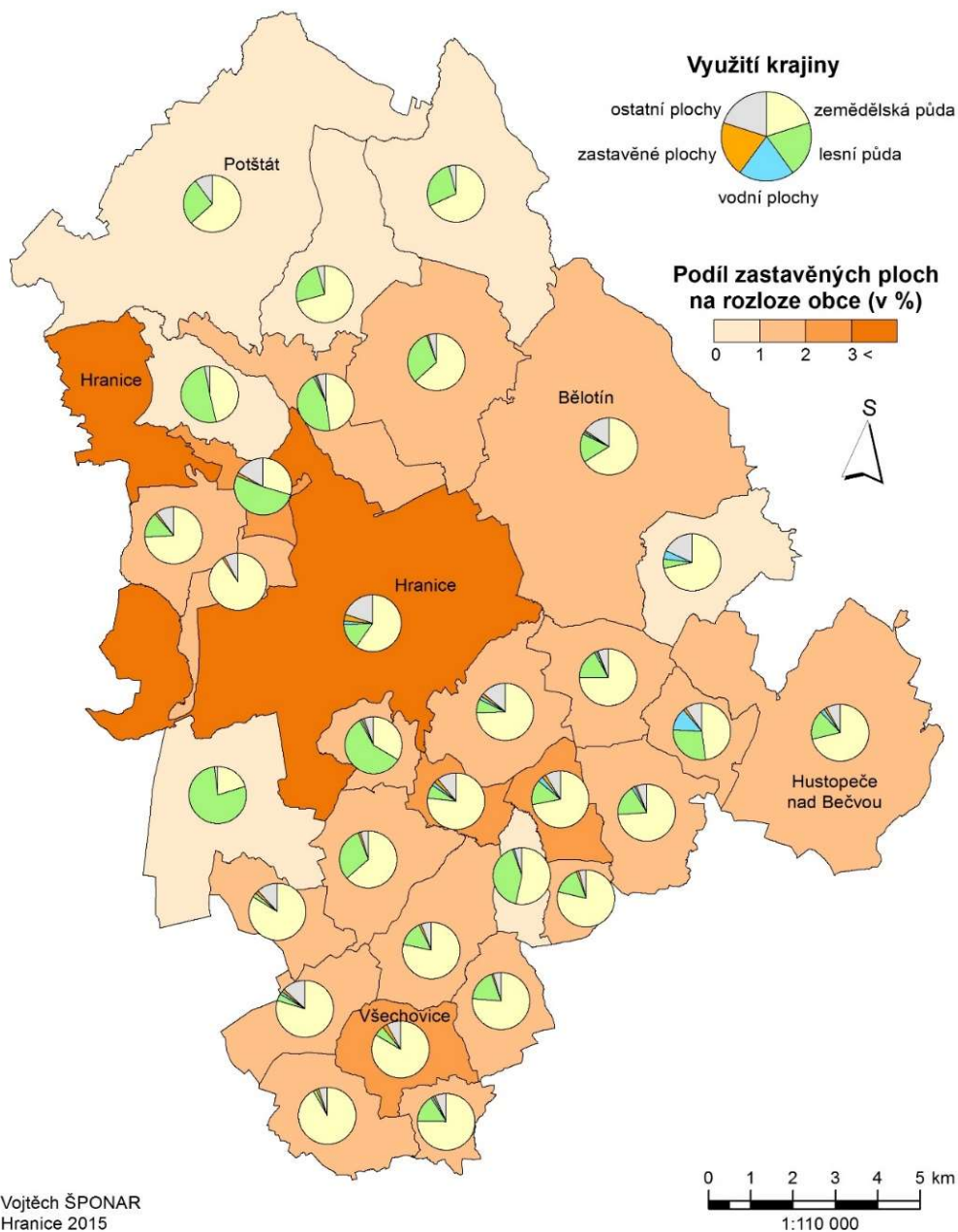
Obr. 5 Struktury využití krajiny v regionu (zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování)

nebo

dvěma rodinnými vozy. Změnami v zákonech, o katastrálních územích, přibylo 5 ha nové půdy regionu Hranicko, která se řadí do kategorie nezemědělská půda.

VYUŽITÍ KRAJINY

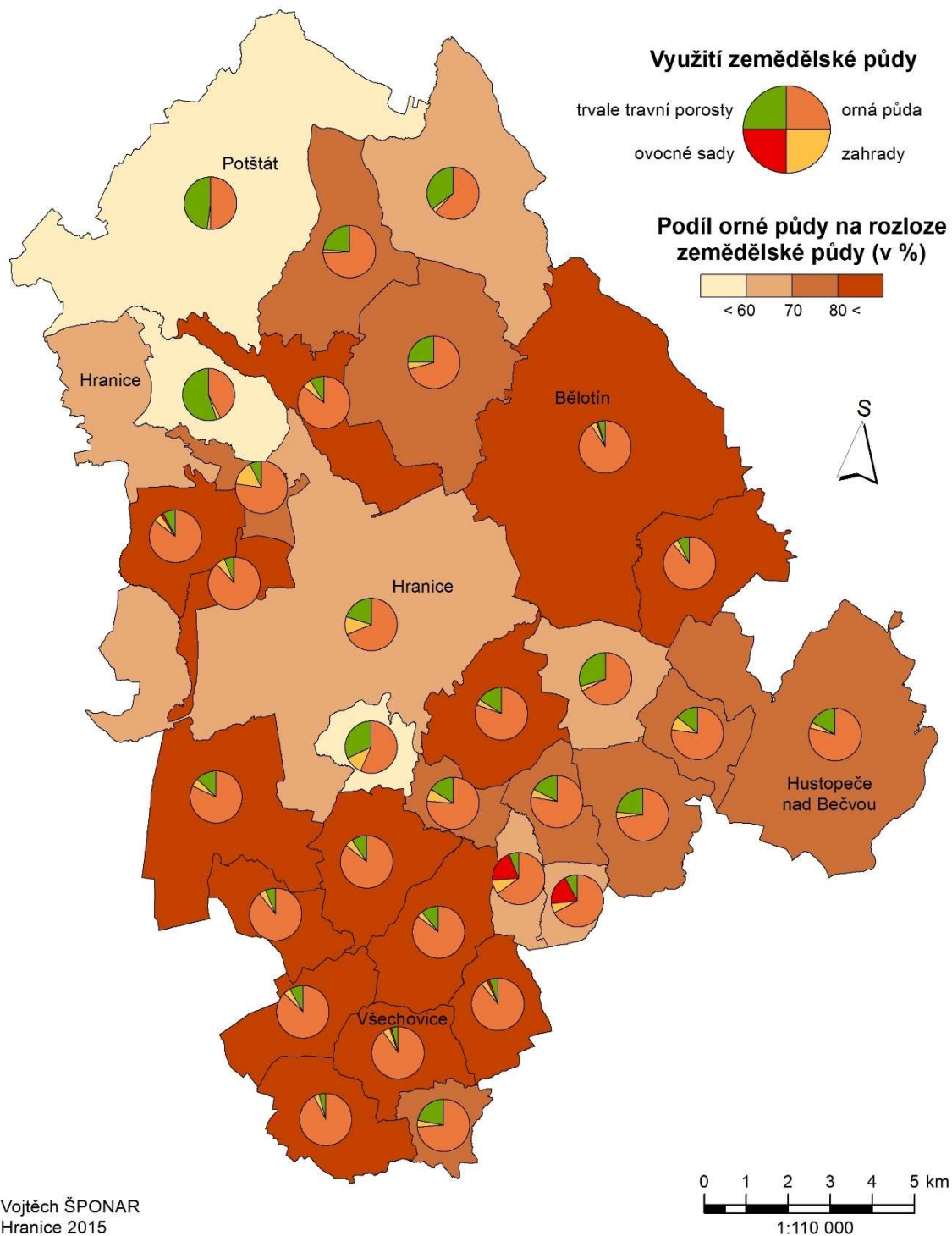
v roce 2014

Obr. 6 Využití krajiny v jednotlivých katastrálních územích SO ORP Hranice (zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování)

VYUŽITÍ ZEMĚDĚLSKÉ PŮDY V OBCÍCH

v roce 2014

*Obr. 7 Využití zemědělské půdy v jednotlivých katastrálních územích SO ORP Hranice
(zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování)*

Hlavními komoditami v oblasti rostlinné výroby jsou na Hranicku obiloviny, zejména pšenice a ječmen, významné zastoupení zaujímá také řepka olejná, cukrovka, brambory a mák. V oblasti živočišné výroby jsou klíčovými zemědělskými produkty produkce mléka, chov skotu, prasat a drůbeže. Na území ORP Hranice je k 31. 12. 2015 dle Evidence zemědělských podnikatelů zapsáno 228 **zemědělsky** hospodařících subjektů, z toho jsou 2 obce (Jindřichov, Partutovice), 198 z nich je fyzických osob a zbylých 28 jsou právnické osoby, nejčastěji akciové společnosti či společnosti s ručeným omezeným. Z těch významnějších lze jmenovat tyto: Zemědělské družstvo Partutovice, Farma Kozlovský s.r.o., Hranicko a.s., Zemědělské obchodní družstvo se sídlem v Černotíně, Farma Ondroušek s.r.o., Záhoran a.s., Statky Potštát a.s., Drahotuše zemědělská a.s., Brossa s.r.o., Luha zemědělská a.s., Skalagro a.s., Milotický hospodář spol. s r.o., aj. Nelze jednoznačně říct, ve které obci jich sídlí nejvíce, ale příznivé je jejich rovnoměrné rozložení. Dle veřejného registru půdy MZe však v regionu hospodaří i další subjekty se sídlem mimo region. Z těchto na velkých výměrách hospodaří např. Starojicko a.s., EKOZEAS Bánov, LUKROM plus s.r.o., GA Agri Moravia, Kelečsko a.s., Salix Morava. a.s., Agrochov Jezernice a.s., aj. Přestože je mezi uživateli zemědělské půdy zjevné nemalé zastoupení drobných podnikatelů oproti velkým zemědělským společnostem, je vhodné klást nepřetržitý důraz na rovné podmínky, upřednostňovat subjekty s dobrou pověstí a pokud možno preferovat místní pracovní trh.

Přestože národní i evropská zemědělská politika zdůrazňuje důležitost rozvoje venkova, zvýšení konkurenceschopnosti zemědělství, orientaci na aktuální požadavky spotřebitelů a ochranu zemědělské půdy, její naplňování v reálných podmínkách je často rozporuplné. Na legislativní úrovni neřídka vznikají závazné dokumenty, jejichž výklad je kvůli výrazné lobby často spekulativní, a dochází tak k neustále se zhoršujícím poměrům zemědělské, resp. orné půdy. Důsledná zpětná kontrola hospodaření prakticky neexistuje. Je proto žádoucí snažit se v maximální míře pracovat a jednat v rámci regionu, aby nedošlo k vývoji nesprávným směrem. Z hlediska změn využití půdního fondu za období 2010 - 2015 ubylo v Olomouckém kraji 2435 ha orné půdy, tj. necelých 500 ha ročně. Na Hranicku za tutéž dobu činí úbytek 331 ha, což představuje 13,5 % zaniklé orné půdy Olomouckého kraje. Na druhou stranu výměra zahrad, ovocných sadů, lesní půdy a vodních ploch se na Hranicku za posledních 5 let měnila jen nepatrně (Tab. 1), překvapivě ani zastavěná plocha prakticky nepřibyla. Výrazněji narostla plocha travních porostů, celkem o 145 ha za 5 let.

Tab. 1 Změna využití půdního fondu v období 2010 – 2015 (zdroj: ČÚZK, vlastní zpracování)

(ha)	orná půda	zahrada	ovocný sad	TTP	zem. půda celkem	lesní pozemek	vodní plocha	zastavěn á plocha	ostatní
2010	16067	1016	181	3877	21141	7288	472	515	3119
2011	16045	1017	179	3856	21097	7282	475	518	3170
2012	15838	1019	179	4013	21049	7293	479	518	3200
2013	15762	1022	179	4016	20981	7293	479	520	3266
2014	15759	1023	179	4019	20980	7292	479	520	3269
2015	15736	1023	176	4022	20957	7292	481	520	3290
+/-	-331	7	-5	145	-184	4	9	5	171

Na území SO ORP Hranice je evidována řada ložisek **nerostných surovin**, zejména se jedná o štěrkopísky (ložiska Hustopeče n/B - Zámrsky, Hustopeče n/B - Milotice n/B), stavební kámen (Hrabůvka u Hranic - droba, Nejdek u Hranic - droba + jílové břidlice, Střítež n/L - droba, prachovec), cihlářskou surovinu (Polom - sprašová hlína, Hranice - jíl, sprašová hlína), vápenc (Hranice - Černotín). Do obce Hustopeče nad Bečvou zasahuje těžené ložisko zemního plynu (lokality Choryně). Na většině z těchto lokalit těžba v současné době probíhá. Z prognóz vyplývá potenciální lokalita pro těžbu stavebního kamene v k. ú. Olšovec a Partutovice (droba). Dále je na území regionu stanoveno 9 dobývacích prostor, většina se shoduje s lokalitami ložisek nerostných surovin uvedených výše (lomy Nejdek, Černotín, Hranice – Obr. 8, Hrabůvka, Opatovice, Polom a štěrkopísková jezera Hustopeče n/B). Pozůstatkem po hlubinné těžbě rudních surovin jsou poddolovaná území, které omezují stavební činnost. Na území regionu se nachází 3 malá poddolovaná území u Nejdku, v Olšovci a Hrabůvce. Celkem 475 ha je ohroženo sesuvy půdy, z nichž největší část leží v k. ú. Hranice (145 ha), Býškovice (47 ha) a Paršovice (45 ha). Evidováno je zatím 13 sesuvů aktivních a 60 potenciálních, zejména v jižní části území a to především v obcích Černotín, Hranice, Býškovice, Hustopeče nad Bečvou, Malhotice, Opatovice, Paršovice, Polom, Špičky a Ústí.

V roce 2011 vydalo MŽP britské firmě Cuadrilla Resources Ltd., resp. dceřiné společnosti Cuadrilla Morava s.r.o. rozhodnutí o vzniku průzkumného území Meziříčí pro vyhledávání a průzkum ložisek ropy a zemního plynu. Konkrétně šlo o území s celkovou rozlohou 945 km² vymezeného sídelními celky Nový Jičín, Hranice, Lipník nad Bečvou, Valašské Meziříčí, Vsetín, Rožnov pod Radhoštěm, včetně části Chráněné krajinné oblasti Beskydy. Průzkum měl být orientován zejména na ložiska zemního plynu vázaná na břidlicová souvrství. Ze [studie ČGS](#) vyplynulo 1)

nezanedbatelné riziko sesuvů půdy, 2) nedostatečná síť pozemních komunikací pro přesun a pohyb potřebné techniky. Koncem 2015 vstoupila Cuadrilla Morava s.r.o. do likvidace, čímž se definitivně ukončily plány průzkumu a případné těžby plynu na Hranicku.

Obr. 8 Letecký pohled na vápencový lom a areál hranické cementárny (zdroj: Martin Necid)

2.1.2.1.4 Lesy a lesnictví

Lesy tvoří přes 22 % rozlohy regionu a jsou soustředěny do větších celků, ale i do malých výměř. Více lesů je lokalizováno v severní části regionu, na úpatí Nízkého Jeseníku, v údolích řek a v náhorních plošinách. V jižní části se nacházejí spíše menší lesní celky. Největším souvislým lesním celkem jsou lesy na Maleníku. Oblast lesního hospodářského celku (LHC) pro lesy Hranicka se rozkládá na území čtyř přírodních oblastí: Nízký Jeseník, Hornomoravský úval, Kelečská pahorkatina, Podbeskydská pahorkatina. Pozitivním jevem byl přírůstek 10 ha nových lesů, čímž se alespoň mírně posílila krajinná územní stabilita. Rozložení lesnatosti v severní a jižní části regionu je poměrně rovnoměrné, střed území je naopak velmi málo lesnatý. Nejvyšší lesnatosti dosahují k. ú. obcí Paršovice (78,0 %), Teplice nad Bečvou (58,8 %) a Hrabůvka (51,1 %), zatímco nejméně lesů mají na svém k. ú. zastoupeny obce Klokočí (0,3 %), Horní Újezd (0,8 %) a

Rakov (1,9 %). Lesnatost celého území ORP Hranice je 20,8 %, což je o výrazně méně ve srovnání s lesnatostí Olomouckého kraje (34,8 %) a lesnatostí celé republiky (33,6 %). Lesy v regionu jsou řazeny do čtyř přírodních lesních oblastí 1) Nízký Jeseník v severní části regionu, 2) Podbeskydská pahorkatina ve východní části území, 3) Hornomoravský úval podél jižního okraje regionu s výskytem lužních lesů a 4) Kelčská pahorkatina zaujímající oblast Záhoří a Hostýnské vrchy. Z hlediska kategorizace lesů dle lesního zákona č. 289/1995 Sb. výrazná většina (na 29 z 31 katastrů) jsou porosty hospodářského významu, tj. celkem 84 % lesů regionu. Lesy zvláštního určení zaujímají výměru 16 %, z nich 83 % leží v k. ú. Paršovice a 23 % v k. ú. Hranice jako lesy sloužící lesnickému výzkumu a lesnické výuce (valšovické polesí SLŠ v Hranicích) a lesy přírodních rezervací (PR Dvorčák, PR Bukoveček). A lesy ochranné jsou v regionu zastoupeny pouhou 0,1 % (0,7 % lesní plochy v k. ú. Paršovice), kde se jedná o lesy na mimořádně nepříznivých stanovištích (sutě, prudké svahy). Vzhledem k výrazné převaze hospodářského využití lesních porostů je jejich skladba povětšinou silně pozměněna na smrkové lignikultury. Nevhodné podmínky pro pěstování smrku způsobují nestabilitu porostů, jejich nízkou biologickou hodnotu a zejména jsou původcem kůrovcových kalamit, které se na Hranicku objevují od roku 2004 (léto 2012, podzim 2015). Jsou způsobeny pěstováním smrku v nevhodných podmínkách, smrk se přirozeně vyskytuje v horském prostředí, a proto v níže položených stanovištích trpí kvůli malému množství srážek a jejich nepravidelnému rozložení v průběhu roku, nízké vlhkosti vzduchu.

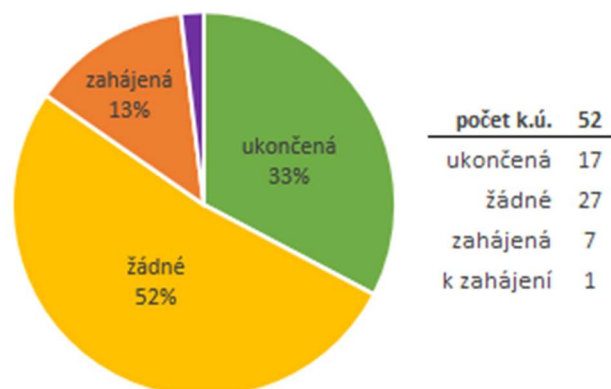
2.1.2.1.5 Krajina, krajinný ráz, ochrana přírody

Severní a jižní část regionu tvoří kopcovitý, vrchovinný a místy až hornatý reliéf (oblast Potštátska, okolí Partutovic a Jindřichova s nadmořskou výškou kolem 500 m n. m.), zatímco páteř území představuje říční údolí Bečvy probíhající Moravskou bránou, kde nadmořská výška nepřesahuje 200 m n. m. Převažuje zemědělská půda s nemalým podílem luk, pastvin a trvalých travních porostů, lesy jsou výrazně zastoupeny pouze v okolí Teplic nad Bečvou a v hornaté krajině na severozápadě území. Většina regionu leží v oblasti intenzivně zemědělsky využívané, z hlediska krajinného rázu se silně změněnou strukturou. V nedávné minulosti výrazně ovlivněné scelováním pozemků, rušením rozptýlené stromové a keřové vegetace, mezí, příkopů, remízků a ruderálních ploch, které byly přirozeným útočištěm mnoha divokých druhů. Další vlivy způsobily snížení biodiverzity, především v podobě meliorací, degradací přirozeného rostlinného krytu na monokulturní agrobiocozóny a lesní monokultury, průmyslových emisí a hnojení umělými

chemickými hnojivy, znečištění řek i půd. Je třeba postupně obnovovat citlivou krajinnou strukturu tolik typickou pro venkov ČR.

Stav KPÚ v SO ORP Hranice k 31. 12. 2015

Z veřejných dat o stavu komplexních pozemkových úprav MZe, které zobrazuje graf na Obr. 9, bylo zjištěno, že z celkových 52 k. ú. (pozn. včetně k. ú. Potštát - Padesát Lánů) SO ORP Hranice ke konci roku 2015 má ukončené řízení komplexních pozemkových úprav

17 katastrů, dalších 7 je zahájených, avšak 52 % zbylých katastrů KPÚ nezačala ani projednávat.

Obr. 9 Stav komplexních pozemkových úprav na Hranicku (zdroj: MZe, vlastní zpracování)

V regionu jsou vymezeny územní systémy ekologické stability (ÚSES) lokální, regionální a nadregionální úrovně. Procházejí a kříží se zde nadregionální koridory Jezernice – Hukvaldy, Chropýňský luh – Oderská niva a Kostelecké polesí. Také se zde nachází nadregionální biocentrum Jezernice, jejímž ekosystémem jsou suťové a roklinové lesy, lesní porosty se smrkem, bukem, javorem. V území se nachází pět regionálních biokoridorů s celkovou délkou 23,5 km (Ludina – Suchá Dora, Ludina – Kozí hřbet, Nad Emauzy – Vrchy, Polomské rybníky – U Špiček, U Zámrsk). Biokoridory spojují regionální biocentra, kterých se na území nachází 13 o celkové výměře 390 ha. V území se nachází 7 lokalit NATURA 2000 (Bečva-Žebračka, Hranická propast, Hustopeče-Štěrkáč, Choryňský mokřad, Nad Kostelíčkem, Soudkova štola, Týn nad Bečvou) a 10 maloplošných chráněných území (NPR Hůrka u Hranic, PR Velká Kobylanka, PR Malá Kobylanka, PR Bukoveček, PR Dvorčák, PR Doubek, NPP Zbrašovské aragonitové jeskyně, PP Těšice, PP Nad Kostelíčkem, PP V Oboře), 7 památných stromů a 6 ptačích oblastí.

2.1.2.1.6 Odpadové hospodářství

V každé z obcí ORP je zaveden vždy jeden z 3 zjištěných systémů třídění komunálního odpadu. Minimálně 18 obcí z 31 má zajištěn pravidelný odvoz nejen směsného odpadu z domácností (nejčastěji v kovových či plastových popelnicích), ale také dalších složek (plast, tetrapakové obaly, sklo v barevně odlišených PVC pytlích). Z těchto obcí minimálně 12 navíc disponuje také kontejnery na tříděné složky odpadu na veřejných místech (papír, sklo čiré a barevné, plast a PET lahve, kovy, bioodpad), což lze považovat za ideální kombinaci možností třídění komunálního

odpadu. Ostatní obce zajišťují odvoz směsného odpadu z domácností, ostatní složky odpadu pak lze třídit v kontejnerech na veřejně dostupných místech. Dle informací zveřejněných v obecně závazných vyhláškách obcí o stanovení systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů a nakládání se stavebním odpadem na území obce vyplynulo, že minimálně v 6 obcích je přistaven kontejner na textil. Většina obcí poskytuje občanům možnost odevzdat drobný elektroodpad, vysloužilé baterie či žárovky do tzv. e-boxů umístěných nejčastěji v místních obchodech nebo přímo na obecních úřadech. V obcích zpravidla minimálně 2x ročně dochází k odvozu nebezpečného, velkoobjemového odpadu oprávněnou osobou. Sběr železného odpadu často zajišťují místní jednotky sboru dobrovolných hasičů, základní a mateřské školy pořádají soutěže ve sběru papíru, které rovněž příznivě ovlivňují statistiky vytríděného množství odpadu. Co se týče bioodpadu, v posledních letech je velká část domácností Hranicka dobře zásobena domácími kompostéry, jelikož Mikroregion Hranicko uspořádal několik běhů projektu jejich pořízení do majetku obcí, do nichž se zapojilo (i opakovaně) min. 17 obcí z celkových 31 v regionu.

Na území města Hranice je rozmístěno 5 speciálních bílých kontejnerů ke sběru starého šatstva, bot, bytového textilu a použitých hraček. Kontejnery jsou majetkem společnosti REVENGE, která zdarma zajišťuje jejich vývoz a dále tyto nepotřebné předměty využívá. Část textilu slouží opětovně původnímu účelu, část je recyklována dle materiálu a dále zpracována do ekologického produktu (např. čisticí tkaniny, stavební izolace). Jen poměrně malý zbytek se termicky zhodnocuje. Dále jsou umístěny 4 speciální červené kontejnery na drobný elektroodpad (vybité baterie, kalkulačky, telefony, počítačové komponenty, aj.), jejichž odběr bezplatně zajišťuje společnost Asekol. Například v roce 2010 Město Hranice odevzdalo k recyklaci 1258 televizí a 708 monitorů.

Poplatek za provoz systému nakládání s komunálním odpadem v obcích není jednotný. Odvíjí se jednak od počtu obyvatel, náročnosti systému nakládání s odpady a celkovému množství vyprodukovaného odpadu za předchozí rok. Výše se na osobu a rok pohybuje od 200,- do 600,- Kč. Nejvyšší částky platí obyvatelé Hranic a Jindřichova, naopak nejméně hradí obyvatelé Olšovice. Průměrná cena dle dostupných informací dosahuje 389 Kč, přičemž ve 12 obcích poplatek není vyšší než 400 Kč, nad 400 Kč platí obyvatelé 13 obcí. Zbýlých 6 obcí na svých webových stránkách nezveřejnila informace o poplatcích. Speciální složky odpadu (bioodpad, nebezpečný,

velkoobjemový a stavební odpad) lze odevzdávat do sběrných dvorů, kterých je na území ORP Hranice 5 (Hranice, Běloutín, Hustopeče nad Bečvou, Teplice nad Bečvou a Jindřichov). Sběrný dvůr firmy Ekoltes Hranice a.s. ukládá jako jediný nebezpečné odpady. Občané Hranic a místních částí mohou odpad na tento sběrný dvůr ukládat zdarma, stejně jako obyvatelé obcí Olšovec, Černotín a Střítež nad Ludinou, jež mají bezplatný odběr smluvně zajištěn. Lze zde ukládat kompletní elektrospotřebiče, lednice a mrazáky, zářivky, výbojky, akumulátory (autobaterie), tužkové baterie a monočlánky, nebezpečné odpady (barvy, oleje), pneumatiky, velkoobjemový i biologicky rozložitelný odpad, separovaný odpad – plasty, papír, sklo (také autosklo a drátosklo) a polystyren (pouze čistý).

V regionu jsou provozovány tři výkupny odpadů (2x Hranice, Běloutín), třídící linky se nenachází, nejbližší fungují v ORP Olomouc. Zařízení pro nakládání s biologicky rozložitelným odpadem jsou v ORP Hranice tři: Kompostárna Ekoltes Hranice (fungující od roku 2009), Kompostárna Skalagro Skalička a Kompostárna Skalagro Ústí, kde dochází ke zpracování biologicky rozložitelných odpadů, především z údržby veřejné zeleně. Povoz je cílen na minimalizaci objemu skládkovaných biologicky rozložitelných frakcí komunálního odpadu. Vzniklý kompost se využívá např. pro účely sadových úprav. Sklárky odpadů provozované na území ORP Hranice jsou dvě: Ekoltes Hranice – Jelení kopec, obec Opatovice skládá odpad jen pro občany své obce. Směsný komunální odpad, jiný biologicky nerozložitelný odpad a objemný odpad tvoří jednoznačně nejvýznamnější množství z komunálního odpadu. Významný podíl představují také separované složky odpadů (papír, plasty a sklo). Většina odpadů končí na řízené skládce tuhých komunálních odpadů Hranice - lokalita Jelení kopec v k. ú. Běloutín. Denní kapacita sklárky se pohybuje v rozmezí cca 15 – 50 t dle svozového plánu a ročního období. Stav městské sklárky v majetku akciové společnosti Ekoltes Hranice (100% vlastněná městem), je dle studie udržitelný do roku 2019. Životnost sklárky, při navýšení její koruny a využití dalších prostorů, by mohla být zajištěna do roku 2030, nicméně zákon na zákaz skládkování recyklovatelných a využitelných odpadů od roku 2024 její činnost omezí. Zařízení na energetické využití odpadů (ZEVO) se v řešeném území nenachází, nejbližší provozovnou tohoto typu je SITA ležící v ORP Olomouc. V dlouhodobém horizontu se s výstavbou spalovny uvažuje v okresním městě Přerov. Proti tomuto záměru vyjádřila široká veřejnost již několikrát v průběhu let 2013-2015 svůj nesouhlas, v současné době se další jednání pro nedostatek financí, neexistenci investora a nekompletní informace odkládají na neurčito. Pro Hranicko by v budoucnu mohla být řešením energetického využití odpadů úprava rotační pece

sloužící k výrobě cementářského slínku. Jedná se o zařízení spoluspalující odpad z výrobního procesu firmy Cement Hranice a.s.

Tab. 2 Celková produkce odpadů na území SO ORP Hranice v období 2008 – 2012
(zdroj: GROUP ISOH, vlastní zpracování)

Produkce odpadů [t]	2008	2009	2010	2011	2012
Celková produkce odpadů	61 037,7	58 823,3	65 967,7	70 245,0	112 434,1
Celková produkce KO	14 528,9	18 168,6	14 957,1	15 425,0	13 998,0
Celková produkce SKO	9 584,4	10 696,7	9 955,7	9 912,9	9 103,8

Dle negativních statistik z roku 2012 se na území ORP Hranice eviduje 37 lokalit starých ekologických zátěží či kontaminovaných, přitom 20 z nich jsou skládky. Celková produkce odpadů v roce 2008 byla 61 038 t, v roce 2012 byla 112 434 t, jak je vidět z Tab. 2, došlo tedy k nárůstu o 56 217 t, což představuje navýšení o 84 % oproti celkové produkci z roku 2008. V roce 2008 byla produkce komunálního i smíšeného komunálního odpadu 24 113 t, v roce 2012 byla 23 102 t, došlo tedy k poklesu o 1011 t, což je 4% pokles. Podíl komunálního odpadu na celkové produkci odpadů se v letech 2008 - 2012 snížil o 11 % a podíl smíšených komunálních odpadů na produkci komunálních odpadů se taktéž snížil, ale jen o necelé 1 %. Měrná produkce komunálních odpadů v roce 2008 byla 417 kg/obyvatele, v roce 2012 byla 404 kg/obyvatele, což je snížení o 13 kg/obyvatele. Měrná produkce smíšených komunálních odpadů v roce 2008 byla 275 kg/obyvatele, v roce 2012 byla 263 kg/obyvatele, což je snížení o 12 kg/obyvatele. Dle uvedených dat měrné produkce, dochází neustále k jejímu snižování a tudíž i naplňování plánu odpadového hospodářství, který uvádí snižování měrné produkce odpadů nezávisle na ekonomickém růstu.

Převažující složkou vyprodukovaného separovaného odpadu na území ORP v roce 2012 byl papír (cca 750 t), dále pak plasty (287 t), poté sklo (128 t), a nejmenší složkou byly nápojové kartony (11 t). Měrná produkce separovaného odpadu za rok 2012 činila 33,9 kg/obyv., což znamená snížení proti 47,35 kg z roku 2008. Odpad je přímo tříděn občanem a prostřednictvím kontejnerů popřípadě pytlů svážen svozovou společností, která tento odpad předává zpracovatelské firmě (okolní obce ORP Hranice využívají tyto firmy pro zpracování separovaného odpadu – SITA CZ Vsetín – pobočka Valašské Meziříčí (plasty), ASA Ostrava – pobočka Vratimov (papír, tetrapaky), REMAT GLASS Brno – pobočka Kyjov – Kelčany (sklo).

Tab. 3 Produkce BRO a BRKO na území SO ORP Hranice v období 2008 – 2012 (zdroj: GROUP ISOH, vlastní zpracování)

Produkce BRO a BRKO [t]	2008	2009	2010	2011	2012
Celková produkce BRO	13 452,7	27 820,8	14 080,2	24 354,1	16 454,3
z toho celková produkce BRKO	10 510,1	15 323,9	12 623,2	13 041,5	11 596,3

Nedílnou součástí BRO je BRKO, který tvoří papír/lepenka, dřevo, organický kompostovatelný odpad, oděv, textilní materiál, kompostovatelná odpad z údržby zeleně, směsný komunální odpad a odpad s tržišť. Z Tab. 3 je zřejmé, že celková produkce BRO neustále roste a podíl BRKO na celkové produkci BRO tvoří cca 70 – 75%. Záměrem pro trvale udržitelné hospodaření je, aby se vytríděné množství recyklovatelného odpadu ročně zvyšovalo. Přispět k tomu může jednak rozšíření distribuce kontejnerů na separovaný odpad v těch oblastech regionu, kde dosud chybějí, jednak společné jednání a koordinovaný postup více obcí (např. sdružených do svazku či asociace). Tento přístup již od roku 1993 funguje v rámci Svazku obcí pro hospodaření s odpady Bystřice pod Hostýnem ve Zlínském kraji, ve kterém je zapojeno také několik obcí Hranicka (Rouské, Všechovice, Horní Újezd, Provodovice, aj.). Podobně spoluprací rovněž členské obce Mikroregionu Hranicko ve sdruženém nákupu energií, nabízí se možnost spolupráce také v otázce nakládání s odpady. Na krajské úrovni od června 2015 funguje spolek Odpady Olomouckého kraje, z. s. (IČ 04148002), jehož účelem je vytvořit podmínky pro předcházení vzniku odpadu, zajistit efektivní nakládání s komunálním odpadem členů spolku (obce), které má být environmentálně, ekonomicky a sociálně únosné. Založení spolku je kritizováno svazky obcí pro netransparentnost podmínek členství a budoucí směřování.

V dotazníku (viz poznámka na začátku kap. 2.1) uvedlo jako vyhovující životní prostředí v regionu pouze 20 % obyvatel. Z těch, kteří nejsou spokojeni, za největší zatížení životního prostředí označilo 39 % občanů znečištění ovzduší (smog, prach, spalování plastů v domácnostech apod.), 22 % občanů vadí hluk z dopravy, 12 % černé skládky, 9 % chybějící kanalizace a 4 % vadí špatná kvalita pitné vody.

Shrnutí: Každá obec disponuje kontejnery pro třídění hlavních složek odpadu, včetně kontejnerů na recyklaci oděvů či domácích kompostérů. Sběrný dvůr se nachází mimo území Hranic pouze v 1 obci, dále v regionu fungují 4 sběrná místa a 3 výkupny odpadu

a třídící linka regionu chybí. Hranicko je kvůli přítomnosti průmyslových podniků, ale také značnému zatížení dopravou trvale i přes snahy o zlepšení postiženo zhoršeným ovzduším. Region je dobře zásoben vodními zdroji, avšak kvalita je převážně nejistá. Přes 15 obcí je ohroženo povodněmi a stejný počet obcí má zajištěno čištění vody. Na Hranicku se eviduje 14 aktivních půdních sesuvů a minimálně 10 katastrálních území je ohroženo půdní erozí. Pouze 20 % obyvatel je spokojeno s místním stavem životního prostředí.

2.1.2.3 Obyvatelstvo

Sídlní struktura sledovaného území je tvořena městy Hranice, přirozeným spádovým centrem území, a Potštát, který byl městem vyhlášen v lednu roku 2007. Hustopeče nad Bečvou byly znovu vyhlášeny městysem v listopadu roku 2006. Zbýlých 28 sídelních celků v regionu jsou obce. V Hranicích v roce 2014 bydlelo okolo 54 % obyvatel regionu a toto číslo v posledních letech postupně klesá, v roce 2008 to bylo téměř o dvě procenta více. Přesto ve městě Hranice bydlí více než 18 tisíc lidí. Pouze 3 další obce mají více než 1 000 obyvatel: Běloutín, Hustopeče nad Bečvou a Potštát (Tab. 4). Běloutín během let 2008 až 2014 přerostl v počtu obyvatel Hustopeče nad Bečvou a blíží se k počtu dvou tisíc, čímž si upevňuje druhou příčku mezi obcemi, co se počtu obyvatel týče. Celkem 20 obcí má do 500 obyvatel, nejmenší z nich jsou Dolní Těšice, kde bydlí 65 obyvatel (Tab. 5)

Tab. 4 Kategorizace obcí dle počtu obyvatel a rozložení obyvatel (zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování)

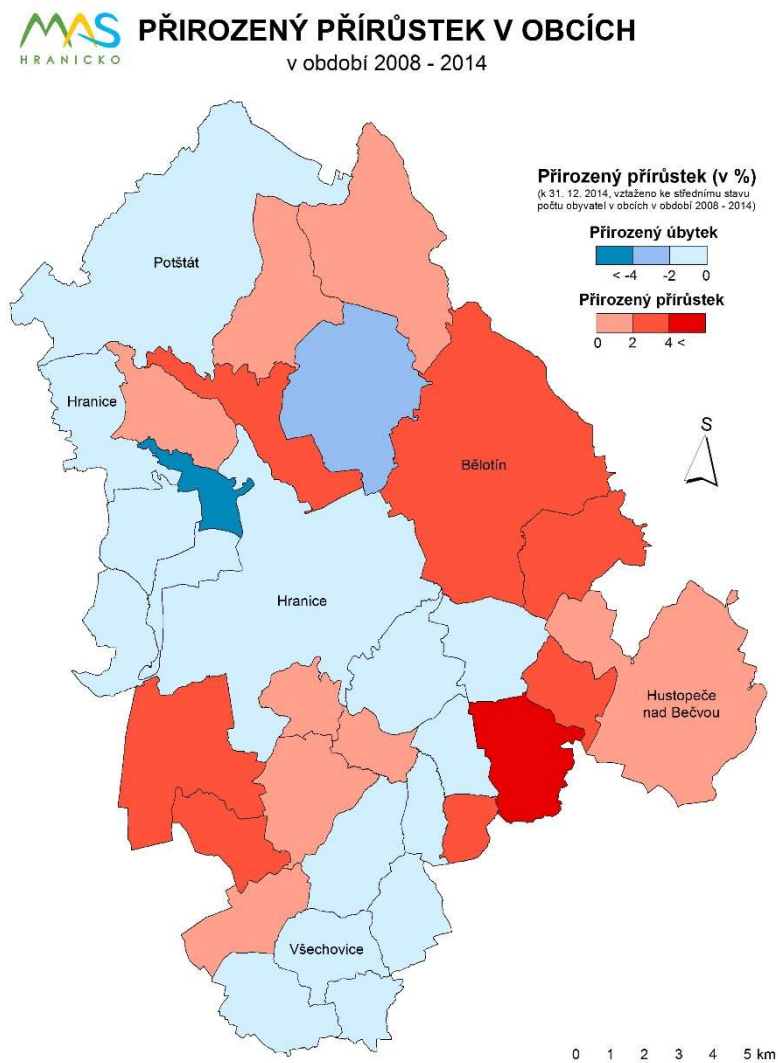
	do 199	200 až 499	500 až 999	1000 až 4999	nad 5000
Počet obcí	4	15	8	3	1
Podíl obcí v %	12,9%	48,4%	25,8%	9,7%	3,2%
Počet obyvatel	518	5 199	5 408	4 805	18 494
Podíl obyvatel v %	1,5%	15,1%	15,7%	14,0%	53,7%

Tab. 5 Seznam obcí SO ORP Hranice (zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování)

Název obce	Počet obyvatel k 31. 12. 2014	Celková výměra (ha)	Název obce	Počet obyvatel k 31. 12. 2014	Celková výměra (ha)
Bělotín	1 860	3 339	Provodovice	145	327
Býškovice	386	599	Radíkov	152	705
Černotín	777	832	Rakov	404	498
Hrabůvka	309	306	Rouské	251	531
Hranice	18 494	4 977	Skalička	581	414
Hustopeče nad Bečvou	1 716	2 391	Střítež nad Ludinou	811	1 483
Jindřichov	487	1 645	Teplice nad Bečvou	378	376
Klokočí	261	367	Ústí	550	331
Malhotice	366	768	Všechnovice	865	580
Milenov	415	623	Zámrský	244	801
Milotice nad Bečvou	306	455	Olšovec	502	831
Opatovice	819	797	Horní Těšice	156	322
Paršovice	395	1 357	Dolní Těšice	65	256
Partutovice	503	1 008	Horní Újezd	440	687
Polom	255	824	Špičky	302	703
Potštát	1 229	3 407	CELKEM	34 424	32 540

Na **vývoji počtu obyvatel** se kromě hospodářské situace, projevující se stěhováním za prací (většinou do větších měst), podílel také politický a ekonomický vývoj země. Válečná období, kolonizační vlny, odsun Sudetských Němců, to vše v minulých stoletích mělo vliv na počet obyvatel na Hranicku. Ten po druhé světové válce mírně narůstal a od 90. let se ustálil s mírnou klesající tendencí nad hranicí 34,5 tisíce, která byla prolomena mezi lety 2012 a 2013, kdy se z regionu odstěhovalo 130 lidí. Klesající trend dokládají čísla z posledních 20 let, během nichž ubylo regionu 1 061 obyvatel, a to v období 1995 – 2014. Pokles odpovídá vývoji počtu obyvatelstva a demografické tendenci v Olomouckém kraji, překračuje však celorepublikový průměr. Je způsoben migrací obyvatel do míst s širší nabídkou práce, stárnutím populace nebo také nižší porodností, avšak ta se od roku 2006 začala opět zvyšovat. Kromě roku 2011,

kdy se narodilo pouze 311 dětí, se počty narozených v regionu pohybují kolem 360. Hodnota **přirozeného přírůstku** za celý region v období 2008 – 2014 je +34, což vyjadřuje pozitivní bilanci narozených vůči zemřelým v regionu (Obr. 10). SO ORP Hranice nedisponuje žádným koncepčním dokumentem, který by vývoj obyvatel regionu v čase sledoval. To je považováno za nedostatek především v nemožnosti predikce kapacit např. v oblasti sociálních služeb, školství aj.

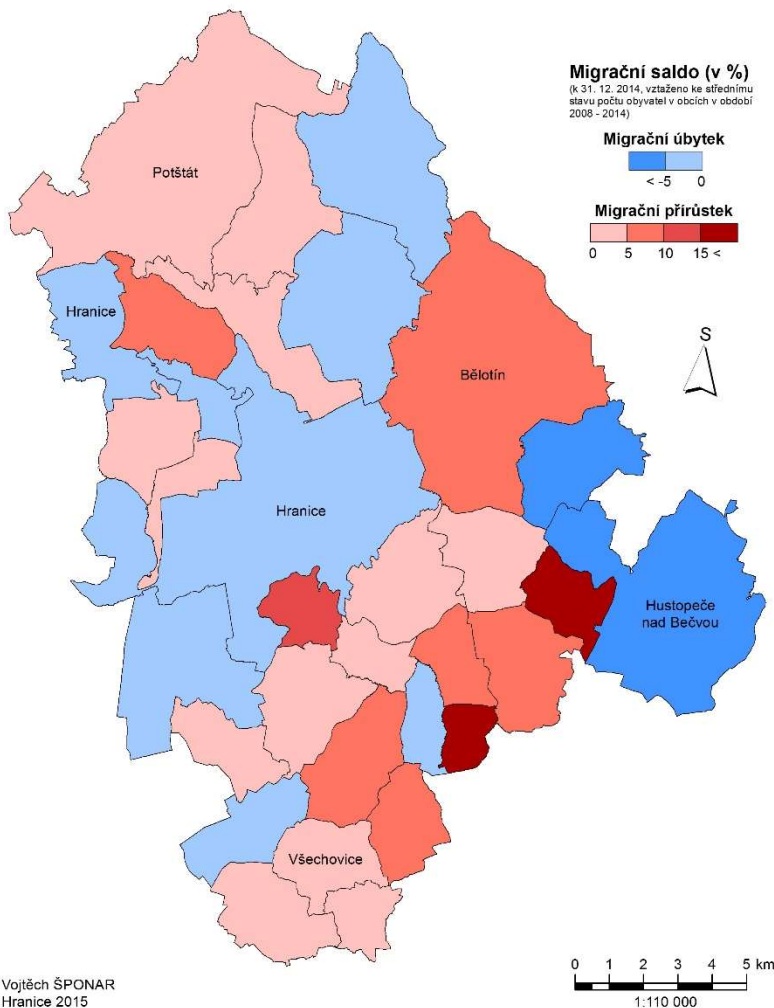

Obr. 10 Znárodnění přírůstku/úbytku v obcích SO ORP Hranice (zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování)

Je nutné zmínit, že v letech 2013 a 2014 Hranicko zaznamenalo přirozený úbytek obyvatel. Tento jev a migrační saldo dlouhodobějšího charakteru způsobily celkový pokles populace v regionu. Jednoznačně nejhorším z pohledu **migrace obyvatel** byl rok 2009, kdy region opustilo 137 lidí, k čemuž pravděpodobně přispělo propouštění v místních podnicích v období ekonomické krize. Při podrobnějším pohledu na jednotlivé obce příjemně překvapil přirozený přírůstek v řádu kolem dvou desítek v obcích Běloutín a Hustopeče nad Bečvou za období 2008 - 2014. V obci Běloutín byl velmi znatelný přirozený i migrační přírůstek počtu obyvatel (105) a do roku 2020 by tak obec mohla přesáhnout hranici dvou tisíc obyvatel. Na opačném konci žebříčku přirozeného přírůstku se nachází město Potštát a obec Střítež nad Ludinou s negativní bilancí kolem 20 resp. 25 obyvatel.

MIGRAČNÍ SALDO V OBCÍCH v období 2008 - 2014

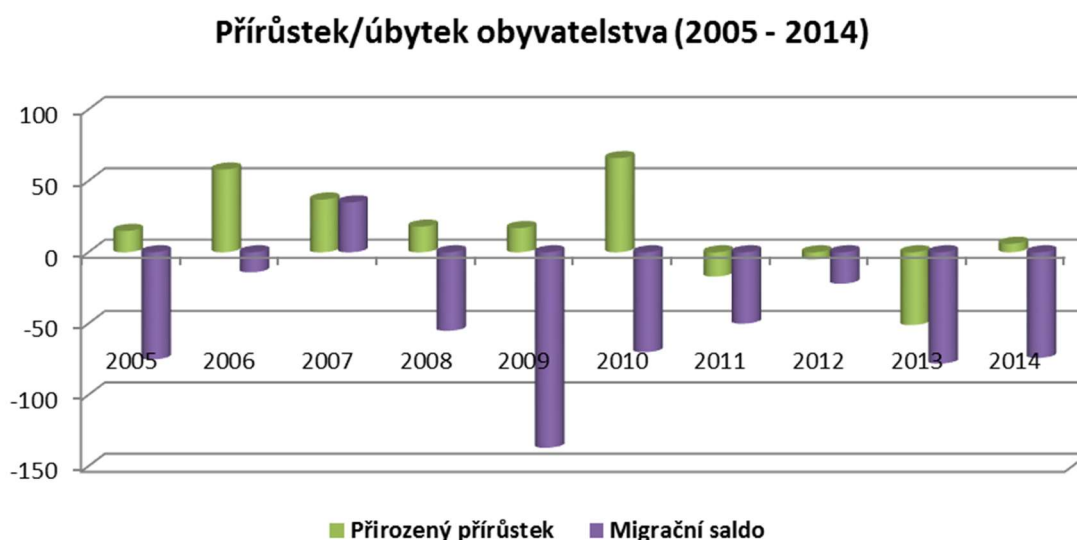

S migrací (Obr. 11) na tom bylo nejhůře město Hranice, kterému ubylo za posledních 7 let 835 obyvatel. Celkově však region opustilo jen 486 obyvatel, jelikož 349 lidí se přestěhovalo z Hranic do obcí v regionu (pozn. je třeba brát v úvahu, že obyvatelé se stěhovali i mimo region a naopak). Výrazně negativní migrační bilanci pocítily i Hustopeče nad Bečvou (-104 obyvatel).

Obr. 11 Znárodnění migrace obyvatel v obcích SO ORP Hranice
(zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování)

Tento úbytek obyvatel lze vysvětlit migrací lidí do měst za práci, setrváním studentů v univerzitních městech i po ukončení studia nebo opačně stěhováním občanů do menších obcí regionu za klidnějším bydlením na venkově, čistším ovzduším či méně intenzivním dopravním zatížením. Příkladem menších obcí s kladnou bilancí přistěhovalých obyvatel v posledních letech jsou obce Černotín, Milotice nad Bečvou, Skalička či Teplice nad Bečvou. Do obce Skalička se přistěhovalo kolem čtyř desítek obyvatel a v následujících 5 letech by se jejich počet mohl zdvojnásobit, jelikož se obec prodejem parcel pro rodinné domy za symbolické ceny snažila přilákat nové občany. V oblasti migrace je také zajímavé porovnání stěhování obyvatel města Hranice se zbylými obcemi regionu: za období 2008 – 2014 připadá 15 přistěhovaných do Hranic na 20 přistěhovaných do ostatních obcí regionu, zatímco u vystěhovaných je to 20 z Hranic a 16 ze zbylých obcí. Při zvážení poměru 54 % obyvatel regionu žijících v Hranicích ku 46 % žijících v ostatních obcích regionu se potvrzuje trend vyrovnávání tohoto poměru. V jednotlivých letech 2005 až 2014 průběh přírůstku či úbytku obyvatel znázorňuje graf na Obr. 12.

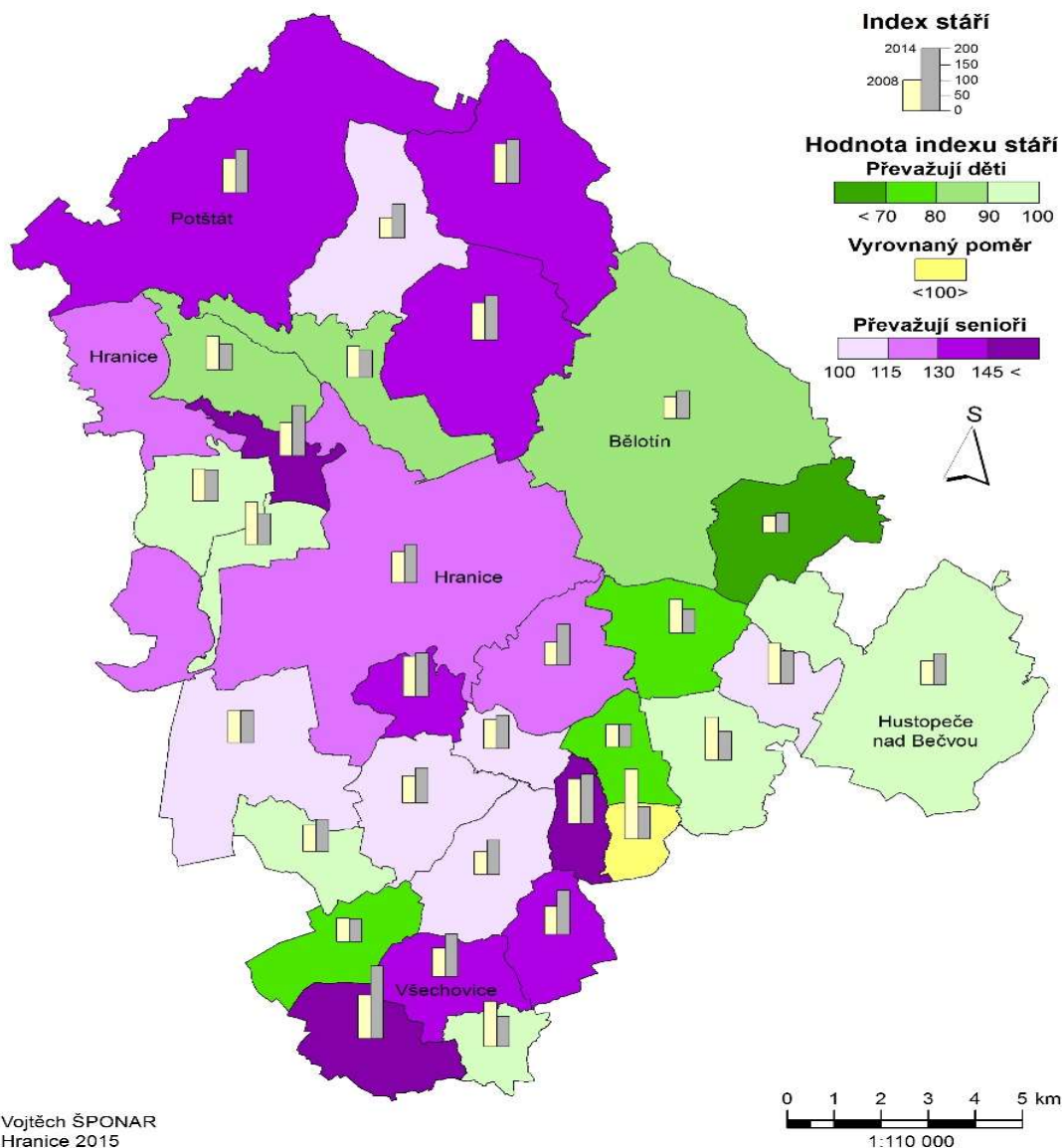

Obr. 12 Přírůstek/úbytek obyvatelstva SO ORP Hranice v období let 2005 – 2014
(zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování)

Negativním signálem, zejména pro budoucnost, je hodnota indexu **stáří obyvatel** (podíl obyvatel 64+ na 100 osob mladších 15 let) 1,13, která vyjadřuje, že na 100 dětí připadá 113 lidí v důchodovém věku. Index stáří v jednotlivých obcích regionu k 31. 12. 2014 uvádí Obr. 13. Byl zaznamenán výrazný nárůst této hodnoty od roku 2006 (100 dětí na 84 lidí v důchodovém věku),

což značí rychlé stárnutí populace a trend koresponduje s celorepublikovým vývojem. Příčinou je nízký počet narozených a současně prodlužování délky života mužů i žen. Průměrné dožití obyvatelstva regionu se zvyšuje přibližně o jeden rok za čtyři roky. V roce 2012 byl průměrný věk 40,75 let, u mužů pak 39,4 let a u žen 42,1 let. Pomyslný strom života roste do výšky a zužuje se, což je zapříčiněno pozdějšími úmrtími, růstem kategorie obyvatel ve věku 64+ let, a naopak klesání počtu narozených, pokles generace ve věku 0 – 15 let.

INDEX STÁŘÍ V OBCÍCH v roce 2014

Vojtěch ŠPONAR
Hranice 2015

Obr. 13 Index stáří obyvatel v obcích SO ORP Hranice (zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování)

Tento vývoj má dopad na ekonomiku, jak ukazuje index ekonomického zatížení (Obr. 14). Počet ekonomicky aktivního osob (16-63 let) ubývá a přibývá ekonomicky neaktivních obyvatel (0-15 a 64+let). Od roku 2008 do roku 2012 index stoupl o 0,06 na 1,47 a interpretace zní, že na 100 osob v ekonomicky aktivním věku je připadá dalších 47 osob v ekonomicky neaktivním věku. Hodnota je velice podobná těm krajským a celorepublikovým.

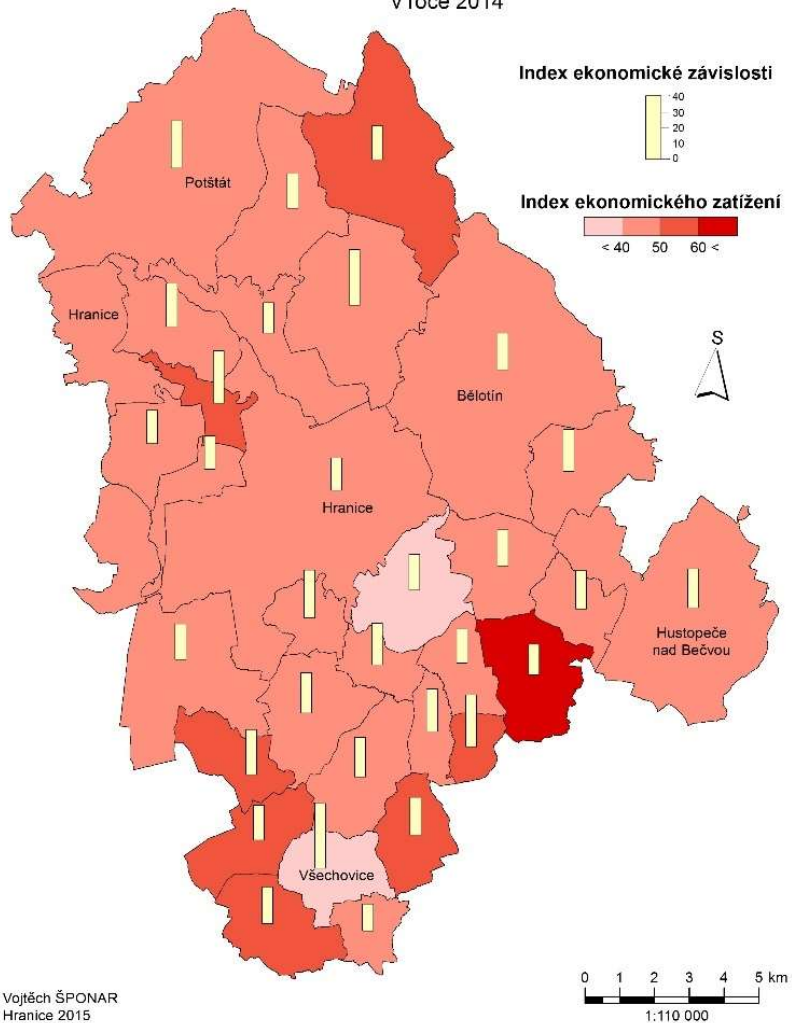
Mezi obcemi jsou takové, ve kterých obyvatelstvo mládne (Obr. 15): Dolní Těšice, Klokočí, Provodovice či Špičky, populace naopak stárne v obcích Černotín, Horní Újezd nebo Rouské.

Dolní Těšice před 6 lety ještě patřily mezi obce s nejvyšším indexem stáří, v roce 2011 je vystřídal Horní Újezd, kterému se index stáří více než zdvojnásobil od roku 2006. S nízkým indexem ekonomického zatížení se nejvíce potýkají obce Zámrsky, Jindřichov či Hrabůvka, naopak v obcích Všechnovice, Milotice nad Bečvou nebo Milenov.

Kompletní datové tabulky vztahující se k indexu stáří a indexu ekonomického zatížení jsou uvedeny v nepovinných přílohách Strategie online.

INDEX EKONOMICKÉHO ZATÍŽENÍ A INDEX EKONOMICKÉ ZÁVISLOSTI V OBCÍCH

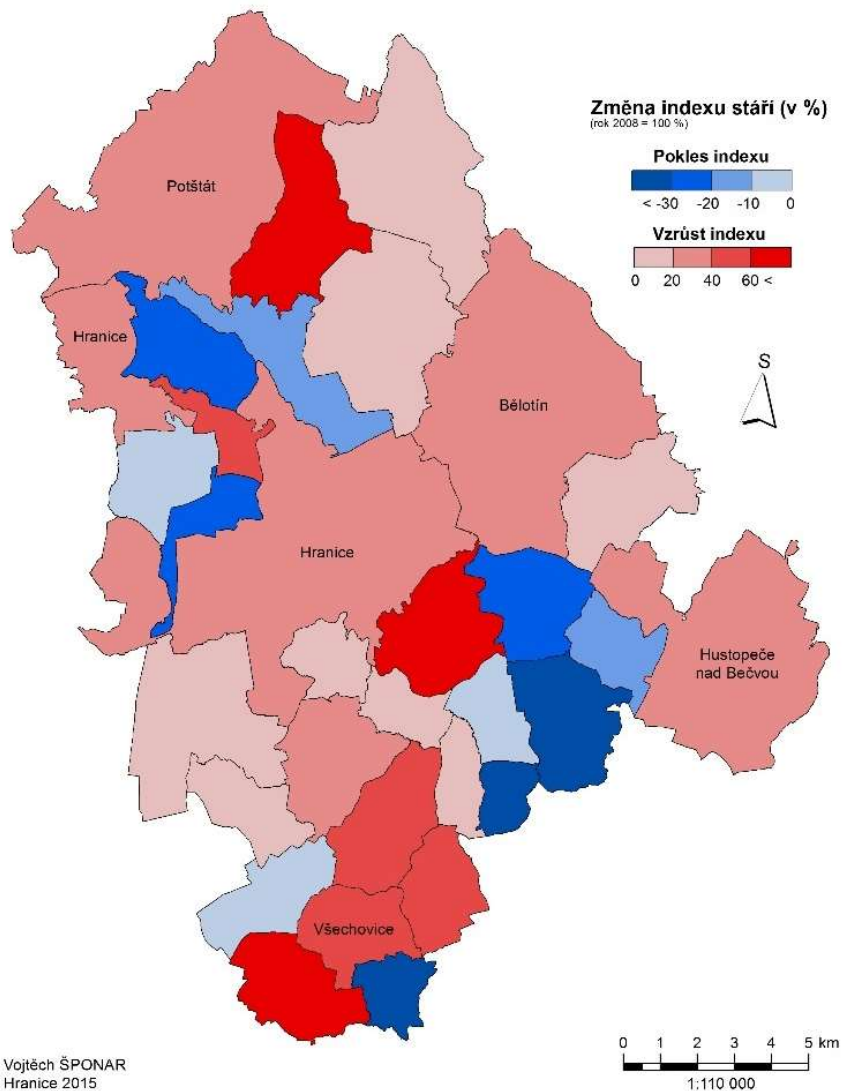
v roce 2014

Obr. 14 Index ekonomického zatížení v obcích SO ORP Hranice
(zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování)

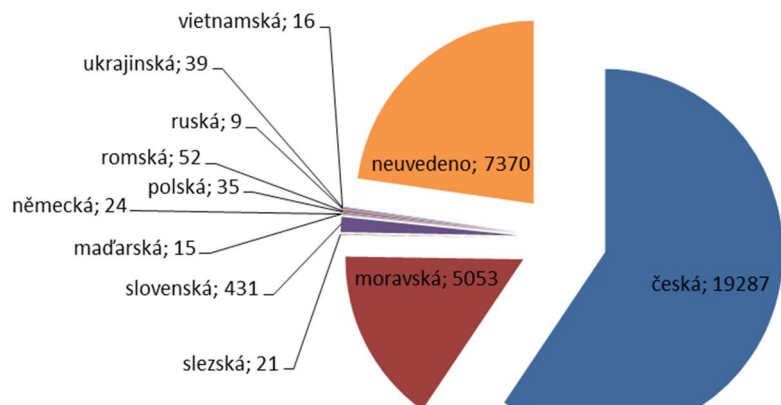
Z pohledu na graf národnostního složení na Obr. 16 je patrné, že v regionu naprosto převládá česká a moravská národnost, kterou následuje skupina čtyř set příslušníků Slovenské republiky. Zbytek tvoří obyvatelé ostatních sousedních zemí či zemí na východ od České republiky. Statistika přesto může být zavádějící, protože přes 7 tisíc lidí nevedlo při sčítání lidí, domů a bytů v roce 2011 svou národnost.

ZMĚNA INDEXU STÁŘÍ V OBCÍCH mezi roky 2008 a 2014

Obr. 15 Změna indexu stáří v obcích SO ORP Hranice
(zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování)

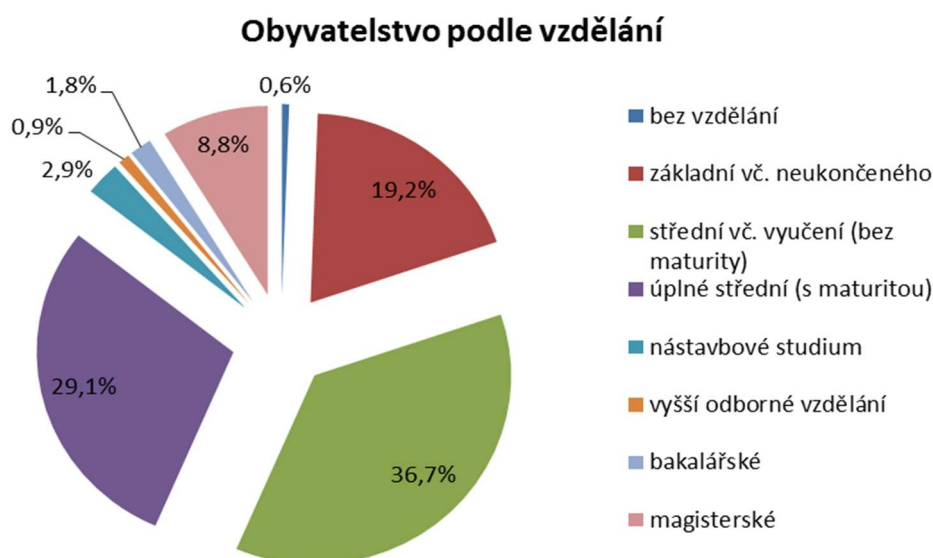
Obyvatelstvo podle národnosti

Obr. 16 Národnostní struktura obyvatel SO ORP Hranice
(zdroj: SLDB 2011, vlastní zpracování)

Z hlediska **genderového rozložení** se obyvatelstvo na Hranicku vyrovnává. Ještě v roce 2006 byl poměr 51,16 % ku 48,84 % pro ženy, v roce 2012 to však bylo 51 % ku 49 %, což odpovídá rovněž stavu v Olomouckém kraji i České republice jako celku. Nejvýrazněji převládá ženské pohlaví v obci Skalička, Dolní Těšice, mužů je více v Horním Újezdě a Radíkově, ne však tak výrazně jako ženské pohlaví ve dvou výše zmiňovaných obcích.

Vzdělanostní struktura obyvatelstva regionu se neustále zlepšuje. Ubývá lidí bez vzdělání nebo pouze se základním vzděláním a zvyšuje se procento vysokoškolsky vzdělaných. Nejpočetnější kategorií jsou obyvatelé s výučním listem, které následují obyvatelé s maturitou a dohromady tyto dvě skupiny zastupují $\frac{3}{4}$ obyvatelstva regionu (Obr. 17). V porovnání s celou republikou je na tom region nepatrně lépe ve všech kategoriích, pouze vyučených zde žije o 8 % více. V porovnání s Olomouckým krajem má Hranicko vyšší procenta ve všech kategoriích, vypovídá to o nižší vyrovnanosti vzdělanostních kategorií na Hranicku.

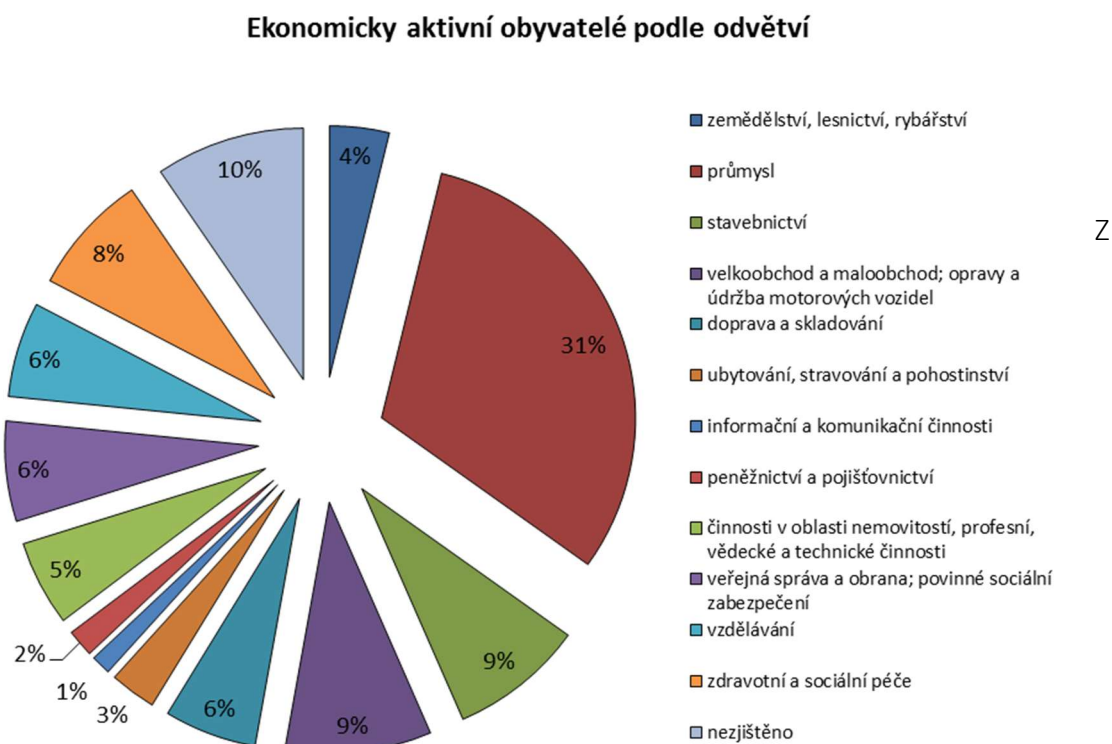

Obr. 17 Složení obyvatelstva dle dosaženého vzdělání (zdroj: SLDB 2011, vlastní zpracování)

Shrnutí: Dominantním sídelním celkem na Hranicku jsou obce do 1 000 obyvatel. Častým jevem je migrace obyvatelstva v rámci území, nicméně jejich počet v regionu mírně klesá. Z hlediska stáří, genderového složení občanů či ekonomického zatížení Hranicko vykazuje celorepublikové trendy. Struktura vzdělání je naopak členitější a velmi silně převažuje skupina osob s dokončeným středním stupněm vzdělání.

2.1.2.4 Ekonomické poměry

Od počátku druhého tisíciletí, kdy se provádělo sčítání lidu, domů a bytů, došlo během deseti let k výraznějším i méně výrazným změnám na pracovním trhu v regionu. Především znatelně ubylo zaměstnaného obyvatelstva, a to téměř o tři tisíce osob, i vlivem celkového úbytku obyvatel. Mezi odvětvími doznalo největších změn stavebnictví a zdravotní a sociální péče. U obou se počty zaměstnaných lidí snížily přibližně o třetinu celkových stavů. Množství stavebních prací je silně závislé na konjunkturu ekonomiky, a proto se nelze divit nedostatku zakázek v hospodářské recesi. Během deseti let ubylo kolem 800 pracujících v této kategorii, přibližně stejné množství ubylo i v oblasti zdravotní a sociální péče, možná z důvodu rušení anebo slučování oddělení v hranické nemocnici. Za zmínku také stojí úbytek 615 pracovních míst v kategorii zemědělství, lesnictví, rybářství na polovinu původního stavu z roku 2001. Počtem zaměstnaných o 293 osob vzrostla pouze odvětví informačních a komunikačních činností a činností v oblasti nemovitostí, profesní, vědecké a technické činnosti. K rozvoji služeb a přechodu ke znalostní ekonomice dochází nejen v Hranicích, ale v celé republice. Tomu odpovídá ztráta pracovních míst v průmyslu a zemědělství během deseti let o několik stovek, ačkoliv procentuálně se na celkové regionální zaměstnanosti podílí větší měrou. Rozložení zaměstnaných osob dle odvětví je znázorněno na grafu Obr. 18.

Obr. 18 Ekonomicky aktivní obyvatelé na Hranicku dle odvětví ekonomické činnosti
(zdroj: SLDB 2011, vlastní zpracování)

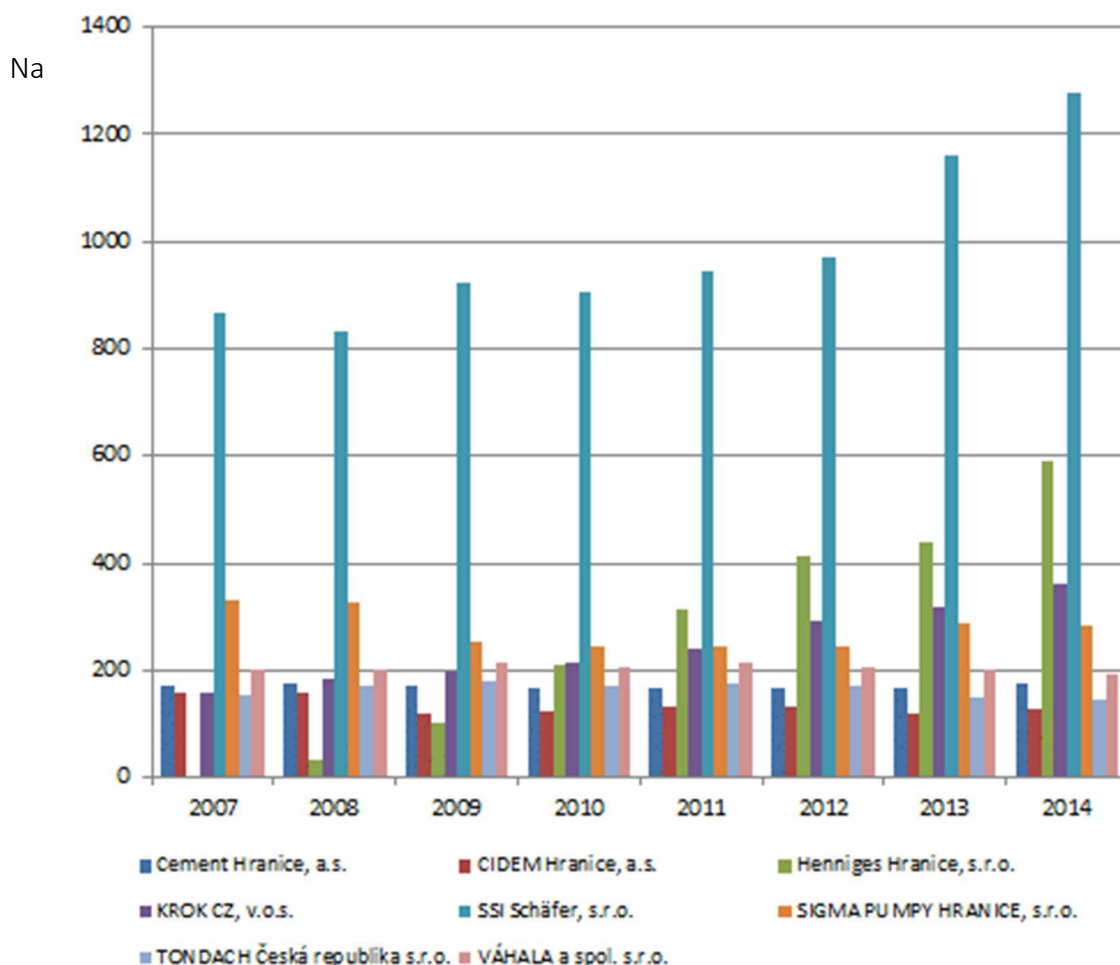
výsledků Sčítání lidu, domů a bytů z roku 2011 vyplývá, že téměř každý třetí obyvatel ORP Hranice v zaměstnaneckém poměru pracoval v jednom z průmyslových odvětví. Z počtu 14 612 zaměstnanců se jednalo o 4 428 osob. Průmysl se stavebnictvím dohromady zaměstnali téměř 40 % všech zaměstnaných osob. Za zmínku stojí i 7,6 % zaměstnaných v oblasti zdravotní a sociální péče, kde lze důvod hledat v hranické nemocnici, přilehlých lázních a mnoha soukromých ordinacích. Hranická nemocnice zůstává, přes snižování nabídky služeb, jedním z větších zaměstnavatelů v regionu s více než čtyřmi sty pracovníky. Přes šest procent zaměstnaných v oblasti veřejné správy a obrany je z velké části tvořeno vojáky z povolání na místním armádním útvaru, státní policií a úřady (městský, práce, katastrální, finanční). Školská zařízení se podílí šesti procenty na regionální zaměstnanosti. Z oblasti velkoobchodu a maloobchodu hraje velkou roli v počtu zaměstnaných množství a velikost nákupních domů v Hranicích. Ve městě fungují dva hypermarkety, čtyři supermarkety a mnoho malých obchodů. V roce 2008 vzniklo na ulici Družstevní obchodní centrum Stop Shop, kde sídlí 12 prodejen různého zaměření (elektronika, oblečení, obuv, sportovní vybavení, aj.). Součástí objektu je i rozsáhlé parkoviště, u něhož začala fungovat ruční mycí linka pro automobily.

Hranice a jejich okolí posledních sto let těží ze zdejšího **průmyslu**, který představují podniky jak s dlouhou historií, tak nověji založené. Hlavní průmyslová výroba je soustředěna ve východní a severovýchodní části města. Podél silnice a železnice se zde rozkládají výrobní a průmyslové areály firem Sigma Pumpy Hranice, Tondach Česká republika, Cement Hranice, Velox-werk či Cidem Hranice divize Cetris. V současnosti je však největším tahounem celého hranického průmyslu firma SSI Schäfer. Tyto často spolupracují s menšími provozovny, např. Sigma a Schäfer s většinou místních strojírenských firem. Cement je zase základní složkou pro výrobu cementotřískových desek a stavebních prvků, které produkuje firma Cidem. Propojení mezi firmami funguje v rámci celého regionu. Průmysl na Hranicku v posledních několika letech získává na stále větším významu. U deseti sledovaných významných podniků došlo v letech 2010 - 2014 k nárůstu počtu zaměstnanců o 40 %, jak je vidět na grafu v Obr. 19. Z okolních regionů se pracovníci sjíždějí např. do výrobních dynamicky se rozvíjejících firem Henniges Hranice a SSI Schäfer. Pro osoby se sníženou pohyblivostí se stal významným zaměstnavatelem podnik Krok CZ.

Ze zisků místních průmyslových podniků profitují také místní sportovní kluby. Bez finanční pomoci by nemohl fungovat extraligový tým házené TJ Cement Hranice, fotbalový tým SK Sigma Hranice.

Tondach zaštiťuje hokejový tým nesoucí firemní jméno, i tenisové kurty. Tyto a celá řada dále jmenovaných podniků pomáhá s financováním sportovních odvětví.

Obr. 13 Vývoj počtu zaměstnanců ve vybraných podnicích na Hranicku v letech 2007 – 2014
(zdroj: výroční zprávy podniků, vlastní zpracování)

Hranicku výrazně dominují dvě průmyslová odvětví. Prvním z nich je **strojírenský průmysl**, v němž podnikají dva velké a významné podniky Sigma Pumpy Hranice a SSI Schäfer. Z grafu na Obr. 19 je zcela zřejmé, jak dominantní v počtu zaměstnanců je firma SSI Schäfer. Na strojírenství se orientují i menší firmy, mezi které patří např. BBA Hranice, DAKR, Tigemma či ZAPE. Druhé neméně významné odvětví se orientuje na **průmysl stavebních hmot**, který zastupují také dva nadregionálně působící a rozlohou velké podniky – Cement Hranice a Tondach Česká republika. Nezanedbatelný je sousedící Cidem Hranice se svou nejsilnější výrobní divizí Cetris. Pod toto průmyslové odvětví spadají také firmy Cidemat Hranice jako součást holdingu CIDEM, Presbeton Drahotuše nebo Velox – Werk. Podnik Váhala a spol. je výrobcem potravinářských výrobků, zejména masných a lahůdkových. Spolu s pekárnou Wellart zastupují **potravinářský a tabákový**

průmysl na Hranicku. Posledních několik let přejímá úlohu významného nadregionálního zaměstnavatele společnost Henniges Hranice, která zastupuje oblast výrobu plastových výrobků a spolu s firmou SSI Schäfer zaznamenává posledních pět let nejdynamičtější růst v počtech zaměstnanců.

Na území města Hranic se nachází průmyslové zóny v severozápadní a severovýchodní části. V severozápadní části je to 47,7 ha, na nichž stojí průmyslový areál CTP Parku (Obr. 20), dnes sídlí 6 společností a v roce 2016 má být dokončena nová hala pro další zahraniční firmu. Jiná průmyslová zóna se nachází v severovýchodní části, kde sídlí společnosti Sigma Pumpy Hranice a SSI Schäfer. Cca 200 metrů od nich leží 12ha areál bývalých kasáren Jaslo, v nichž město Hranice plánuje kromě ubytovny také pronájmy prostor firmám zaměřující se na lehký průmysl nebo skladování. V územním plánu města Hranice je zakresleno dalších 7 území s výměrou nad 100 ha, jež půjde využít pro výstavbu výrobních podniků. Všechna tato území dnes pokrývají pole nebo louky v severovýchodní části okolí areálů společností Cetrus či Tondach, dále pak u CTP Parku a v okolí vlakového nádraží. Z hlediska udržitelného rozvoje by vhodnější než výstavba na zelených plochách bylo využití stávajících brownfieldů v regionu, jež zmapovala MAS v rámci své činnosti. Databáze je přístupná [online](#) na webu MAS.

Podnikatelské subjekty v rámci dotazníkového šetření (viz poznámka na začátku kap. 2.1) vyhodnotily jako tři faktory ovlivňující podnikatelské prostředí, se kterými jsou nejvíce spokojeni: dodavatelsko-odběratelské vztahy, dostupnost přírodních a materiálních zdrojů, produktivita a pracovitost zaměstnanců. Naopak jako tři faktory, se kterými jsou nespokojeni, označily: zákonná omezení v oboru podnikání, míra zdanění, cena energií. Podniky se nejvíce rozcházelý v hodnocení těchto omezujících faktorů: cena práce, domácí konkurence, rozvinutost místních podnikatelských sítí, které označily hranické podniky za omezující, naopak podniky s provozovny v ostatních obcích je označily za korektní.

Na Hranicku jsou bohatě zastoupeni také živnostníci a drobní podnikatelé, podíl podnikajících subjektů v obcích regionu ukazuje kartogram na Obr. 21, změnu mezi lety 2008 a 2014 pak zobrazuje Obr. 22. Obory činností, ve kterých podniká více, než 100 podnikatelů v regionu jsou zámečnictví, nástrojářství (431), opravy silničních vozidel (166), klempířství a oprava karosérií (102), elektro práce - výroba, instalace, revize (259), truhlářství, podlahářství (264), zednictví (357), vodoinstalatérství (141), pokrývačství, tesařství (104), holičství, kadeřnictví (100), hostinská

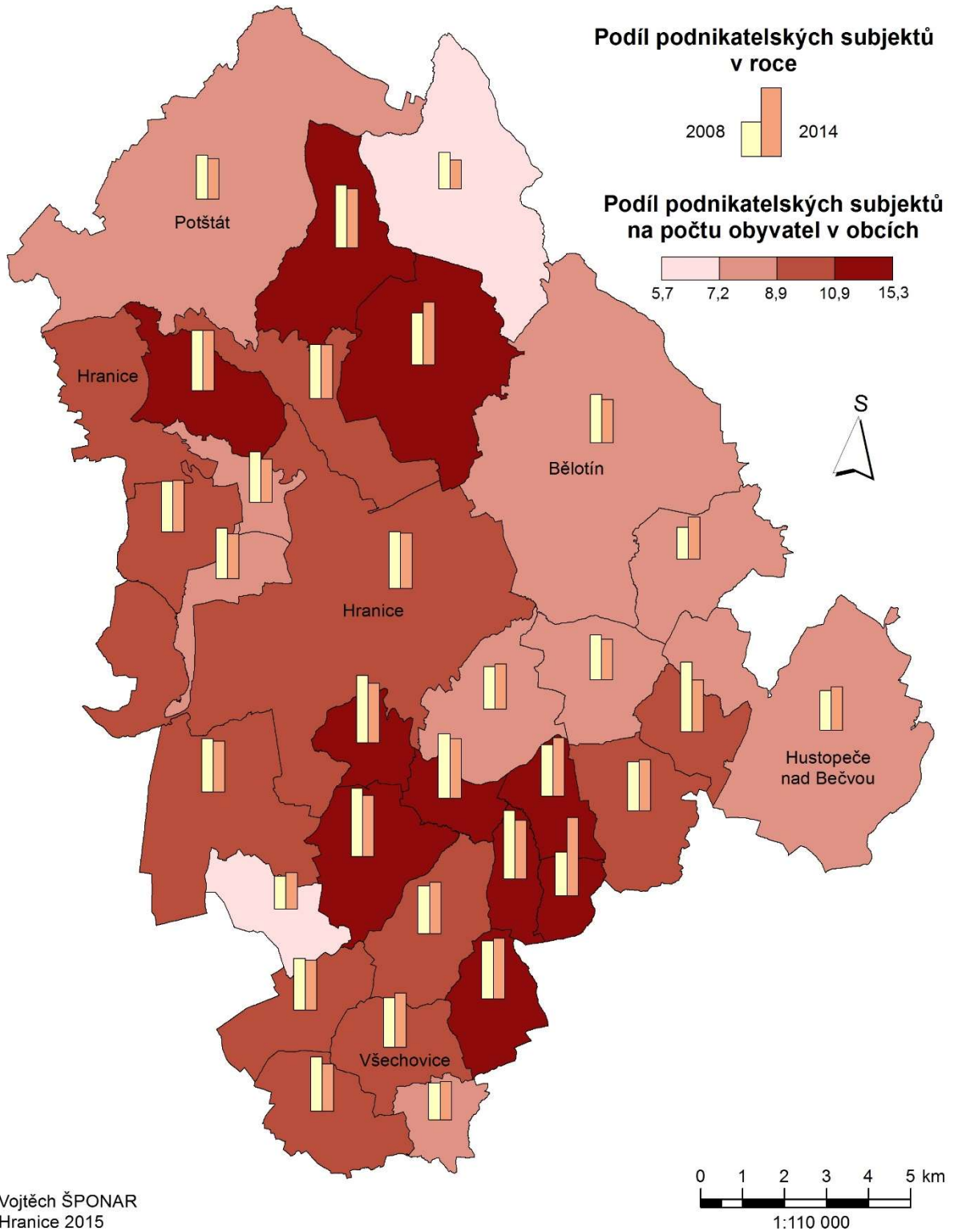
činnost (513). Dle dat poskytnutých živnostenským úřadem v Hranicích k 31. 12. 2015 se počet podnikatelů za posledních 5 let nijak výrazně nezměnil a kolísá okolo 6 100, zatímco živností během stejné doby přibylo o tisícovku na 9 837, jak zobrazuje Tab. 6. Řemeslné živnosti jsou v grafu na Obr. 23 zvýrazněny zvlášť a podle statistiky jich přibývá, průměrně o 50 ročně. Tato čísla jsou pozitivním důkazem o tom, že místní lidé se nebojí prosadit v profesní oblasti na vlastní pěst, navzdory množství příležitostí zaměstnaneckých poměrů. Z oborů uvedených v úvodu odstavce je ovšem zřejmé, že drobné podnikání v regionu je výhodné zejména v odborných profesích a řemeslech. Zcela chybí obchodní služby a maloobchodníci (textil, obuv, potravinářství, aj.), z čeho je zřejmé, že konkurence velkoobchodních společností je drtivá a pro drobné podnikatele prakticky likvidační.

Obr. 20 Letecký pohled na areál CTP Parku v Hranicích (zdroj: Martin Necid)

PODÍL PODNIKATELSKÝCH SUBJEKTŮ NA POČTU OBYVATEL V OBCÍCH

v roce 2014

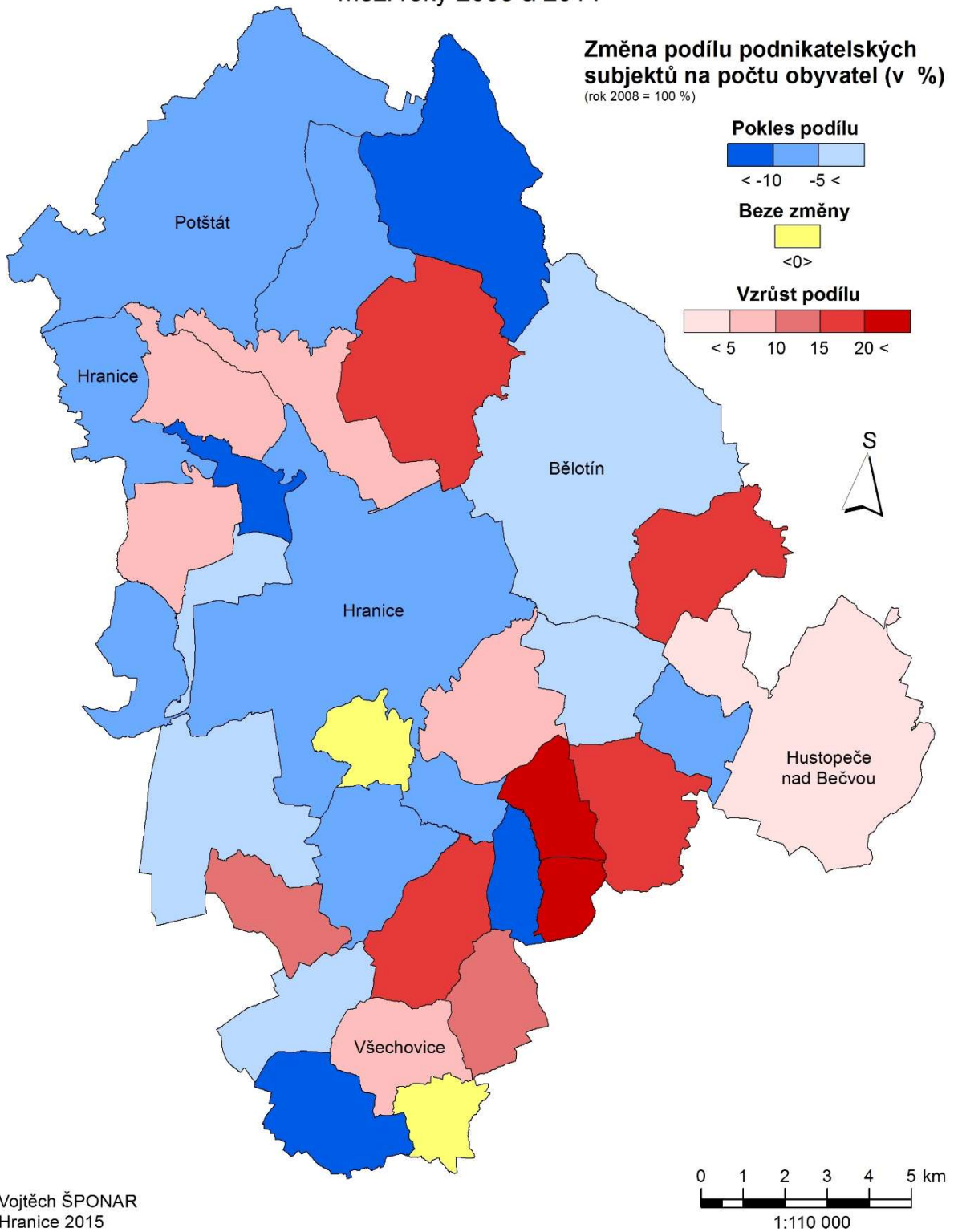
Vojtěch ŠPONAR
Hranice 2015

Obr. 21 Podíl podnikatelských subjektů v obcích SO ORP Hranice (zdroj: vlastní zpracování)

ZMĚNA PODÍLU PODNIKATELSKÝCH SUBJEKTŮ V OBCÍCH

mezi roky 2008 a 2014

Změna podílu podnikatelských
subjektů na počtu obyvatel (v %)
(rok 2008 = 100 %)

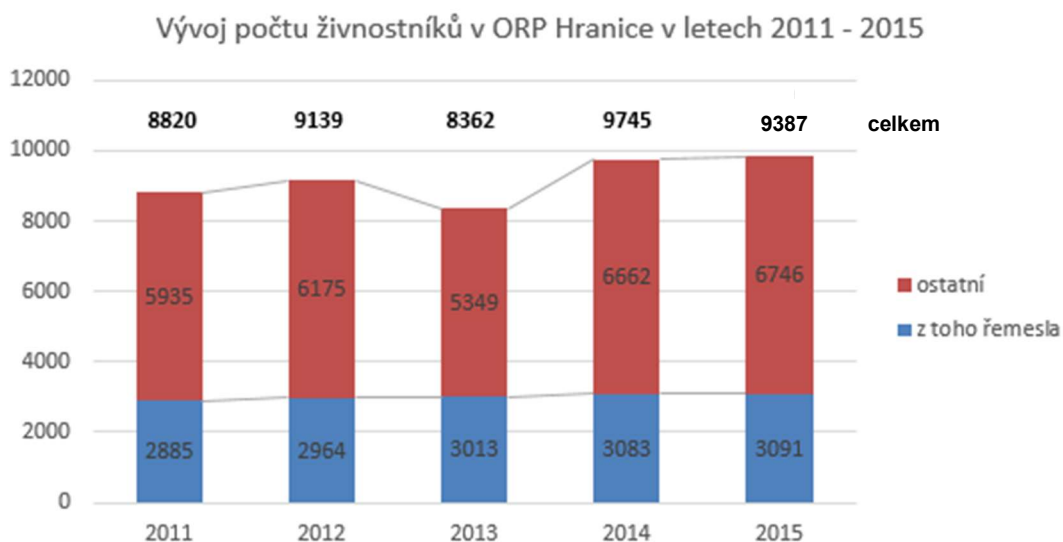

Vojtěch ŠPONAR
Hranice 2015

Obr. 22 Změna podílu podnikatelských subjektů v obcích SO ORP Hranice (zdroj: vlastní zpracování)

Tab. 6 Počet podnikajících subjektů v letech 2011 – 2015 v SO ORP Hranice
(zdroj: ŽÚ Hranice, vlastní zpracování)

počet	2011	2012	2013	2014	2015
podnikatelů	6056	6269	6151	6199	6170
živností	8820	9139	8362	9745	9837

Obr. 23 Počet živnostníků včetně řemeslníků v letech 2011 – 2015 v SO ORP Hranice
(zdroj: ŽÚ Hranice, vlastní zpracování)

Shrnutí: Nejvíce zaměstnaných za posledních 15 let na Hranicku ubylo v oborech stavebnictví, zdravotnictví a sociální péče, zemědělství, lesnictví a rybářství. Naopak vzrostl počet zaměstnaných ve strojírenství, v oblasti informačních a komunikačních technologií, nemovitostí, a v profesní, vědecké a technické činnosti. Strojírenský průmysl a stavebnictví zůstávají největšími zaměstnavateli v regionu, zároveň ty největší z nich (Sigma Pumpy Hranice, Cement Hranice a Tondach Česká republika) mají evropský, potažmo celosvětový rozsah. V poslední době je na vzestupu také lokální potravinářský průmysl.

2.1.2.5 Trh práce

Dříve než do České republiky dorazila hospodářská recese v průběhu roku 2007, dařilo se udržovat míru nezaměstnanosti na nízké úrovni a podniky prosperovaly. Hranický region se držel na relativně dobrých hodnotách díky pracovním místům v průmyslové zóně na výrobu televizorů, do které se sjížděli lidé i z okolních regionů. Z počátku roku 2007 nic nenaznačovalo, že by měl přijít propad ekonomiky. Zejména stavební a strojařské firmy na Hranicku a Přerovsku proto poptávaly nové zaměstnance. Ukázal se však nedostatek kvalifikovaných žadatelů o práci. Příkladem budiž SSI Schäfer, který při nábořech neúspěšně poptával 140 pracovníků z řad zámečnicků, lakýrníků či obráběčů.

Počátkem roku 2008 se zdálo, že vzestup míry nezaměstnanosti značí pouze každoroční výsledek nedostatku sezónních prací. Hranicko v tomto roce dosahovalo nejnižší nezaměstnanosti v rámci okresu Přerov hodnotou 7,2 %. Za tímto číslem stojí fakt, že nedošlo na předpovídané propouštění ve firmě Multidisplay (bývalé LG. Philips Displays). Během půl roku se však situace změnila a firma upustila od původního záměru nabrat dvojnásobný počet lidí, polovina zaměstnanců byla propuštěna. Začátek roku 2009 podle údajů Úřadu práce stále nenasvědčoval výrazné zhoršování situace na trhu práce. Některé firmy reagovaly na snížení poptávky po výrobcích tím, že nechaly část zaměstnanců doma za podíl z platu. Hromadná propouštění se zatím nekonala. Podniky čekaly a doufaly ve zlepšení hospodářské situace, protože se jim nechtělo propouštět nově naberané kvalifikované pracovníky, které složitě sháněly ještě několik měsíců zpět. Rok 2010 byl pro Hranicko zlomový. Se zastavením výroby obrazovek a LCD monitorů výrazně stoupla nezaměstnanost, avšak ostatní větší podniky propouštěly jen nepatrně. S ukončením období sezónních prací v zemědělství a stavebnictví, došlo ke zhoršení situace. V prosinci roku 2010 nezaměstnanost v SO ORP Hranice vyšplhala až na 14 %. Dělo se tak v reakci na plánovanou změnu zákona, která snížila podporu v nezaměstnanosti od 1. 1. 2011. Během prosince tak přibýlo 634 nových uchazečů o zaměstnání na Úřadu práce v Hranicích a výrazně se zvýšil celkový počet lidí bez práce na téměř dva a půl tisíce. Naději dával CTP Park, ve kterém se po zkrachování firmy Multidisplay usídlily nové a postupně přijímaly nové pracovníky.

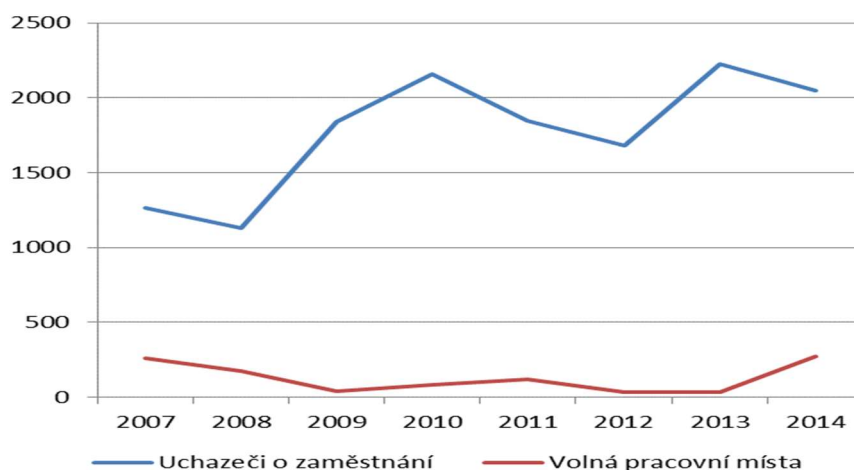

V roce 2011 již některé podniky na Hranicku přijímaly nové zaměstnance, ale jiné naopak ještě propouštěly. Za celkový pokles míry nezaměstnanosti mohlo také nábory pracovních sil pro sezónní práce. Podle dat ČSÚ se ekonomika začala vracet do předkrizových let. V roce 2012 se nezaměstnanost stále držela na vysokých hodnotách, výjimkou bylo letní období brigád a sezónních prací. Největší zájem v pokrizovém období byl o dělnické pozice ve strojírenství, řidiče, obchodní zástupce, techniky a pomocné pracovníky. Častým jevem bylo přijímání zaměstnanců pouze na dohodu o provedení práce kvůli nejisté poptávce. Zatímco na Hranicku již od roku 2011 pozvolna klesalo procento nezaměstnaných, krajský a celorepublikový trend byl zcela opačný. V roce 2013 už ale míra nezaměstnanosti klesala i na krajské a celorepublikové úrovni a do roku 2014 byl zaznamenán velmi výrazný pokles hodnot. Počet zaměstnaných osob rostl také díky přijímání v zemědělství, stavebnictví, lesnictví a cestovním ruchu. Na Hranicku nízké míře nezaměstnanosti pomáhá rozšiřování výroby a provozu firem sídlících v CTP Parku, rozsáhlé náborové akce v SSI Schäfer atd. K červnu 2015 činil podíl nezaměstnaných osob 5,7 %, čímž se ORP Hranice řadila na 6. místo z celkových 22 ORP Olomouckého kraje.

2.1.2.5.1 Volná pracovní místa a uchazeči o práci

Z grafu na Obr. 24 vyplývá, že v letech 2007 a 2008 měly oba sledované ukazatele klesající tendenci. Volných pracovních míst ubývalo až do roku 2009. Poté křivka o několik desítek míst ročně stoupala, ale roky 2012 a 2013 byly opět v počtu volných pracovních míst slabší. Křivka počtu uchazečů o zaměstnání s příchodem krizových let rostla a v roce 2010 se její hodnota zastavila na téměř dvojnásobku hodnoty z roku 2008. Z celkového počtu kolem patnácti tisíc ekonomicky aktivních obyvatel na Hranicku se přes dva tisíce ucházelo o zaměstnání. Následující rok se křivky k sobě opět začaly přibližovat. V roce 2013¹ došlo ke změně metodiky počtu dosažitelných uchazečů, a proto lze pozorovat strmý růst, nicméně další rok už se křivky k sobě opět přibližují. Významný je strmý růst počtu volných míst v roce 2014.

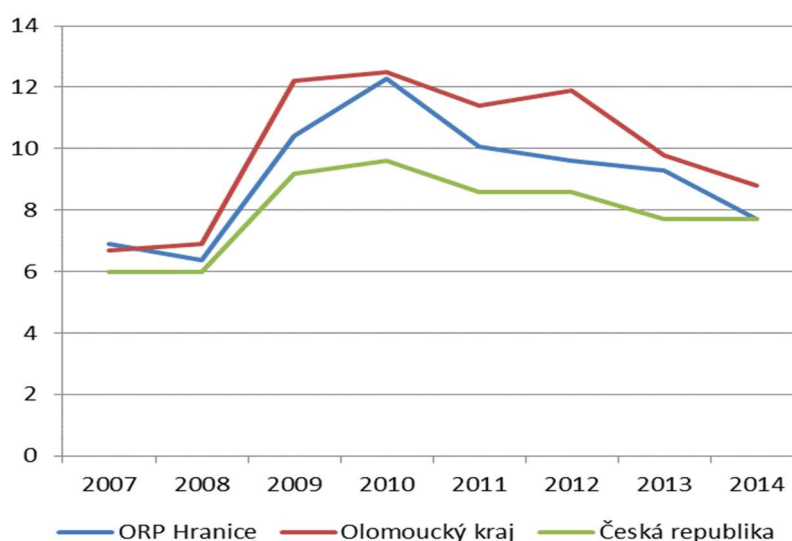
¹ Data o volných pracovních místech v letech 2012 a 2013 nejsou přesná, jedná se o kvalifikovaný odhad, neboť data za tyto roky nejsou dostupná ze strany ÚP ČR. Také metodika pro určení nezaměstnanosti se v roce 2013 změnila, a proto počet uchazečů rostl, podle staré metodiky by naopak klesal.

Obr. 24 Vývoj nabídky pracovních míst a uchazečů o práci v SO ORP Hranice v letech 2007 – 2014 (zdroj: MPSV 2015, vlastní zpracování)

2.1.2.5.2 Míra nezaměstnanosti

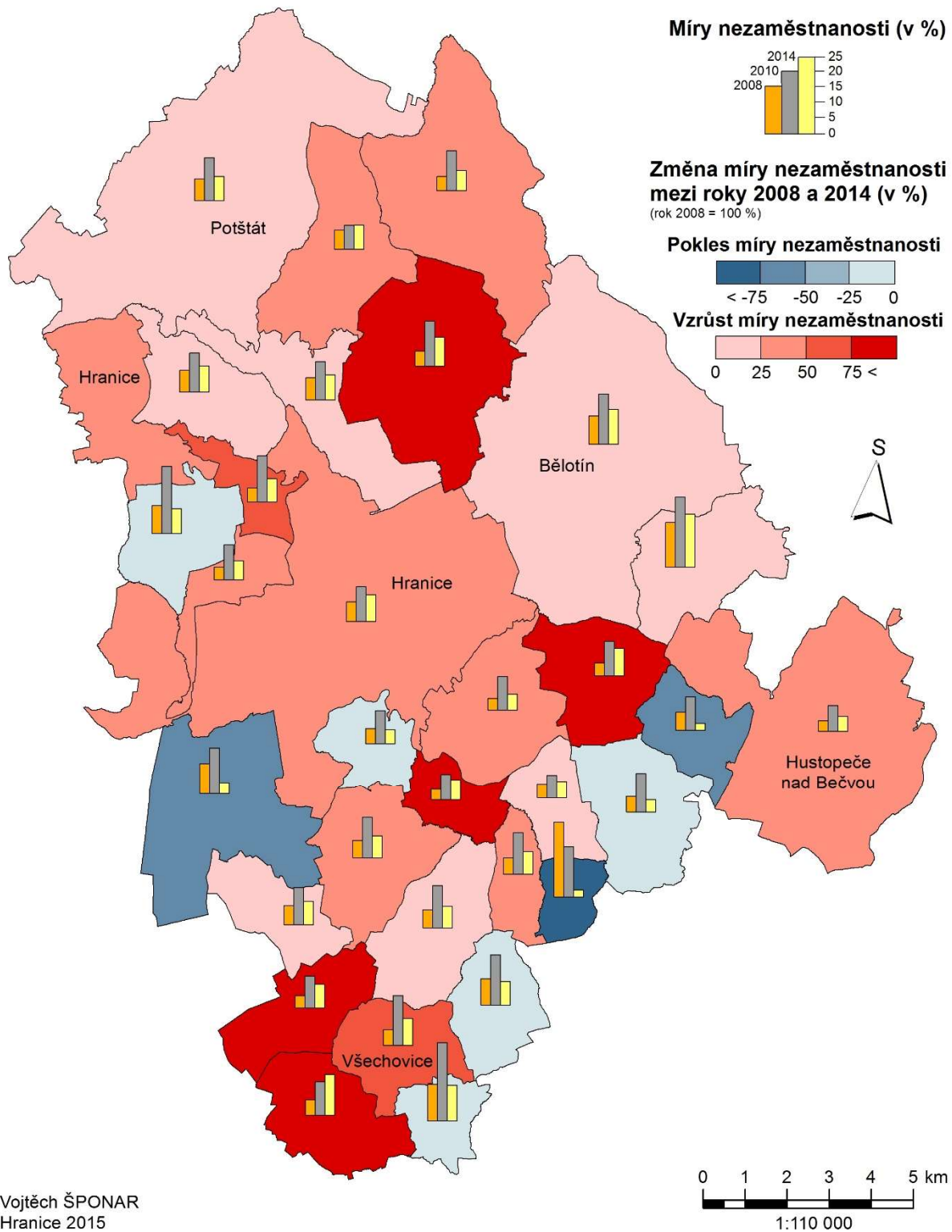
Z grafu na Obr. 26 znázorňující míru nezaměstnanosti ve sledovaných letech, je zřejmé krizové období, neboť křivka začala stoupat v půli roku 2008. Její růst pokračoval do konce roku 2010, kdy se křivka zastavila nad hranicí dvanácti procent. Pravidelné výkyvy nastaly v letních měsících, tedy v období sezónních prací. Průběh roku 2011 přinesl snížení ukazatele o více než dvě procenta. V porovnání s Olomouckým krajem a Českou republikou se zkoumaný region poslední čtyři sledované roky pohyboval s mírou nezaměstnanosti na hodnotách, které byly lepší než v kraji celkově, po celé období se však nepodařilo ukazatel stlačit na celorepublikové hodnoty. K tomu došlo až na konci roku 2014, kdy dosahoval region Hranicko rekordně nízkých hodnot a pokles pokračoval, až se v roce 2015 dostala míra nezaměstnanosti pod hranici šesti procent, tedy níže než před začátkem hospodářské krize.

Obr. 26 Míra nezaměstnanosti v ORP Hranice, Olomouckém kraji a České republice mezi lety 2007-2014 (zdroj: MPSV 2015, vlastní zpracování)

ZMĚNA MÍRY NEZAMĚŠTNANOSTI V OBCÍCH

mezi roky 2008 a 2014

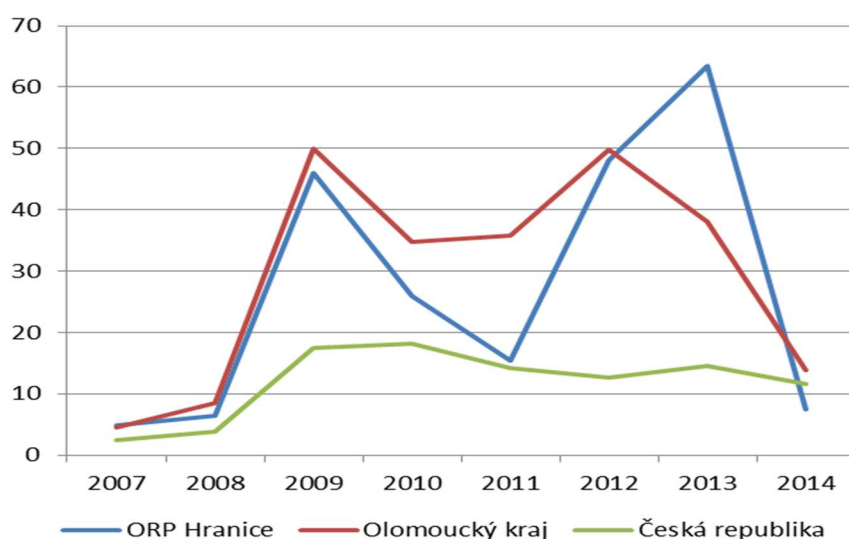

Obr. 14 Změna míry nezaměstnanosti v obcích SO ORP Hranice (zdroj: MPSV, vlastní zpracování)

Změnu v obcích regionu zachycuje Obr. 25. Z grafu je rovněž zajímavé sledovat, jak u menšího území – v našem podání území obce s rozšířenou působností – docházelo většinou k prudším změnám mezi jednotlivými roky, než tomu bylo u větších území – kraj a stát. Jedním z faktorů může být například menší diverzifikace průmyslových odvětví v rámci hranického obvodu. Jestliže se nedařilo stavebnímu průmyslu v krizových letech, snížila se poptávka po stavebním materiálu a podniky svázané s tímto odvětvím musely propouštět. Nejhorší období pro tyto firmy bývá zima, naopak v létě dochází k nabírání zaměstnanců. V rámci celé republiky vypadá tento faktor méně podstatný, a proto má křivka mírnější trajektorii. Křivka území, které na fungování stavebnictví stojí, pak dosahuje větších výkyvů.

2.1.2.5.3 Počet uchazečů na jedno volné pracovní místo

Křivky hodnot počtů uchazečů na jedno volné pracovní místo se v grafickém vyjádření na Obr. 27 podobají křivkám míry nezaměstnanosti. V letech 2008 - 2009 strmě vzhůru vystoupaly počty uchazečů na Hranicku a v Olomouckém kraji na několikanásobek roku předchozího. V celorepublikovém měřítku hodnota rostla volněji, avšak až do roku 2010, naproti tomu ve zbylých sledovaných územích se situace razantněji měnila již od přelomu let 2008 a 2009. Největší rozdíly ve vývoji počtu uchazečů ukazují křivky v období let 2010 - 2011. Mnoho lidí bez práce a málo volných míst, takový stav nadále přetrvával v Olomouckém kraji do roku 2012, v ORP Hranice až do roku 2013. Do konce roku následujícího číslo kleslo z 64 na 7 v rámci Hranicka, v Olomouckém kraji panovala dvojnásobná hodnota. V celém Česku klesala hodnota pomaleji a v roce 2011 se pohybovala kolem hranice čtrnácti žadatelů a nadále zůstala stabilněji nad hranicí čísla 10. Jedním

Obr. 27 Počet uchazečů na jedno volné pracovní místo v ORP Hranice, Olomouckém kraji a České republice mezi lety 2007 – 2014 (zdroj: MPSV 2015, vlastní zpracování)

z významných faktorů, když se nejen mladí lidé rozhodují, kde budou bydlet, je nabídka trhu práce. V roce 2015 se míra nezaměstnanosti na Hranicku dostala pod hranici šesti procent, tedy přibližně na celorepublikovou hodnotu a ve třetím čtvrtletí roku 2015 v Olomouckém kraji činila průměrná měsíční hrubá mzda 23 412 Kč, oproti celorepublikovým 26 072 Kč je to o více než dva a půl tisíce méně (ČSÚ, 2015), avšak životní náklady na Hranicku jsou nižší než např. ve Středních Čechách nebo velkých městech. Tyto ekonomické faktory ve spojení s výbornou dopravní dostupností a širokou nabídkou školních zařízení mohou hrát významnou roli ve vývoji demografické křivky obyvatelstva regionu. Pracovní příležitosti v obci vnímají občané Hranic jako dostačující, občané ostatních obcí s nimi nejsou spokojeni. Za celý region považuje pouze 2 % respondentů výbornou možnost pracovních příležitostí, naopak 22 % vnímá nedostatečné množství pracovních příležitostí. S příležitostmi pro podnikání v obci je stav téměř totožný, kdy jsou čtyři procenta spokojena, a 18 % zastává názor, že je nedostatek podnikatelských příležitostí.

Shrnutí: Z hlediska vývoje míry nezaměstnanosti lze zmínit počátek roku 2008 jako nejnižší zaznamenanou hodnotu 7,2 % a opačně konec roku 2010, kdy nezaměstnanost na Hranicku dosahovala 14,0 %. Situace na trhu práce odrážela hospodářskou krizi v Evropě. V porovnání s Olomouckým krajem však region Hranicko vykazoval pozitivnější statistiky. V současné době nezaměstnanost poklesla na dlouhodobé minimum, volných pracovních míst je relativní dostatek a extrémně nízký je počet uchazečů na jedno volné pracovní místo.

2.1.2.6 Sociální oblast

Zajištění sociální péče je jednou z významných aktivit z pohledu obcí, kterou v rámci výkonu samostatné působnosti plní. Tato oblast je velmi široká, finančně náročná a neustále je kladen důraz na zvyšování kvality služeb. Na základě demografického vývoje bude počet uživatelů sociálních služeb spíše narůstat, kdežto veřejné zdroje na jejich financování přibývat stejným tempem jistě nebudou. Vzhledem k finanční náročnosti a proměnlivosti požadavků na spektrum sociálních služeb je žádoucí, aby byla vytvořena regionální optimální síť sociálních služeb odpovídající skutečným potřebám. Na území ORP Hranice se nachází 12 zařízení (Tab. 7 a 8) zapsaných v Registru poskytovatelů sociálních služeb poskytující sociální služby: Charita Hranice poskytuje charitní ošetrovatelskou službu, charitní pečovatelskou službu, osobní asistenci, denní centrum Archa pro zdravotně postižené, nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Fénix

(ambulanti sociální služba pro děti a mládež) aj. Domov seniorů Hranice (Obr. 28) provozuje pobytové služby v domově seniorů a domově se zvláštním režimem, ELIM jako křesťanská společnost pro evangelizaci a diakonii v Hranicích poskytuje nocležnu pro bezdomovce (muže), azylový dům pro muže včetně ubytování v bytech a azylový dům pro osamělé rodiče s dětmi ve Slaviči, Nemocnice Hranice, a. s. poskytuje jak pobytové, tak ambulantní služby, Městys Hustopeče nad Bečvou provozuje dům s pečovatelskou službou, dále poskytuje možnost využití pečovatelské služby seniorům (donáška obědů, praní, žehlení, nákup), Provoz Domu Větrný mlýn ve Skaličce zajišťuje pobytové zařízení pro ženy se zdravotním postižením zřízené Olomouckým krajem.

Tab. 7 Počet jednotlivých typů zařízení sociálních služeb sídlících v rámci ORP (zdroj: Registr poskytovatelů sociálních služeb, vlastní zpracování)

Druh zařízení sociálních služeb	Počet
Centra denních služeb	2
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	1
Domovy pro seniory	1
Domovy se zvláštním režimem	1
Azylové domy	1
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	1
Noclehárny	1
Ostatní	4
celkem	12

Tab. 8 Počet jednotlivých typů sociálních služeb (zdroj: Registr poskytovatelů sociálních služeb, vlastní zpracování)

Služby sociální péče	Sociální poradenství	1
	Osobní asistentství	1
	Pečovatelská služba	3
	Centra denních služeb	1
	Domovy pro osoby se zdravotním postižením	1
	Domovy pro seniory	1
	Domovy se zvláštním režimem	1
	Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče	1
Služby sociální prevence	Azylové domy	1
	Kontaktní centra	1
	Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	2
	Noclehárny	1
	Terénní programy	1

Obr. 28 Domov seniorů na ul. Tovačovského v Hranicích (zdroj: Martin Necid)

Zařízení sociálních služeb se sídlem mimo ORP Hranice působících v rámci regionu jsou dle Registru poskytovatelů sociálních služeb: Sociální služby Šumperk – Chráněné bydlení, Slezská diakonie (Český Těšín) – nízkoprahová zařízení pro děti a mládež, KAPPA HELP o.s. (Přerov) – kontaktní centrum, terénní program, Středisko sociální prevence (Olomouc) - poradna pro rodinu. Působí zde dalších 9 institucí se sídlem v regionu, avšak nejsou uvedeny ve zmíněném registru: Klub seniorů Hranice, Svaz diabetiků ČR územní organizace č. 818 Hranice, ALFA HANDICAP - sdružení občanů se zdravotním postižením přerovského regionu - MO Hranice, TOMHELP - sdružení pro pomoc tělesně postiženým lidem, Mateřské centrum Dráček, Klub seniorů Rouské, Dům s pečovatelskou službou Hranice, Dům s pečovatelskou službou Rouské, Dům seniorů Zámrsky, Dům seniorů Běloutín.

Na území ORP působí jak terénní tak ambulantní poskytovatelé sociálních služeb, zhruba 60 % celkových výdajů na služby je tvořeno z úhrad uživatelů, jen zanedbatelná část je hrazena z dotací Ministerstva práce a sociálních věcí ČR. Sociální služby jsou ve většině oblastí dostatečně pokryty, z jednání pracovních skupin ovšem vyplynula, že Hranicku chybí služba typu hospic. Kapacita zařízení sociálních služeb je v regionu dostačující. Poptávka po pečovatelské službě a osobní

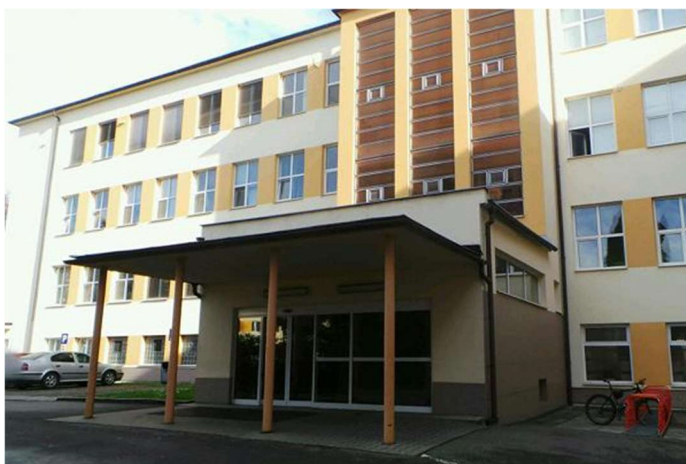
asistenci je v regionu dostatečně pokryta, naproti tomu je v ORP nedostatečně pokryta kapacita služeb pro seniory - domovy pro seniory a domovy se zvláštním režimem. V roce 2008 žilo na území SO ORP Hranice 4 919 obyvatel starších 64 let, v roce 2014 to bylo už 5 878, tedy nárůst téměř o 20 %. Největší nárůst starších obyvatel zaznamenaly ve sledovaném období obce Bělotín, Horní Újezd, Partutovice nebo Teplice nad Bečvou, všechny o 40 až 50 %. U města Hranice nárůst činil 20 %, v absolutních číslech přes 500 obyvatel. Trend stárnutí lidí žijících v regionu je zřejmý, avšak kapacity pro ubytování seniorů se nerozšiřují s ohledem na demografický vývoj populace. Domov seniorů Hranice nabízí 184 míst, kapacita Domova se zvláštním režimem je 31 míst a pečovatelskou službu do domu lze poskytovat maximálně 200 klientům. V současnosti je kapacita Domova seniorů plně využita a zájemci se zařazují na čekací listinu. Charita Hranice nabízí pouze pečovatelskou službu do domu pro max. 68 osob. Nejbližší dům pro seniory či pečovatelskou službou funguje v obci Radkova Lhota (23 km) nebo ve Valašském Meziříčí (25 km).

V regionu chybí startovací a sociální bydlení, které by pomáhalo lidem ohroženým sociálním vyloučením. Jako příležitost se jeví pozitivní změna právní normy, která umožňuje nové formy sociálního podnikání a také solidarita společnosti vůči potřebným. Velkým rizikem regionu je možný zánik Nemocnice Hranice či omezení poskytovaných služeb. Nejen stárnutí lékařů a stomatologů, ale celé populace je taktéž velkou hrozbou pro region, stejně jako slabá podpora zajištění sociálních služeb ze strany státu a vzrůstající ohrožení sociálním vyloučením, v neposlední řadě také ztráta motivace osob dobrovolně pracujících v sociálních službách. Jedním z největších rizik sociální oblasti jsou nedostatečné finanční zdroje ze strany státu, neustálá změna legislativy, jedná se o faktory, které nelze ovlivnit uvnitř regionu, stát by si měl uvědomit, že sociální služby by měly být z jeho strany více podporovány, neboť se jedná o oblast, kde se velmi těžko vytváří jakýkoliv zisk.

Shrnutí: Sociální služby na Hranicku zabezpečuje 6 zařízení s oprávněním z Registru sociálních služeb, dalších 9 institucí mimo Registr provozuje služby v sociální oblasti. Znatelně chybí na Hranicku denní stacionář, chráněné bydlení, sociální denní poradny a také je potřeba zvýšit kapacity domovů pro seniory.

2.1.2.7 Zdravotnictví

V regionu Hranicko jsou zdravotnická zařízení soustředěna převážně do města Hranice. V Hranicích funguje nemocnice se specializovanými pracovišti včetně ordinací praktických lékařů. Ve městě jsou k dispozici lékárny, laboratoře a pracoviště nezdravotnických specializovaných oborů, např. logopedie, psychologická ambulance, rehabilitace a další.

*Obr. 29 Hlavní vstup do budovy hranické nemocnice
(zdroj: firmy.cz)*

Nemocnice v Hranicích (Obr. 29) má dlouhodobou tradici, neboť první zařízení nemocničního typu, Galašova nemocnice, byla založena již v polovině 18. století. V současné době se nachází v areálu nemocnice 8 lůžkových oddělení, 18 odborných ambulancí, 4 zdravotnické laboratoře, 9 privátních odborných ambulancí (urologická, alergologická, kožní, plicní, psychiatrická, aj.) a dalších 7 ostatních pracovišť (rehabilitace, lékárna, dopravní zdravotnická služba apod.). V Lipníku nad Bečvou se nachází 3 a v Přerově dvě detašovaná pracoviště. Porodnice hranické nemocnice byla zrušena kvůli nízkým kapacitám v roce 2004, nejbližší porodnická a novorozenecká oddělení se nacházejí v okolních regionech (Přerov, Nový Jičín, Valašské Meziříčí). K 31. 12. 2014 pracovalo v akciové společnosti Nemocnice Hranice celkem 438 zaměstnanců, oproti roku 2013 došlo k nemalému poklesu o 57 zaměstnanců. Přesto disponuje širokým rozsahem vybavení a poskytuje tak lékařskou péči i lidem ze spádových oblastí Bystřičska a Oderska. Hranická nemocnice, která disponuje i výjezdovým střediskem rychlé zdravotnické záchranné služby Olomouckého kraje, dosahuje celkové kapacity přibližně 200 lůžek. Pro dlouhodobě nemocné pacienty (lůžkové i ambulantní) je k dispozici oddělení v Lipníku nad Bečvou o celkové kapacitě okolo 100 lůžek. Zdravotní péče v obcích regionu je zajišťována ambulantně, vesměs soukromými subjekty. Ordinance praktických lékařů po dospělé, děti i dorost, gynekologů či stomatologů jsou koncentrovány v Hranicích, v několika obcích fungují jejich odloučená pracoviště. Stomatologické ordinace se nacházejí kromě Hranic také v Bělotíně, Hustopečích nad Bečvou, Všechovicích a Paršovicích, kde se jedná o jediné zdravotnické zařízení v obci. Více než jedna ambulance se nachází v devíti obcích a celkem v 15 z 31 obcí funguje alespoň

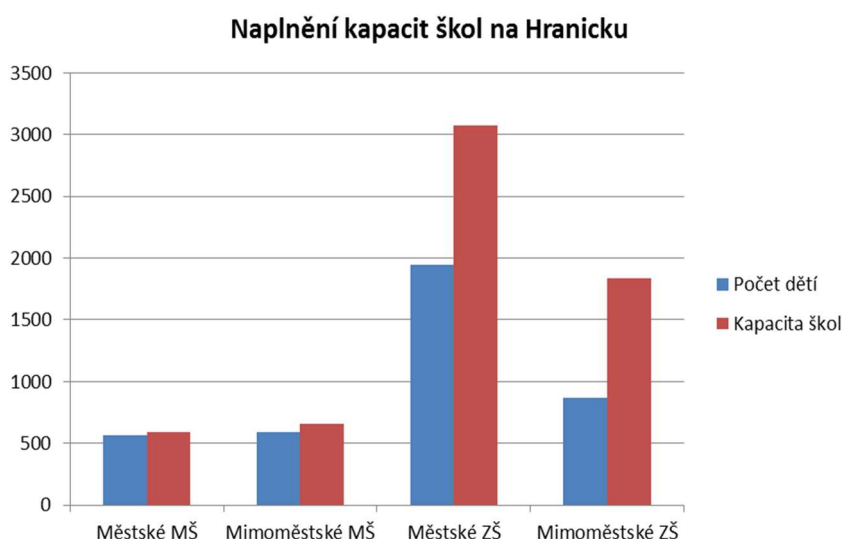
1 zdravotnické zařízení, což lze považovat za dostatečně zajištěnou síť služeb v daném odvětví. Od roku 2006 vzrostl počet lékáren z 6 na 10, takže zatímco v roce 2006 připadala jedna lékárna na 6949 obyvatel, dnes je to o více než polovinu méně (3442 obyvatel na 1 lékárně). V současnosti je v tomto ohledu region lehce pod krajským a výrazně pod celorepublikovým průměrem. Největší počet lékáren je přirozeně v Hranicích (celkem 6), zbylé dvě fungují v Bělotině a Hustopečích nad Bečvou, bez místních lékáren tak jsou obyvatelé jižní a severní části regionu a jsou nuceni dojíždět do centra regionu či do jiných měst (Bystřice pod Hostýnem, Odry, Nový Jičín, aj.). Dostupnost zdravotní péče hodnotili pozitivněji mladí lidé oproti lidem starším 51 let a lidem v důchodovém věku, kteří jsou méně spokojeni s dostupností zdravotní péče. Obecně hodnotí dostupnost zdravotní péče 65 % obyvatel jako výbornou či chvalitebnou. S kvalitou zdravotní péče v regionu spokojeno 49 % respondentů a pouze 3 % ji hodnotí jako nedostatečnou. Vybavenost regionu zdravotnickými službami je důležitým prvkem pro spokojenost zejména starších občanů regionu a rodin. Běžně se dnes dojíždí do vzdálenějších nemocnic nebo specializovaných ordinací za kvalitnějšími službami. Senioři a rodiny s dětmi však upřednostňují dostupnost zdravotnických služeb v regionu a až v krajních a akutních případech volí vzdálenější pracoviště. Vzhledem k trendu stárnutí obyvatelstva pravděpodobně bude stoupat poptávka po zdravotnických službách na Hranicku ze strany seniorů, a proto udržení jejich současného provozu má a bude mít vliv na spokojenost místních občanů. Zejména to ocení lidé se sníženou pohyblivostí a lidé s nízkými příjmy. Významným prvkem zdravotnictví v regionu je lázeňský areál v Teplicích nad Bečvou, který se specializuje na léčbu srdečních a cévních chorob. Lázně využívají unikátní přírodní zdroj – minerální vodu bohatou na oxid uhličitý, která je veřejnosti dostupná ve třech občerstvovacích stanicích v areálu lázní. Areál poskytuje špičkové kardio-rehabilitační centrum, první svého druhu v České republice, léčebné procedury při onkologických onemocněních, cukrovkách, nemocích pohybového ústrojí či nervových onemocněních.

Shrnutí: V polovině obcí regionu funguje min. 1 zdravotnické zařízení, z 10 lékáren se pouze 2 nachází mimo Hranice. Nemocnice Hranice zajišťuje většinu potřebných zdravotnických služeb kromě porodnice. Celorepublikově vyhlášenými jsou pro léčby kardiovaskulárního systému Lázně v Teplicích nad Bečvou.

2.1.2.8 Vzdělávání a školství

V analyzovaném území fungovalo ve školním roce 2013/2014 celkem 31 **materšských škol**, jež jsou kromě 2 soukromých školek zřízeny obcemi. Celková kapacita dosahuje 1 245 žáků, počet dětí je 1 154, to značí nárůst o přibližně 200 dětí oproti roku 2006. V průměru vychází 22,6 dítěte na jednu třídu v MŠ, ale realita je taková, že v malých obcích bývají školky poloprázdné, zatímco ve městě jsou ve většině času naprosto plné. Největší školka v Bělotíně pojme až 125 dětí, po plánovaném rozšíření až 145. Pouze v deseti venkovských školkách hlásí plné stavy, které však doplňují i děti z Hranic, pro něž nezbylo v městských školkách místo. K přeplněnosti hranických školek může přispívat dojíždka rodičů do zaměstnání v Hranicích. Stejně i v případě zájmového kroužku dítěte v Hranicích pak rodič nemusí jezdit po práci pro dítě do místa bydliště a ušetří tím

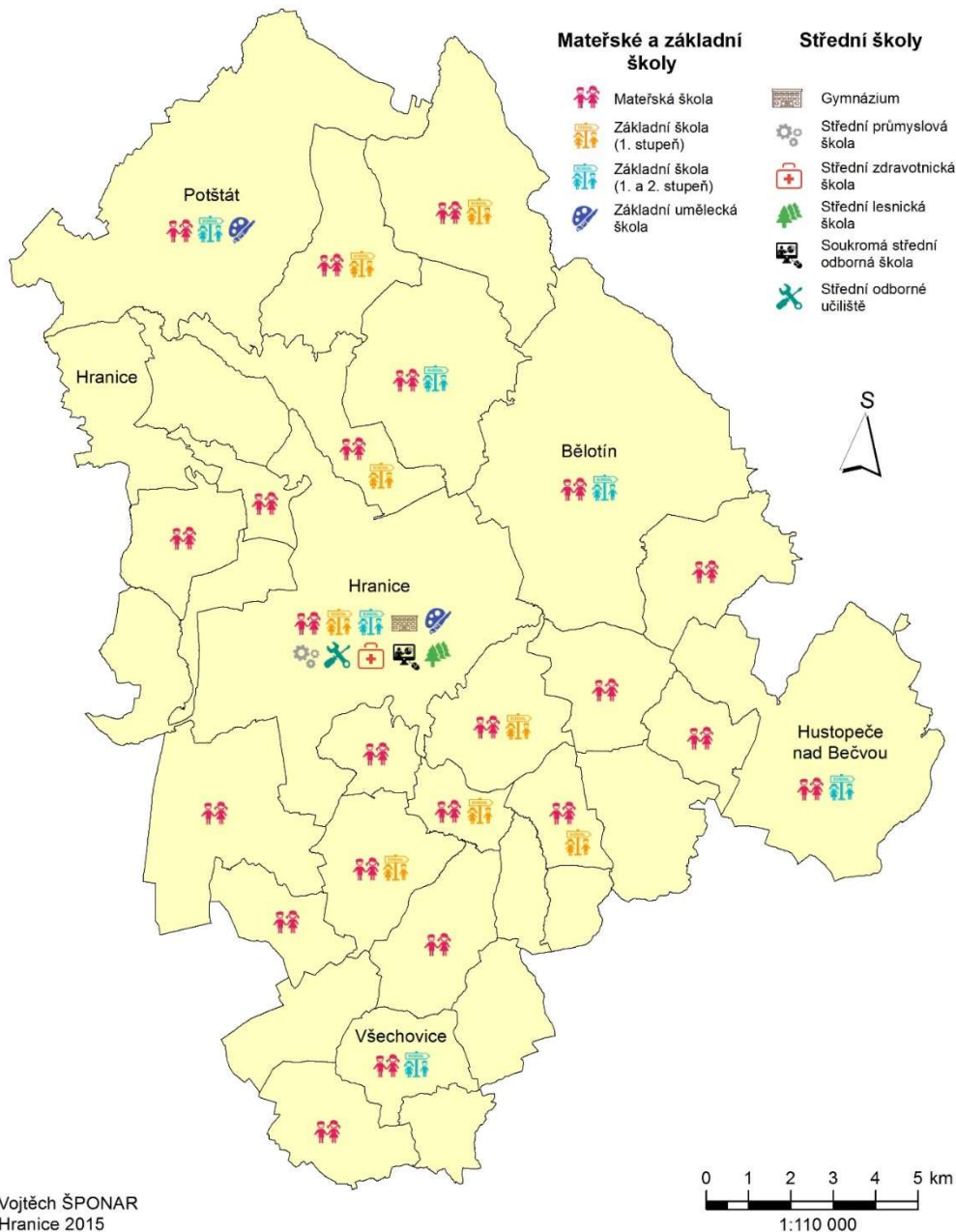
Obr. 30 Porovnání kapacit s počtem dětí v městských a mimoměstských MŠ a ZŠ na Hranicku ve školním roce 2013/2014 (zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování)

čas i peníze.

Míra naplněnosti mateřských škol je jednoznačně vyšší než u **škol základních**. V regionu je celkem 16 ZŠ, které zřizují obce a v současnosti poskytují vzdělání 2 851 dětem. Rozmístění škol vychází z tradic, počtu dětí a spádovosti. V Hranicích jsou 4 základních školy, 1 speciální základní škola a 1 základní umělecká škola. Ve venkovských částech regionu jsou školy lokalizovány do větších či spádových obcí. Čtyři nejlidnatější obce regionu z pěti disponují kompletním prvním i druhým stupněm základní školy. Potštát nabízí 7 tříd, kdy jsou spojeny 2. a 3. třída a 4. a 5. třída kvůli nenaplnění kapacit, ZŠ Potštát tak již několik let funguje na základě výjimky MŠMT. Přestože kapacita školy je 340, navštěvuje ji pouze 97 žáků, což je způsobeno snižováním stavu populace či

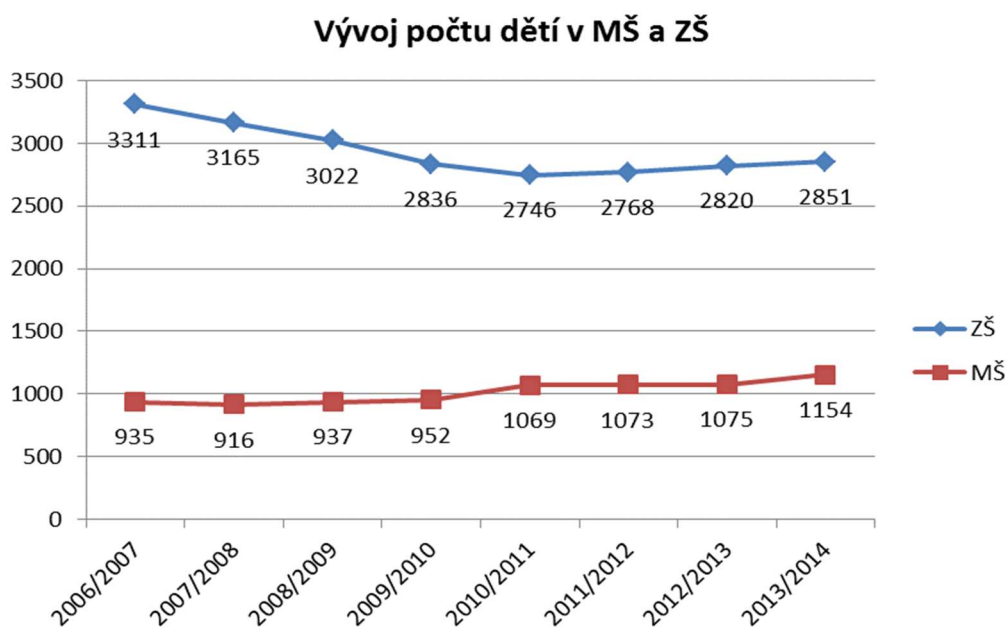
dojíždkou do jiných škol. Šesté nejlidnatější obci v regionu, Stříteži nad Ludinou, také v posledních letech ubývají žáci. V současnosti je obsazených 130 míst ze 196. Základní umělecká škola Hranice má pobočky v Hustopečích nad Bečvou a Bělotině, samostatná základní umělecká škola funguje na Potštátě. Naplněnost hranických a ostatních školských zařízení znázorňuje graf na Obr. 30. Rozložení školských zařízení v obcích regionu zobrazuje Obr. 31.

ŠKOLSTVÍ V ORP HRANICE

Obr. 31 Rozložení školských zařízení v regionu (zdroj: vlastní zpracování)

Demografický vývoj minulých 10 let se nepříznivě projevil v naplněnosti a ekonomické situaci všech základních škol. Celková kapacita je 4 918 žáků, v současnosti jich však denně dochází pouze 2 851, což značí úbytek téměř 500 dětí od roku 2006 (Obr. 32). V posledním školním roce byla zaplněnost základních škol 43 % a dle demografické předpovědi by zaplněnost měla v následujících letech růst. S naplněností, vzhledem ke kapacitě školy, jsou na tom nejlépe ZŠ Bělotín (cca 80 %) a ZŠ 1. Máje v Hranicích (cca 86 %). Vyjma ZŠ Bělotín zaznamenávají v posledních letech venkovské i hranické základní školy výrazný úbytek žáků. Otázkou je, zda děti z regionu dochází do místních škol nebo vyjíždí do škol mimo region. Pozitivním faktem v oblasti školství na Hranicku je, že pouze 8 obcí z 31 je bez jakéhokoliv vzdělávacího zařízení a mimo obec Býškovice se jedná zejména o obce s menšími počty obyvatel.

Obr. 32 Vývoj počtu dětí v MŠ a ZŠ na Hranicku ve školních letech 2006/2007 až 2013/2014
(zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování)

Celkově se dá říci, že technický stav a vybavení ZŠ a MŠ na Hranicku je spíše uspokojivý, to ovšem neznamená bez nutnosti neustálých investic. V posledním programovacím období byla realizovaná na většině škol opatření na energetické úspory – zateplení, výměny oken či kotlů apod. podporované z OPŽP, příp. z dalších dotačních zdrojů (MMR, Olomoucký kraj). V současnosti probíhají a v novém programovacím období se plánují investice ve školách přibližně za 90 milionů, z toho největší částky padnou na budování tělocvičen a rekonstrukce objektů. Kvalitu vzdělání v mateřských a základních školách hodnotí jako dobrou obyvatelé Hranic v mladším věku, naopak nespokojeni s kvalitou jsou starší občané žijící v ostatních obcích regionu.

Nedostatečně kvalitní ZŠ a MŠ vidí v regionu pouze dvě procenta respondentů, naopak spokojeni je u obou druhů vzdělávacích institucí kolem 70 % obyvatel.

Region je vzhledem ke své velikosti nadstandardně vybaven počtem středních škol různého zaměření. Již v polovině 19. století bylo založeno všeobecné gymnázium, které brzy následovala Střední lesnická škola. Ve stejné době jako gymnázium byly budovány vojenské ústavy. Současné Gymnázium Hranice nabízí kromě všeobecného také kvalitní ekonomické vzdělání a výuku výpočetní techniky, čímž se odlišuje od jiných všeobecných gymnázií. Původní vojenské ústavy se postupem času přetransformovaly na Vojenskou akademii, trénující důstojníky, jízdu a dělostřelce. Výcvik dělostřelectva se v hranických kasárnách zachoval dodnes ve formě usídlení dělostřeleckého oddílu Armády ČR, ale výuka již zde neprobíhá. Střední lesnická škola zůstala téměř nezměněna a dál láká studenty z velmi širokého okolí. Z odborné školy pro ženská povolání se stala Střední zdravotnická škola, která se nyní zaměřuje na výchovu zdravotních asistentů a na přípravu studentů pro vysokoškolské studium medicínských oborů. Střední soukromá odborná škola nabízí ekonomické vzdělání, výpočetně technické vzdělání, obor se zaměřením na cestovní ruch a potřebnou přípravu pro podnikatelskou činnost, škola také nabízí řadu vzdělávacích kurzů v oblasti ekonomie, účetnictví apod.

Vznik Hranických cementáren a vápenek byl hlavním impulsem pro založení Cementářsko-vápenické školy, která ze začátku svého působení v 50. letech minulého století byla samostatným subjektem. V současnosti škola nabízí obory: Stavební materiály, Nábytkářská a dřevařská výroba, Aplikovaná chemie, Požární ochrana, a to již pod názvem „Střední průmyslová škola“. Střední odborné učiliště strojírenské také disponuje bohatou, více než sedmdesátiletou historií. Za druhé světové války si výrobce čerpadel Antonín Kunz nechal založit učňovskou školu, která firmě poskytovala kvalifikovanou pracovní sílu v oblasti strojírenství. Škola od roku 2000 nabízí tyto obory: Zámečnický, Obráběč kovů pro NC, Obráběč kovů – soustružník a instalatér, Mechanik číslicově řízených strojů. V současnosti jsou obě školy administrativně spojeny společným řízením pod názvem Střední průmyslová škola Hranice. Průmyslové podniky na Hranicku tak mají širokou nabídku odborně vzdělaných, potenciálních pracovníků, především ty strojírensky zaměřené nebo zabývající se stavebními hmotami. K září roku 2012 bylo na SPŠ a SOU registrováno celkově 481 studentů. Celkově bylo k září roku 2012 na všech hranických středních školách zapsáno 1 650

studentů. Přesto místní podniky (zejména strojírenské a firmy sídlící v CTP Parku) dlouhodobě poptávají nové pracovníky do výroby.

Firma SSI Schäfer se již aktivně zapojila do řešení této situace a vybraným studentům SOU Hranice nabízí školní praxi ve výrobě, brigády, stipendia při dostatečném prospěchu na střední a případně i vysoké škole, vysokoškolákům nabízí také možnost spolupráce na tvorbě diplomových prací. Cementářsko-vápenická škola celou druhou polovinu minulého století vychovávala studenty v oborech spjatých se stavebními materiály pro místní cementárnu, strojní učiliště sloužilo podobně firmě Sigma Hranice. Tyto tři případy jsou příkladové přístupy, které jsou dnes potřeba uplatňovat při aktuálním nedostatku výrobních pracovníků vzdělaných v oboru. Společnosti by si mohly vyhledávat své potenciální budoucí pracovníky v posledních ročnících základní školy (např. v kroužcích fyziky, robotiky, matematiky) a na středních školách a podporovat je ve studiu. V letech 2016-2017 budou po celé České republice v každém SO ORP vznikat „Místní akční plány rozvoje vzdělávání“, které mají za jeden z hlavních cílů propojování lokálních aktérů v oblasti vzdělávání (školy, zřizovatelé, zaměstnavatelé, veřejnost) a vytvoření koncepce vzdělávání ve svých územích na dalších sedm let. To je příležitost pro vytvoření koncepcí šitých na míru regionálním potřebám. V celém regionu se nachází pouze jedno **středisko volného času** – Dům dětí a mládeže Hranice – zřizované městem Hranice. Toto zařízení nabízí celkem 69 zájmových útvarů, do kterých je zapojeno přibližně 700 dětí, přičemž celková kapacita DDM Hranice je 1 500 dětí. Školy často vedou své vlastní zájmové kroužky.

Shrnutí: Mateřských škol v regionu funguje dostatek, problematická je však jejich kapacita, obecní školky jsou nenaplněné, hranické MŠ naopak přeplněné. Základní vzdělání je poskytováno v 16 základních školách, nicméně i v těch postupně klesá naplněnost a úbytek žáků zaznamenávají všechny ZŠ na Hranicku. S rozmístěním a kvalitou základního vzdělání je převážná většina obyvatel regionu spokojena. Město Hranice disponuje velkým počtem středních škol, jež poskytují různorodé druhy vzdělání (všeobecné, zdravotnické, lesnické, strojírenské, průmyslové, podnikatelské).

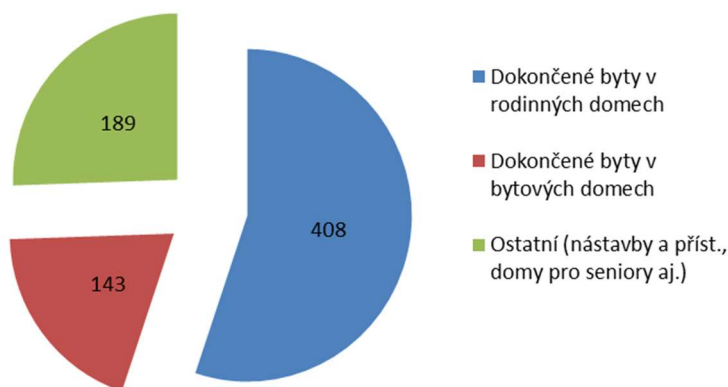

2.1.2.9 Bydlení

V období let 2001 až 2012 bylo v SO ORP Hranice postaveno 740 bytů (Obr. 33), z toho 551 v bytových a rodinných domech, zbylých 189 spadá do kategorie „ostatní“ (tj. nástavby, přístavby, domy pro seniory apod.).

Ve sledovaném období byla téměř trojnásobně vyšší intenzita výstavby bytů v rodinných domech (408 bytů) než výstavba bytů v bytových domech, ve kterých vzniklo 143 nových bytových jednotek. Na město Hranice připadalo 315 bytů a na ostatní obce regionu Hranicko 425 bytů – Běloutín 51 bytů nebo Hustopeče nad Bečvou 49 bytů (Obr. 34). Zde došlo k výraznému posunu vzhledem k období 2001 – 2007, kdy byl poměr téměř vyrovnaný, je to dáno trendem dnešní doby – stěhováním do obcí v blízkém okolí měst. Vysokou intenzitu bytové výstavby v letech 2001 – 2003 oproti následujícímu období ovlivnilo dokončení výstavby

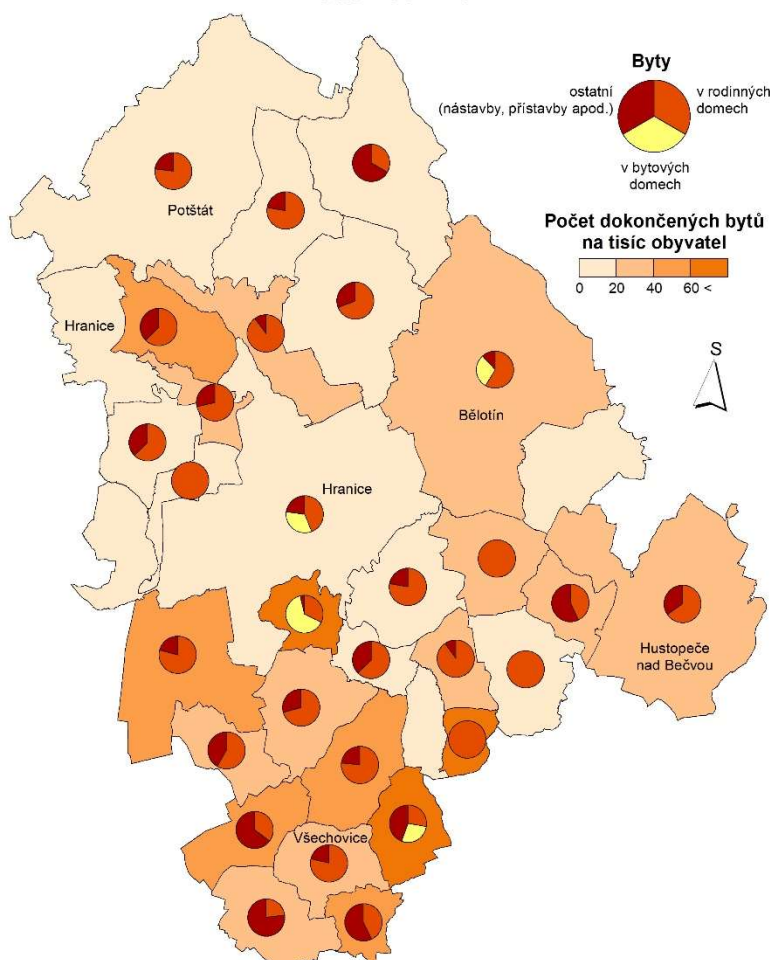
Dokončené byty na Hranicku, 2001 - 2012

Obr. 33 Dokončené byty na Hranicku v letech 2001 až 2012 (zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování)

DOKONČENÉ BYTY V OBCÍCH

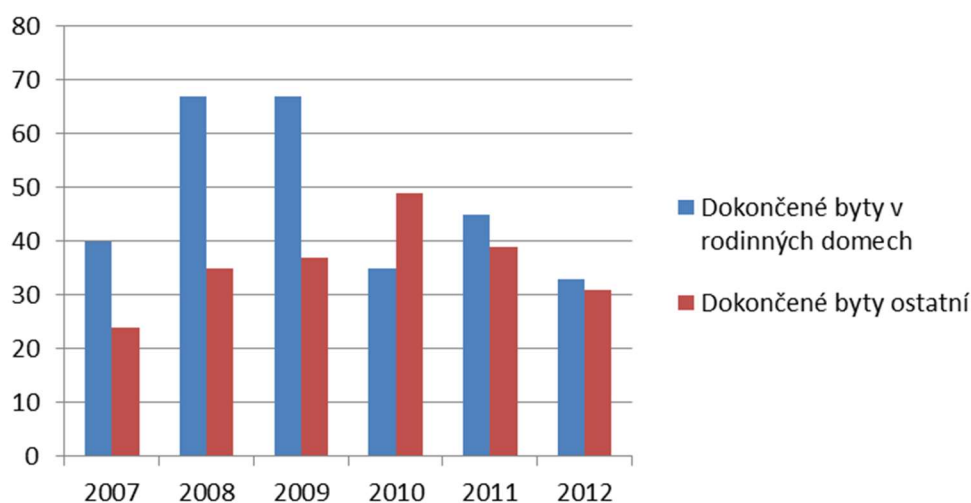
v letech 2001 - 2012

Obr. 34 Počet dokončených bytů v obcích SO ORP Hranice v letech 2001 až 2012 (zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování)

nových bytových domů v Hranicích (roky 2002 a 2003) a v Teplicích nad Bečvou (rok 2003) a poměrně rychlou výstavbou rodinných domů v Hranicích, například vznik ulice Jižní se sedmi bytovými domy. Následný výrazný pokles způsobil ústup výstavby dalších bytových domů, probíhala však výstavba domů rodinných. Vzhledem k blížící se reformě daňového systému ve stavebnictví mírně vzrostl v roce 2007 počet nově vystavěných domů. Ve městě Hranice i přes úbytek obyvatelstva přibývá nových bytů, zejména v rodinných domech. K rozsáhlé výstavbě dochází v posledních několika letech v oblastech Pod Kostelíčkem, Pod Hůrkou a Pod Bílým kamenem. Průměrný roční počet dokončených bytů na 1 000 obyvatel středního stavu byl v SO ORP Hranice v letech 2007 – 2012 (Obr. 35) v porovnání s celorepublikovým průměrem o třetinu nižší. Stavební aktivita byla vyšší na venkově než v samotném městě Hranice. Průměrný počet ročně postavených bytů na 1 000 obyvatel v SO ORP Hranice byl v letech 2001 – 2004 vzhledem k celému Olomouckému kraji téměř totožný, poté však začaly hodnoty Hranicka klesat a v roce 2012 byly na dvou třetinách hodnoty kraje, tj. 1 ku 1,5 bytu na tisíc obyvatel.

Počet dokončených bytů na Hranicku

Obr. 35 Srovnání počtu dokončených bytů na Hranicku v letech 2007 až 2012

(zdroj: ČSÚ; vlastní zpracování)

V prostorové analýze bytové výstavby lze pozorovat dílčí území s významnější intenzitou výstavby. Především se jedná o oblast jižně od Hranic tvořenou obcemi Býškovice (17 bytů), Hustopeče nad Bečvou (49), Malhotice (17), Opatovice (24), Rouské (18), Skalička (20), Teplice nad Bečvou (28) a Všechnovice (33). Atraktivita oblasti je dána poměrně dobrou technickou vybaveností, zachovalým přírodním prostředím, lokalizací několika měst v okolí s uspokojující nabídkou služeb (Hranice, Bystřice pod Hostýnem, Valašské Meziříčí) a dopravní dostupností silnic II/438 Teplice nad Bečvou

- Bystřice pod Hostýnem a II/439 Teplice nad Bečvou - Kelč - Kunovice, silnic I/47 Přerov - Ostrava, I/35 Hranice - Valašské Meziříčí a dálnice D1 Brno - Ostrava.

Nejvyšší intenzitu výstavby, oproti průměru (24 bytů na obec) více než dvakrát, vykazuje obec Běloutín (51), především díky několik let trvajícím nárůstu obyvatel a neustálému rozvoji obce, která má výborné napojení na dálnici D1 a rychlostní silnice I/47 a I/48. Ve dvou obcích, Horní Těšice a Polom, nebyla v období 2001 - 2012 zaznamenána žádná výstavba. U obce Polom se jedná o pozůstatek stavební uzávěry, během níž ubylo mladších obyvatel a ani po jejím skončení není dostatečně atraktivní pro příchod nových. Nízká intenzita bytové výstavby byla rovněž zaznamenána v obci Potštát (13), kde ji způsobuje nedaleký Vojenský újezd Libavá, brání jejímu prostorovému rozvoji, malá nabídka pracovních míst, nižší kvalita bydlení a nepříliš dobrá dopravní dostupnost obce. Ve sledovaném období lze vidět úzkou spojitost mezi přírůstkem obyvatel a množstvím nových bytů – ve většině platilo, že kde vzrostlo celkové množství obyvatel, tam se výrazněji budovala nová bydlení. Výjimkami jsou dvě obce. V Miloticích nad Bečvou přibylo v letech 2008 – 2012 celkem 55 obyvatel, ale od roku 2001 vzniklo pouze 7 bytů, ve Všechovicích však ubylo několik občanů, ale vzniklo 33 bytů. Za zmínku stojí také obec Skalička, ve které přibylo 18 lidí a 20 bytů, což je dáno rozsáhlou výstavbou rodinných domů (viz kap. 2.1.2.3), z čehož vyplývá, že se v obci značně snížil průměr počtu obyvatel na jeden byt. S navyšováním nabídky práce ze strany podniků na Hranicku přibývá pracovníků z okolních regionů dojíždějících za prací. Výstavba Cementářského sídliště v Hranicích byla podmíněna vznikem podnikových bytů pro pracovníky firmy Cement Hranice v polovině 60. let minulého století.

Shrnutí: Výstavba bytových jednotek úzce souvisí s pohybem obyvatelstva. Ve třetině obcí byla za poslední desetiletí zaznamenána vzrůstající tendence ve výstavbě, která ovšem v posledních letech stagnuje či klesá pod krajskou i republikovou úroveň. Výrazně se projevuje obliba bydlení v novostavbě rodinného domu v menší obci. Podle nejnovějšího čísla (za rok 2013) 63í dokončených bytů v ORP Hranice, což je dvojnásobek počtu z roku předchozího, je budování domů a bytů opět na vzestupu.

2.1.2.10 Doprava

2.1.2.10.1 Dopravní infrastruktura

Správní obvod ORP Hranice se nachází v ústí Moravské brány, dopravně exponované lokalitě, propojující údolí řeky Bečvy s povodím Odry, kterou již odpradávná procházela významná obchodní trasa vedoucí ze severu Evropy na jih. I současné dopravní sítě tuto trasu kopírují (Obr. 36) a proto byla tato oblast zařazena také do prioritní evropské sítě panevropských multimodálních koridorů jako jedna z větví VI. koridoru (Gdaňsk – Katowice – Žilina /Wien/ Bratislava). Bouřlivý rozvoj dopravních sítí také ale znamená, že do poměrně úzkého údolí Moravské brány bude soustředěno hned několik významných liniových staveb. Ty se negativně projevují na možnosti volně žijících živočichů migrovat přes tyto bariéry. Přitom právě úsek mezi Lipníkem nad Bečvou a Běloučkou patří z hlediska migračního významu k nejdůležitějším úsekům v ČR, neboť tudy vede koridor pro migrace (nejen) velkých savců mezi přírodními komplexy Moravskoslezských Beskyd a Oderských vrchů (a odtud dále na Nízký a Hrubý Jeseník). Při plánování a výstavbě dopravní infrastruktury je nezbytné aplikovat celý soubor opatření k zachování průchodnosti i pro velké savce a posoudit průchodnost již existujících komunikací. Nedílnou součástí posouzení regionálních dokumentů by v tomto regionu měla být migrační studie, která analyzuje všechny existující a plánované stavby jako jeden celek z hlediska jejich bariérového efektu pro volně žijící živočichy.

2.1.2.10.2 Silniční doprava

V roce 2010 byla dokončena výstavba dálnice D1 (viz Obr. 36), která má své majoritní postavení ve spojení Ostravy s jižní částí republiky, oblast je tak napojena na dálniční síť celé ČR. Rychlostní silnice R48 bude budována ve stopě stávající silnice I/48, která ač čtyřproudová, nespĺňuje již požadované parametry. Zejména jde o nedostatečnou šířku vozovky (pouze 16 m), díky čemuž není vybudován střední dělicí pruh a dostatečné odstavné pruhy, na některých křižovatkách chybí přípojovací a odbočovací pruhy a mají nedostatečnou vzdálenost mezi jednotlivými křižovatkami. Na silnici R48 výhledově naváže u Palačova novostavba silnice I/35 směrem k Valašskému Meziříčí, která bude provedena formou čtyřpruhu v kategorii S24,5/120. Všechny zmíněné stavby měly být dokončeny do roku 2015, avšak stavební práce dodnes nezačaly.

DOPRAVNÍ SÍŤ V ORP HRANICE

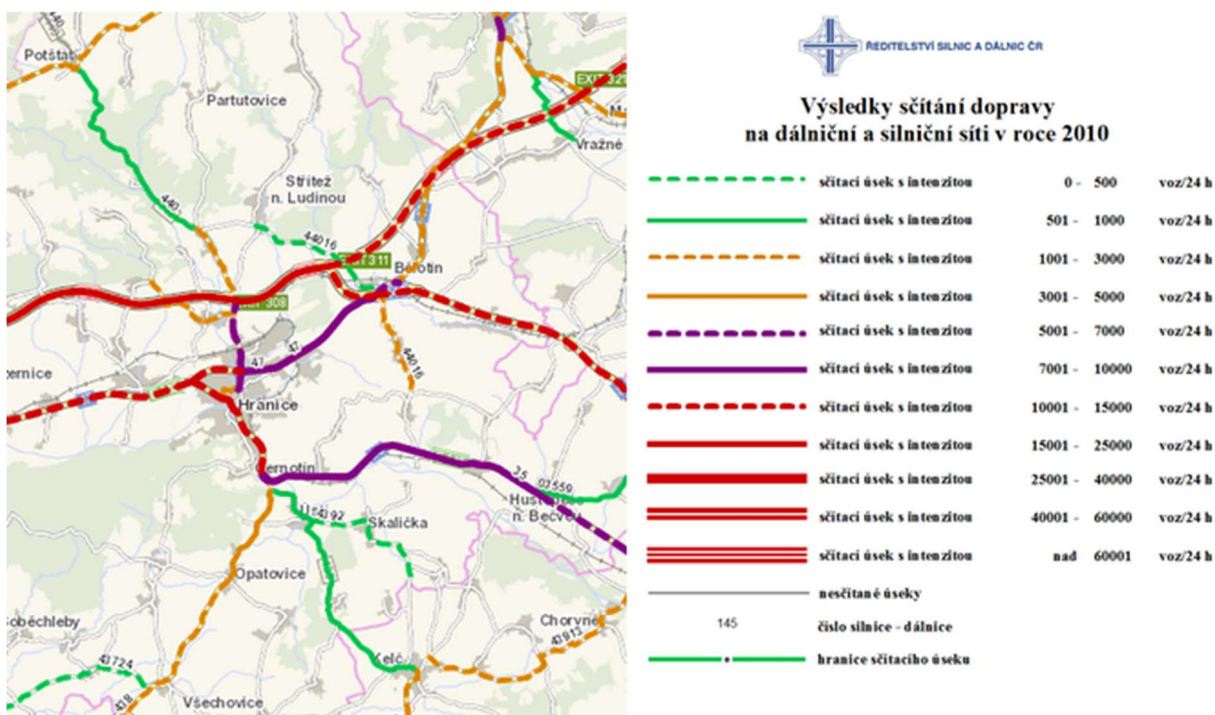
Vojtěch ŠPONAR
Hranice 2015

*Obr. 36 Rozložení hlavních tahů dopravní infrastruktury v SO ORP Hranice
(zdroj: CENIA, vlastní zpracování)*

Region je protkán sítí komunikací I. a II. třídy, dostatečně pokrývající celý SO ORP (Obr. 36):

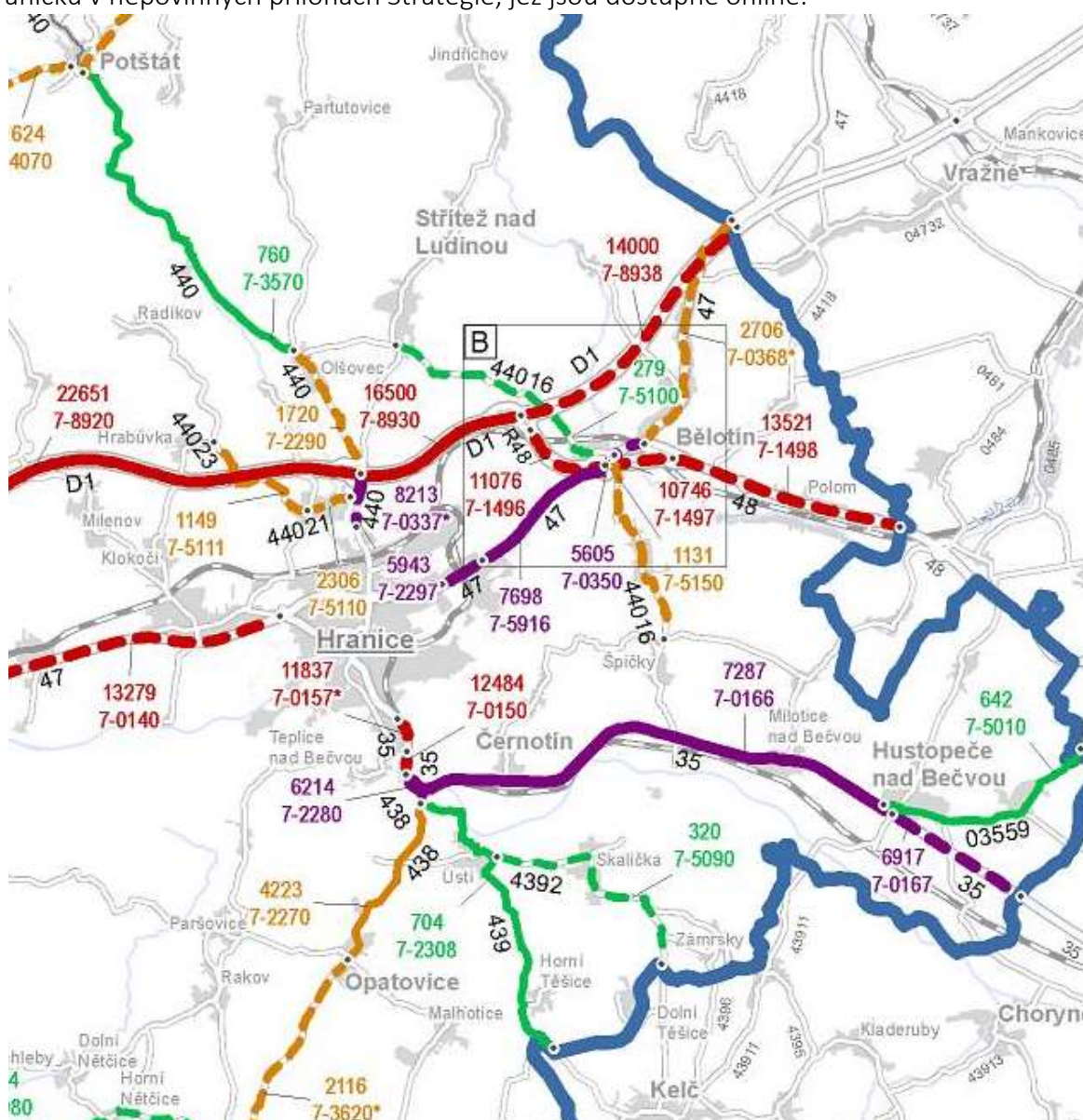
- I/35 Hranice – Hustopeče nad Bečvou (– Valašské Meziříčí)
- I/47 (Lipník n/B –) Slavíč – Hranice – Běloutín (– Odry – Ostrava)
- I/48 Běloutín – Polom (– Nový Jičín)
- II/438 Teplice n/B – Býškovice (– Bystřice pod Hostýnem)
- II/439 Teplice n/B – Horní Těšice (– Kelč)
- II/440 Hranice – Potštát (– Rýmařov)
- II/441 (Odry –) Lipná – Potštát – Boškov (– Velký Újezd)

Dokončením dálnice D1 bylo odlehčeno městu Hranice a jeho místní části Slavíč od nadměrné tranzitní dopravy po silnici I/47. Obdobně se výrazně dopravně odlehčilo obci Běloutín díky vybudovanému obchvatu a propojení dálnice D1, v západní části obce je však doprava stále intenzivní z důvodu propojování I/47, I/48 a D1. Z výsledků sčítání dopravy z roku 2010 (Obr. 37) vyplynulo, že po dálnici D1 na úseku Lipník nad Bečvou – Hranice projede denně 26 tisíc automobilů a na úseku silnice R48 kolem vedoucí Běloutínem necelých 10 tisíc.

Obr. 37 Intenzita dopravy na Hranicku v roce 2010 (zdroj: Sčítání dopravy 2010)

Permanentně je velká zátěž kladena na silnici I/35 z Hranic jižním směrem podél Bečvy na Hustopeče nad Bečvou a Valašské Meziříčí. Jak lze vidět na Obr. 38, na území města Hranice po této komunikaci projede denně mezi 10 a 15 tisíci vozidel, až po Hustopeče se denní číslo počtu vozidel pohybuje mezi 7 a 10 tisíci. Tuto cestu by měla v budoucnu nahradit východněji položená nově budovaná silnice I/35 Palačov – Lešná (tzv. Palačovský spojka) navazující na silnici I/48 (s plánovanou úpravou na rychlostní silnici R48 v úseku Bělotín – Rybí). Mezi 3 a 5 tisíci vozidel denně projede Opatovicemi a mezi 1 a 3 tisíci městem Potštát, obcemi Olšovec, Hrabůvka, Velká nebo Všechovice. Intenzivní dopravou trpí také ulice Třída 1. máje v centru města Hranice, kudy denně projede 7 až 10 tisíc vozidel. Podrobnější data o intenzitě dopravy na Hranicku v nepovinných přílohách Strategie, jež jsou dostupné online.

Obr. 38 Detailní zobrazení intenzity dopravy na Hranicku (zdroj: Sčítání dopravy, 2010)

územním plánem města Hranice je myšleno na silniční přípojku průmyslového areálu CTP Park na

silnici II/440 těsně před napojením na dálnici D1. Přípojka by vedla přes současnou zahrádkářskou kolonii, podél železničních viaduktů v severozápadní části města. Snížení intenzity nákladní dopravy by zlepšilo stav ovzduší a snížilo hlučnost u obyvatel Hranic, Drahotuší a Slavíče, přes něž kamiony jezdí směrem na Lipník nad Bečvou, kde se napojují na dálnici D1 nebo přes město Hranice a obec Bělotín, kde se napojují na dálnici D1 nebo silnici I/48. V severovýchodní části se počítá se silniční přípojkou vedoucí od dálnice D1 přes průmyslový areál firem SSI Schäfer, Sigma Pumpy Hranice aj., dále k areálům firem Cetris, Tondach a Cement Hranice, čímž by došlo ke snížení intenzity nákladní dopravy po silnicích vedoucích v blízkosti obytných čtvrtí východní a severní části města.

Dopravní obslužnost v autobusové dopravě je organizována v rámci integrovaného dopravního systému zřizovaného Olomouckým krajem (IDSOK). Majoritním dopravcem je Arriva a.s. Městskou hromadnou dopravu pro Hranice a jeho místní části zajišťuje ČSAD Frýdek-Místek. Návaznost spojů hromadné dopravy není problém jen na Hranicku, nýbrž v celorepublikovém měřítku. Vymyslet efektivní způsob vysílání spojů autobusové dopravy, aby navazovaly na vlakové spoje a naopak, by vyžadovalo komplexní analýzu. Uspokojení požadavků všech obyvatel je samozřejmě nereálné, ale jde o nalezení rozumného kompromisu v četnosti spojů a jejich návazností. Vývoj počtu obyvatel v obcích může být do určité míry ovlivněn nízkou četností a špatnou konfigurací spojů veřejné dopravy, jelikož pro lidi bez automobilu jde o jediný způsob dopravního spojení s pracovištěm a službami.

V současné době jezdí z Hranic do každé obce v regionu autobus minimálně čtyřikrát denně - ráno, před polednem, v odpoledních hodinách a večer kolem desáté hodiny. Čtyři spoje jsou minimum (např. obec Polom), u okrajových obcí (Radíkov, Středolesí) je to osm spojů a např. u obce Horní Újezd je to dokonce spojů 15 (IDOS, 2015), což vypovídá o dostatečném pokrytí území dopravní obslužností. Návaznost autobusové a vlakové dopravy v regionu, potažmo v okrese je těžko dohledatelná, pravděpodobně koncepčně vůbec neexistuje. Dle všeobecných tvrzení jsou spoje ve většině případů nevhodně nastaveny (např. vlak na Přerov odjíždí z Hranic 10 minut před příjezdem autobusu z Hustopeč n/B, aj.) autobusové zastávky jsou navíc často devastovány vandaly, ve špatném technickém stavu či konstruovány tak, že čekající cestující nejsou řádně chráněni před povětrnostními vlivy počasí.

Hlavním dopravním uzlem regionu je město Hranice, na jehož autobusovém nádraží zastavují kromě místních spojů také vybrané meziměstské linky moravského regionu. V současné době probíhají přípravy na realizaci rekonstrukce zmiňovaného nádraží. Aktuálních 25 míst na stání autobusů je vzhledem k frekvenci jejich příjezdů nevyužitých a plánuje se jejich snížení, zbylé nevyužité prostory se přemění na parkovací místa. Nové parkoviště významně ulehčí také lidem z Hranicka dojíždějícím vlakem do jiných obcí, jelikož parkoviště u 200 metrů vzdáleného vlakového nádraží je kapacitně nedostačující. Potenciální místa pro parkování se nachází také u vlakového nádraží v prostorách patřících společnosti ČD Cargo, do kterých je vjezd zakázán, ale i přesto tam lidé parkují.

2.1.2.10.3 Cyklistická doprava

Značené cyklotrasy eviduje Klub českých turistů na webu cykloserver.cz a dělí je do 4 tříd. V rámci I. třídy územím Hranicka prochází cyklotrasa č. 5 vedoucí z Hevlína (CZ/AU Jihomoravský kraj) přes Brno, Olomouc, Hranice, Ostravu do Hatě (CZ/PL) s celkovou délkou 334,5 km včetně odbočky č. 5A z Hustopeč nad Bečvou do Skaličky o délce 6 km. Cyklotrasy ve II. a III. třídě se na Hranicku nenachází, zato 18 cyklotras ze IV. třídy do regionu částečně či úplně zasahuje (jelikož Hranicko leží v Severomoravském regionu, jsou cyklotrasy IV. třídy zařazeny do číselné řady 6000-6999). V roce 2011 se na celkové délce cyklistických komunikací podílel Olomoucký kraj 9 %, tj. přibližně 171 km. ORP Hranice k danému roku vykazuje necelých 8 200m cyklistických komunikací, z toho 3 792 m v intravilánech, tedy zastavěných území, 4 400 m v extravilánech, tedy ve volné krajině.

Nadregionální význam v oblasti sportovního vyžití, rekreace a cestovního ruchu má v případě Hranicka „Cyklostezka Bečva“ vedoucí po levém břehu řeky Bečvy z obce Horní Bečva (Rožnovská Bečva) či Velké Karlovice (Vsetínská Bečva) přes Valašské Meziříčí (soutok obou Bečev) do Hranic a dále přes Přerov až do Tovačova. Celková délka trasy je asi 160 km. Na území regionu Hranicka začíná v místní části Rybáře a končí za obcí Hustopeče nad Bečvou. V posledních 5 letech byly dobudovány její úseky ze Skaličky až do Hustopeč nad Bečvou a úsek od Rybářů (místní část Hranic) k Týnu nad Bečvou. V současné době se jedná o dokončení úseku mezi Skaličkou a Ústím, kde prozatím vede cyklostezka po komunikaci, a na vytvoření bezpečného průjezdu pro cyklisty z Ústí přes obec Teplice nad Bečvou s napojením v Hranicích. Cyklostezka se stala velmi populární a hojně využívanou díky kvalitnímu povrchu, jednoduchému terénu v atraktivním přírodním prostředí, od rovinnatého Přerovska, přes Hranicko až po hornaté kopce v Beskydech. Díky

minimálnímu křížení s motorovou dopravou, je intenzivně využívána cyklisty příležitostnými i profesionálními, rodinami s dětmi a vlastně všemi věkovými kategoriemi. Regionem prochází i mezinárodní dálková cyklotrasa “Greenways Krakow – Morava - Wien“, známá i pod názvem Jantarová stezka, která vede částečně po cyklostezce Bečva a částečně po vyznačených cyklistických trasách. Hranicko prochází obcemi Hustopeče nad Bečvou, Skalička, Ústí, Teplice nad Bečvou a město Hranice. Jantarová stezka má silný historický podtext, neboť kopíruje staletí užívanou obchodní trasu spojující Pobaltí od ústí Visly s Římskou říší, kdy se po ní dovážel jantar do Itálie, Řecka i Egypta. Její délka je okolo 300 km. Cyklotrasy jsou vyznačené napříč celým regionem, k 31. 12. 2015 bylo zaznamenáno celkem 18 různě obtížných cyklotras IV. třídy (Tab. 9), průměrně se délka jedné cyklotrasy pohybuje mezi 15 - 30 km. Velmi podrobně popisuje zmíněné cyklotrasy na Hranicku Příloha č. 8 bakalářské práce Pavly Berglovicové *Cyklodoprava a cykloturistika v regionu Hranicko*.

Tab. 9 Přehled cyklotras IV. třídy procházející územím SO ORP Hranice
(zdroj: cyklotrasy.cz, vlastní zpracování)

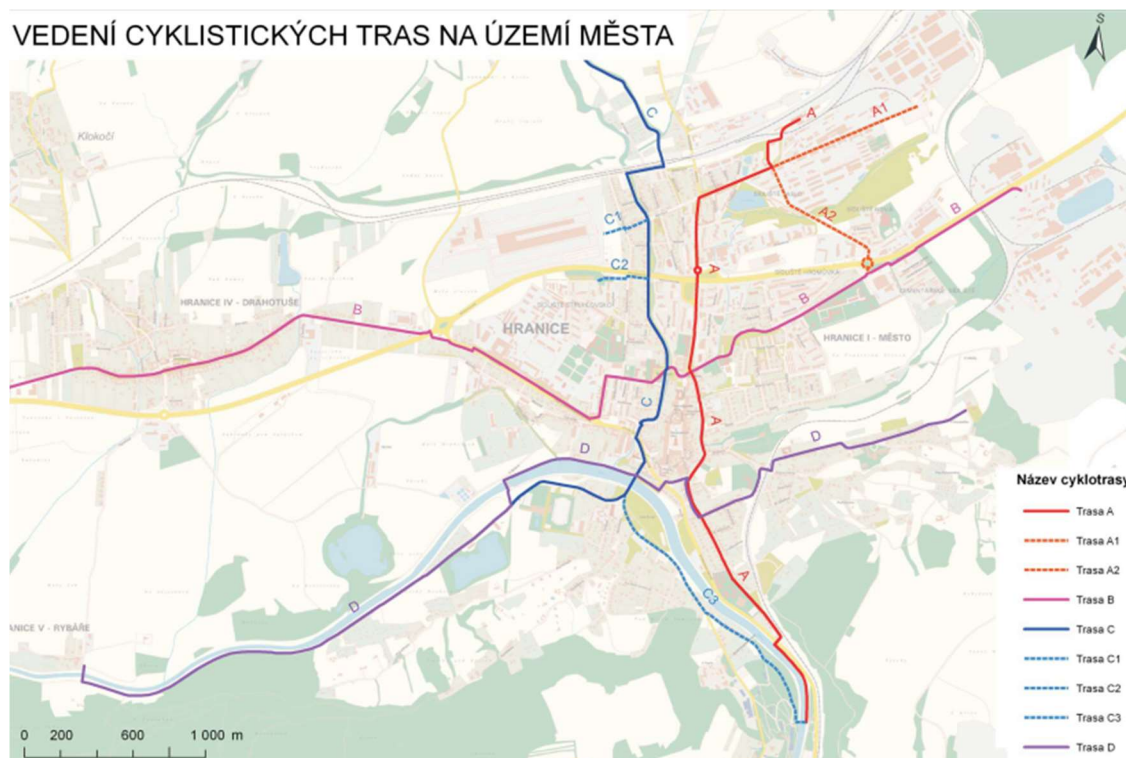
označení	trasa
5252	Teplice n. B. – Opatovice – Malhotice – Rouské (S-14)
5253	U Antonína – Valšovice – Býškovice – Drmolec (S-19)
6038	Odry - Potštát - Velký Újezd - Tršice(S-35)
6040	Starý Jičín - Polom - Nejdek – Potštát (Martinek) (S-30)
6058	Hranice - Bohuslávky - Veselíčko - Tršice (S-30)
6060	Milenov-Drahotuše-Hranice (S-7)
6137	Blazice – Soběchleby – Rybáře (S-22)
6139	Hranice n.M.- Olšovec – Odry (S-25)
6172	Potštát – Milenov – Lipník n. B. (S-19)
6173	Středolesí – Hrabůvka – Drahotuše – Hranice (S-13)
6224	Potštát – Kyžlířov – Potštátské Skalní Město (S-7)
6225	Starojická Lhota – Bělotín – Střítež n.L. – Partutovice – Na Čardě (S-31)
6226	Potštát – Potštátské Skalní Město – Olšovec (S-7)
6237	Lipník n. B. – Hranice – U Huberta – Lipník n. B. (M – 31)
6240	Lipník n. B., Zelinka – Drahotuše – U Huberta – Pavlovice – Lipník n. B., Zelinka (Č –
6262	Choryně – Hustopeče nad Bečvou (S-4)

V regionu je rovněž několik cyklookruhů, cyklotras (převzato z <http://www.hranicko.eu/>)

- Tematická cyklotrasa Na kole do minulosti Moravskou Bránou - celkem 70 km na trase Přerov – Lipník nad Bečvou – Hranice), 10 informačních tabulí pojednávající o historii Moravské brány
- Tematická cyklotrasa Po stopách využívání vodní a větrné energie - v rámci třech 40km tematických okruhů popisuje bohatou historii zdejších vodních a větrných mlýnů. (V této souvislosti probíhala v regionu od roku 2008 do roku 2014 cyklosoutěž Mlýnářský krajánek.)
- Malý záhorský cyklookruh - přibližně 35 km po obcích v jižní části regionu.
- Cyklookruh Záhořím - na cca 40 km zabíhá do turistických lokalit Lipensko na západě a Kelečsko na východě.
- Cyklotrasa Krajem božích muk a památných stromů - prochází celým Mikroregionem Záhoran podél Hostýnských vrchů.
- Cyklookruh Podlesím - přibližně 28 km krajinou v severní části regionu.

Intenzita cyklistické dopravy ve městě Hranice je poměrně vysoká, přestože podmínky pro cyklisty nejsou zcela ideální, cyklisté hojně využívají nejen místní komunikace, ale i chodníky a různé neoficiální stezky. Při cestách do zaměstnání se v exponovaných časech pohybují po silnicích I/35 a I/47. Bylo zjištěno, že v průmyslové zóně na východním okraji Hranic (firmy CEMENT Hranice, CIDEM, VELOX atd.) parkuje v nejsilnější směně cca 170 jízdních kol. V průmyslové zóně v ulici Tovární parkuje denně cca 300 kol. Dalších zhruba 30 kol bývá odstaveno v prostoru před železniční stanicí Hranice na Moravě. Problematickou ulicí, na níž je velmi hustý provoz, je Komenského, která je příliš úzká na vytvoření cyklopruhu, ani prostor na chodníku není dostačující. Ulice Zborovská, spojující střed města s jeho východní částí, nabízí prostor pro vytvoření pruhů pro cyklisty, zejména směřující do průmyslových podniků. Současná síť cyklodopravy na území města Hranice zahrnuje 4 cyklistické trasy včetně odboček. Jejich vedení zobrazuje Obr. 39. Z toho vyplývá, že cyklistická doprava v Hranicích nehraje marginální roli a pokud budou cyklistům poskytnuty lepší podmínky, podíl cyklistické dopravy na celkové dělbě přepravní práce se bude dále zvyšovat. Především je nutno řešit otázku bezpečného pohybu cyklistů po městě a okolí. Další důležitý prvek cyklodopravy představuje dostatečně hustá síť zázemí pro cyklisty (tj. stojany, úschovny, kolárny). Vzhledem k prostorovému rozložení Hranic do mnoha místních částí je vhodné podporovat cyklistiku jako silný nástroj pro omezení využívání individuální automobilové dopravy na krátké cesty (cca do 5 km). Nepříliš členitý terén Moravské

brány v okolí údolí řeky Bečvy dává v některých směrech příhodné podmínky pro rozvoj sítě cyklostezek. V návaznosti na trasy mezi okolními obcemi by měla být vybudována souvislá síť také v intravilánu Hranic, aby pokryla nejpoužívanější trasy spojující oblasti zdrojů a cílů dopravy (nejčastěji tedy z oblastí určených pro bydlení do míst zaměstnání a volnočasových aktivit). Cyklostezkou se rozumí samostatná komunikace určená pro cyklisty (event. i pro pěší) aniž by na ni byl povolen vjezd motorových vozidel – nejde tedy jen o prosté „osazení“ stávajících méně frekventovaných silnic navíc směrovkami se symbolem bicyklu, ale o vybudování nové plnohodnotné komunikace. Na silnicích s nízkou intenzitou dopravy (do 3 000 – 4 000 vozidel/24 hod) lze využít k vedení cyklostezky stávající silnici nižší třídy, v intravilánu obcí nejlépe s doplněním vhodného vodorovného dopravního značení. Dalším nezbytným předpokladem pro rozvoj cyklistiky je zajistit v místech cílů cest možnost bezpečného uložení jízdního kola. Vedle úprav již stávajících objektů je třeba počítat s možností uložení jízdních kol také u všech připravovaných projektů ať už průmyslových tak zejména také v případě výstavby nových komerčních objektů (např. supermarketů a podobná obchodní a zábavní centra).

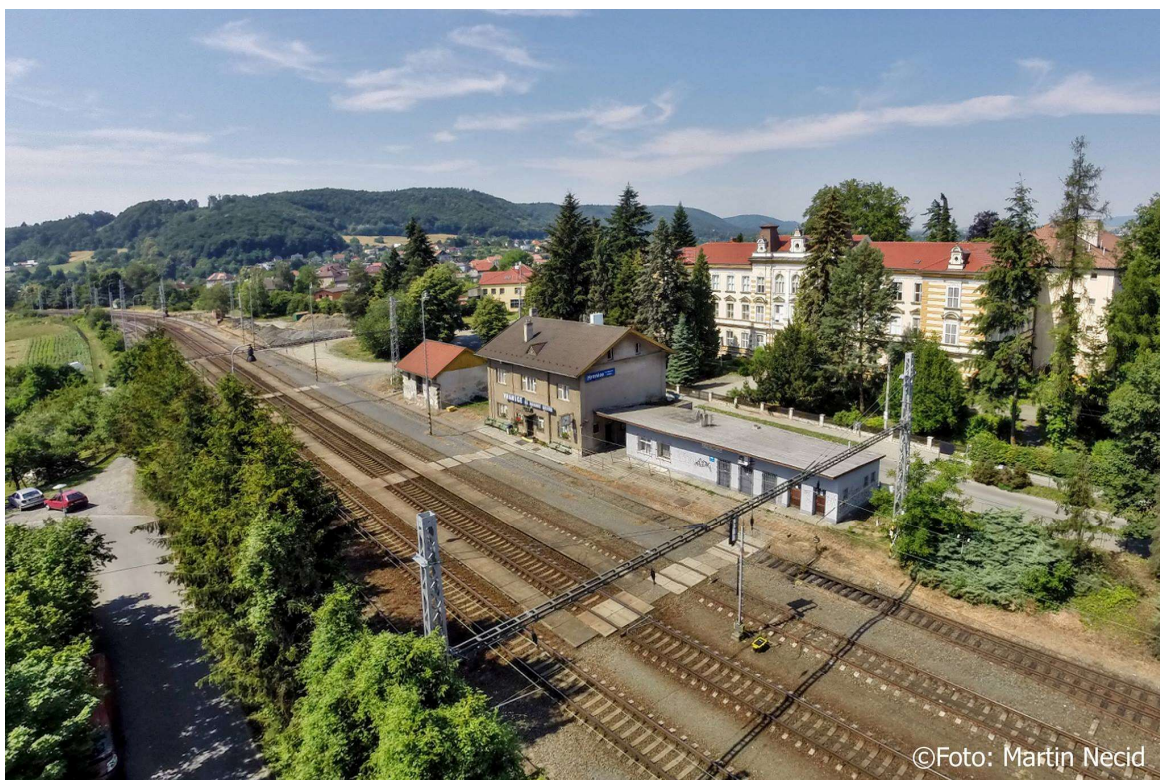
Obr. 39 Síť cyklistické dopravy na území města Hranice (zdroj: Město Hranice)

2.1.2.10.4 Železniční doprava

Dnešní trať č. 270, dřívější Severní dráha císaře Ferdinanda (KFNB), byla přes Hranice vystavěna v roce 1847, kdy došlo ke zprovoznění úseku Lipník nad Bečvou – Bohumín. Trať je v současnosti dvojkolejná, od roku 1960 elektrizována stejnosměrnou soustavou 3kV a patří mezi nejvytíženější úseky české železniční sítě. Na hlavní trať KFNB se v roce 1884 připojila z jihu lokálka údolím Bečvy směr Valašské Meziříčí, v roce 1938 přebudována jako další hlavní dvojkolejný tah směrem na Slovensko. Také ta je dvojkolejná a od roku 1960 elektrizována, avšak na rozdíl od trati 270 nebyla doposud modernizována. Pro snadnější jízdu vlaků mezi tratí 270, jež měla donedávna z historických důvodů levostranný provoz, a tratí 280 byla v úseku Drahotuše – Hranice v roce 1939 zprovozněna třetí kolej, tzv. Drahotušská spojka. Ze strategických důvodů byla za minulého režimu vystavěna i tzv. Bělolínská spojka, která měla umožňovat bez úvraťové jízdy ve směru Valašské Meziříčí – Ostrava. Nikdy však nebyla v provozu, ani přímo zapojena do provozovaných tratí. V současnosti pro ni není využití a její fyzická likvidace neproběhla pouze pro nedostatek finančních prostředků. Obě zmiňované tratě jsou zařazeny do sítě celostátních tratí evropského významu a patří tedy mezi nejdůležitější tahy v ČR. Trať 270 byla v letech 1999–2004 jako stavba druhého tranzitního koridoru kompletně zmodernizována a to včetně žst. Hranice na Moravě. Trať 270 patří k nejvytíženějším u nás, jezdí po ní osobní i nákladní vlaky všech kategorií vč. spojů SC, EC a IC. S výjimkou vlaků SC všechny vlaky osobní přepravy v Hranicích zastavují. Město tak má výborné spojení do všech směrů včetně Prahy a dokonce i do zahraničí, zejména na Slovensko. Ve vlakové stanici Hranice na Moravě zastavují všechny tři vlakové dopravní společnosti, které v ČR působí (České dráhy, Regiojet i LEO Express). V regionu má z 31 obcí stanici vlakové dopravy pouze 7 obcí, 2 jsou ve městě Hranice.

Železniční stanice Hranice na Moravě je z centra Hranic vzdálená skoro 2 km, ale je možné využít (zejména v pracovní dny) spojů MHD. O něco blíže je žst. Hranice na Moravě město (Obr. 40), avšak ta je vzhledem k dopravním spojením vhodná pouze pro cestující ve směru do Valašského Meziříčí. Z ostatních stanic a zastávek mají výhodnou polohu zejména Milotice nad Bečvou, Černotín, Bělolínsko a pro část sídla i Drahotuše. Naopak, z hlediska pěší dostupnosti naprosto nevhodnou polohu má zastávka Špičky (k intravilánu je vzdálenost vyšší než 1 km a se značným výškovým převýšením je nutné překonat silnici I/35).

Obr. 40 Letecký pohled na žel. stanici Hranice na Moravě město (zdroj: Martin Necid)

Vedle osobní dopravy je intenzivní také nákladní doprava, kdy vedle mnoha tranzitujících vlaků probíhá stále aktivní nakládka a vykládka na vlečce firmy Cement Hranice v rámci trati 280 na odbočce Skalka, stejně jako je do trati zapojena společnost Tondach Česká republika. Možnost vytvoření přípojky se nabízí i u CTP Parku či areálu firmy SSI Schäfer a jiných v její blízkosti. Přesunutím nákladů ze silnice na železnici by mohlo být dosaženo snížení zatížení životního prostředí postižených obcí. Kromě hranických průmyslových oblastí může železnici využít také společnost vyvážející štěrkopísek v Hustopečích nad Bečvou nebo společnost vyvážející materiál z kamenolomu v Hrabůvce, a to prostřednictvím drahotušského nádraží.

V budoucnosti se s úsekem přes Moravskou bránu uvažuje také pro vedení vysokorychlostní trati (VRT). Její trasa je zanesena pouze v Zásadách územního rozvoje Olomouckého kraje jako územní rezerva v dlouhodobém horizontu. Nicméně je potřebné s VRT uvažovat v určeném koridoru, tedy paralelně se stávající železniční tratí č. 270 až k Bělotínu, kde se trasa odkloní k severu souběžně s dálnicí D1. Nejbližší zastávka VRT je plánována v oblasti mezi Přerovem a Olomoucí. V současnosti, vzhledem k poklesu poptávky po železniční dopravě na konci minulého století, není výstavba VRT už tolik aktuální. Je však nutné ochránit potenciální trasy VRT v územně plánovací dokumentaci pro případné vytvoření celoevropského systému VRT v budoucnosti.

Ke zlepšení dopravní situace jednotlivců lze podporovat rozvoj cyklistiky jako formy dopravy s mnoha pozitivními důsledky (zdravější životní styl jedinců, snížení intenzity automobilové dopravy, zvýšení využívání železniční i autobusové dopravy). Lze tak činit vymezováním cyklistických pruhů v oblastech vysoké dopravní zátěže a rozšiřováním cyklistické infrastruktury (instalace zamykatelných stojanů na veřejných místech, obnova a modernizace úschoven kol při železničních stanicích a autobusových zastávkách). Tento způsob cestování je běžný v mnoha vyspělých zahraničních zemích. Velká část železničních stanic má značně omezenou otevírací dobu anebo je zcela bez obsluhy (Polom, Běloutín, Černotín, Špičky, Drahotuše) a jízdenky se kupují u průvodčího. Vybudováním úschoven kol by se zvýšila návštěvnost a využitelnost nádražních budov, které jsou celkově v neudržovaném stavu a zbytečně dále chátrají. Problémem v některých obcích je vzdálenost vlakové zastávky od intravilánu obce, např. žel. st. Špičky či Hustopeče nad Bečvou jsou od centra vzdáleny přibližně 1 km.

2.1.2.10.5 Letecká a vodní doprava

U Hranic se v místní části Drahotuše nachází sportovní letiště ve správě Aeroklubu Hranice. Toto letiště je zařazeno do sítě vnitrostátních veřejných letišť a je schopno přijímat jak malá sportovní letadla a větroně, tak i aerotaxi, případně malá dopravní letadla. Z letišť s pravidelnou osobní dopravou jsou nejlépe dostupné Ostrava a Brno. Pravidelná vodní doprava provozována nikde není, v rozvojových plánech však i nadále figuruje „Kanál Dunaj-Odra-Labe“ (D-O-L), jehož výstavbu nelze v nejbližší dekádě očekávat a je otázkou, zda se vůbec někdy stavba tak zásadně zasahující do krajinného rázu regionu vůbec uskuteční. Prozatím však vláda nerozhodla o zrušení jeho územní ochrany koridoru, a tak je nezbytné s ním uvažovat i nadále, přestože blokuje pozemky, které tak nelze využívat pro rozvojové aktivity. Ze všech dotazovaných občanů celkem 8 % pracuje či studuje mimo region Hranicko, ostatní působí v regionu.

Polovina obyvatel města Hranice vykonává svou pracovní nebo studijní činnost mimo město, respondenti z ostatních obcí regionu pracují ve své obci ve 28 % případů. K dopravě do školy či místa výkonu zaměstnání používá téměř polovina dotazovaných automobil, 14 % jezdí autobusem a 14 % chodí pěšky. Dojíždějící automobilem v 46 % případů vozí i další rodinné příslušníky, v 11 % kolegy či známé se stejnou cestou a 37 % jezdí sami. Přesně 42 % respondentů si není vědomo žádného dopravního problému ve své obci, 23 % respondentů si stěžuje na zatížení obce nákladní dopravou, 16 % obyvatel není spokojeno se stavem vozovek, 7 % z nich

není spokojeno s počtem parkovacích míst a 6 % všech respondentů není spokojeno se stavem chodníků.

Shrnutí: Silniční síť je uspořádána rovnoměrně a dobře pokrývá celý region, avšak kvalita těchto cest často neodpovídá standardům. Otevřením dálnice D1 se zlepšila časová dostupnost do Olomouce a Ostravy, naopak se zvýšila zátěž zejména nákladní dopravou centrem města. V nejbližších letech by bylo vhodné vybudovat silniční přípojky, se kterými se počítá v novém Územním plánu města Hranice, průmyslových zón k dálničnímu přivaděči. Město Hranice tvoří významný národní i evropský železniční uzel, trať je v celém regionu elektrifikována, ovšem nádražní budovy a stanice vyžadují řadu oprav a forem modernizace. Cyklistická infrastruktura dosahuje nadprůměrných kvalit, páteří je cyklostezka Bečva, avšak chybí více účelově orientovaných tras.

2.1.2.11 Technická infrastruktura

Zajištění kvalitních podmínek pro bydlení je základní podmínkou udržitelného rozvoje, bez dostupnosti základní technické infrastruktury bude i nadále docházet k postupnému vylidňování venkova zejména u mladší generace, která požaduje vyšší standardy bydlení, než mnohé obce v současnosti nabízejí.

2.1.2.11.1 Vodovody

Převážná část zásobování vodou probíhá pomocí skupinových vodovodů (SV):

- SV Bělotín – Hranice – Lipník nad Bečvou zásobuje vodou z Ostravského oblastního vodovodu (OOV) a vodního zdroje Lhotka tyto obce: Bělotín, Černotín, Špičky, Kunčice, Hluzov, Lučice, Hranice, Drahotuše, Milenov, Teplice nad Bečvou, Slavič, Klokočí, Rybáře, Nejdek.
- SV Záhoří zásobuje vodou ze zdroje prameniště Ústí tyto obce: Všechovice, Opatovice, Ústí, Skalička, Malhotice, Paršovice, Rakov, Býškovice, Valšovice a Provodovice.
- SV Potštátsko zásoboval obce Potštátska ze zdroje nádrž Harta do roku 2012, od té doby je zásobování oblasti zajištěno z OOV a vodního zdroje Lhotka. Stavba díla „Zásobování obcí Potštátska napojením na SV Hranicko“ řeší zásobování pitnou vodou v obci Kyžlířov a Kovářov a výhledově i Lipnou. Obec Radíkov má realizováno připojení, ale aktivně je zatím nevyužívá.

- Vodní zdroj Lhotka dále zásobuje obce: Hrabůvka, Olšovce, Střítež nad Ludinou, Hranice-Velká.
- SV Kelčsko zásobuje obce Dolní Těšice, Horní Těšice, Rouské a Zámrsky.
- SV Porubská Brána zásobuje Hustopeče nad Bečvou, Porubu, Vysokou a Milotice nad Bečvou. Zdrojem vody je ÚV Poruba.
- Vlastní zdroje a vodovody mají obce: Radíkov, Partutovice, Jindřichov a Horní Újezd.
- Studny pak využívají Hranické Loučky, Lhotka, Lipná.

Vzhledem k pokrytí celého území vodovodními sítěmi, lze další rozšiřování vodovodů očekávat pouze v závislosti na postupu nové výstavby a rozvoji podnikatelských aktivit. V Hranicích bude nutná rekonstrukce nejstarších částí vodovodu z důvodu jejich vysokého stáří.

2.1.2.11.2 Kanalizace

Skupinová ČOV Hranice (Obr. 41) pokrývá potřebu města a jsou na ni také napojeny Drahotuše, Velká a obec Teplice nad Bečvou, výhledově i Klokočí. Dále jsou ČOV vybaveny Opatovice na které budou v budoucnosti napojeny obce Rakov a Paršovice. V současnosti není plně využita kapacita ČOV ve Všechovicích, která by měla zajistit čištění odpadních vod z obce Provodovice a z obcí Babice a Lhota u Kelče (obě okres Vsetín). Malé ČOV mechanicko-biologické, kořenové s kapacitou pokrývající potřeby jedné konkrétní obce jsou vybudovány v Černotíně, Skaličce, Malhoticích a Býškovcích. Do biologického rybníku je kanalizace vyústěna v Zámorskách.

V ostatních obcích převažuje pouze (částečná) existence jednotné kanalizace, do které bývají napojeny také splaškové odpadní vody od části obyvatel obce po předchozím předčištění v septicích. Zbytek obyvatel má jímky na vyvážení. Tento stav neodpovídá legislativním požadavkům a bude nutné vybudovat řádnou ČOV, většinou také s rekonstrukcí či výstavbou kanalizační sítě. Čištění odpadních vod z velmi malých obcí do 200 obyvatel nebude povětšinou v nejbližším období z ekonomických důvodů řešeno, v několika obcích lze však s jeho realizací počítat. Přednostně je třeba řešit čištění odpadních vod, jež se nacházejí v některém z pásem hygienické ochrany – zejména obec Ústí (III. stupeň PHO lázeňských zdrojů - Teplice nad Bečvou).

Obr. 41 Letecký pohled na komplex čistírny odpadních vod v Hranicích (zdroj: Martin Neced)

2.1.2.11.3 Plyn a elektřina

Zásobování plynem je třetí důležitou položkou v oblasti technické infrastruktury. Stav zásobování jednotlivých obcí plynem je na území SO ORP Hranice výborný. Velká většina obcí má již plyn zavedený, bez plynofikace zůstává pouze město Potštát včetně svých místní částí Kovářov, Lipná, Kyžlířov a Boškov. Dále není plyn zaveden do některých místních částí Hranic (Rybáře, Uhřínov, Středolesí, Valšovice), Olšovce (Boňkov), Bělotína (Nejdek, Lučice) a Hustopeč nad Bečvou (Hranické Loučky). V současnosti největším zdrojem elektrické energie na správním území ORP Hranice je MVE na Bečvě v Hranicích s instalovaným výkonem 0,63 MWe a s roční produkcí elektrické energie 2,09 GWh v roce 2007. Ostatní zdroje zastupují větrné elektrárny na Potštátsku a několik fotovoltaických systémů. Prozatím neujasněným problémem je výstavba jaderné elektrárny u obce Blahutovice (okr. Nový Jičín), která by s územím SO ORP Hranice bezprostředně sousedila. Její výstavba by si pravděpodobně vyžádala také výstavbu nádrže, jejíž umístění není prozatím specifikováno.

2.1.2.11.4 Telekomunikace

Prakticky celá severní a střední část SO ORP Hranice včetně města Hranice, leží v pásmu ochranných pásem spojů vedoucích k vysílači na Veselském kopci u Oder (okres Nový Jičín). Signál telefonů GSM je poměrně dobrý v celém území. Nedostupný signál je v oblasti údolí Veličky (podél silnice II/440 mezi Olšovcem a Potštátem), v údolí Bradelného a Uhřínovského potoka. U operátora O2 není také kvalitně pokryta část Černotína včetně místní části Hluzov, obec Špičky a Býškovice. Nedostatečný signál tohoto operátora v obydlené oblasti je závažným nedostatkem, neboť tento zajišťuje provoz krizových telefonů IZS. V oblasti Moravské brány je k dispozici vysokorychlostní datové připojení 4G (T-mobile) a Internet ADSL (T-mobile). V regionu je dostupné datové připojení EDGE (T-mobile, Vodafone).

Shrnutí: Zásobování Hranicka pitnou vodou je stabilní a kvalitní, dodávka je převážně řešena vodovody, vlastními zdroji disponuje 1/5 obcí. Kanalizaci a ČOV má či výhledově do několika let bude mít zajištěna jen 1/3 obcí, zbylé obce využívají buď dešťové kanalizace a/nebo předčištění v domácích septických či jímky. Procesem plynofikace prošly všechny obce s výjimkou severního cípu regionu, rovněž telekomunikace v je až na výjimky kvalitní.

2.1.2.12 Vybavenost obcí a dostupnost služeb

Každá z 31 obcí regionu disponuje určitým stupněm vybavení v majetku či ve správě obce. Jedná se jak o veřejná prostranství (komunikace, veřejné osvětlení, kanalizace aj.), tak i nemovitosti (obecní úřady, kulturní domy, sportoviště, aj.). Mezi nemovitostmi, které obce ve většině případů spravují, spadají také církevní a kulturní památky různého významu. Lze jednoznačně konstatovat, že valná většina obcí v posledních letech využívá příspěvků na jejich obnovu a rekonstrukci, a tak se stav těchto dříve desítky let zanedbávaných objektů začíná postupně zlepšovat, jedná se však o dlouhodobé a finančně zatěžující operace.

V let 2007 - 2014 došlo díky dotačním příležitostem MAS v mnoha obcích našeho regionu k rekonstrukci mnoha z nich, viz <http://regionhranicko.cz/mas-hranicko/leader/podporene-projekty> (areál TJ Býškovice, výletišť v Kunčicích, hřišť v Malhoticích, Rouském, veřejná prostranství v Horním Újezdě, Paršovicích, spolková místnost v Bělotíně, Všechovicích, autobusové zastávky v Opatovicích, H. Újezdě, aj.). Lze tak říci, že úroveň vybavenosti přibližně poloviny obcí v regionu se viditelně zkvalitnila.

Zjistit, co v obci funguje, není snadné, neboť každým okamžikem něco vzniká a něco zaniká. Obecně lze tvrdit s vysokou pravděpodobností správnosti tvrzení, že v každé obci regionu se nachází obchod s potravinami, hostinec, minimálně jedna autobusová zastávka a požární stanice (v Polomu chybí hostinec, v Klokočí obchod). V některých větších nebo spádových obcích se nachází pobočka pošty (Bělotín, Černotín, Hranice, Hranice – Drahotuše, Hustopeče nad Bečvou, Milotice nad Bečvou, Opatovice, Paršovice, Potštát, Skalička, Střítež nad Ludinou, Teplice nad Bečvou, Všechnovice), mateřská škola, bankomat nebo ordinace lékaře. V některých obcích sídlí zemědělská družstva, různé výrobní podniky, služby či soukromí řemeslníci.

Nejčastěji se v připomínkách občanů objevují stížnosti na nedostatek **kulturního a sportovního vyžití**. Dětské či multifunkční hřiště nebo krytý sportovní areál by uvítali v obcích Černotín, Horní Újezd, Hrabůvka, Hranice, Hranice – Drahotuše, Hustopeče nad Bečvou, Klokočí, Milotice nad Bečvou, Olšovec, Opatovice, Partutovice, Rakov, Střítež nad Ludinou. V některých jmenovaných obcích již sportoviště jsou, ale jsou buďto nadměru využívána, ve špatném technickém stavu nebo jich je málo. Obecně by se dalo říct, že sportoviště chybí v každé obci regionu, pouze to nebylo zmíněno v dotazníku (viz poznámka na začátku kap. 2.1) ze strany respondentů (absentujících v některých obcích). Stejně tvrzení lze podat i o kulturních zařízeních, jejichž nedostatek nebo totální absence je zmiňována obyvateli obcí Býškovice, Hranice, Hranice – Drahotuše, Klokočí, Milenov, Opatovice, Polom, Střítež nad Ludinou. K tomu se vztahují i odpovědi stěžující si na málo sportovních a kulturních akcí téměř v polovině obcí, z nichž přišly odpovědi. Někteří respondenti cítí nedostatek akcí pro děti či zájmové kroužky. Čtvrté nejnavštěvovanější (134 dětí) mimoměstské škole, ve Stříteži nad Ludinou, notně schází tělocvična a přes zimu a v deštivých podmínkách nemohou provozovat kvalitní tělesnou výchovu ani obecní akce (kulturní a sportovní). Celkem ve 40 dotaznicích si hraničtí respondenti stěžovali na uzavření a prodej kina Svět v Hranicích, jediného vnitřního kina s celoročním provozem v regionu. Velké množství odpovědí v dotazníkovém šetření zmiňovalo konkrétní nedostatky v **dopravní obslužnosti** obcí. Horší spojení hromadnou dopravou je v menších obcích o víkendech a svátcích, z Černotína je špatné autobusové spojení do Hranic a celkově špatné vlakové spojení mezi 9. a 13. hodinou. V Teplicích nad Bečvou chybí cyklostezka skrz lázeňský areál, která by se napojila na cyklostezku Bečvu u Hranic – Rybáře a na druhé straně v Ústí. Cyklisté se musí nebezpečně proplétat mezi návštěvníky lázní nebo riskovat jízdu po extrémně vytižené silnici směrem na Valašské Meziříčí.

Kvalitnější restauraci nebo hostinec by uvítali v Býškovcích, Černotíně, Hranicích, Hustopečích nad Bečvou, Malhoticích, Polomi nebo Všechovicích, a jistě i v dalších obcích, ze kterých se respondenti nezúčastnili průzkumu. V několika obcích regionu chybí občanům pošta, pekárna, služby typu autoservis nebo bankomat. Samostatný odstavec je třeba na popis problémů ze strany **občanů v Hranicích**. Na jeho území se nachází velké množství hospod a restaurací, ale dle respondentů kvalita jídel a obsluhy se zhoršuje. Chybí více nekuřáckých kaváren a restaurací, občanům vadí herní automaty v barech. Ve zvýšeném množství se objevily poznámky o chybějícím obchodu „pro kutily a zahradničení“. Občané chtějí obchody s kvalitními potravinami, čerstvými rybami, sklem a porcelánem, naopak se jim nelíbí velké množství obchodů s vietnamskými provozovateli. Městská policie, starající se o bezpečnost a pořádek v ulicích, nejde vidět a je málo aktivní v hlídání pořádku. Ze sportovní oblasti chybí respondentům rozmanitější nabídka sportovního vyžití – pestřejší dětská hřiště, zábavní park, podpora zimních sportů. U 13 respondentů se objevila odpověď „chybějící zimní stadion“. Občanům také chybí bezpečný průjezd městem na kole v podobě pruhů pro cyklisty nebo cyklostezky. Veřejné toalety jsou kritizované z pohledu jejich kvality, dostupnosti a jejich nedostatku. V oblasti městské hromadné dopravy lidem vadí nenávaznost spojů na vlaky, nízká frekvence spojů v některých lokalitách a neobsluhované zastávky (existující zastávky, na kterých autobus nestaví). Kulturu jednoznačně ovládly stížnosti na zrušené a chybějící kino, dále několikrát byla zmíněna absence kulturního zařízení pro pořádání koncertů či divadla. Nedostatečně je využíván Zámecký klub, který má malou kapacitu. Nejvíce jsou s kvalitou života v obci spokojeni respondenti z obcí Ústí, Klokočí a Býškovice. Od 9 do 18 procent jsou nespokojeni se životem v obci respondenti z Bělotína, Teplic nad Bečvou nebo Hranic.

Shrnutí: Desetině obcí chybí sportoviště, 8 obcí postrádá kulturní zařízení a současně velká část stávajících kulturních zařízení vyžadují rekonstrukce různého rozsahu. Velká nespokojenost v regionu panuje kvůli chybějícímu kinu s celoročním provozem. Dopravní obslužnost je modernizována, ovšem jízdní řády a návaznosti na jiné formy dopravy nevyhovují požadavkům obyvatel. V polovině obcí nejsou občané spokojeni s nabídkou služeb (obchody, pošta, lékaři, restaurace), naopak s nabídkou kulturních, společenských a sportovních akcí jsou obyvatelé převážně spokojeni.

2.1.2.13 Kultura a sport

Každá obec disponuje alespoň jednou **knihovnou**, která poskytuje půjčování knih a dalších tiskovin (časopisů, publikací apod.), možnost veřejného přístupu na internet, často také pořádají akce pro veřejnost (přednášky, besedy, pro děti). Často se tak stávají kulturním, společenským a vzdělávacím centrem pro občany a nepochybně i kvalitním informačním střediskem. Obce s místními částmi (Hranice, Běloutín, Potštát, Hustopeče nad Bečvou) mají pobočky i těchto částech. Síť místních knihoven je koordinována střediskovými knihovnami. Jsou celkem 3, pod středisko Hranice spadá 21 místních knihoven, pod středisko Hustopeče nad Bečvou 12 místních knihoven a pod středisko Všechnovice 9 knihoven. Slabší stránkou knihoven na Hranicku mohou být nevyhovující prostorové podmínky, technické vybavení a především omezené personální a finanční možnosti.

V předchozích letech v regionu fungovala 3 **kina**. Kino Svět v Hranicích bylo zavřeno v roce 2009 z finančních i provozních důvodů, zejména kvůli nevyhovujícímu technickému stavu. O rok později bylo prodáno soukromému objektu a přeměněno na obchodní prostory. Ostatní dříve fungující kina v Opatovicích a Všechnovicích, kde promítání probíhala sporadicky, již nejsou dohledatelná a pravděpodobně již neslouží svému účelu. V letním období funguje alespoň letní kino v Hranicích, které od roku 2015 promítá i filmy v digitální kvalitě. Tento amfiteátr působí rovněž jako areál pro koncerty a festivaly, zastaralý vzhled a nedostatečné úpravy z něj činí druhořadý prostor. Většina venkovních akcí se totiž začala přesouvat do nově zrekonstruovaného areálu Stará střelnice soukromého majitele, kromě koncertů probíhají divadelní představení či módní přehlídky, jedná se o jediné divadlo na Hranicku.

Počet **galerií** se dlouhodobě nemění a zůstává jich nadále pět, všechna nacházející se ve městě Hranice (M+M galerie, Síň odboje - do odvolání zavřeno, Galerie Severní křídlo zámku Hranice, Výstavní síň Synagoga, Výstavní síň Stará Radnice). Počet **muzeí** se naopak významně rozrostl, ze dvou v roce 2006 na čtrnáct v roce 2015. Výrazně se na tom podílí vznik venkovských muzeí v obcích regionu, viz <http://regionhranicko.cz/muzea> (2x Běloutín, Skalička, Býškovice, Všechnovice, Potštát, Horní Újezd, 2x Hustopeče nad Bečvou, Střítež nad Ludinou, Hranice), které představují významné rodáky (Bohuslav Fuchs ve Všechnovicích, Jaroslav Studený v Běloutíně, Tomáš Vítek ve Skaličce), historické zvyky typické dané oblasti (Potštát, Horní Újezd, Býškovice) nebo se jedná o tematicky zaměřené expozice (hudební, včelařské či řeznické muzeum, muzeum zemědělské

techniky nebo muzeum minerálů). Ostatních kulturních zařízení je na území regionu zaznamenáno celkem 33. Na Hranicku se nachází 35 církevních památek a 25 technických památek. Celkově je na území regionu zajištěno široké kulturní zázemí, 29 z 31 obcí má k dispozici kulturní zařízení, v obci Olšovec existuje pouze venkovní výletišť, v Milenově ke kulturním akcím slouží tělocvična základní školy.

Hranicko je z pohledu **sportovních možností** nadstandardně vybaveno. K 31. 12. 2014 působilo na Hranicku 173 spolků, kam spadají sportovní kluby, sdružení dobrovolných hasičů a jiné zájmové skupiny. Obyvatelé regionu mají k dispozici 89 prostor, v průměru 3 sportoviště na 1 obec, kde lze provozovat sportovní činnosti. Nejvíce se jich logicky nachází na území města Hranice. Pro sportovní (i kulturní vyžití) jsou ve větších obcích k dispozici sokolovny či venkovní hřiště provozované buďto tělovýchovnými jednotami, spolky nebo samotnými obcemi. Na území funguje 16 tělocvičen (včetně školních), zbylé školy mají možnost využívat pouze venkovní sportoviště. Zázemí pro sportovní aktivity tvoří zejména fotbalové areály či multifunkčními hřiště pro malou kopanou, volejbal, nohejbal, tenis apod. Zejména těchto hřišť v obcích přibývá a bývají využívány i v zimním období jako ledová kluzišť. Více sportovišť se většinou nachází ve větších

Obr. 42 Letecký pohled na venkovní stadion SK Hranice (zdroj: Martin Necid)

obcích, největší rozmanitost sportovišť poskytuje město Hranice. Tam se nachází venkovní stadion (Obr. 42) dvě multifunkční haly, tenisová a badmintonová hala, hala na squash, fitness centra, wellness centra, bowlingové dráhy, aquapark, dva tenisové areály, skate park a mnoho dalších. V regionu se dokonce nachází několik specializovaných sportovišť: hřiště na pétanque ve Valšovicích, golfové hřiště v Radíkově, letiště pro sportovní létání v Drahotuších či bikrosová dráha v Hranicích. Ve vrchovinách severní části regionu se nachází celkem 3 lyžařské areály, z toho 2 v Partutovicích a 1 na Potštátě, který provozuje Ski klub Potštát. Ve 4 obcích se také nachází jezdecké stanice koní v Bělotině, Rouském, Hluzově a Středolesí.

Významná sportovní a rekreační atrakce – **cyklostezka Bečva** (více viz oddíl Cyklodoprava v kap. 2.1.2.10) vede podél řeky od Tovačova do Valašského meziříčí, kde dále pokračuje buď do Velkých Karlovic, nebo na Horní Bečvu. Na území regionu Hranicka začíná v místní části Rybáře a končí za obcí Hustopeče nad Bečvou. Regionem prochází i mezinárodní cyklostezka “Greenways Krakow – Morava - Wien”, která vede částečně po cyklostezce Bečva a částečně po vyznačených cyklistických trasách. Cyklotrasy jsou vyznačené napříč celým regionem.

V Hranicích se nachází zrekonstruované venkovní **koupaliště** a moderní krytý bazén s multifunkčními prvky, saunou či parní kabinou z roku 2006, areál nese název Plovárna Hranice (Obr. 43). Možnosti koupání v přírodních koupalištích na vlastní nebezpečí je na Hranicku několik: zatopený břidlicový lom v Olšovci, zatopený lom v Opatovicích (koupání oficiálně zakázáno), štěrkopísková jezera v Hustopečích nad Bečvou (poslední roky zhoršená kvalita vody vlivem sinic), řeka Bečva. Dříve byl veřejnosti přístupný také krytý bazén firmy Cement Hranice v areálu společnosti a také koupaliště v Drahotuších, v současné době nejsou provozovány. Další možnosti koupání mimo region se nabízí v Lipníku nad Bečvou, Odrách, ve Valašském Meziříčí či v Osíčku.

©Foto: Martin Necid

Obr. 43 Letecký pohled na Plovárnu Hranice (zdroj: Martin Necid)

V regionu jsou vhodné podmínky pro vybudování a vytvoření sportovních areálů, ať již pro klasická sportovní odvětví, či nové, mírně adrenalinové sportovní aktivity, jakými mohou být například lanová centra, areál s trampolínami, různé dráhy pro sjezd (na kolech, koloběžkách), sporty spojené se sportovním létáním apod. Z průzkumů mezi obyvatelstvem v regionu je zřejmá poptávka po zimním stadionu. V zimních měsících lze bruslit na zamrzlých rybnících, v některých obcích vznikají dočasná ledová kluziště. Existuje také Hranická liga ledního hokeje, která je složená z místních týmů, jejich zápasy se ovšem musejí odehrávat na stadionech ve Valašském Meziříčí a Novém Jičíně. Míst pro vybudování stadionu je na území města Hranice několik, např. u koupaliště a tenisové haly, kde by bylo možné sdílet šatny, u multifunkčního sportovního centra Naparia nebo v areálu bývalých kasáren Jaslo. Stadion by využívaly školy, hokejové, krasobruslařské kluby, obce i spolky. Řada sportovních objektů vykazuje známky opotřebení, je třeba investovat do řádné péče a údržby, případně větších rekonstrukcí. Krytá sportovní zařízení navíc neodpovídají současným požadavkům na energeticky šetrný provoz veřejných objektů. Vybavení sportovišť je mnohdy nedostatečné. Řada obcí trpí absencí prostor či neodpovídajícím zázemím pro zájmové a spolkové aktivity. S dostupností, množstvím a kvalitou zařízení pro trávení volného času je spokojeno 26 %, zbylých 74 % dotazovaných občanů nejvíce postrádá: tato

zařízení: víceúčelové hřiště pro různé druhy sportů (18 %), prostory pro spolkovou a zájmovou činnost (16 %), cyklostezky (15 %), dráhy pro in-line brusle (14 %), dětská hřiště (10 %), tenisové kurty, squash, bowling apod. (9 %).

Na území regionu se každoročně koná řada velkých **sportovních akcí**, např. závody dračích lodí (pořádá Klub vodních sportů Hranice), běžecké závody, orientační běhy, cyklomaratony (Author Šela marathon), hasičské závody a požární soutěže dobrovolných hasičů (přibližně 25x v obci regionu), krajská, okresní i místní fotbalová utkání, florbalové a basketbalové zápasy, turnaje v judu. Místní sportovci pořádají řadu amatérských klání v badmintonu, ping-pongu squashi nebo volejbalové. Centrum regionu ročně hostí několik prestižních národních sportovních událostí v cyklistice, házené, plážovém volejbale... **Kulturních akcí** se v regionu pořádá mnoho. Město Hranice zajišťuje pravidelné kulturní vyžití prostřednictvím Městských kulturních zařízení zahrnující Zámecký klub, Městské muzeum a galerii, Turistické informační centrum a Městskou knihovnu. Každý měsíc tyto organizace sestavují nabídku 5-10 akcí (koncertů, přednášek, výstav, promítání). Atraktivní a žádané jsou rovněž události pořádané soukromými organizacemi. Divadlo Stará Střelnice nabízí až 30 akcí ročně, mezi nimi koncerty předních českých umělců, divadelní představení nebo pravidelná promítání filmového klubu. Přednášky a kurzy pořádá Galerie M+M. Pravidelně se v letní sezoně pořádají také hudební festivaly (Rouské, Drahotuše, Hranice), tradiční poutě, hody či slavnosti. Vyhlášené jsou např. Pivní slavnosti v Bělotíně, Anenská pouť v Drahotuších či Hustopečské dny, které jsou navštěvovány lidmi často z celé republiky. Přehledný soupis akcí pořádaných v regionu shromažďuje na webových stránkách Turistické informační centrum v Hranicích a to na webu <http://mic.hranet.cz/cs/kalendar-akci/> městské akce a www.hranicko.eu akce v okolních vesnicích. Kupříkladu v lednu 2016 web zobrazuje přes 60 akcí na celý rok. Ze všech dotazovaných osob bylo s kvalitou a množstvím kulturních, společenských a sportovních akcí spokojeno pouze 35 % respondentů. Občané, kteří nejsou spokojeni, postrádají nejvíce tyto akce: akce pro děti a mládež (29 %); filmová představení, kino a hudební koncerty (21 %); akce zaměřené na tradice a obyčeje, jarmarky, trhy (19 %); divadelní představení (16 %), besedy a přednášky (14 %). Více spokojeni s kulturním vyžitím jsou obyvatelé města Hranic oproti občanům žijícím v ostatních obcích regionu. Dle odstavce s výčtem kulturních a sportovních událostí lze konstatovat, že počet a různorodost společenského vyžití obyvatel regionu je vzhledem k velikosti území nadprůměrná. Je však na místě připustit, že úroveň propagace mnoha akcí je nedostačující, důkazem pak je nízká účast.

Diskutovaným tématem je také společná propagace a koordinace kulturních, sportovních a jiných akcí a jejich termínů, jež by vedla k efektivnějšímu šíření informací o daných akcích. Především v Hranicích se často kříží termíny menších i větších akcí pořádaných Městským kulturním zařízením s akcemi především Divadla Stará střelnice, ale i spousty dalších soukromých pořadatelů. Vzájemná koordinace termínů by jistě zlepšila návštěvnost těchto akcí. V současné době některé obce informují o akcích na svých webech, pokud by fungovaly na shodných platformách, bylo by možné sbírat ze všech obecních webů dané informace a prezentovat je na jednom místě, např. Kalendáři akcí regionu Hranicko. Nynější informování probíhá v místním tisku, obecních zpravodajích, turistické informační centrum vede na svém webu kalendář akcí, některé obce informují pouze prostřednictvím plakátů nebo obecního rozhlasu. Do společného kalendáře by mohl kdokoliv přidávat tipy na kulturní, sportovní nebo obecní akce, pravdivost informací by ověřoval administrátor.

Shrnutí: Vybavení obcí knihovnami, kulturními zařízeními i venkovními prostory je výborné, ovšem kvalita často nevyhovuje moderním trendům. Divadlo a galerie fungují pouze v Hranicích a jejich nabídka je velmi nadstandardní, v regionu funguje 14 muzeí. Kino s celoročním provozem je hlasitě postrádáno. Kulturní, společenské i sportovně orientované akce jsou pestré a zajímavé, hojně navštěvované události, ovšem až 35 % obyvatel není s kulturní situací na Hranicku spokojeno. Sportovní nabídka je velmi široká.

2.1.2.14 Turistický ruch

Přírodní zajímavosti byly již zmíněny v kap. 2.1.2.1, stejně tak o turistických atraktivitách regionu se píše v kap. 2.1.2.13. Kapitola Turistický ruch vychází z šetření společnosti Ekotoxa s.r.o. z roku 2008 zaměřené na zjištění turistické atraktivity regionu Hranicko.

2.1.2.14.1 Turistická atraktivita

Co se týče kulturně-historických památek regionu, naprosto v tomto směru dominuje město Hranice (102 nemovitých kulturních památek z celkového počtu 165 památek v SO ORP Hranice). Většina jeho památek je koncentrována do městské památkové zóny, jako např. měšťanské domy na Masarykově náměstí, pozdně renesanční zámek, městské hradby, radnice, Farní kostel a synagoga. Mimo památkovou zónu pak leží např. židovský hřbitov. Z technických památek města stojí za zmínku především železniční viadukty. Velmi významným turistickým cílem jsou lázně

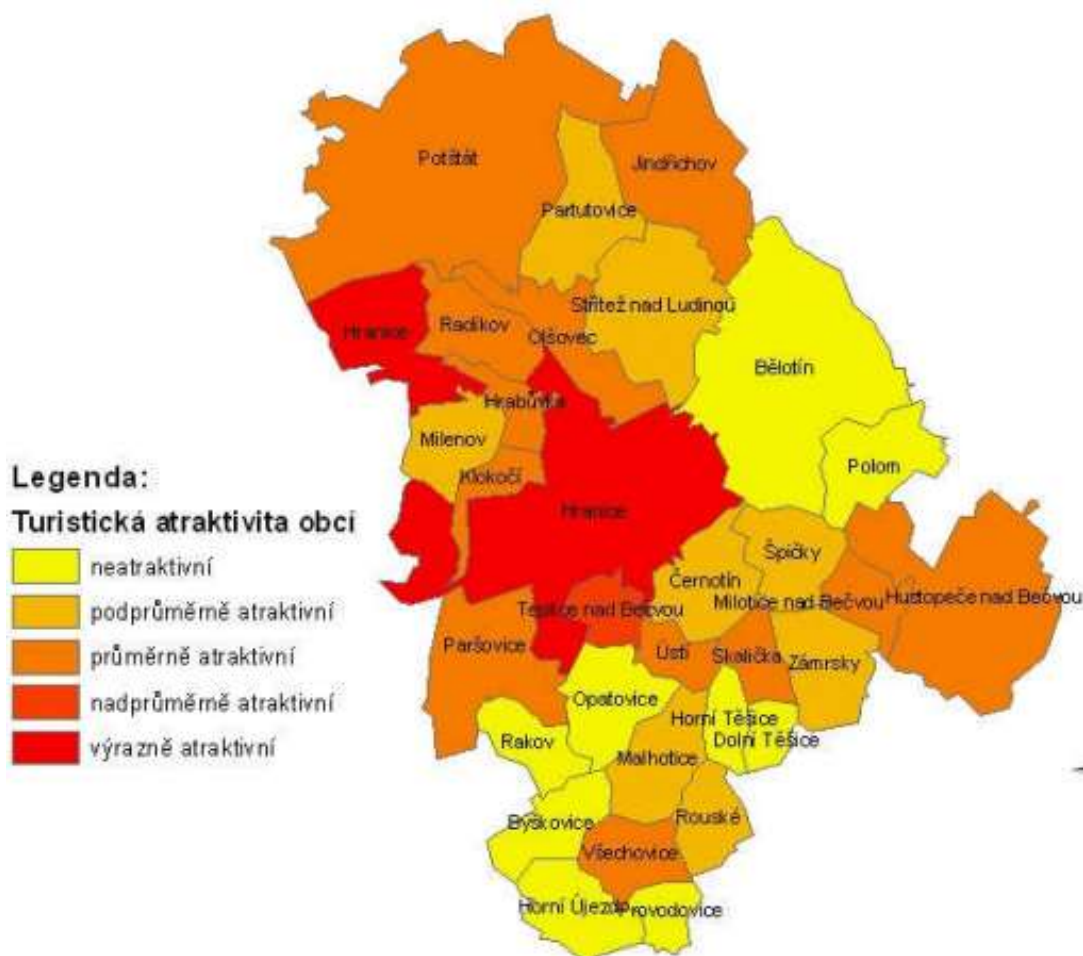
Teplice nad Bečvou s lázeňskými domy, pavilóny a parkem, oblast je také vyhledávaná pro výlety k Hranické propasti či do Zbrašovských aragonitových jeskyní. Poslední obcí, která nabízí více nemovitých kulturních památek je město Potštát, zde je hodnotné především náměstí s několika měšťanskými domy, veřejnosti nepřístupným zámekem a hodinovou věží. V Hustopečích nad Bečvou se nachází cenný renesanční zámek přístupný veřejnosti, v Partutovicích a Skaličce pak dřevěný větrný mlýn s malou muzejní expozicí. Pěší turistické značení v SO ORP Hranice je velice chudé. Větší množství tras je vyznačených ve směru Potštát – Hranice – Teplice nad Bečvou a odtud pak směrem na Helfštýn resp. Lipník nad Bečvou, ve zbytku území pěší turistické značení neexistuje. V turistickém značení v SO ORP Hranice existují určité rezervy. V rámci cyklo dopravy je Hranicko dobře vybaveno sítí tras a stezek. Speciálně lze zmínit nadregionální trasu Greenways Krakov – Morava – Vídeň, cyklostezku Bečva, pro další specifikace viz kap. 2.1.2.10.3.

Celková turistická atraktivita (Obr. 44) byla hodnocena na základě devíti ukazatelů rozdělených do tří skupin: přírodní turistické atraktivity (maloplošné zvlášť chráněné území, přírodní park, Natura 2000), kulturně-historické turistické atraktivity (nemovité kulturní památky, zámek či hrad, archeologické naleziště) a sportovně-turistické atraktivity (cyklostezky, turistické stezky, koupaliště). Z hodnocení jasně vyplývá, že nejvíce atraktivní z pohledu rekreace a cestovního ruchu je město Hranice. S velkým odstupem za ním následují obce Teplice nad Bečvou a Potštát, za nimi pak Hustopeče nad Bečvou a Radíkov. K hodnocení rekreace a cestovního ruchu je dále potřeba znát potenciální rekreační plochy. Tento ukazatel zobecňuje vliv celkových přírodních podmínek na současný stav a intenzitu funkčně prostorového využití území a podává pohled na souhrnný přírodní potenciál území pro jeho rekreační využití. Hodnota ukazatele vzniká součtem ploch rekreačně využitelných v katastrálních územích jednotlivých obcí, který je poté vydělen celkovou rozlohou obce (jeho hodnota se na území ČR pohybuje od 0,8 do 98,6 %). Za rekreačně využitelné plochy jsou v regionu považovány plochy lesní půdy, luk a pastvin, zahrad, sadů, vodní plochy tekoucí i stojaté povahy. Z výsledků šetření vyplynula dominance obce Paršovice, na dalších místech pak obce Radíkov a Teplice nad Bečvou. Nejnižších hodnot potenciálu rekreačních ploch dosahují obce Horní Újezd, Klokočí a Rakov. Podle Atlasu cestovního ruchu České republiky lze obce na Hranicku dle rajonizace cestovního ruchu třídit na venkovské obce s minimálními předpoklady pro cestovní ruch, což jsou především jižně položené obce Býškovice, Horní Újezd, Rakov a Všechnovice, také 2 obce Moravské brány – Polom a Klokočí. Venkovskou krajinu

s příznivými předpoklady pro cestovní ruch mají obce Horní Těšice, Hrabůvka, Jindřichov, Milotice nad Bečvou, Olšovec, Paršovice, Potštát, Radíkov a Teplice nad Bečvou. Venkovskou krajinou s průměrnými předpoklady pro cestovní ruch pak disponují zbylé obce.

V dokumentu Aktualizace potenciálu cestovního ruchu v České republice, který hodnotí celkový potenciál cestovního ruchu v obvodech ORP, byl region Hranicko poměřován s ostatními regiony. Do atraktivit se započítávají hrady, zámky, muzea, galerie, různorodé památky, zoologické

Obr. 44 Turistická atraktivita jednotlivých obcí v SO ORP Hranice (zdroj: Ekotoxa s.r.o.)

zahrady, aquaparky, památky UNESCO a mnoho jiných atraktivit cestovního ruchu. V rámci Olomouckého kraje se území SO ORP Hranice umístilo na děleném čtvrtém místě (spolu s ORP Litovel) a nechalo za sebou 8 zbylých regionů. Vysokého bodového umístění dosáhlo Hranicko díky lázním v Teplicích nad Bečvou, přírodním pozoruhodnostem, zámkům, množství muzeí a galerií nebo plaveckému bazénu a arboretu. V dotazníkovém šetření (viz poznámka v úvodu kap. 2.1) mezi poskytovateli služeb a atraktivit v oblasti cestovního ruchu byly hodnoceny prvky, které ovlivňují jejich podnikání. Nejvíce negativních ohlasů dostala kupní síla obyvatel, nejlépe byly

hodnoceny odběratelsko-dodavatelské vztahy. Z pohledu turistických atraktivit dostaly u respondentů nejlepší hodnocení přírodní atraktivity, poté architektonické památky, lázně či pravidelně se opakující akce. Nejméně atraktivní motiv pro návštěvu regionu považují dotazovaní kulturní zařízení v regionu.

2.1.2.14.2 Ubytovací zařízení

Významným ukazatelem turistického ruchu je turisticko-rekreační zatížení území, které vyjadřuje počet rekreačních a turistických lůžek na km². Zcela dominantní zatížení vykazuje dle Obr. 45 pouze lázeňská obec Teplice nad Bečvou, s velkým odstupem pak následuje obec Hrabůvka a město Hranice. Velká většina obcí se řadí pod tímto ukazatelem mezi obce s nižšími hodnotami turisticko-rekreačního zařízení (tj. rozvojové a malé).

Obr. 45 Turisticko – rekreační zatížení v obcích SO ORP Hranice (zdroj: Ekotaxa s.r.o.)

dostatečnou a kvalitní nabídku ubytování za jakýmkoliv účelem – menší konference, rekreační pobyty, trempink, školní výlety či pouhé přenocování.

Počet nocí, které návštěvníci v Hranicích během předloňského roku strávili, vzrostl oproti roku 2010 o bezmála šest tisíc. Celkem jich přenocovalo 42 509. Ve srovnání s podprůměrným rokem

2010 pak šlo o téměř patnáctitisícový nárůst. V roce 2013 toto číslo kleslo na přibližně 38 tisíc. Čísla se vypočítávají na základě poplatků obecnímu úřadu za ubytované hosty. Celkové číslo přenocování se v roce 2013 dostalo na 228 163 a průměrný počet na jednoho turistu vychází kolem sedmi nocí. Toto poměrně vysoké číslo je zásadně ovlivněno klienty Lázní Teplice nad Bečvou, kteří většinou pobývají v týdenních či dvoutýdenních turnusech. Ostatní turisté naopak tráví v regionu jen malý počet nocí.

K přenocování v Hranicích se často rozhodli zahraniční hosté v rámci různých poznávacích zájezdů po České republice, když pro ně Hranice byly určitou mezizastávkou. Také hotový úsek D1 na Hranicku, na který z mnoha zainteresovaných obcí zaznívá kvůli negativním vlivům kritika, zřejmě má na množství ubytovaných hostů pozitivní dopad. Počet ubytovaných stoupl v období výstavby dálnice a provozu výroby obrazovek Philips. V období krize a po uzavření továrny nastal pokles, avšak na opětovný růst v roce 2010 mohl mít vliv nový rozjezd průmyslových zón (CTP Park, areálu v Nádražní ulici). Za přílivem hostů ubytovacích zařízení stojí také obchodní jednání či stavební zakázky na Hranicku a v jeho okolí. Z dat ČSÚ vyplývá, že k ubytování měli hosté regionu Hranicko na výběr v roce 2013 z 24 hromadných ubytovacích zařízení, které disponují 818 pokoji a celkem 1 678 lůžky. Od roku 2012 vzrostl počet pokojů o 48 a počet lůžek o 148, pravděpodobně rekonstrukcemi a rozšiřováním stávajících zařízení. Pro stanování a karavany lze využít prostory v hranickém autokempu. Téměř všechna data o počtech ubytovaných nebo počtech lůžek jsou důvěrná, kromě údajů z penzionů. Osm penzionů poskytuje dohromady 98 pokojů, 183 lůžek a 14 míst pro stany a karavany. Z vlastního šetření vyplývá, že by se na území regionu mohlo nacházet až 40 přihlášených ubytovacích zařízení. Bylo složité jednotlivá zařízení zařadit do správných kategorií, neboť i když v názvu je uvedeno „hotel“, nemusí zařízení spadat do stejnojmenné kategorie. Počet lůžek a pokojů by tak mohl být až dvojnásobný. Nejvyužívanější zařízení se nachází v Hranicích a v Teplicích nad Bečvou, kde je díky koncentraci lázeňských hostů definována vysoká hustota ubytovacích zařízení na m² a kde funguje 5 lázeňských sanatorií. Největší z nich, LS Janáček, nabízí 240 lůžek. Ubytovaní poskytuje také řada menších zařízení mimo správu Lázní. V Hranicích se dle ČSÚ nachází 13 ubytovacích zařízení, ale reálně je jich dle místního šetření kolem 25. Za rok 2013 se ubytovalo v Hranicích 9 961 hostů, z toho 4 471 bylo ze zahraničí, tedy téměř polovina. Jediná dostupná data, opět z penzionů, uvádí 895 hostů a 2 009 přenocování. Velký potenciál se nabízí v hranickém autokempu, který je však zastaralý a neposkytuje moderní dnes běžně požadovaný standard. Problematická je také úzká příjezdová

cesta s nízkým vlakovým podjezdem. Kempy jsou přitom často vyhledávanou cílovou destinací například školních výletů nebo škol v přírodě. Za zmínku stojí také fakt, že na Potštátě se dle ČSÚ nachází pouze jedno ubytovací zařízení a turista tak nemá potřebný výběr, který jej odradí od potenciální návštěvy místa.

Shrnutí: Centrem cestovního a turistického ruchu regionu je bezpochyby město Hranice a jeho okolí (Teplice nad Bečvou, Potštát, Radíkov), kde se nachází největší počet registrovaných památek. Zbylé území regionu vykazuje průměrné předpoklady pro cestovní ruch. V rámci potenciálu cestovního ruchu v Olomouckém kraji se území ORP Hranice hodnotí jako čtvrté nejatraktivnější z celkových 12.

2.1.2.15 Řízení obcí, informovanost, spolupráce

V území existuje dlouhodobá tradice meziobecní spolupráce, v současnosti v podobě dobrovolných sdružení obcí (DSO). Kromě Mikroregionu Hranicko, který vznikl v roce 2001 na základě vzrůstající role partnerství a spolupráce v regionálním rozvoji, vznikly ve stejném období uvnitř území ještě 3 menší vnořené mikroregiony: Mikroregion Rozvodí na severu (založen 2001), Mikroregion Záhoran na jihu (založen 2001) a Mikroregion Podlesí na severozápadě území (založen 2000), jak je zřejmé z mapky na Obr. 46. V současnosti vykonává nejaktivnější činnost Mikroregion Hranicko, jež sdružuje 22 obcí, má vlastní manažerku v zaměstnaneckém poměru a realizuje řadu společných projektů. Obdobná situace je v Mikroregionu Záhoran, jenž sdružuje 9 obcí a rovněž má k dispozici zaměstnanou manažerku. Ostatní 2 mikroregiony nemají vlastní profesionální zázemí. Spolupráce probíhá na různé úrovni intenzity, např. při realizaci společných

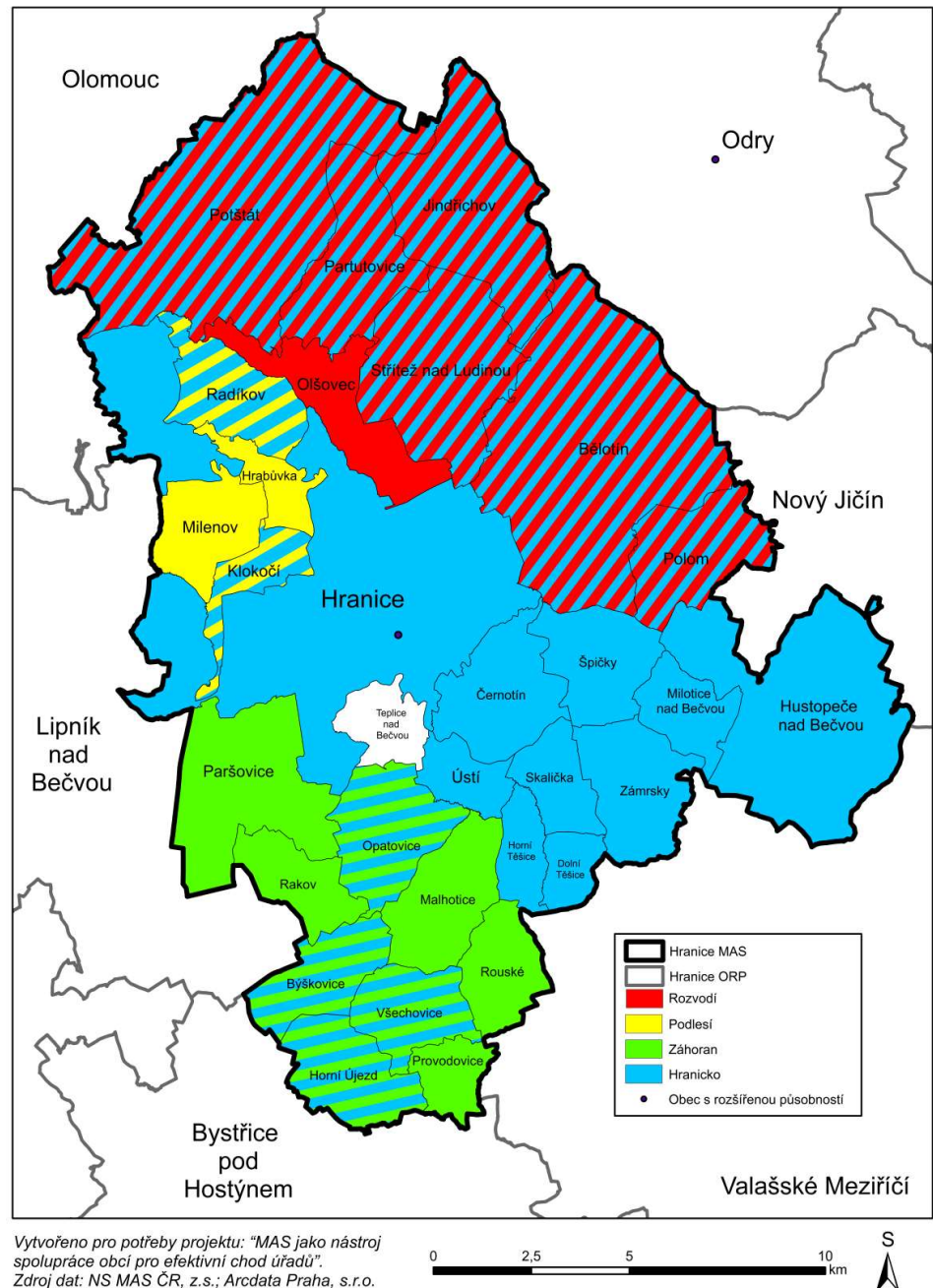

projektů a řešení problémů. V regionu je zavedena spolupráce poskytovatelů služeb v cestovním ruchu v rámci turistické destinace Hranicko, MAS se snaží o síťování provozovatelů muzeí, Hranická rozvojová agentura je koordinátorem značky MORAVSKÁ BRÁNA regionální produkt®. Jedinou obcí, která není začleněna do žádného DSO, jsou Teplice nad Bečvou, jsou ovšem členem MAS Hranicko. Místní akční skupina je dalším pojítkem regionu, jelikož působí na celém území ORP Hranice, hned 10 obcí a výše zmíněné 2 mikroregiony jsou také členové MAS.

Další spolupráce

probíhá na platformě Městského úřadu Hranice, který jako výkonná složka Obce s rozšířenou působností Hranice pořádá pravidelná setkání starostů ORP Hranice a koordinuje činnosti ve své gesci. Z 31 obcí má uvolněného starostu 23 z nich a jediný uvolněný místostarosta pracuje v obci Střítež nad Ludinou. Největší úřad, městský v Hranicích, zaměstnává 225 úředníků, kromě větších obcí na Hranicku disponují místní obecní úřady většinou

5 až 10 zaměstnanci.

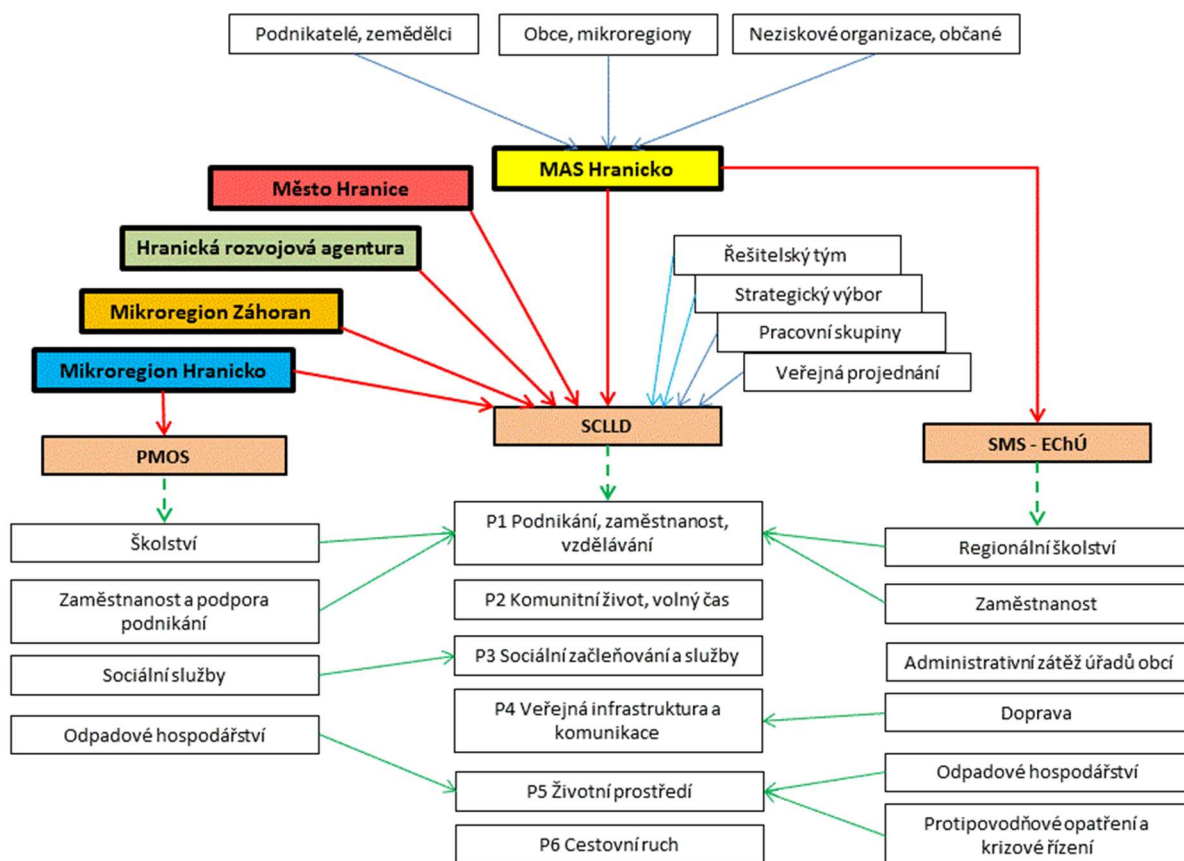

Obr. 46 Územní působnost MAS a DSO na Hranicku (zdroj: SMS ČR)

Komunikace s představiteli obcí se odehrává:

- Formou účasti zástupců obcí na jednáních orgánů MAS a naopak účasti pracovníků MAS na jednáních zastupitelstev obcí.
- Zasíláním informačních emailů o činnosti MAS, připravovaných projektech, dotačních možnostech apod.
- Pravidelnou distribucí zpravodaje regionu Hranicko do všech obcí regionu.
- V rámci přípravy SCLLD řízené rozhovory se starosty všech obcí za účelem zjištění plánů, potřeb, nedostatků či cílů obcí, dále formou účasti na veřejných projednáních a pracovních skupinách.

Na území regionu probíhalo v posledních 3 letech šetření dvou projektů zaměřených na podporu spolupráce mezi obcemi. Řešitelem projektu [Podpora meziobecní spolupráce](#) (PMOS) byl Mikroregion Hranicko, zaštiťoval jej Svaz měst a obcí ČR a jeho hlavním cílem bylo po zmapování aktuální situace spolupráce obcí v regionu vytvořit podmínky pro dlouhodobý rozvoj meziobecní spolupráce v ČR. Podobný, avšak jinak uchopený projekt nazvaný [MAS jako nástroj spolupráce obcí pro efektivní chod úřadů](#) (SMS-EChÚ), zpracovaný místní akční skupinou Hranicko pod záštitou Sdružení místních samospráv ČR měl navrhnout možnosti propojení spolupráce místních obecních úřadů se samotnou MAS tak, aby úřadům ulehčily opakující administrativní zátěži. Hlavní výstup tohoto projektu Strategie spolupráce obcí MAS Hranicko je přílohou Strategie rozvoje regionu, případně dostupné [online](#). Diagram na Obr. 47 znázorňuje strukturu spolupráce obcí na platformě MAS Hranicko. MAS Hranicko totiž za účelem rozvoje venkova sdružuje podnikatele, obce, občany a neziskové organizace. V rámci zpracovávání SCLLD dále úzce spolupracuje s Městem Hranice, Hranickou rozvojovou agenturou a mikroregiony Záhoran, Hranicko. Mikroregion Hranicko v rámci projektu PMOS zpracoval 4 zásadní oblasti rozvoje, které se prolínají do priorit SCLLD, stejně jako témata řešená v rámci projektu SMS-EChÚ. Oba zmíněné projekty byly zpracovávány jako dílčí části pouze pro území Hranicka, společně s dalšími zapojenými celky v rámci ČR pak dohromady vytváří jak statisticky, tak strategicky hodnotné výstupy uplatnitelné v budoucím vývoji spolupráce na regionální úrovni.

Obr. 47 Struktura spolupráce na přípravě SCLLD na platformě MAS Hranicko (zdroj: vlastní zpracování)

2.1.2.16 Bezpečnost

Základními složkami integrovaného záchranného systému jsou Hasičský záchranný sbor spolu s jednotkami požární ochrany zařazenými do plošného pokrytí, zdravotnická záchranná služba a Policie ČR. Do systému jsou dále zařazeny vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil, ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory, ostatní záchranné sbory, orgány ochrany veřejného zdraví, havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby, zařízení civilní ochrany, odborná zdravotnická zařízení na úrovni fakultních nemocnic a neziskové organizace a sdružení občanů, které lze využít k záchranným a likvidačním pracím.

Hasičský záchranný sbor Olomouckého kraje, územní odbor Přerov, má stanici v Hranicích. Jednotka zajišťuje výjezd jednoho až tří družstev (1 velitel + 3 hasiči nebo 1+5), které poskytují pomoc obcím specializovanou a ostatní technikou na území své působnosti. Sbor dobrovolných hasičů (SDH) obce pomáhá při řešení krizových situací při požárech, povodních, živelných pohromách, ekologických haváriích, pomáhá při dopravních nehodách, technických řešeních

a jiných mimořádných událostech. Na Hranicku funguje 43 jednotek požární ochrany (JPO SDH) různých kategorií a sídlí v každé obci, kromě Dolních Těšic. Jednotka kategorie II, zabezpečující výjezd jednoho až dvou družstev o zmenšeném početním stavu (1+3), je zřizovaná v obcích s počtem obyvatel nad 1 000. Na Hranicku se vyskytují celkem 3, a to v Hranicích, v Opatovicích a na Potštátě. Kategorie III, zřizovaná v obcích s počtem obyvatel nad 1 000, zabezpečující výjezd družstva (1+5), funguje v Bělotíně, Horním Újezdu, Hustopečích nad Bečvou, Jindřichově a Stříteži nad Ludinou. Ve zbylých obcích regionu existují JPO SDH kategorie V, zřizované v obcích nad a do 500 obyvatel. Pro upozornění na požární a jiná nebezpečí je využíván Jednotný systém varování a vyzoomění, který zahrnuje na Hranicku celkem 35 sirén.

Obvodní oddělení **Policie ČR** regionu se nachází v Hranicích. Jednotliví policisté mají na starost přidělená území v regionu, v nichž mají územní odpovědnost. Před několika lety byla zrušena detašovaná pracoviště Policie ČR v Opatovicích, Bělotíně, Hustopečích nad Bečvou a na Potštátě. V Hranicích také sídlí oddělení Městské policie, která se stará o pořádek a bezpečnost v ulicích města Hranice a jeho místních částech města a oddělení disponuje 23 strážníky.

Povodně jsou pro region Hranicko jednou z mimořádných událostí lokálního i regionálního významu. Povodně a záplavy v území regionu vznikají nejčastěji v letních měsících při přívalových a trvalých dešťových srážkách a v době jarního tání, při rychlém tání sněhu a ledových bariér na tocích. Výraznější ohrožení mohou způsobit trvalejší srážky v oblasti Beskyd, jež jsou odvodňovány řekou Bečvou a některými menšími toky. Vzhledem k charakterům povodí, stavbě říčních niv a zátopových území, sídelní struktuře, zkušenostem a dalším faktorům, se vymezují místa silně ohrožená povodněmi. Povodně na Hranicku nejsou ojedinělou záležitostí (viz roky 1997, 2002 nebo 2010). Území, kterým protéká řeka Bečva, je jednou z nejrizikovějších povodňových oblastí v České republice. V minulém století proběhly systematické úpravy celé řeky, které vedly ke změně jejího charakteru i krajinného rázu okolí (zejména nivy). Kdysi široká a členitá Bečva byla regulována do úzkého a hlubokého koryta, na jejím toku byly vystavěny vysoké jezy. Ve městech proběhla izolace řeky od veškeré zástavby. V roce 2016 má být zahájeno rozšiřování hranického jezu. Zároveň se už mnoho let (první myšlenka z roku 1999) jedná o vybudování poldru či vodní nádrže v úseku řeky Bečvy mezi obcemi Teplice nad Bečvou a Skalička. Plán protipovodňových opatření včetně vodního díla Skalička v podobě suchého poldru na řece Bečvě však v létě 2015 schválila vláda ČR. Souběžně s první etapou výstavby

protipovodňové ochrany sídel podél toku v letech 2016 - 2022 má probíhat rovněž výkup dotčených pozemků pro VD Skalička, na který vláda ČR počátkem roku 2016 uvolnila prozatím 520 milionů korun, předpokládají se však náklady ve výši až 680 milionů korun bez DPH. Samotná výstavba VD je klíčovou investicí druhé etapy, má se jednat o suchou nádrž s retenčním objemem až 35 milionů kubíků vody. Suchá nádrž je situována v levobřežní části údolní nivy řeky Bečvy v jižní části regionu (dotčená k. ú. dle velikosti záboru Zámrsky, Milotice nad Bečvou, Hustopeče nad Bečvou, Špičky, Skalička). Boční hráz má být vedena podél stávající železniční tratě Hranice - Valašské Meziříčí. Počítá se s hrázemi v délce 6,8 km a zátopa při maximální hladině má mít plochu 623 ha. Účelem VD je ochrana obcí, měst a až 110 tisíc obyvatel dále po toku (Hranicko, Přerovsko) před stoletou vodou (povodně 1997). V rámci komplexních protipovodňových opatření podél Bečvy se počítá rovněž s realizací přírodně blízkých protipovodňových opatření tak, aby si řeka zachovala svůj osobitý krajinný ráz. Graficky si lze záměry prohlédnout [zde](#) a [zde](#). Již nyní je však jasné, že realizace VD Skalička bude výrazným zásahem nejen do současné krajiny celého regionu, ale také života lidí a obcí Hranicka. V odborné diskusi s vodohospodářmi se starostové dotčených obcí raději přiklání k variantě vodní nádrže se stálou zvodní (příležitost k rekreaci a zvýšení turistického ruchu, vylepšování průtoků v době sucha) před původním záměrem suchého poldru. MAS Hranicko bude s touto výraznou změnou počítat ve své následující strategii rozvoje regionu pro období 2021 - 2027, v aktuální SCLLD se s VD Skalička počítá pouze jako se záměrem, jelikož v programovacím období 2014 - 2020 se se započítáním stavby neuvažuje. Při povodních jsou rozlivem z Bečvy nejčastěji postiženy katastry obcí Hranice, Teplice nad Bečvou a Ústí. Menší toky ohrožují i ostatní obce, zejména při přívalových deštích, například Potštát, Bělotín, Opatovice nebo Hrabůvka. V posledních letech se objevuje fenomén „bezejmenných potoků“, kdy drobné toky vyplavují obydlí. Dochází k tomu z důvodu pokračujících nových staveb, zastavování území, kde bývaly louky a lesy, které měly retenční funkci. Voda se pak nemá kde vsakovat, zadržet v krajině a odtéká malými koryty, jež kapacitně nezvládají takové množství vody v krátkém čase a dochází k vylití z koryta a zatopení přilehlých domů, zahrad či cest.

Sesuvy jsou na Hranicku potenciálním nebezpečím, jež vyplývá z geologické stavby území. Jedná se však pouze o lokální sesuvy půdy, nikoli řízení skal či sesuvy kopců. Zemětřesením, vzhledem ke stabilizovanému podloží, území ohroženo není, stejně tak nehrozí riziko lavin. Další přírodní rizika v podobě extrémů počasí, která jsou zpravidla lokální a časově omezená, se zde také

vyskytují s průměrnou pravděpodobností. Dalšími rizikovými lokalitami na Hranicku jsou kolizní místa silničních komunikací, kde dochází k častým haváriím. Kromě možných havárií nebezpečných látek s možností výbuchu v místech jejich výskytu, skladování a manipulace, vzniká riziko ve vojenských objektech v Hranicích při výcvikových činnostech. Únik nebezpečných látek hrozí více v přepravě, překládce a manipulaci. Z tohoto důvodu jsou rizikovými lokalitami nádraží a překladiště (např. pohonných hmot), rizikovými trasami pak komunikace a železniční koridory.

Bezpečnost v obci zhodnotili respondenti ve 43 % odpovědí jako vyhovující a 13 % jako nevyhovující. V podrobnějším rozboru pak označili občané jako nejvíce ohrožující „nevhodné chování a činy jiných etnických skupin“, dále pak dopravní situaci nebo nevhodné chování a činy uživatelů alkoholu a drog. Respondenti mohli i slovně rozvést své pocity a popsat co nejvíce ohrožuje jejich bezpečnost. Největší množství připomínek ve srovnání s počtem respondentů v oblasti **bezpečnosti** podali občané Drahotuš, místní části Hranic. Patnáct ze sedmnácti stížností se týkalo nevhodného chování Romů, kteří se do obce v nedávné době přistěhovali ve velkém množství. Občané si stěžují na okamžitý nárůst násilí ze strany menšiny, krádeží (dřeva, kovů aj.), nepořádku v ulicích, hluk v denních i nočních hodinách. Respondenti se také necítí bezpečně a stěžují si na zápach vycházející z komínů v obydlích Romů, údajně v kamnech spalují plasty, kartony a papíry z popelnic tříděného odpadu. Na problém s Romy z Drahotuš si stěžují také občané okolního Milenova a Klokočí. Své problémy s tímto etnikem má také samotné město Hranice, podle vyjádření místních respondentů, těm vadí zejména jejich závislost na sociálních dávkách, zproštění poplatků, nezapojení do pracovního procesu a jejich hojnější výskyt v určitých lokalitách. V ostatních obcích tento problém nezmiňují.

Ke **stavu komunikací** a jejich bezpečnosti se vyjadřovali respondenti napříč celým regionem. Občanům Partutovic, Stříteži nad Ludinou a Černotína schází chodníky, z čehož vyplývá nebezpečí srážky s vozidly, všichni respondenti z Partutovic také zmínili velmi špatný stav místní dopravní komunikace. Na hlučný a hustý provoz si stěžují respondenti z Černotína nebo Slavíče (místní část Hranic), nákladní doprava ve všedních dnech obtěžuje obyvatele Hrabůvky a Polomi. Na stezce z Hranic do místní části Velká chybí osvětlení, chodník k nádraží chybí obyvatelům Drahotuš. Několikrát se v odpovědích objevila stížnost na chybějící autobusové zastávky. Nadměrná doprava ohrožuje a znepríjemňuje život občanům žijících a pohybujících se po ulicích tř. Čs. armády a tř. 1. máje (viz kapitola „Doprava“). Problematika ohledně chybějících parkovacích míst na sídlištích už

se několik let řeší postupnými rekonstrukcemi sídlišť (Galašova, Hromůvka již proběhly, chystá se ulice Nová a Struhlovsko). V mnoha obcích se občanům nelíbí volně **pobíhající psi** v ulicích a v parcích, jednak kvůli bezpečnosti svojí a svých dětí a pak kvůli psím exkrementům, které někteří majitelé nechávají ležet v trávě nebo na chodníku. Tento problém se objevuje v obcích Černotín, Horní Újezd, Hranice, Hustopeče nad Bečvou a Klokočí. **Kriminalita, agresivita a opilost** lidí a všelijakých individualit trápí obyvatele Hranic, Drahotuš, Hustopeč nad Bečvou, Klokočí a zejména Špiček – 4 z 6 respondentů zmiňovali krádeže v obci. Hraničtí si stěžují na skupinky znečištěných obyvatel postávajících u supermarketů, u nádraží. Dále si také stěžují na hluk a vandalismus v okolí ubytovny u Veličky a v okolí klubu Bonver. Nebezpečno v oblasti **životního prostředí** pociťují obyvatelé Hustopeč nad Bečvou - Poruba, protože z důvodu projíždění cisteren obcí se strachují o své podzemní vody, stejné obavy sdílí i obyvatelé Horního Újezdu. V Hustopečích je údajně potřeba vyčistit Loučský potok, který je zanesený a zarostlý. V Klokočí kvůli vybudování bioplynové stanice vzrostl hluk a doprava. Několik respondentů z Opatovic není spokojeno se stavem Opatovického potoka a cítí se jím ohroženi. V topné sezoně si stěžují na nedýchatelnost obyvatelé hned několika obcí – Černotína, Hranic, Drahotuš, Partutovic a Teplic nad Bečvou.

Shrnutí: Jednotka hasičského sboru chybí pouze v 1 z 31 obcí, i přesto je v regionu zajištěna dostatečná kapacita hasičů. Oproti tomu se pracoviště Policie ČR nachází pouze ve městě Hranice, dříve fungovala v dalších 4 větších obcích. Z kalamit přírodního původu jsou časté povodně ohrožující nejvíce sídla v bezprostřední blízkosti řeky Bečvy (Teplice, Hranice). Významné riziko hrozí na místech s vysokou intenzitou automobilové dopravy. Pocit bezpečí občanů Hranicka narušuje také chování Romů a ohrožování životního prostředí, nejvíce znečištění ovzduší.

2.1.3 Rozvojový potenciál regionu

Následující Tab. 10 uvádí počty obcí s platným územním plánem a strategickým plánem (programem rozvoje obce nebo jiným koncepčním dokumentem řešící rozvoj) v rámci správního obvodu.

Tab. 10 Územní a strategické plánování v obcích na Hranicku (zdroj: vlastní šetření)

Údaj	Počet	Komentář
Obce s platným územním plánem	30	Pouze jedna obec z 31 obcí ORP Hranice nemá aktuálně platný územní plán.
Obce s plánem v přípravě	1	Jindřichov
Obce se strategickým plánem/programem rozvoje obce	28	Jedna obec nemá plán rozvoje, u jedné obce není aktuálně prodloužený a jeden starosta uvedl, že neví, zda mají zpracovaný program rozvoje obce.

Obec Jindřichov má územní plán zatím jen rozpracovaný. Ostatní obce mají ÚP schválené, některé obce jsou před schválením aktualizovaného ÚP. Se zásadami územního rozvoje kraje je možné se seznámit na webových stránkách krajského úřadu. Z územního plánování na úrovni obcí (územní plány jednotlivých obcí), obce s rozšířenou působností (územně analytické podklady), kraje (zásady územního rozvoje) a státu (politika územního rozvoje) plynou pro Hranicko následující významná omezení, příležitosti či limity:

- vybudování suchého poldru/vodní nádrže Skalička
- výstavba spalovny v Olomouckém kraji, resp. na Přerovsku
- výstavba jaderné elektrárny v Blahutovicích (obec v okr. Nový Jičín sousedící s k. ú. Polom)
- dobudování Palačovské spojky
- dosud stále neopuštěná myšlenka vodního kanálu Dunaj - Odra - Labe

ORP Hranice spolupracuje s okolními regiony v oblasti rozvoje cestovního ruchu. A to jak na platformě koordinace aktivit na Cyklostezce Bečva, tak ve volném sdružení cestovního ruchu Moravská brána, jež sdružuje významné hráče turistického ruchu z regionu Hranicko, Lipensko a Přerovsko. Přeshraniční spolupráce funguje s Polskem a to již od roku 2008. Jedná se oblast kolem Opole, město Kolonowskie. Zde je také navázána spolupráce v oblasti cestovního ruchu, ale též mezi složkami SDH či pěveckými tělesy v obou regionech. Své partnerské města a regiony

má také Mikroregion Záhoran, město Hranice a obec Bělotín. Na základě práce badatelské a komunikační platformy „Neolokátor“ bylo vymezeno 7 potenciálních území regionu, ve kterých by dle jejich analýz mohlo dojít k prospěšnému rozvoji a celkové kultivaci či obnovení původní funkce lokality, tak aby měly pozitivní vliv na zvýšení kvality života v regionu. V níže popsaném výběru převážně figurují zanedbané plochy, památkové zóny, rekreační zóny apod.

- **Paleolitické osídlení**, které se nachází v prostoru krasových vrchů při jižní hranici katastru (Skalka; Malá a Velká Kobylanka), je z větší části zalesněno a chráněno jako přírodní rezervace. Vrchy jsou místem, kde bylo soustředěno paleolitické osídlení, které využívalo k obývání krasových útvarů a díky dobrému rozhledu kontrolovalo okolní krajinu a celé údolí Moravské brány, kterou táhla lovená stádní zvěř. Vzhledem k žádoucí ochraně nutno dále regulovat přístup tak, aby nepoškozoval místní krajinu, zároveň však může sloužit jako zajímavý turistický cíl.
- Stabilním historickým krajinným prvkem je **kaskáda rybníků**, která ležela při severozápadním okraji Hranic, již v extravilánu obce. Do dnešní doby se dochovaly čtyři z původních pěti rybníků (prostřední byl zničen při výstavbě silnice). Jižní dva rybníky jsou součástí panelového sídliště, jsou znepřístupněny oplocením a využívány patrně pro chov ryb. Severní dva jsou naopak vhodně upravenou součástí zástavby. Jeden zaniklý rybník leží při trati v lese Šafarnice. Jedná se o zajímavý prvek, jehož vhodné využití by jistě pomohlo k rozvoji kvality bydlení na blízském, jinak velmi ponurém sídlišti.
- V území, zvaném **Šafarnice**, se nachází několik zaniklých menších komunikací. Při jižním okraji lesa pak probíhá zaniklá cesta zvýrazněná původním stromořadím. Tato cesta je původním pokračováním dnešní silnice, která probíhá od hranických rybníků skrz průmyslovou zónu směrem k severovýchodu, než byla přerušena železničním náspem. Bylo by nutné vyčistit nízku vegetaci a hlavně vyřešit komunikační napojení na město. Mohlo by pak sloužit jako velmi příjemné místo pro vycházky či jako cyklostezka.
- V období vlády Pernštejnů došlo k přestavbě dodnes dochovaného **pásu hradeb** s branami, opevněnými věžemi a oválnými barbakány a vybudování parkánové hradby s podkovovitými baštami. Fortifikace je součástí obvodových zdí domů a místy z ní vystupují bašty. Hradba je často překryta zahradní vegetací. Dává městu tvář. Nutno dbát na ochranu zbylých konstrukcí. Mohla by být zajímavá např. naučná stezka po zbytcích městských fortifikaci typu “jak tato místa vypadala v minulosti a jak dnes”.

- V severovýchodní průmyslové části města Hranice se nachází rozsáhlý **brownfield na okraji cihelny**: zbytky dvou historických úvozů se starými duby, celé území je dominováno hustým kobercem třtiny křovištní. Při kraji lesa rostou fantastické staré duby, zákoutí se zaniklou, částečně stále užívanou chatovou kolonií. Mohlo by dojít k obnově úvozů a dubových alejí.
- Bývalý **vojenský areál Jaslo** v severovýchodní části města Hranice, byl využíván zejména za komunistického režimu (údajně měly být v areálu umístěn i rakety). Po pádu komunismu se areál pomalu vyliďňoval a začal intenzivně chátrat. O pozemky o rozloze 16 hektarů mělo zájem město, ale z důvodu vysoké ceny (169 milionů, poté pokles až na 27 milionů korun) si je nemohlo dovolit a pozemek tak přešel do soukromého vlastnictví. Město by rádo, alespoň v části areálu, vidělo kancelářské prostory nebo místa pro sportovní vyžití. Plány vlastníka jsou ale nejasné. Nabízí se i možnost zahrnutí areálu do průmyslové zóny, která se v dané části města nachází.
- **Areál TON** v obci Všechnovice, je starý areál bývalé pobočky továrny na nábytek TON. Areál se nachází na okraji obce. V areálu jsou 3 objekty: dvoupodlažní hala, kotelna, administrativní budova a manipulační plochy. Areál spadá pod 1 vlastníka. Je zde nová trafostanice, nové elektrorozvody, možné vybudování sila a následné propojení ke kotli. Každá loď objektu je ohraničena kovovými dveřmi. Je vhodné i pro potravinářskou výrobu, není vhodné pro zámečnické aktivity.

Národní registr brownfields na území ORP Hranice neidentifikuje žádné takové plochy, nicméně v rámci projektu Zmapování a marketing nevyužitých prostor, jehož nositelem byla MAS Hranicko v roce 2010, byla vytvořena regionální databáze brownfields dostupná [online](#). Ta mapuje 20 nevyužívaných objektů vhodných k dalšímu rozvoji komerční sféry i neziskového sektoru (prodejní prostory, skladovací haly, kanceláře, plocha pro poskytování služeb, aj.) v 11 obcích správního obvodu. Je ve veřejném zájmu propojovat potenciální zájemce, sdružovat zájmové komunity, zabezpečit opětovné využití těchto prostor a zabránit tak např. vzniku dalších novostaveb tzv. na zelené louce.

2.1.3.1 Lokální aktéři zapojení do rozvoje území

Kromě jednotlivých obcí, které se starají o rozvoj svých území v regionu, působí v regionu již několik let klíčoví rozvojoví aktéři, které stručně popisuje Tab. 11.

Tab. 11 Popis klíčových aktérů v územním rozvoji na Hranicku (zdroj: vlastní zpracování)

Aktér	Komentář
Město Hranice	ORP, centrum regionu.
Obec Bělotín	Starosta obce je ve své funkci od roku 1990, je předsedou Spolku pro obnovu venkova České republiky, již dříve prosazoval meziobecní spolupráci, stálý rozvoj "své" obce.
Obce Střítež nad Ludinou, Ústí, Hustopeče nad Bečvou, Potštát	Mají velmi činné a schopné představitele, dlouhodobě pečují o rozvoj svého území, jsou nakloněni spolupráci mezi obcemi.
Kraj	Zřizovatel několika SŠ v Hranicích.
Stát	Důležitý z hlediska PÚR (přes SO jde dopravní koridor - železnice, dálnice).
Mikroregion Hranicko	Největší DSO na řešeném území, sdružuje nejvíce obcí, řeší větší projekty, kvalitní zázemí - vlastní servisní organizace.
MAS Hranicko	MAS Hranicko - kopíruje území ORP, vlastní dotační programy již od r. 2006, realizuje Projekty spolupráce, v letech 2010-2012 vždy v nejvyšší kategorii A hodnocení Ministerstva zemědělství, činní představitelé územního rozvoje.
Cement Hranice	Velký průmyslový závod, spolupracuje v mnoha směrech, jeden z partnerů Grantového programu regionu Hranicko, vlastní grantový program.
Škola	V ORP Hranice není nikterak významná škola, která by se dala označit za klíčového aktéra.
Hranická rozvojová agentura	Působí v regionu od roku 2007, pohybuje se v oblasti dotací, spolupracuje a spoluvytváří strategické dokumenty pro dotčené území, www.regionhranicko.cz .

Dále v textu jsou podrobněji rozvedeni aktéři s výrazným podílem na rozvojovém, kulturním, sportovním či sociálním dění v regionu.

Mikroregion Hranicko: Dobrovolný svazek 22 obcí na Hranicku, který řeší především problémy a rozvoj místních samospráv. Nejstarší celek územní spolupráce na Hranicku. Byl založen v roce 2001, aby koordinoval postup při řešení problémů spojených s rozvojem samosprávy obcí a hospodářského, sociálního a kulturního života obcí. Naplno se jeho činnost začala projevovat až

v roce 2005, kdy se malý rozpočet založený na drobných příjmech od členských obcí, výrazně navýšil evropskými dotacemi. Od té doby je výrazným aktérem místního rozvoje. Stál za vznikem regionálního managementu a hlavně orgánu Rozvojového partnerství, který se později přetransformoval v místní akční skupinu. Byl hlavním iniciátorem současné dobře fungující územní spolupráce nejen mezi obcemi, ale i mezi mikroregionem, MAS a regionální rozvojovou agenturou. Tato trojkombinace teď úspěšně rozvíjí celé Hranicko. Mikroregion řeší především obecní problémy, MAS koordinuje rozvoj na základě spolupráce soukromého, veřejného a neziskového sektoru a regionální rozvojová agentura pomáhá se zprostředkováním dotací a konkurenceschopností projektových návrhů.

MAS Hranicko: Vznikla v roce 2005 nejdříve jako neformální sdružení několika regionálně činných institucí se zájmem o spolupráci ve prospěch rozvoje regionu. V roce 2006 pak získalo právní subjektivitu jako stejnojmenné občanské sdružení. Účelem MAS je propagace a realizace přístupu „bottom-up“ (podněty pro rozvoj vychází přímo z území, nejsou řízeny shora). Na základě spolupráce partnerů 3 stran – veřejného sektoru, soukromého sektoru a neziskových organizací, dochází ke koncepční strategii rozvoje, která vychází z potřeb identifikovaných místními lidmi. Realizace této strategie probíhá za pomoci dotačních fondů, určených pouze k tomuto účelu (Program rozvoje venkova, LEADER). MAS Hranicko v současné době působí na celém území ORP Hranice, které se skládá z 31 obcí. K 31. 12. 2015 má celkem 59 členů - obce, místní spolky, neziskovky a výrazně se zvýšil podíl také soukromého sektoru. Skládá se z fyzických osob nepodnikajících (8), fyzických osob podnikajících (10), právnických osob (9), nestátních neziskových organizací (19 - většinou spolky), obcí (10), dobrovolných sdružení obcí (2 - mikroregiony) a příspěvkové organizace obce (1 - škola). MAS je ideální platformou pro prolomení bariér mezi sektory, které spolu tradičně příliš nekomunikují.

Hranická rozvojová agentura: Agentura je významným partnerem při získávání dotačních titulů z Česka i Evropy. Hranická rozvojová agentura byla založena v druhé polovině roku 2007 Mikroregionem Hranicko a MAS Hranicko jako dceřiné zájmové sdružení právnických osob. Nyní úzce spolupracuje s MAS i Mikroregionem, jejich služby ale může využít jakýkoliv jiný subjekt. Aktivita se však neomezují pouze na tuto oblast, agentura poskytuje podporu při rozvoji podnikatelských aktivit a v neposlední řadě zajišťuje vzdělávací programy související s přípravou a realizací projektů. Spolupráci nabízí všem zájemcům z řad obcí, podnikatelů, zemědělců, spolků i

neziskových organizací. Byť je jejím primárním cílem vytvářet servis pro udržitelný rozvoj našeho regionu Hranicko, její zkušenosti mohou využít i ostatní regiony a obce. Krom představených služeb zajišťuje destinační management Hranicka, koordinaci aktivit na celé Cyklostezce Bečva, je koordinátorem značky MORAVSKÁ BRÁNA regionální produkt®. Je významným orgánem pro rozvoj cestovního ruchu.

Lokální podnikatelské subjekty, spolky a neziskové organizace:

Město Hranice každoročně podporuje spolky a neziskové organizace v 9 oblastech (kultura, cestovní ruch, tělovýchova, vzdělávání, prevence kriminality, aj.) drobnými převážně neinvestičními granty. Ostatní obce disponují omezenými rozpočty, a proto nemají mnoho možností, jak podpořit místní aktivní jedince. Tím pádem existuje určité riziko ukončení jejich dobrovolnické činnosti. Za zmínku stojí několik aktivně působících organizací. Hranická společnost ELIM je jedním z nejvýraznějších spolků působících v oblasti sociálních služeb, mají zkušenosti s dlouhodobě nezaměstnanými, které zapojují např. do zahradnických a údržbových prací. Rovněž mají plány na další rozšíření aktivit (odkoupení ovocného sadu a zpracování ovocných produktů, založení sociálního podniku). V Hranicích již od roku 2004 funguje sociální podnik STERENA, který poskytuje hlídací služby a veřejně prospěšné práce. V roce 2015 začala v Hranicích působit nezisková organizace TOM HELP z. s., založená handicapovaným mladíkem, která si klade za cíl přiblížit každodenní život tělesně postižených široké veřejnosti. Organizují besedy, přednášky pro školy a úspěšnou akci Kavárna ve tmě.

V regionu působí několik drobných podnikatelů a zemědělců, jejichž výrobky kladou značný důraz na kvalitu a místní původ, jsou držiteli regionální značky MORAVSKÁ BRÁNA regionální produkt®. K 31. 12. 2015 je pod tímto označením registrováno 18 výrobků 13 místních producentů z 10 obcí Hranicka. Jedná se např. o med a vosk z Včelí farmy Skalička, Včelího království u zeleného úlu Hranice, pecáky z Teplic nad Bečvou, mléčné produkty z Farmy Zdeňka či farmy Kozí hrádek, mošty a křížaly z Lučic nebo potštátský chléb. Oceněné řemeslné produkty jsou košíkářské výrobky z Všechovic a výrobky ze skla, porcelánu a drátu - MANNAS.

2.2 SWOT analýza

Tab. 12 SWOT analýza MAS Hranicko (zdroj: vlastní zpracování)

SILNÉ STRÁNKY (S)	SLABÉ STRÁNKY (W)
<ul style="list-style-type: none">+ Přírodní unikáty v čele s Hranickým krasem+ Různorodý ráz krajiny+ Surovinové bohatství regionu+ Dostupnost kvalitní pitné vody+ Centrální ČOV v Hranicích splňující aktuální normy+ Zabezpečený monitoring kvality ovzduší v Hranicích+ Množství průmyslových podniků včetně významných+ Nízká míra nezaměstnanosti+ Nemocnice Hranice a dostatečná síť zdravotnických zařízení v regionu+ Existence azylových domů a provoz sociálních služeb+ Stabilní síť základních, mateřských škol a široká nabídka středních škol+ Provoz poboček přenesené působnosti státní správy a pošt+ Řádný stav veřejných prostranství v obcích+ Velmi dobrá dopravní dostupnost a spojení s celou ČR+ Dostačující pokrytí veřejnou hromadnou dopravou+ Spokojenost občanů s bezpečností v 90 % obcí+ Bohatý spolkový život v obcích regionu+ Velké množství a pestrá nabídka kulturních akcí+ Významná síť cyklostezek a cyklotras+ Dostatek kulturních a technických památek a malých turistických cílů+ Lázně Teplice nad Bečvou+ Existence regionálních médií+ Místní produkty oceněné značkou Moravská brána regionální produkt®+ Fungující rozvojové organizace v regionu	<ul style="list-style-type: none">- Dlouhodobě znečištěné ovzduší- Vysoká prašnost- Dosud nerealizovaná zásadní protipovodňová opatření- Zátěž automobilovou dopravou v některých lokalitách- Chybějící přivaděče od D1 do průmyslových zón- Nevyřešená situace s likvidací odpadních vod v některých obcích- Různá výše nákladů a nejednotný systém likvidace komunálního odpadu v obcích- Nevyhovující stav komunikací a chodníků v některých obcích a lokalitách- Nevyhovující stav doprovodné infrastruktury veřejné hromadné dopravy- Vysoké provozní náklady mnoha veřejných budov- Špatný technický stav některých obecních budov a kulturních památek- Špatný technický stav a absence některých kulturně-sportovních zařízení- Chybějící regionální integrovaný dopr. systém- Špatná návaznost spojů veřejné hrom. dopravy- Nedobudovaná síť cyklostezek v okolí města Hranice a chybějící cyklopruhy v Hranicích- Nedostačující kapacita, nabídka a síť zařízení pro seniory v obcích- Neexistence startovacího a sociálního bydlení pro sociálně ohrožené- Chybějící demografické studie regionu- Chybějící zázemí pro zimní sporty- Nevyužití potenciálu přírodního koupání v regionu- Nedostatek významných turistických lákadel- Neefektivní marketing a propagace turistického ruchu v regionu- Nedostačující propagace a koordinace termínů kulturních a sportovních akcí

<ul style="list-style-type: none"> > Zatraktivnění Hranické propasti > Dokončení komplexních pozemkových úprav > Vybudování VD Skalička a dalších protipovodňových opatření > Decentralizované řešení likvidace odpadních vod > Legislativní řešení hospodaření s dešťovou vodou > Využívání alternativních zdrojů energie > Opětovné využití areálů brownfields > Velká průmyslová zóna CTP, kasárna JASLO Hranice > Jednotná Strategie Olomouckého kraje pro likvidaci komunálního odpadu > Posílení sběru a zpracování tříděného odpadu (motivační systémy obcí, dotřídňovací linky v regionu, spalování v podniku Cement Hranice) > Rozšíření elektromobilů a pohonu na CNG > Dostavba velkých dopravních staveb (D1 Říkovice – Lipník n/B, Palačovská spojka) > Změny právních norem umožňující nové formy podnikání v sociální oblasti > Solidarita společnosti vůči potřebným > Multifunkčnost veřejných objektů včetně školských zařízení > Systém značení kvality služeb > Zákonná podpora místní potravinové výroby > Podpora místních výrobců a značek kvality výrobků ze strany kraje, státu, EU > Kompletní dobudování Cyklostezky Bečva i v jiných regionech > Nový legislativa v řízení cestovního ruchu, vznik nové turistické destinace > Potenciál Potštátska v cestovním ruchu > Využití kanálu Dunaj – Odra – Labe pro cestovní ruch a zaměstnanost > Zacílení dotačních titulů na podporu aktivit pro trávení volného času dětí a seniorů 	<ul style="list-style-type: none"> × Negativní vliv těžby na stav krajiny a ovzduší × Výstavba kanálu Dunaj – Odra – Labe × Příprava výstavby jaderné elektrárny Blahutovice × Možná výstavba spalovny na Přerovsku × Vybudování VD Skalička × Hrozba záplav a povodní × Kůrovcové kalamity v lesích × Udržitelnost stavu veřejných prostranství × Nedořešený systém likvidace kom. odpadu × Legislativní úprava pro skládkování biologických odpadů ze zemědělství × Chátrání nevyužitých areálů × Stavby na zelené louce × Ztráta vztahu k venkovu × Zmenšování plochy zemědělské půdy × Spekulativní nakládání s ornou půdou × Dopad zemědělské politiky v ČR na zhoršování kvality půdy × Nespravedlivé rozdělení rozpočt. určení daní × Riziko rušení pošt a poboček státní správy × Vysoká cena energií × Riziko zániku venkovských ZŠ i MŠ × Riziko rušení oddělení hranické nemocnice × Stárnutí populace × Slabá podpora zajištění sociálních služeb ze strany státu vč. rodinné péče × Vzdávající ohrožení sociálním vyloučením × Návrat vysoké nezaměstnanosti × Ohrožení drobných podnikatelů v obchodní sféře, zemědělství × Rozsáhlé zákonné podmínky pro podnikání × Přerušování náborem mezi zaměstnavateli v regionu a absolventy × Setrvávání absolventů VŠ z regionu v městech × Ztráta motivace dobrovolníků ve spolcích a sociálních službách × Nezájem mladé generace o technické obory × Hrozící pokles počtu kvalitních řemeslníků × Nastavení dotačním programů neodpovídající prioritám venkova
PŘÍLEŽITOSTI (O)	HROZBY (T)

2.3 Analýza problémů a potřeb

Analýza problémů a potřeb regionu popisuje jednotlivé oblasti řešené v kapitole 2.1. Socioekonomická analýza z hlediska identifikovaných problémů, potřeb, vývojových trendů a řešitelnosti skrz ESI fondy. Podkladem se staly

- zjištění identifikované v Socioekonomické analýze,
- závěry jednání 3 pracovních skupin, jež každá za svou řešenou oblast identifikovala problémové jevy a potřeby v rámci formulace dílčí SWOT analýzy
- výsledky 3 dotazníkových šetření v regionu z let 2012 a 2013 (obyvatelstvo, podnikatelé, cestovní ruch).

Úvodní tabulka č.13 propojuje maticí vazby závěrečné souhrnné SWOT analýzy s jednotlivými specifickými cíli strategie, jejíž opatření a aktivity (podrobněji viz Strategická část) jsou řešením identifikovaných potřeb a problémů.

Tab. 13 Matice vazeb specifických cílů MAS Hranicko na SWOT analýzu (zdroj: vlastní zpracování)

Vazba specifických cílů na SWOT analýzu	Specifické cíle MAS Hranicko (zkrácené názvy)																								
	1.1 Mikro a malé podnikání	1.2 Udržení nízké nezaměstnanosti	1.3 Propojování místní výroby a spotřeby	1.4 Dostupnost a kvalita vzdělávání	2.1 Volný čas v obcích	2.2 Zázemí pro spolkovou činnost	2.3 Zapojení obyvatel do života obcí	2.4 Snížení administrativní zátěže OÚ	3.1 Sociální služby	3.2 Sociální podnikání	3.3 Sociálně vyloučené lokality	3.4 Sociální bydlení	4.1 Veřejná infrastruktura	4.2 Místní komunikace	4.3 Veřejná a nemotorová doprava	5.1 Hospodaření a úspory energií	5.2 Likvidace a zpracování odpadů	5.3 Prevence negativních přírodních jevů	5.4 Komplexní pozemkové úpravy	5.5 Odpadní vody	6.1 Spolupráce v cestovním ruchu	6.2 Marketing turistické lokality	6.3 Služby v cestovním ruchu	6.4 Nabídka turistických cílů a aktivit	6.5 Záchrana kulturního dědictví
++ silná vazba																									
+ střední vazba																									
bez znaménka: žádná nebo slabá vazba																									

Přírodní unikáty v čele s Hranickým krasem																	+	+	+	+	+	+	+
Různorodý ráz krajiny													+				+	+			+		+
Surovinové bohatství regionu	+	+	+														+	+	+	+			
Dostupnost kvalitní pitné vody													+	+				+	+	+			+
Centrální ČOV v Hranicích splňující aktuální normy													+					+					+
Zabezpečený monitoring kvality ovzduší v Hranicích													+	+									
Množství průmyslových podniků včetně významných, nízká nezaměstnanost	+	+	+	+														+	+	+	+		
Nemocnice Hranice a dostatečná síť zdravotnických zařízení v regionu																		+					
Existence azylových domů a provoz sociálních služeb																		+	+	+	+		
Stabilní síť MŠ, ZŠ a široká nabídka SŠ	+	+	+	+	+	+				+				+	+								+
Provoz poboček přenesené působnosti státní správy a pošt	+	+																		+			
Řádný stav veřejných prostranství v obcích					+	+	+			+	+	+											
Velmi dobrá dopravní Dostupnost a spojení s celou ČR	+	+		+										+	+				+				+
Dostačující pokrytí veřejnou hromadnou	+	+		+	+									+	+	+			+				

dopravou																								
Spokojenost občanů s bezpečností v 90 % obcí																								
Bohatý spolkový život v obcích regionu					+	+	+																	
Velké množství a pestrá nabídka kulturních akcí																								
Významná síť cyklostezek, cyklotras	+	+																						
Dostatek kulturních a technických památek a malých turistických cílů																								
Lázně Teplice nad Bečvou		+																						
Existence regionálních médií																								
Místní produkty oceněné značkou Moravská brána regionální produkt®	+																							
Fungující rozvojové organizace v regionu	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
SWOT - slabé stránky	Specifické cíle MAS Hranicko																							
Dlouhodobě znečištěné ovzduší																								
Vysoká prašnost																								
Dosud nerealizovaná zásadní protipovodňová opatření	+																							
Zátěž automobilovou dopravou v některých lokalitách																								
Chybějící přívaděče od dálnice D1 do průmyslových zón	+	+																						

Nevyřešená situace s likvidací odpadních vod v některých obcích							+						+		+							
Různá výše nákladů a nejednotný systém likvidace komunálního odpadu v obcích							+								+							
Nevyhovující stav komunikací a chodníků v některých obcích a lokalitách	+			+										+	+	+		+				
Nevyhovující stav doprovodné infrastruktury veřejné hromadné dopravy				+					+				+	+	+					+		
Vysoké provozní náklady veřejných budov															+							
Špatný technický stav obecních budov a památek															+						+	
Špatný technický stav a absence kulturně-sportovních zařízení				+	+	+	+												+		+	+
Chybějící regionální integrovaný dopravní systém	+	+		+											+				+			
Špatná návaznost spojů veřejné hromadné dopravy	+	+		+											+							
Nedobudovaná síť cyklostezek v okolí města, cyklopruhy ve městě		+		+	+								+	+	+				+		+	
Nedostačující kapacita, nabídka a síť zařízení pro seniory									+			+	+									
Neexistence startovacího								+			+	+										

a sociálního bydlení pro sociálně ohrožené																											
Chybějící demografické studie		+		+	+			+		+	+		+														
Chybějící zázemí pro zimní sporty						+	+						+										+	+			
Nevyužití potenciálu přírodního koupání	+						+																	+	+		
Nedostatek významných turistických lákadel	+						+	+	+														+	+	+	+	+
Neefektivní marketing a propagace turistického ruchu	+																						+	+	+	+	
Nedostačující propagace a koordinace termínů kulturních a sport. akcí							+	+	+	+													+	+	+	+	
SWOT - příležitosti	Specifické cíle MAS Hranicko																										
Zatraktivnění Hranické propasti	+																						+	+	+	+	
Dokončení komplexních pozemkových úprav	+													+	+			+	+								
Vybudování VD Skalička a dalších protipovodňových opatření																											
Decentralizované řešení likvidace odpadních vod									+					+			+	+									
Legislativní řešení hospodaření s dešťovou vodou														+			+										
Využívání alternativních zdrojů energie	+													+			+										
Opětovné využití areálů brownfields	+	+	+						+	+		+														+	+

Velká průmyslová zóna CTP, kasárna JASLO	+	+	+		+	+			+	+	+	+	+	+				+	+			+	+
Jednotná Strategie Olomouckého kraje pro likvidaci komunálního odpadu																		+	+				
Posílení sběru a zpracování tříděného odpadu (motivační systémy obcí, dotřídovací linky,..)				+																			
Rozšíření elektromobilů a pohonu na CNG																							
Dostavba velkých dopravních staveb (D1 Říkovice - Lipník n/B, Palačovská spojka)	+																						
Změny právních norem umožňující nové formy podnikání v sociální oblasti	+	+																					
Solidarita společnosti vůči potřebným																							
Multifunkčnost veřejných objektů včetně šk. zařízení																							
Systém značení kvality služeb	+																						
Zákonná podpora místní potravinové výroby	+	+	+																				
Podpora místních výrobců a značek kvality výrobků ze strany kraje, státu, EU	+	+	+																				
Dokončení Cyklostezky Bečva i v jiných regionech																							

Nový legislativa v řízení cestovního ruchu, vznik nové turistické destinace																			+	+	+	+	+	
Potenciál Potštátska v cestovním ruchu	+	+																		+	+	+	+	+
Využití kanálu Dunaj - Odra - Labe pro cestovní ruch a zaměstnanost	+	+																		+	+	+	+	
Zacílení dotačních titulů na podporu aktivit pro trávení volného času dětí a seniorů																								+
SWOT - hrozby	Specifické cíle MAS Hranicko																							
Negativní vliv těžby na stav krajiny a ovzduší																								+
Výstavba kanálu Dunaj - Odra - Labe																								+
Příprava výstavby jaderné elektrárny Blahutovice																								+
Možná výstavba spalovny na Přerovsku																								+
Stavba VD Skalička	+																							+
Hrozba záplav a povodní																								+
Kůrovcové kalamity v lesích																								+
Udržitelnost stavu veřejných prostranství																								+
Nedořešený systém likvidace kom. odpadu																								+
Legislativní úprava pro skládkování biologických odpadů ze zemědělství	+	+																						+
Chátrání nevyužitých areálů	+																							+

Setrvání absolventů VŠ z regionu ve velkých městech						+	+																+		
Ztráta motivace dobrovolníků ve spolcích a sociálních službách					‡	‡	+	+	‡	+	+	+											+	+	+
Nezájem mladé generace o technické obory	‡	+		+																					
Hrozící pokles počtu kvalitních řemeslníků	‡		+				+																	+	
Nastavení dotačních programů neodpovídající prioritám venkova	‡	‡	‡	‡	‡	‡	‡	‡	‡	‡	‡	‡	‡	‡	‡	‡	‡	‡	‡	‡	‡	‡	‡	‡	

Následující bodový přehled přináší konkrétní identifikované problémy a potřeby v jednotlivých oblastech života v regionu řazených ve stejném sledu jako v kap. 2.1. Socioekonomická analýza. Rovněž popisuje vývojové trendy a řešitelnost skrz ESI fondy, jež je dále podrobněji rozvedena ve Strategické části. Reakcí na takto identifikované problémy a potřeby je celá strategická část SCLLD, která svými opatřeními a aktivitami hledá cestu k odstraňování problémů a uspokojování potřeb, shrnující vazbu identifikovaných problémů a potřeb na jednotlivé specifické cíle (a vnořené opatření a aktivity) Strategické části přináší následující Tab. 14.

2.3.1. Životní prostředí

Stav ovzduší

Problémy:	Potřeby:
<ul style="list-style-type: none"> • Trvale horší kvalita ovzduší • Vysoká prašnost díky průmyslové aktivitě a dopravě • Znečištění ovzduší z důvodu spalování nekvalitních paliv vč. spalování odpadů v domácnostech • Zátěž automobilovou dopravou v některých lokalitách (Hranice, Bělotín, Teplice n.B., Hrabůvka atd.) 	<ul style="list-style-type: none"> • Dobudování Palačovské spojky • Dobudování přivaděčů k průmyslovým zónám v Hranicích

Vývojové trendy: průmyslové podniky neustále omezují množství vypouštěných škodlivin, zároveň roste intenzita automobilové dopravy.

Řešitelnost prostřednictvím ESI fondů: OP D, OP ŽP

Vodní zdroje

Problémy:	Potřeby:
<ul style="list-style-type: none"> • Nevyřešená situace s likvidací odpadních vod v některých obcích (kanalizace, ČOV) • Dopad příprav a realizace kanálu Dunaj – Odra – Labe • Hrozba záplav a povodní, jakožto extrémního sucha 	<ul style="list-style-type: none"> • uzákonění šetrného hospodaření s dešťovou vodou (vsakování) • budování domovních nádrží na dešťovou vodu • budování přírodně blízkých protipovodňových opatření • zadržení vody v krajině (remízky, retence, zalesňování)

Vývojové trendy: Počasí dosahuje stále častěji extrémních poloh. Po opakující se sérii ničivých povodní, hrozí pro změnu v posledních letech extrémní sucho. Tyto výkyvy zřejmě budou

nabírat dále na intenzitě. Snižují se stavy podzemních vod, stále více pitné vody bude získáváno z povrchových zdrojů.

Řešitelnost prostřednictvím ESI fondů: OP ŽP

Využití krajiny, zemědělství, lesnictví a nerostné zdroje

Problémy:	Potřeby:
<ul style="list-style-type: none"> • Spekulativní nakládání se zemědělskou půdou • Zmenšování plochy zemědělské půdy • Snížená kvalita půdního fondu (scelování, eroze, intenzivní výsadba) • Stavby na zelené louce místo využití brownfieldů • Stále hojnější kůrovcové kalamity • Negativně vnímaná zemědělská politika v ČR 	<ul style="list-style-type: none"> - Nalezení využití pro existující brownfields - Zastavení rychlého úbytku půdního fondu - Zachování kvality půdy -

Vývojové trendy: skrytou, ale nebezpečnou hrozbou je postupné skupování zemědělské a lesní půdy investory z ciziny s nejasnou vlastnickou strukturou. Stále se zvyšuje podíl plodin pěstovaných za účelem energetického využití a výroby bionafty namísto výroby potravin. Nadále je potřeba o obnovy budov a technologií zemědělských podniků pro zvýšení konkurenceschopnosti.

Řešitelnost prostřednictvím ESI fondů: OP ŽP

Krajina, krajinný ráz, ochrana přírody

Problémy:	Potřeby:
<ul style="list-style-type: none"> • Chátrání nevyužitých areálů • Nezlikvidované ekologické zátěže • Nedostatek zeleně v některých exponovaných lokalitách 	<ul style="list-style-type: none"> • Komplexní ochrana krajiny • Zodpovědná, odborně vedená příprava krajinných úprav • Pokračování a zintenzivnění komplexních pozemkových úprav

Vývojové trendy: Realizace komplexních pozemkových úprav je dle zpětné vazby z území zásadním pozitivním jevem pro zachování a zlepšení budoucího nakládání s krajinou. Bohužel z kapacitních a finančních důvodů jejich tempo stagnuje, nezvyšuje se a jejich dokončení v rámci celé ČR je během ještě na několik desetiletí.

Řešitelnost prostřednictvím ESI fondů: PRV (komplexní pozemkové úpravy), OP ŽP

Odpadové hospodářství

Problémy:	Potřeby:
<ul style="list-style-type: none"> • Vysoké náklady na likvidaci komunálního odpadu • Nenalezení shody nad podobou Strategie Olomouckého kraje pro likvidaci komunálního odpadu mezi většími městy a menšími obcemi • Dopad případného spalování dotříděného odpadu v podniku Cement Hranice • Nedořešený systém likvidace komunálního odpadu (konec skládkování, spalovny, konec životnosti skládky Na Jelením kopci cca 2028) • Dopady nové legislativní úpravy pro skládkování biologicky rozložitelných odpadů ze zemědělství 	<ul style="list-style-type: none"> • Vybudování dotřídovacích linek odpadu v regionu • Zavedení motivačních systémů pro třídění odpadů, tam kde ještě nejsou • Dořešit regionální a jednotný systém nakládání s odpady • Zlepšit dostupnost nádob na tříděný odpad • Dořešení likvidace spalování dotříděného odpadu v podniku Cement Hranice •

Vývojové trendy: Blížící se zákaz skládkování vyvolává v území pozitivní tlaky na hledání udržitelného a trvalého řešení nakládání s odpady zajišťujícím rovněž neustálé navyšování poměru vytríděných složek odpadu. Negativním jevem je, že se v podobě tohoto řešení značně rozchází pohled větších měst a menších obcí. V Olomouckém kraji se jedná o dosti kontroverzní záležitost a nalezení konsenzu se zatím jeví jako nereálné.

Řešitelnost prostřednictvím ESI fondů: OP ŽP, OP PIK

2.3.2. Obyvatelstvo

Problémy:	Potřeby:
<ul style="list-style-type: none"> • Stárnutí populace (zvyšující se index stáří) • Ztráta vztahu k venkovu především mladé generace • Opadající zájem o spolkový život • Neexistence demografické studie regionu 	<ul style="list-style-type: none"> - Vytvořit odbornou demografickou studii regionu se střednědobým výhledem - Zvýšit především u mládeže a mladé generace zájem o spolkový život - Nabídkou občanské vybavenosti, služeb a pracovního uplatnění zastavit

<ul style="list-style-type: none"> • Migrační saldo populace v regionu 	migraci z regionu - Reagovat komplexně na stárnutí populace s přihlédnutím ke specifickým venkovského prostoru
---	---

Vývojové trendy: Stárnutí populace je celoevropským trendem, který nelze zvrátit, lze se na něho jen odpovědně a dostatečně dopředu připravit. Migrační saldo směrem z venkova vůči velkým městům se týká především mladé generace absolventů škol, naštěstí se trend již částečně obrací výstavbou rodinných domů na venkově. Nejsilnější je tento trend v prstencích kolem velkých měst, což si sebou přináší negativní jevy (satelity apod.). Kromě několika sólových lokalit do 20 domů na okrajích cca 4 obcí se tento jev na Hranicku zatím neprojevuje.

Řešitelnost prostřednictvím ESI fondů: IROP (sociální služby, infrastruktura škol apod.), PRV (podpora podnikání), OP PIK (podpora podnikání), OP Z (podpora zaměstnanosti)

2.3.3. Ekonomické poměry

Problémy:	Potřeby:
<ul style="list-style-type: none"> • Zatěžující zákonné podmínky pro podnikání – zákony, daně, administrativa • Zpracovatelské monopoly, ohrožení drobných podnikatelů • Nedostatečná propagace místních výrobků a produktů • Zemědělská politika v ČR zvýhodňující velké podniky 	<ul style="list-style-type: none"> • Nalezení využití pro největší brownfield areál v regionu - kasárna JASLO • Podporovat podnikatele formou poradenství • Podporovat značení místních výrobků • Snižování energetické náročnosti výroby

Vývojové trendy: Nízká kupní síla venkovského obyvatelstva je dlouhodobým limitem spokojeného života na venkově, situace se ale díky ekonomickému růstu v současném období zlepšuje. Snižuje se počet a tím dostupnost především řemeslných služeb, mizí malé venkovské prodejny. Legislativní normy a byrokratická zátěž stále více ztěžují živnostenskou a podnikatelskou činnost. Drobní podnikatelé mají stále problém dostat se na místní trhy a překonat zpracovatelské monopoly a přemíru dovozu potravin ze zahraničí. Díky osvětě se daří obyvatelstvo navracet k nákupu místních a kvalitních výrobků. Podnikatelé se musí soustředit na snižování energetické náročnosti výroby.

Řešitelnost prostřednictvím ESI fondů: PRV (podpora podnikání), OP PIK (podpora podnikání), OP ŽP

2.3.4. Trh práce

Problémy:	Potřeby:
<ul style="list-style-type: none"> • Migrace kvalifikované pracovní síly a absolventů škol mimo region • Špatný systém podpory zaměstnanosti • Nepropojení potřeb trhu práce s portfoliem absolventů škol • Vysoká nezaměstnanost (identifikováno v době ekonomické krize, dnes již není tak palčivým problémem) • nedostatek pracovních příležitostí (identifikováno v době ekonomické krize, dnes již není tak palčivým problémem) • Nízká kvalifikace dostupných pracovních sil • nedostatek řemeslníků 	<ul style="list-style-type: none"> • Motivovat určité segmenty osob ohrožených na trhu práce k zahájení vlastního podnikání • Pro absolventy zajistit v regionu dostatek příležitostí pro stáže, brigády a získávání zkušeností v praxi. • Spoluprací zaměstnavatelů, škol a obcí sblížovat profily absolventů s potřebami trhu práce • návrat těchto těžce uplatnitelných osob na standardní trh práce. • Rozběhnout v regionu sociální podnikání

Vývojové trendy: Ekonomický růst posledního období mění výrazně situaci na trhu práce, dle vyjádření úřadu práce a zpětné vazby od zaměstnavatelů z regionu je nyní nejpalčivějším problémem nedostatek kvalifikované pracovní síly. V evidenci úřadu práce zůstávají především osoby těžce uplatnitelné na trhu práce (programový nezájem pracovat, bez kvalifikace, bez pracovních návyků, se závislostmi apod.), proto bude docházet ke stále větší disproporci mezi rostoucím počtem volných pracovních míst a v podstatě konstantní mírou nezaměstnanosti. Je potřeba se soustředit nyní na návrat těchto těžce uplatnitelných osob na standardní trh práce.

Řešitelnost prostřednictvím ESI fondů: PRV (podpora podnikání), OP PIK (podpora podnikání), OP Z (podpora zaměstnanosti)

2.3.5. Sociální oblast

Problémy:	Potřeby:
<ul style="list-style-type: none"> • Nedostačující kapacita Domova seniorů Hranice • Neexistence denního stacionáře pro seniory za účelem trávení volného času 	<ul style="list-style-type: none"> • Zakládání sociálních družstev vyplývajících z nového občanského zákoníku, které by doplňovaly činnost charity

<ul style="list-style-type: none"> • Nedostačující kapacita, nabídka a síť zařízení pro seniory v obcích (domovy seniorů, domy s pečovatelskou službou, zařízení pro aktivní trávení volného času) • Neexistence startovacího a sociálního bydlení pro sociálně vyloučené • Neexistence vhodného zařízení v regionu pro školy v přírodě, letní tábory • Slabá podpora zajištění sociálních služeb ze strany státu vč. rodinné péče • Vzrůstající ohrožení sociálním vyloučením (bezdomovci už i v menších obcích, finanční negramotnost) • Rušení pošt, stavebních úřadů • Stagnace rozvoje na Potštátsku • Ztráta motivace osob dobrovolně pracujících ve spolcích a sociálních službách 	<p>v oblasti péče o seniory</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zacielení dotačních titulů na podporu aktivit pro trávení volného času dětí a seniorů (výchova animátorů) • Solidarita společnosti vůči potřebným (sbírky, dobrovolnická činnost, charita, DMS) • Zachování dostupnosti služeb na venkově • Rozběhnout v regionu sociální podnikání •
---	---

Vývojové trendy: Díky stárnutí populace bude nadále růst potřeba zajištění důstojného života seniorů, především těch v horší sociální a zdravotní situaci. Jedná se o zajištění důstojného bydlení, potřebných sociálních služeb, dostupnosti služeb, možnosti nákupu potravin a dalších životních potřeb, ale také zajištění kvalitního společenského a kulturního styku. Snahou tak musí být doplnění škály chybějících sociálních služeb. U sociálně vyloučených osob v produktivním věku je pak nutno řešit jejich celkovou životní situaci, naštěstí nyní posiluje trend komplexního řešení a individuálního přístupu, kdy je potřeba kombinovat rekvalifikaci s osobnostním rozvojem, vzděláváním v oblasti základních životních gramotností.

Řešitelnost prostřednictvím ESI fondů: OP Z, IROP

2.3.6. Zdravotnictví

<p>Problémy:</p>	<p>Potřeby:</p>
<ul style="list-style-type: none"> • nestabilní financování a riziko zániku Nemocnice Hranice • vysoký věk praktických lékařů a stomatologů 	<ul style="list-style-type: none"> • Dovést do regionu mladé lékaře

Vývojové trendy: Rostoucí věk lékařů v regionu, pokud se nepodaří zvrátit, povede k masivnímu uzavírání ordinací a ambulancí, což představuje do budoucna jedno z největších rizik zachování dostatečné zdravotní péče v regionu.

Řešitelnost prostřednictvím ESI fondů: IROP

2.3.7. Vzdělávání a školství

Problémy:	Potřeby:
<ul style="list-style-type: none"> • Nepropojení potřeb trhu práce s portfoliem absolventů škol • Nedostatečná kapacita mateřských škol v některých obcích • Stále hrozící „optimalizace“ základního školství dle MŠMT (riziko zániku venkovských ZŠ i MŠ) 	<ul style="list-style-type: none"> - Zavést strategické plánování již do předškolního a základního vzdělávání - V systému udržet a přivést další mladé, kvalifikované učitele - Přiblížit profily absolventů škol potřebám trhu práce - Posílit orientaci vzdělávání na technické obory, cizí jazyky, učební obory, zajistit dostatečné zázemí pro výuku těchto předmětů

Vývojové trendy: Celá oblast trpí absencí koncepčních řešení, které ovšem najdou podporu také u samotných škol či zřizovatelů. Po nepovedené snaze o „optimalizaci“ škol před několika lety, jež by vedla k zániku malých venkovských škol, jsou zde aktuálně Místní akční plány vzdělávání, o jejichž pozitivním dopadu se musíme teprve empiricky přesvědčit. V každém případě se jedná o pozitivní jev přenesení strategického plánování a určité svobody koncepčního směřování na nejnižší lokální úroveň, kdy si sami obyvatelé a aktéři vzdělávání v regionech mohou identifikovat své problémy a potřeby. Kombinace snižujícího se počtu dětí nastupujících do jednotlivých úrovní škol se systémem financování odvislým od počtu žáků způsobuje negativní jevy „bojů o žáky“ a odklonu od hodnocení vzdělávacích zařízení podle kvality výuky. Pozitivním trendem je zavádění nových moderních forem výuky a postupný, byť velmi těžkopádný odklon od výuky stavící na memorování k výuce dovedností a umění kriticky vyhodnocovat záplavu informací, která je dnes žákům voně k dispozici.

Řešitelnost skrz ESI fondy: OP VVV, IROP

2.3.8. Bydlení

Problémy:	Potřeby:
<ul style="list-style-type: none"> • Nízká dostupnost pozemků pro bytovou výstavbu (cena, množství nabídky) • malá připravenost lokalit pro výstavbu RD • nedostatek startovacích a sociálních 	<ul style="list-style-type: none"> - zachovat dostupnost hypoték a úvěrů ze stavebního spoření - rozšířit státní půjčky pro nákup/výstavbu bytů a domů

bytů	- zajistit dostupnost sociálního bydlení
------	--

Vývojové trendy: Některé obce nemají dostatek pozemků, které mohou zájemcům nabídnout. Dostupnost úvěrů a hypoték vede k stále postupující výstavbě nových bytů a domů. Ty však často vznikají řízeně na okrajích obcí jako tzv. „satelity“ přinášející na venkov řadu známých negativních jevů. Do budoucna je také potřeba ohlídat, aby tento trend naopak nevedl ke vzniku „bytových“ brownfields v centrech obcí, kde stojí nejstarší domy vyžadující mnohdy nákladné rekonstrukce.

Řešitelnost skrz ESI fondy: IROP (jen sociální bydlení)

2.3.9. Doprava

Dopravní infrastruktura

Problémy:	Potřeby:
<ul style="list-style-type: none"> • Nákladná, neoptimálně využitá veřejná doprava • Neexistence regionálního integrovaného dopravního systému (špatná návaznost busů na vlaky) • Špatný stav doprovodné infrastruktury veřejné dopravy (chodníky, autobusové zastávky, nádraží) • Nedostatek parkovacích míst v Hranicích • Nebezpečná křižovatka u nádraží v Teplících n. B. 	<ul style="list-style-type: none"> - Zajistit návaznost autobusů na vlaky - Zvýšit bezpečnost a stav zastávek autobusové a vlakové dopravy

Vývojové trendy: Stále více se rozevírají nůžky mezi deklarovanou potřebou obyvatelstva po zajištění dostupné veřejné dopravy a jejímu faktickému využívání. Veřejná doprava se často omezuje jen na dojíždění dětí do školy, využívají ji hojně senioři, méně pak lidé v produktivním věku. Tento trend bude zřejmě nadále pokračovat, snahou by mělo být především zlepšení doprovodné infrastruktury (kvalita cest, stav zastávek), jelikož vozový park veřejné dopravy je na velmi dobré úrovni, trendem ba pak měla být stálá orientace na vozidla s alternativním pohonem.

Řešitelnost skrz ESI fondy: IROP, OP D

Silniční doprava

Problémy:	Potřeby:
<ul style="list-style-type: none"> • Zátěž nákladní i osobní automobilovou 	<ul style="list-style-type: none"> - Opravit neudržitelný stav mnoha silnic

<p>dopravou v některých lokalitách (Hranice, Běloutín, Teplice n.B., Hrabůvka ad.)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Neexistence přivaděčů od dálnice D1 do průmyslových zón • Špatný stav komunikací nižších tříd • Stále se odkládající Dostavba Palačovské spojky • Stále nedokončená dostavba dálnice D1 (Říkovice – Lipník n/B) 	<p>především III. třídy spojujících obce regionu</p> <ul style="list-style-type: none"> - Odvést nákladní dopravu z centra obcí - Dokončit Palačovskou spojku
---	---

Vývojové trendy: s rostoucí životní úrovní obyvatelstva můžeme očekávat stále silnější hustotu automobilové dopravy, které bychom měli čelit moderním způsobům řešení především ve městech (spolujízda, sdílení vozů). Trvalým problémem regionu je zatížení nákladní dopravou, která je řešitelná stavbou obchvatů, přivaděčů a preferencí průmyslové dopravy po železnici.

Řešitelnost skrz ESI fondy: IROP, OP D

Cyklistická doprava

Problémy:	Potřeby:
<ul style="list-style-type: none"> • Nedobudovaná síť cyklostezek • Nedořešené úseky cyklostezek (Ústí-Hranice, Běloutín-Hranice) • Absence sítě cyklostezek ve městě Hranice 	<ul style="list-style-type: none"> - Dobudovat síť cyklostezek - Zajistit jejich propojenost - Na stávajících cyklostezkách odstranit kratší nedořešené úseky snižující dopravní komfort - Dořešit bezpečnou úschovu ve městě Hranice, na autobusových a vlakových zastávkách či u turistických cílů

Vývojové trendy: Rozvoj cyklo dopravy se v posledních letech přeorientovává od značení cyklotras po stávajících komunikacích k výstavbě samostatných stezek, které definitivně odvedou cyklisty z komunikací s automobilovou dopravou. Díky nedořešeným vlastnickým vztahům, náročné projektové přípravě a nákladnosti výstavby postupuje budování cyklostezek velmi pomalu. Pro mnoho vedení obcí se rovněž jeví budování cyklostezek jako mimo prioritní téma, ač cyklo doprava prokazatelně přináší celou řadu pozitiv pro kvalitu venkovského života (snížení automobilové dopravy, zdravý životní styl, sžívání se s přírodou, posílení sebeztotožnění se s regionem apod.)

Řešitelnost skrz ESI fondy: IROP

Železniční doprava

Problémy:	Potřeby:
<ul style="list-style-type: none"> • Neexistence regionálního integrovaného dopravního systému (špatná návaznost busů na vlaky) • Vzhled a stav nádraží Hranice a Teplice nad Bečvou 	<ul style="list-style-type: none"> - Zlepšit stav nádražních budov - Dořešit možnost parkování automobilů a úschoven kol i na menších místních vlakových zastávkách

Vývojové trendy: především na dálkových tratích nástup konkurence zásadně zlepšil komfort cestování, tento trend je potřeba zavést i na regionální tratě a omezit v tomto směru stálý monopol Českých drah.

Řešitelnost skrz ESI fondy: IROP

2.3.10. Technická infrastruktura

Problémy:	Potřeby:
<ul style="list-style-type: none"> • Nevyřešená situace s likvidací odpadních vod v některých obcích (kanalizace, ČOV) • Nulová podpora decentralizovaných řešení likvidace odpadních vod (domácí čističky) • Špatné pokrytí vysokorychlostním internetem a signálem GSM v některých lokalitách 	<ul style="list-style-type: none"> - Další budování kanalizací v obcích - Přejít na podporu domácích ČOV, tak kde se ukáže budování kanalizací jako ekonomicky neúnosné

Vývojové trendy: Po minulých dekádách soustředěných na budování vodovodů a plynovodů se v posledních deseti letech stát soustřeďuje na podporu budování kanalizací. Na řadu nyní přichází spíše již menší sídelní celky, kterých je ovšem v ČR velké množství a dostupné finance zdaleka nestačí na pokrytí všech menších obcí. Na zvažovanou je tak postupný přechod k podpoře decentralizovaných řešení pomocí domácích ČOV. Především u starších domů je zde nyní ovšem nulová motivace obyvatel si ČOV pořizovat.

Řešitelnost skrz ESI fondy: OP ŽP

2.3.11. Vybavenost obcí a dostupnost služeb

Problémy:	Potřeby:
<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatek provozoven řemeslných služeb • špatná dostupnost, množství a kvalita zařízení pro trávení volného času (např. prostory pro spolkovou, zájmovou činnost, cyklostezky, dráhy pro in-line brusle, dětská hřiště, tenisové kurty, squash, bowling, zimní stadión, kino) (Pzn.: situace se značně liší obec od obce) 	<ul style="list-style-type: none"> • Řízená a plošná podpora místních výrobců a značek kvality ze strany kraje, státu, EU • Vznik cechu řemeslníků • Další budování, rekonstrukce, ale také zajištění prostředků pro údržbu objektů a ploch občanské vybavenosti

Vývojové trendy: V regionu Hranicko lze sledovat 2 vývojové trendy. Určitá skupina obcí se ve velkém a úspěšně vrhla do budování a obnovy občanské vybavenosti, centra obcí se výrazně esteticky proměnila, zajistily prostory pro spolkovou činnost, poskytování služeb apod. Po několika letech ale již vyvstává potřeba nalézt prostředky také na údržbu a zachování dobrého stavu objektů a veřejných prostranství. Mešní skupina obcí pak nedokázala tuto příležitost minulého programovacího období tak dobře využít a jejich obyvatelé tak nadále trpí absencí některých zařízení pro občanskou vybavenost a trávení volného času. V některých obcích je rovněž nedostatek prostor pro zajištění drobnějších provozoven či dílen.

Řešitelnost skrz ESI fondy: PRV (podpora podnikání, KDR)

2.3.12. Kultura a sport

Problémy:	Potřeby:
<ul style="list-style-type: none"> • Absence koordinace termínů konání velký kulturních akcí • Nedostačující a nekvalitní marketing a propagace menších kulturních a sportovních akcí • Špatný stav některých kulturních památek • Špatný technický stav některých kulturních zařízení pro konání větších akcí (např. Sokolovna v Hranicích) • Malá spokojenost se současnou kvalitou a množstvím společenských, 	<ul style="list-style-type: none"> - Obnovit zájem mládeže a lídrů o amatérský sport - Postupně rekonstruovat vesnické památky - Vzděláváním neustále zlepšovat kvalitu kulturních akcí na venkově

sportovních a kulturních akcí (jen v některých obcích)	
--	--

Vývojové trendy: identifikovaným rozporem v situaci kultury na Hranicku je na jednu stranu prokazatelná pestrost a dostatek kulturních akcí nejen v Hranicích, ale ve všech obcích, na druhou stranu neustálá nespokojenost obyvatel vyjádřená i v dotazníku s dostupností a množstvím těchto akcí. Problém tak může být v jejich atraktivitě, nízké propagaci, nekvalitní organizaci či chybějícím technickém zázemí.

Především u sportovních klubů se projevuje neblahý trend snižování zájmu mládeže o sport, s tím i souvisí zvyšující se syndrom „vyhoření“ lídrů z řad dospělých funkcionářů sportovních klubů a spolků.

Řešitelnost skrz ESI fondy: neidentifikována

2.3.13. Turistický ruch

Turistická atraktivita

Problémy:	Potřeby:
<ul style="list-style-type: none"> • Nedostačující marketing a propagace turistické lokality • Nedostatečné naváděcí značení turistických atraktivit • Nedostatek (moderních) turistických lákadel • chybějící infrastruktura pro kongresovou turistiku • Nevyužití přírodního koupání v regionu (štěrkopísky Hustopeče n. B., Olšovec, Opatovice) • Omezené vyžití v zimních měsících • Neexistence udržovaných a značených běžeckých tras 	<ul style="list-style-type: none"> • Nový systém řízení cestovního ruchu, vznik nové turistické destinace (nový zákon o řízení cestovního ruchu) • Zásadní turistické zatraktivnění Hranické propasti • Rozvinout potenciál Potštátska v cestovním ruchu

Vývojové trendy: Hranicko si v posledních 15 letech prošlo zajímavým „psychologickým“ vývojem. V době vstupu ČR do Evropské unie a rozjezdu evropských dotací, ale také zavádění strategického plánování a řízení cestovního ruchu už na lokální úrovni se aktéři v regionu spoléhali na turistický ruch jako významný prvek zajištění prosperity regionu. Praxe ukázala, že i když jsme se v tomto směru výrazně posunuli (po infrastrukturní stránce, ale i v marketingu a destinační managementu), obdobně se dařilo i v jiných regionech a představa masivního nárůstu počtu turistů se ukázala jako nereálná. Hranicko se tak smířilo s postavením „řadového“ regionu a aktuálně se soustřeďuje na rozvoj dvou nových atraktivit, které skrývají nejvyšší potenciál. Jednak dokončení a propagace Cyklostezky Bečva, která se stala během

posledních několika letech skutečným cyklistickým hitem, dále pak pokračuje průzkum Hranické propasti, která je už nyní druhou nejhlubší sladkovodní propastí na světě a k primátu jí chybí pouhých 9 metrů. Provozovatelé služeb v cestovním ruchu pak musí neustále pracovat na zlepšování svých služeb, tak aby se dokázali držet stále rostoucích nároků turistických návštěvníků.

Řešitelnost skrz ESI fondy: OP ČR-PR

2.3.14. Řízení obcí, informovanost, spolupráce

Problémy:	Potřeby:
<ul style="list-style-type: none"> • Rozdrobenost mikroregionů • Několik obcí, které nespolupracují se zbytkem regionu • Nedostatečná informovanost obyvatel některých obcí (nekvalitní web, špatný stav místního rozhlasu, nezavedení systému INFOSMS) 	<ul style="list-style-type: none"> - Dále posilovat spolupráci obcí - Posilovat zapojování veřejnosti do rozhodovacích procesů na lokální úrovni

Vývojové trendy: S rostoucí životní úrovní lze vysledovat neblahý trend, a to odklon od zájmu veřejnosti o veřejné dění a rozvoj vlastní obce, lidé se stále více orientují na budování vlastních statků a veřejný prostor a dění stále více vytěšňují na okraj svého zájmu. Svůj podíl na tom má i celkové znechucení z politiky na celostátní úrovni. Snahou musí být neustálé snahy o zapojování veřejnosti do rozhodování formou komunitního plánování a dalších podobných nástrojů

Řešitelnost skrz ESI fondy: částečně IROP

2.3.15. Bezpečnost

Problémy:	Potřeby:
<ul style="list-style-type: none"> • Nezrealizovaná protipovodňová opatření • Hrozba záplav a povodní • Nebezpečné úseky či křižovatky v regionu • Drobná kriminalita, krádeže v obcích • Problémy v soužití v sociálně vyloučených lokalitách a lokalitách 	<ul style="list-style-type: none"> - Odstranění stávajících SVL - Zabraňování vzniku nových SVL

splňující některé znaky SVL

Vývojové trendy: celková situace co se týče bezpečnosti občanů je v regionu uspokojivá. Problémem jsou pouze určité lokality, které trpí koncentrací sociálně vyloučených osob, přičemž obce mají často velmi omezený manévrovací prostor vzniku takovýchto lokalit zabránit. Soustředit se tak musíme na osvětu a zlepšování situace osob, které v takovýchto lokalitách někdy zcela nedobrovolně skončí.

Řešitelnost skrz ESI fondy: IROP, OP Z částečně OP VVV

2.3.16. Rozvojový potenciál regionu

Problémy:	Potřeby:
Stavby na zelené louce místo využití brownfieldů	<ul style="list-style-type: none"> Využití areálů brownfields novými investory (Jaslo, areály bývalých zemědělských družstev)

Vývojové trendy: Investoři a tím pádem i developpeři či obce dávají často přednost budování průmyslových a rozvojových zón na zelené louce, bývá to levnější varianta než sanovat a rekonstruovat stávající nevyužité areály. Trendem by měla být i zákonná podpora využití těchto areálů s brownfields

Řešitelnost skrz ESI fondy: OP PIK

Tab. 14 Matice vazeb specifických cílů MAS Hranicko na analytickou část SCLLD (zdroj: vlastní zpracování)

Vazba specifických cílů na výsledky kapitol analytické části ++ silná vazba + střední vazba bez znaménka: žádná nebo slabá vazba	1.1 Mikro a malé podnikání	1.2 Udržení nízké nezaměstnanosti	1.3 Propojování místní výroby a spotřeby	1.4 Dostupnost a kvalita vzdělávání	2.1 Volný čas v obcích	2.2 Zázemí pro spolkovou činnost	2.3 Zapojení obyvatel do života obcí	2.4 Snížení administrativní zátěže OÚ	3.1 Sociální služby	3.2 Sociální podnikání	3.3 Sociálně vyloučené lokality	3.4 Sociální bydlení	4.1 Veřejná infrastruktura	4.2 Místní komunikace	4.3 Veřejná a nemotorová doprava	5.1 Hospodaření a úspory energií	5.2 Likvidace a zpracování odpadů	5.3 Prevence negativních přírodních jevů	5.4 Komplexní pozemkové úpravy	5.5 Odpadní vody	6.1 Spolupráce v cestovním ruchu	6.2 Marketing turistické lokality	6.3 Služby v cestovním ruchu	6.4 Nabídka turistických cílů a aktivit	6.5 Záchrana kulturního dědictví
	Analýza problémů a potřeb																								
Specifické cíle MAS Hranicko (zkrácené názvy)																									
Přírodní prostředí														+			+	++	+	+					
Životní prostředí															++	++	++	++	++	++		+			+
Obyvatelstvo		++	+	+	++	+	++		+	+	+	+	+	++	++	+	++	+					+	+	
Ekonomické poměry	++	++	++								+	+	+			++		+		+					
Trh práce	+	++	+	+					+	+	+												+		
Sociální oblast		+		+	+				++	++	++	++													
Zdravotnictví									+		+				+										
Vzdělávání a školství		+		++	+						+	+				+	+								+
Bydlení		+		+	+						+	+	+	+	+	+									
Doprava	+	++	+	++									+	++	++	+							++		++

Technická infrastruktura	+												+				+			+						
Vybavenost obcí a dostupnost služeb	+		+	+	+	+							+	+	+					+				+	+	+
Kultura a sport				+	+	+							+		+									+	+	+
Turistický ruch			+		+									+	+						+			+	+	+
Řízení obcí, informovanost, spolupráce			+					+									+	+					+			
Bezpečnost												+		+	+		+	+								

3. STRATEGICKÁ ČÁST

3.1 Stanovení vize, strategických cílů, specifických cílů a opatření

3.1.1 Mise MAS Hranicko

Motto: *„MAS Hranicko: O nás a pro nás“*

MAS Hranicko z. s. je neziskovou organizací typu místní akční skupina (MAS) sdružující podnikatelské subjekty, neziskové organizace, místní samosprávy a spolky v regionu Hranicko. Základním posláním je podpora členů i ostatních organizací regionu v jednotlivých projektech a aktivitách tak, aby byl zajištěn trvale udržitelný rozvoj celého regionu při maximálním využití potenciálu místních lidských a přírodních zdrojů. Veškeré aktivity jsou postaveny na základě partnerství a vzájemné spolupráce, sdružení funguje na tzv. principech LEADER:

- > **přístup zdola nahoru** – o budoucnosti regionu rozhodují lidé žijící a pracující v území, znající jeho tradice a potřeby,
- > **partnerství veřejných a soukromých subjektů,**
- > **místní rozvojová strategie,**
- > **integrované a vícesektorové akce,**
- > **inovativnost** – nalézání nových řešení problémů venkovských regionů,
- > **síťování** – výměna zkušeností mezi skupinami LEADER,
- > **spolupráce** – společné projekty MAS v rámci státu, EU a dalších zemích.

Hlavním nástrojem naplňování cílů je realizace Strategie rozvoje regionu Hranicko, aktuálně na léta 2014 – 2020. „Strategie rozvoje regionu Hranicko 2014 – 2020“ je v regionu jediným takto široce pojatým a také široce přijatým strategickým dokumentem, který popisuje směr rozvoje území na mnoho let dopředu. Kap. 5.4 popisuje detailně, jak byli do vzniku dokumentu zapojeni nejrůznější aktéři, stakeholdeři a široká veřejnost. Strategie tak má jasnou ambici stát se závazným ukazatelem cesty, po které se v úzké spolupráci vydají společně obce, spolky, velké či malé firmy, státní instituce i sami aktivní obyvatelé v území. Takovýto strategický dokument MAS může buď v omezené míře naplňovat jen pomocí vlastních zdrojů v území, anebo využívat také národních a krajských dotačních zdrojů

a především již nejméně 10 let strukturálních fondů Evropské unie stejně jako Programu rozvoje venkova. Tyto zásadní finanční prostředky urychlují rozvoj regionu a naplňování cílů strategie. Z tohoto důvodu region od počátku příprav v roce 2012 chystal strategii v souladu s plánovanou územní dimenzí a využitím integrovaných nástrojů tak, aby „Strategie rozvoje regionu Hranicko 2014 – 2020“ splňovala parametry Strategie komunitně vedeného místního rozvoje území místní akční skupiny (SCLLD), integrovaného nástroje pro intervence ve venkovských oblastech České republiky v programovacím období EU 2014 až 2020.

Z tohoto důvodu se stala MAS Hranicko vůdčím subjektem a „nositelem“ SCLLD.

3.1.2 Přehled principů při realizaci SCLLD

MAS Hranicko se může opřít o zkušenosti z úspěšné realizace obdobné strategie Strategického plánu LEADER „Měníme Hranicko“ (SPL), v rámci něhož rozdělila v regionu v letech 2008 – 2013 více než 43 milionů korun 81 rozvojovým projektům. I zde byl SPL součástí obšírnějšího dokumentu „Strategie rozvoje regionu Hranicko 2007 – 2013“. Osvědčené a transparentní postupy a přístupy tak MAS Hranicko zahrnuje i do tohoto aktuálního dokumentu, především jeho Implementační části. MAS Hranicko bude při realizaci SCLLD vycházet z dalších již pevně osvojených principů, které jsou zakotveny i ve stanovách spolku:

- > MAS je veřejně prospěšným a nepolitickým spolkem, který podporuje své členy i ostatní subjekty v regionu v jednotlivých rozvojových projektech a aktivitách. Využívá k tomu vlastních zdrojů z území, stejně jako podpory finančních prostředků z Evropské unie a z národních dotačních a grantových programů.
- > Základním cílem činnosti je zlepšování kvality života, zvýšení ekonomické prosperity a trvale udržitelný rozvoj území při maximálním využití potenciálu místních lidských a přírodních zdrojů. Veškeré aktivity jsou postaveny na základě partnerství veřejného a soukromého sektoru, vzájemné spolupráci, otevřenosti, síťování, strategickém plánování a zavádění inovací. Při své činnosti dbá na ochranu přírody, krajiny a kulturního bohatství, ctí dobré mezilidské vztahy a udržování tradic.

O směrech rozvoje regionu a výběru nejpřínosnějších projektů rozhodují sami místní lidé. MAS Hranicko staví na spolupráci, výměně zkušeností, otevřenosti, na propojování sektorů, osob a názorů, takové jsou i projekty a dotační programy realizované prostřednictvím

MAS Hranicko. Všechny složky MAS Hranicko fungují precizně, vše stojí na strategickém plánování na několik let dopředu: vždy se ví co, za kolik a proč se na Hranicku udělá a co dobrého to regionu přinese. MAS Hranicko se snaží dělat věci nově, neotřele, zavádí na venkov inovace mnoha druhů. Zároveň se však chová šetrně k přírodě, ctí tradice, dobré mezilidské vztahy a trvale udržitelný rozvoj. MAS Hranicko je otevřena všem nápadům a návrhům vedoucím ke zlepšení života lidí v našem regionu. MAS Hranicko stále přijímá nové členy s aktivním zájmem o budoucnost Hranicka, s chutí promluvit do směřování rozvoje regionu i nastavení našich dotačních programů.

3.1.3 Vize regionu Hranicko 2022

Hranicko je region, který v žádné ze základních oblastí kvality života na venkově nezaostává za obdobnými regiony v ČR, naopak v mnoha oblastech nad nimi vyčnívá.

Počet obyvatel roste. V obcích existuje rozvinutá a dostačující síť služeb a menších provozoven, existuje dostatek kvalitních řemeslníků, dílen. Kromě velkoplošných prodejen v Hranicích zůstává zachována dostačující síť venkovských prodejen. Každý občan regionu má ve své obci nebo v rozumně dosažitelné vzdálenosti prodejnu, pohostinství, mateřskou a základní školu, lékaře, stavební úřad, poštu, kulturní sál, hřiště, tělocvičnu.

Veřejná prostranství a především centra obcí jsou pro obyvatele estetickým zážitkem, v obcích neexistují zanedbaná a nevzhledná místa. Venkovská komunita v obcích těží z dobrých mezilidských vztahů. Do pestrého a místní samosprávou podporovaného spolkového života se aktivně zapojuje mládež, fungování spolků je postaveno na vzdělaných a komunitou podporovaných „tahounech“. V každé obci probíhá celoročně řada různě žánrově zaměřených kulturních, společenských a sportovních akcí s kvalitní organizací a programem pro všechny věkové kategorie. V obyvatelích roste hrdost a sounáležitost se svým krajem, znají, rozvíjejí a zachovávají historický odkaz, tradice, zvyky a obyčeje. Obce svůj rozvoj zajišťují dle platných, kvalitně zpracovaných a vzájemně si neodporujících rozvojových plánů.

Veřejné budovy jsou v dobrém stavu, jejich provoz je energeticky nenáročný, žádná meziobecní komunikace není v havarijním stavu a stav obecních komunikací, chodníků odpovídá přání občanů. Dopravní obslužnost je optimalizovaná vůči potřebám obyvatel, je zajištěna návaznost spojů. Zůstává zachována síť venkovských škol, každý rodič

má možnost výběru vhodné školy pro své dítě. V mateřských školách je dostatek kapacit.

Nezaměstnanost nepřevyšuje celorepublikový průměr, absolventi škol jsou napojeni na trh práce a daří se jim po ukončení školy najít práci v příslušném oboru. Začínající i už zavedení podnikatelé se mohou opřít o pomocnou síť poradenství, bankovních služeb, jsou schopni najít v regionu kvalifikovanou pracovní sílu. Existuje dostatečná a pestrá nabídka průmyslových ploch a brownfields připravených pro okamžité investice.

V regionu se nenacházejí sociálně vyloučené lokality, lidé ohrožení sociálním vyloučením jsou obklopeni záchrannou sítí sociálních služeb, pomoci státu a samosprávy, která je motivuje ke zlepšení své situace. Péče o seniory je postavena na rodinné solidaritě a dostačující síti zařízení a podpůrné péče.

Stav přírody a životního prostředí se neustále zlepšuje. Každý obyvatel má přístup ke kvalitní pitné vodě, je zaveden dlouhodobě udržitelný systém nakládání s odpady, splašky z domácností prochází čištěním odpadních vod. Zlepšuje se stav a druhová skladba lesů, kvalita vod ve vodních tocích a stav ovzduší. Realizují se přírodě blízká protipovodňová opatření, škody napáchané povodněmi a záplavami se výrazně snižují. Na většině území je provedena komplexní pozemková úprava, stále se budují území ekologické stability.

Zemědělský sektor je stabilizovaný, roste počet zemědělců, kteří vyrábí a prodávají své vlastní produkty s přidanou hodnotou. Cestovní ruch se postupně rozvíjí úměrně potenciálu a atraktivitě regionu. Každoročně stoupá počet návštěvníků a jejich délka pobytu.

3.1.4 Klíčové oblasti rozvoje území

Na základě závěrů analytické části, SWOT analýzy a aktéry zformulované vize byla navržena soustava 3 základních strategických cílů, přičemž z každého z nich vycházejí 2 priority. Tak bylo ustanoveno 6 priorit, které jsou pro MAS Hranicko základními pilíři SCLLD od jejich zformulování v roce 2014. Každá priorita pak obsahuje 3 – 5 specifických cílů, každý specifický cíl sadu opatření a většina opatření pak i popis dílčích aktivit. Splnění strategických cílů tak bude dosaženo současným plněním celé soustavy, kterou zřehledňují schéma na Obr. 48.

Obr. 48 Schéma struktury klíčových oblastí (zdroj: vlastní zpracování)

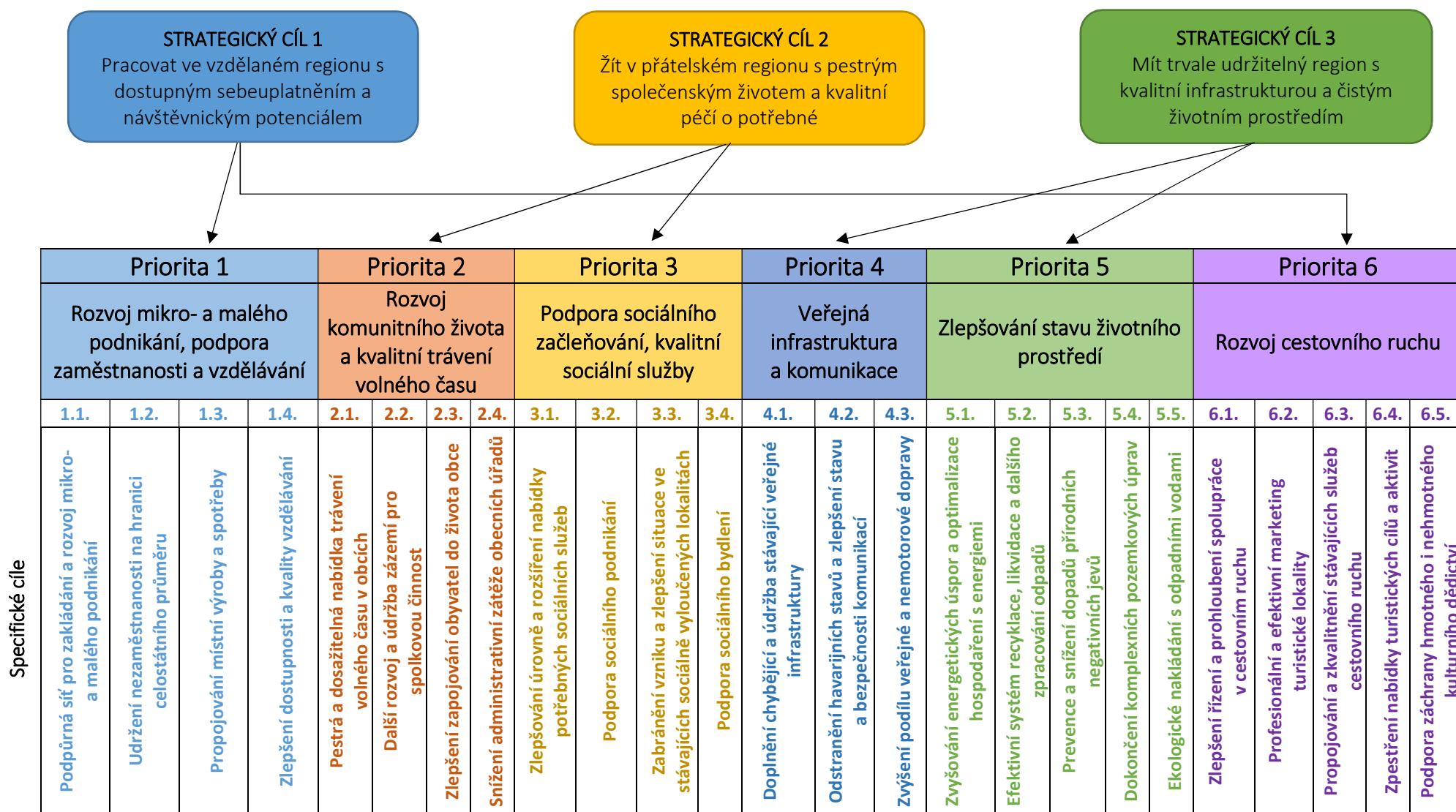
3.1.4.1 Strategické cíle a priority

- **Strategický cíl 1: Pracovat ve vzdělaném regionu s dostupným sebeuplatněním a návštěvnickým potenciálem**
 - Priorita 1. Rozvoj mikro- a malého podnikání, podpora zaměstnanosti a vzdělávání
 - Priorita 6. Rozvoj cestovního ruchu
- **Strategický cíl 2: Žít v přátelském regionu s pestrým společenským životem a kvalitní péčí o potřebné**
 - Priorita 2. Rozvoj komunitního života a kvalitní trávení volného času
 - Priorita 3. Podpora sociálního začleňování, kvalitní sociální služby
- **Strategický cíl 3: Mít trvale udržitelný region s kvalitní infrastrukturou a čistým životním prostředím**
 - Priorita 4. Veřejná infrastruktura a komunikace
 - Priorita 5. Zlepšování stavu životního prostředí

Pozn.: Ne zcela odpovídající číslování priorit vychází z chronologie přípravy SCLLD a komunitního plánování. Šest priorit v uvedeném pořadí bylo stanoveno a seřazeno již v roce 2014. V číslování je zohledněn fakt, že oproti předchozí Strategii rozvoje regionu Hranicko 2007 – 2013 už pro region tehdejší Priorita 1 Rozvoj cestovního ruchu není natolik zásadní a byla odsunuta na konec, tj. jako Priorita 6. Vzájemné vazby zřehledňuje Tab. 15.

Tab. 15 Vazba strategických cílů na jednotlivé priority a návazné specifické cíle (zdroj: vlastní zpracování)

3.1.4.2 Specifické cíle, opatření a aktivity

Následující Tab. 16 představuje hierarchii a celou soustavu specifických cílů, opatření a aktivit a jejich navázání na priority a SCLLD. Důležité jsou zejména specifické cíle, formulované dle SMART principu jako jasné a měřitelné, jejichž naplňování bude průběžně vyhodnocováno formou monitoringu a evaluace. Nositel SCLLD se však rozhodl nepřizvat jednotlivým specifickým cílům konkrétní indikátory, jelikož považuje za nejdůležitější úkol SCLLD úspěšnou implementaci alokací jednotlivých programových rámců. Pro ně a jejich jednotlivé Fiche řešitelský tým navrhl a orgány MAS schválily podrobnou a dostačující sadu indikátorů a jejich cílových hodnot, jejichž naplnění budou příslušné orgány MAS Hranicko intenzivně a průběžně kontrolovat. Naplňování níže uvedených specifických cílů SCLLD tak bude sledováno především srovnáním s obdobím před, během a po realizaci SCLLD a sledována bude především kvalitativní změna, samozřejmě u specifických cílů jako je např. 1.2 Udržení nezaměstnanosti na hranici celostátního průměru budou vyhodnocována konkrétní dosažitelná statistická data. Následující soustava také ve 3 pravých sloupcích jasně identifikuje zdroje financování jednotlivých opatření/aktivit:

Sloupec **Fiche SCLLD** vyplněnými buňkami určuje ta opatření/aktivity SCLLD, jež bude možno financovat integrovaným nástrojem CLLD, to však nevyklučuje paralelní podporu v rámci individuálních projektů žadatelů z regionu v jednotlivých operačních programech, stejně jako doplňkové financování skrz národní/krajské dotační zdroje či za vlastní prostředky. Sloupec **ESI fondy** identifikuje, která opatření/aktivity bude možno podpořit z evropských dotačních programů mimo integrovaný nástroj CLLD. Sloupec **Jiné zdroje financování** pak kombinuje dva principy: buď uvádí národní/krajské dotační zdroje a programy, ze kterých lze jednotlivá opatření/aktivity podpořit, nebo uvádí potenciální „nositele“ aktivity přímo v regionu, a to v případě, kdy danou aktivitu nelze podpořit z žádných dotačních zdrojů či v případě, že daná aktivita svou povahou takovouto dotační podporu ani nepotřebuje a identifikovaní nositelé budou aktivitu zajišťovat v rámci své běžné činnosti, náplně práce svých zaměstnanců či čistě vlastními rozpočtovými prostředky (to se týká i obecních či krajských rozpočtů).

Tab. 16 Struktura priorit, specifických cílů, opatření a aktivit SCLLD MAS Hranicko (zdroj: vlastní zpracování)

PRIORITA		SPECIFICKÝ CÍL		OPATŘENÍ		AKTIVITA	FICHE SCLLD	ESI FONDY	JINÉ ZDROJE FINANCOVÁNÍ
ČÍSLO	NÁZEV	ČÍSLO	NÁZEV	ČÍSLO	NÁZEV				
1	Rozvoj mikro- a malého podnikání, podpora zaměstnanosti a vzdělávání	1.1.	Podpůrná síť pro zakládání a rozvoj mikro- a malého podnikání	1.1.1.	Infrastruktura pro zakládání a rozvoj mikro a malých podniků	nákup technologií, IT, know-how, mobilní techniky a strojů	MAS-PRV 13		
						výstavba a rekonstrukce budov, provozů vč. infrastruktury a sítí, prodej a opraven			
				1.1.2.	Diverzifikace činností nezemědělské povahy pro zemědělce	nákup technologií, IT, know-how, mobilní techniky a strojů	MAS-PRV 13	PRV	
						výstavba a rekonstrukce budov, provozů vč. infrastruktury a sítí, prodej a opraven			
						služby pro obce s využitím techniky			
				1.1.3.	Další rozvoj nevyužitých ploch	revitalizace opuštěných areálů, brownfields a okolí (např. Jaslo Hranice)		OP PIK	
						zkvalitnění a další rozvoj regionální databáze nevyužitých ploch, propojení a vzájemná aktualizace s databázemi města, kraje, realitních kanceláří			
				1.1.4.	Sítování informačních zdrojů a poskytování poradenství pro rozvoj podnikání	stálý poradenský a vzdělávací modul organizovaný místními subjekty neziskovým způsobem		OP Z OP PIK	HRA
						výměna know-how, příkladů dobré praxe (např. exkurze, výměnné stáže)			Město Hranice, zaměstnavatelé, střední školy

		1.2.	Udržení nezaměstnanosti na hranici celostátního průměru	1.2.1.	Poskytování poradenství nezaměstnaným a začínajícím podnikatelům	stálý poradenský a vzdělávací modul organizovaný neziskovým způsobem místními subjekty	MAS-OPZ 08	OP Z	
				1.2.2.	Rekvalifikační kurzy v oblastech, které potřebuje místní trh práce	pořádání rekvalifikačních kurzů	MAS-OPZ 08		
				1.2.3.	Spolupráce všech významných subjektů na ovlivňování Aktivní politiky zaměstnanosti	pravidelné setkávání, informační servis, Systémová podpora aktivní politiky zaměstnanosti v sociální oblasti	MAS-OPZ 08		
				1.2.4.	Zlepšení situace rodičů při návratu na trh práce	podpora dětských družin, klubů, táborů	MAS-OPZ 10		
						vznik firemních dětských skupin			
						podpora individuální péče o děti, vzdělávání chův			
				1.2.5.	Slaďování kvalifikace absolventů a nezaměstnaných s potřebami trhu práce	společné burzy škol a firem		OP Z PO 1 IP 3	HRA, MR
						dotování krátkodobých úvazků pro absolventy s cílem získat praxi			
						stáže pro nezaměstnané ve firmách v návaznosti na rekvalifikace			
				1.2.6.	Dlouhodobé a stabilní programy „veřejně prospěšných prací“ v režii obcí	dotace na VPP od úřadu práce, řízené obcemi		OP Z PO 1 IP 1	Mikroregion Hranicko (MR)
						ulehčení administrativy přes externí subjekt			

1.3.	Propojování místní výroby a spotřeby	1.3.1.	Modernizace zemědělských podniků	nákup technologií, IT, know-how, mobilní techniky a strojů, výstavba a rekonstrukce budov, provozů vč. infrastruktury a sítí - prvovýroba	MAS-PRV 11	PRV	
		1.3.2.	Modernizace potravinářských podniků	nákup technologií, IT, know-how, mobilní techniky a strojů, výstavba a rekonstrukce budov, provozů vč. infrastruktury a sítí - zpracování	MAS-PRV 12	PRV	
		1.3.3.	Podpora odbytu místních zemědělských a potravinářských produktů	obnovení stálé tržnice v Hranicích	MAS-PRV 15	PRV	
				podpora prodeje přímo u výrobce (např. „ze dvora“), budování firemních prodejen a výdejen		PRV	
				pravidelné pořádání trhů s místní produkcí			město Hranice, MAS, Olomoucký kraj
		1.3.4.	Marketing místních výrobků a služeb	ucelená propagace	MAS-PRV 16		MAS, HRA
				další rozvoj značky MORAVSKÁ BRÁNA regionální produkt® včetně zavedení certifikace služeb			HRA, MAS, Olomoucký kraj
				katalog, databáze služeb a řemesel z regionu			město Hranice, MAS, HRA

		1.4.	Zlepšení dostupnosti a kvality vzdělávání	1.4.1.	Vybavenost a dostupnost vzdělávacích zařízení	zajištění bezbariérových přístupů rekonstrukce a vybavení odborných učeben	MAS-IROP 06	IROP	
				1.4.2.	Zkvalitnění výuky a kompetencí pedagogů	odborné semináře a exkurze pro pedagogy, učení nových metod výuky		OP VVV	
				1.4.3.	Navazování spolupráce mezi školami a firmami, studentské stáže a praxe, exkurze	tvorba partnerství mezi všemi aktéry na trhu práce, propojování místních škol a podniků, spolupráce při vytváření koncepcí výuky a praxe		OP VVV	
				1.4.4.	Vzdělávací programy pro obyvatele zaměřené na celoživotní vzdělávání a rozvoj kvalifikačních předpokladů	vzdělávací, informační a odborné semináře pro veřejnost, kurzy pro nezaměstnané, univerzity třetího věku, exkurze za poznáním nových technologií		OP VVV	ÚP ČR, střední školy, spolky, aj.

2	Rozvoj komunitního života a kvalitní trávení volného času	2.1.	Pestrá a dosažitelná nabídka trávení volného času v obcích	2.1.1.	Finanční podpora pořádání kulturních, společenských, sportovních akcí	další rozvoj grantových regionálních programů			firmy, MR
						prioritní podpora nadregionálních akcí, výročí založení obcí, spolků apod.			Olomoucký kraj, MK, obce
						podpora styku s profesionálním uměním a vrcholovým sportem			Olomoucký kraj
				2.1.2.	Podpora spolků a organizací zaměřených na trávení volného času	příspěvky na pravidelnou činnost			obce, Olomoucký kraj
				2.1.3.	Podpora volnočasových aktivit	exkurze, semináře, kurzy obnovující a rozvíjející tradiční dovednosti a zvyky			obce, MR
				2.1.4.	Podpora výjimečných reprezentantů regionu	propagace úspěchů			obce, Olomoucký kraj
						fond výjimečných talentů			firmy, obce, Olomoucký kraj
				2.1.5.	Vytvoření systému koordinace termínů velkých kulturních a společenských akcí	jednotný všeobjímající webový kalendář akcí			MAS
						rozšíření výleповé služby na všechny obce regionu			Městská kulturní zařízení Hranice
				2.1.6.	Poskytování mobilního vybavení pro podporu kulturních a sportovních akcí	nalezení nového funkčního celoregionálního modelu			obce

		2.2.	Další rozvoj a údržba zázemí pro spolkovou činnost	2.2.1.	Budování, rekonstrukce, opravy zázemí a nákup vybavení pro spolkovou činnost	klubovny, knihovny, kulturní domy, hasičské zbrojnice			obce, národní dotace
					zařízení pro trávení volného času matek s dětmi				
				2.2.2.	Budování, rekonstrukce, opravy zázemí a nákup vybavení pro komunitní centra	komunitní centra	MAS-IROP 03		obce, národní dotace
				2.2.3.	Budování, rekonstrukce, opravy zázemí a nákup vybavení pro sportovní činnost	hřiště, sklady vybavení, šatny			obce, národní dotace
						ostatní			
				2.2.4.	Informační a poradenská síť pro NNO	právní, účetní servis			MR
						dotační management a poradenství			HRA, MR, MAS

2.3.	Zlepšení zapojování obyvatel do života obce	2.3.1.	Podpora setkávání a aktivního zapojování seniorů	zájezdy v režii obcí			obce
		2.3.2.	Zapojování dětí a mládeže do obnovy kulturního a historického dědictví venkova	soutěže, osvětové pořady a akce			obce
		2.3.3.	Podpora komunitního plánování	vzdělávání aktérů, osvěta, poradenství, ukázky dobré praxe, pomoc s propagací, metodická pomoc			MAS, MR
		2.3.4.	Posilování místní paměti	osobnosti, studie, publikace, sbírky lidové slovesnosti, historie obcí, kroniky, tradice, zvyky a obyčeje atd.			Olomoucký kraj, obce
		2.3.5.	Vzdělávání starostů a členů zastupitelstev			OP Z PO 4 IP 1	MR
2.4.	Snížení administrativní zátěže obecních úřadů	2.4.1.	Sdílení účetních služeb	zajištění společné účetní (např. pro 2 či více obcí)			MR
		2.4.2.	Poskytování právních služeb				MR
		2.4.3.	Zajištění informačního servisu mezi obcemi, pořádání kulatých stolů a porad				MR

				2.4.4.	Společné řešení regionálních slabých míst, hrozeb, příležitostí				MR
				2.4.5.	Sdílení a spolupráce při tvorbě strategických dokumentů, průzkumů				MR
				2.4.6.	Meziobecní spolupráce, přenášení příkladů dobré praxe			MMR	MR
3	Podpora sociálního začleňování, kvalitní sociální služby	3.1.	Zlepšování úrovně a rozšíření nabídky potřebných sociálních služeb	3.1.1.	Budování infrastruktury pro doplnění nabídky sociálních služeb	nízkoprahová zařízení pro děti a mládež (nákup budov, rekonstrukce, vybavení)	MAS-IROP 03	IROP	
						budování chráněných a terapeutických dílen			
						další infrastruktura			
				3.1.2.	Rozšíření a zkvalitnění lidských kapacit u stávajících poskytovatelů sociálních služeb	podpora terénních, asistenčních pečovatelských služeb	MAS-OPZ 07	OP Z	
						mobilní hospicová služba			
						sociální terénní služba ve vybraných (především sociálně vyloučených) lokalitách			
3.1.3.	Aktualizace Komunitního plánu sociálních služeb za ORP				Město Hranice, obce, MR, Olomoucký kraj				

	3.2.	Podpora sociálního podnikání	3.2.1.	Infrastruktura pro sociální podnikání	rekonstrukce, obnova budov, nákup vybavení, technologií	MAS-IROP 05	OP Z	
			3.2.2.	Lidské kapacity pro sociální podnikání	měkká podpora rozběhu sociálních podniků	MAS-OPZ 09	OP Z	
	3.3.	Zabránění vzniku a zlepšení situace ve stávajících sociálně vyloučených lokalitách	3.3.1.	Zavedení Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám			OP Z PO 2 IP 1	město Hranice, Agentura pro sociální začleňování
			3.3.2.	Podpora vzniku veřejně prospěšných pracovních míst a společensky účelných pracovních míst osob ze sociálně vyloučených lokalit			OP Z PO 2 IP 1	
			3.3.3.	Omezování hazardu				obce, Ministerstvo financí

4	Veřejná infrastruktura a komunikace	3.4.	Podpora sociálního bydlení	3.4.	Budování sociálního bydlení	startovací byty, malometrážní byty, byty pro seniory, DPS vč. související infrastruktury a přístupových cest	MAS-IROP 04	IROP	
						krizové bydlení			
						přestavby domů pro sociální bydlení			
		4.1.	Doplňení chybějící a údržba stávající veřejné infrastruktury	4.1.1.	Budování, údržba a opravy sítové infrastruktury	kanalizace, obecní ČOV, vodovody, další rozvodné sítě		OP ŽP	národní dotace
						úsporné veřejné osvětlení			
						síťování stavebních míst			obce, národní dotace
				4.1.2.	Revitalizace veřejných prostranství	parky, hřbitovy, návsi, centra obcí			národní dotace
				4.1.3.	Zachování veřejných služeb	pošty, zdravotnické zařízení, knihovny			obce
				4.1.4.	Rekonstrukce, údržba veřejných budov	obecní úřady, zázemí škol, kotelny, sály, garáže, sklady, technické zázemí			obce

					bezbariérové přístupy				
				4.1.5.	Zimní stadion Hranice			Město Hranice, národní dotace, Olomoucký kraj	
				4.1.6.	Spolupráce a společné řešení urgentních krizových situací		Olomoucký kraj	MR	
		4.2.	Odstranění havarijních stavů a zlepšení stavu a bezpečnosti komunikací	4.2.1.	Obnova, rekonstrukce krajských a místních komunikací a chodníků	prosazování společných zájmů v obnově a budování komunikací I., II., a III. třídy		obce, MR, Olomoucký kraj	
						obnova, rekonstrukce místních komunikací a chodníků		obce, Olomoucký kraj	
				4.2.2.	Budování bezpečnostních prvků na komunikacích	přechody, osvětlení, ostrůvky, bezbariérové úpravy, kruhové křižovatky, ochrana před střetem se zvěří ad.	MAS-IROP 01		
				4.2.3.	Snižování negativních jevů dopravy	dobudování Palačovské spojky		OP D	
		odvedení tranzitní dopravy mimo města a obce							
					realizace protihlukových opatření				
		4.3.	jiné	4.3.1.	Zkvalitňování přestupních bodů	autobusové nádraží v Hranicích	MAS-IROP 01		

5	Zlepšování stavu životního prostředí	5.1.	Zvyšování energetických úspor a optimalizace hospodaření s energiemi		a zastávek mezi individuální a hromadnou dopravou	zastávky vlakové a autobusové dopravy, přestupní terminály vč. parkování pro kola			
				4.3.2.	Regionální integrovaný dopravní systém jako místní podmnožina IDSOK	zajištění návaznosti autobusové a vlakové dopravy			obce, Olomoucký kraj
				4.3.3.	Budování a provázanost stezek pro bezmotorovou (zejména cyklo) dopravu	budování rekonstrukce cyklostezek vč. doprovodné infrastruktury	MAS-IROP 02		
						cyklopruhy			
				5.1.1.	Osvěta veřejnosti v oblasti energetických úspor	environmentální výchova a vzdělávání obyvatel v oblasti energetických úspor a využívání OZE (besedy, přednášky, aj.)			MR, MAS
				5.1.2.	Energetické úspory v objektech veřejné vybavenosti, podnikatelských objektech a objektech určených k bydlení	omezování tepelných ztrát (zateplování vnějších plášťů budov, výměny oken a dveří, izolace střech a základů), zvyšování podílu obnovitelných zdrojů energie (tepelná čerpadla, fotovoltaické panely na budovách), změna zdrojů vytápění úspory v osvětlení, prvky pasivních domů (rekuperace, využívání odpadní vody a tepla, aj.)		OP ŽP	
5.1.3.	Společný nákup energií obcí				MR				

5.2.	Efektivní systém recyklace, likvidace a dalšího zpracování odpadů	5.2.1.	Zavádění motivačních systémů pro občany na třídění odpadů	úprava poplatků za odpad pro občany, kteří třídí oproti netřídícím, soutěže občanů/obcí v rámci ORP ve sběru konkrétních druhů odpadů			MR
		5.2.2.	Podpora vícedruhového třídění odpadů	zvýšení počtu kontejnerů na více druhů odpadů v obcích, svoz více druhů odpadů (plasty, tetrapak, sklo, kov, aj.), podpora domovního, komunitního a obecního kompostování		OP ŽP	
		5.2.3.	Propojování regionálních systémů nakládání s odpady	podpora vzniku dílčích prvků sítě (sběrné dvory, sběrná místa, dotřídňovací linky, kompostárny, případné vybudování zařízení pro energetické využití nerecyklovatelných složek odpadů, zvýšení možností třídění více složek odpadů			MR
5.3.	Prevence a snížení dopadů přírodních negativních jevů	5.3.1.	Protipovodňová, přírodě blízká protipovodňová a protierozní opatření	budování prvků protipovodňové a protierozní ochrany s preferencí přírodě blízkých před ryze technickými opatřeními (budování mokřadů, revitalizace vodních toků, aj.)		OP ŽP	NPOV
		5.3.2.	Optimalizace druhové skladby lesů	výsadba původních druhů s důrazem na stanovištně vhodný výběr, převod monokultur (převážně smrkových) na smíšené porosty, likvidace invazních a nepůvodních dřevin a minimalizace jejich dalších výsadeb		PRV	
		5.3.3.	Krajinná opatření proti důsledkům vodní a větrné eroze, pro obnovu prostupnosti a přirozených funkcí krajiny	obnova polních a lesních cest včetně doprovodné výsadby dřevin, odbahnění vodních nádrží, rybníků, vodních toků, přechody přes frekventované komunikace pro divoce žijící zvěř		PRV, OP ŽP	POPFK, PPK

		5.4.	Dokončení komplexních pozemkových úprav	5.4.1.	Podpora realizace komplexních pozemkových úprav	osvěta a zvyšování zájmu občanů v oblasti KPÚ, podpora a propagace veřejného projednávání KPÚ občanů, úředníků a projektantů		PRV	národní dotace
				5.4.2.	Komplexní krajinářské studie	zpracování komplexních krajinářských studií jednotlivých obcí i celého území ORP		IROP	
				5.4.3.	Budování a obnova krajnotvorných prvků, společných zařízení a územních systémů ekologické stability (ÚSES)	výsadby dřevin (jednotlivých i skupinových, obnova remízů, větrolamů, alejí a stromořadí, podpora keřových porostů, budování a obnova vodních stanovišť (mokřady, revitalizace toků, tůň, rybníky a vodní nádrže, aj.), budování biocenter, biokoridorů a propojování sítě ÚSES		OP ŽP, PRV, LIFE	POPFK, PPK
		5.5.	Ekologické nakládání s odpadními vodami	5.5.1.	Podpora ekologické likvidace odpadních vod	zvyšování podílu čištění odpadních vod v soukromých (rodinné a bytové domy), komerčních a průmyslových (podniky, továrny, obchodní domy, budovy cestovního ruchu) a veřejných (úřady, školská a zdravotnická zařízení) aj. objektech, decentralizace čištění odpadních vod a sdružené čištění odpadních vod (průmyslové areály, chatové oblasti, aj.), využívání odpadních kalů pro další zpracování, preference přírodních způsobů čištění odpadních vod (kořenové čistírny)		OP ŽP	NPOV

				5.5.2.	Hospodaření s dešťovou vodou a její zpětné a opakované využití	podpora vzniku ploch vyhrazených pro zasakování dešťové vody v intravilánech (travnaté průlehy podél komunikací, terénní úpravy v parcích, vodní prvky, aj.) i extravilánech (zatravnění niv a erozí ohrožených částí krajiny, budování mokřadů, revitalizace toků aj.), podpora instalace zasakovacích prvků na budovách a v jejich okolí (zelené střechy a fasády, nádrže, štěrková zasakovací parkovací místa, aj.), obnova a péče o obecní studny, studánky a prameny ve volné krajině		OP ŽP, LIFE	NPOV
6	Rozvoj cestovního ruchu	6.1.	Zlepšení řízení a prohloubení spolupráce v cestovním ruchu	6.1.1.	Řízení cestovního ruchu v lokalitě	kvalitní destinační management		OP ČR-PR	HRA
						monitoring cestovního ruchu			
						podpora zavádění Oficiální jednotné klasifikace ubytovacích zařízení a dalších certifikačních systémů			
				6.1.2.	Prohloubení spolupráce turistických lokalit	spolupráce s okolními regiony a Sdružením CR Střední Morava a CzechTourism	OP ČR-PR		
příprava a vznik turistické oblasti Hranicko – Lipensko – Moštěnka - Hostýnsko			HRA						

		6.2.	Profesionální a efektivní marketing turistické lokality	6.2.1.	Využívání ICT technologií	rozvoj turistického portálu hranicko.eu			obce, HRA
						moderní informační systém pro návštěvníky regionu			HRA
						využívání informačních technologií a aplikací v cestovním ruchu			HRA, MAS
				6.2.2.	Cyklostezka Bečva	marketing a rozšiřování služeb			HRA, obce
		zlepšení orientace, značení							
		6.3.	Propojování a zkvalitnění stávajících služeb cestovního ruchu	6.3.1.	Infrastruktura drobných ubytovacích zařízení	zkvalitňování a rozšiřování kapacity stávajících ubytovacích a stravovacích kapacit, zvyšování standardu ubytování a rozvoj doprovodného zázemí	MAS-PRV 14		
budování ubytování na zemědělských farmách, agroturistika									
budování doprovodných sportovních ploch									
6.3.2.	Propojování nabídky služeb cestovního ruchu v regionu			další rozvoj balíčků zážitků a rezervačního systému			HRA, podnikatelé		
		rozvoj partnerské spolupráce s poskytovateli služeb							
		koncentrace atraktivit a služeb cestovního ruchu do „minicenter“							
		propojení odbytu místních produktů s cestovním ruchem							

	6.4.	Zpestření nabídky turistických cílů a aktivit	6.4.1.	Zásadní zatraktivnění Hranické propasti jako turistického a naučného cíle				Město Hranice, podnikatelé, Olomoucký kraj, národní dotace, okolní obce, AOPK, Lázně Teplice n/B
			6.4.2.	Budování stezek a okruhů	naučné stezky pro pěší		PRV	
					vznik a rozšiřování a údržba cykloturistiky – značení, cyklotrasy, služby na trasách			
					budování odpočinkových ploch určených pro návštěvníky regionu			
			6.4.3.	Budování atraktivit	minizoo, lezecké stěny, lanové centra, letní bobová dráha			národní dotace, Olomoucký kraj, obce, podnikatelé
	6.4.4.	Zpřístupňování památek místního významu veřejnosti	přístupové komunikace, parkoviště, informační panely, sociální zařízení					
	6.5.	hmotného i nehmotného	6.5.1.	Rekonstrukce, záchrana, obnova a údržba památek místního významu				MZe DP 16, Olomoucký kraj
			6.5.2.	Obnova a propagace nehmotného dědictví	tradiční kuchyně, řemesla, významné osobnosti, zvyky apod.			Olomoucký kraj

				6.5.3.	Budování a síťování místních expozic a muzeí a jejich využití v cestovním ruchu				MAS
--	--	--	--	--------	---	--	--	--	-----

3.2 Popis integrovaných a inovativních rysů strategie a hierarchie cílů, včetně jasných a měřitelných cílů pro výstupy a výsledky

3.2.1 Integrační prvky

Tato podkapitola přináší popis integračních prvků jako řešených oblastí, které mají v území zajistit sjednocující, spojující, slučující charakter aktivit. Přičemž pod pojmem integrace rozumíme sjednocení, ucelení, resp. organizaci prvků, které vytvářejí určitý celek. Následující výčet rozhodně není úplným a taxativním výpisem všech integračních prvků, ale pouze ilustrativním výčtem těch nejtypičtějších či nejviditelnějších.

Integrace na úrovni území působnosti MAS

- Spádovost města Hranice pro celý region
- Území MAS kopíruje území správního obvodu ORP Hranice
- Většina malých obcí
- Tradice spolkového života
- Dobrá dopravní dostupnost
- Týdeník Hranický týden s informacemi o dění v celém regionu

Integrace na úrovni působení rozvojových organizací

- Činnost **MAS Hranicko** - síťování aktérů rozvoje regionu, nositelství Místního akčního plánu rozvoje vzdělávání pro území SO ORP Hranicko, projekty spolupráce s jinými MAS, síťování venkovských muzeí, pořadatelů kulturních akcí, spolků, preferenční kritéria posilující spolupráci příjemců dotace s partnerskými subjekty ze svého i ostatních sektorů.
- Činnost **Mikroregionu Hranicko** a dalších mikroregionů v území – meziobecní spolupráce, společný nákup energií, společné projekty (např. nákup kompostérů apod.).
- Činnost **Hranické rozvojové agentury** – jednotný destinační management, koordinátor značky MORAVSKÁ BRÁNA regionální produkt®, koordinátor aktivit na Cyklostezce Bečva, společné projekty škol apod.

Integrace na úrovni SCLLD

- Přizvání dalších subjektů z regionu k formální i neformální spolupráci při přípravě SCLLD
- Zapojení veřejnosti do přípravy SCLLD
- Společná příprava a respektování Plánu rozvoje cyklostezek na Hranicku 2016-2022
- Úzká spolupráce s poskytovateli sociálních služeb, úřadem práce, zemědělci, obcemi při přípravě SCLLD
- Vzájemná provázanost strategických cílů a priorit a z nich vycházejících specifických cílů, opatření a aktivit
- Opatření SCLLD podporující integraci, především:
 - 1.1.4 Síťování informačních zdrojů a poskytování poradenství pro rozvoj podnikání
 - 1.2.3. Spolupráce všech významných subjektů na ovlivňování Aktivní politiky zaměstnanosti
 - 1.3.3. Podpora odbytu místních zemědělských a potravinářských produktů
 - 1.3.4. Marketing místních výrobků a služeb
 - 1.4.3. Navazování spolupráce mezi školami a firmami, studentské stáže a praxe, exkurze
 - 2.1.1. Finanční podpora pořádání kulturních, společenských, sportovních akcí (konkrétně aktivita „další rozvoj grantových regionálních programů“)
 - 2.1.5. Vytvoření systému koordinace termínů velkých kulturních a společenských akcí
 - 2.2.4. Informační a poradenská síť pro NNO
 - 2.3.3. Podpora komunitního plánování
 - 2.4.3. Zajištění informačního servisu mezi obcemi, pořádání kulatých stolů a porad
 - 3.1.3. Aktualizace Komunitního plánu sociálních služeb za ORP
 - 3.3.1. Zavedení Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám
 - 4.3.2. Regionální integrovaný dopravní systém jako místní podmnožina IDSOK
 - 5.1.3. Společný nákup energií obcí
 - 5.2.3. Propojování regionálních systémů nakládání s odpady
 - 6.1.1. Řízení turistického ruchu v lokalitě
 - 6.3.2. Propojování nabídky služeb cestovního ruchu v regionu
 - 6.5.3. Budování a síťování místních expozic a muzeí a jejich využití v cestovním ruchu

Integrace na úrovni programových rámců

Vzájemný synergický efekt či silná komplementární vazba jednotlivých fichí viz podkap. 3.4.1.7 Grafické znázornění struktury programových rámců SCLLD, především „zrcadlová“ doplňkovost fichí na investiční i neinvestiční podporu rozvoje sociálních služeb a sociálních podniků či vzájemná provazba fiche Podpora zaměstnanosti a fiche Prorodinná opatření

Integrace na úrovni podpořených projektů

Formou preferenčních kritérií budou v některých Fichích upřednostněny projekty, které budou např. integrovat investiční a měkké aktivity, žadatelé budou držiteli místní značky kvality apod.

3.2.2 Inovativní prvky

Inovativní přístup není MAS Hranicko cizí, neboť již v minulém programovacím období jej uplatňovala při rozvoji regionu. Inovace, jež je obecně chápána jako zdokonalování přístupů a metod nebo uplatňování nových způsobů a řešení problémů, napomáhá ke zvyšování konkurenceschopnosti území, a proto je na ni kladen důraz. Níže je uveden stručný výčet inovativních přístupů, které MAS Hranicko v novém programovacím období bude uplatňovat.

Inovativní přístupy v oblasti podnikání, zaměstnanosti a vzdělávání:

- podpora místních mikro a malých podniků při pořízování nových technologií a podpora prodeje ze „dvora“
- propojování a aktualizace databází o nevyužitých a potenciálních rozvojových plochách - spolupráce obcí, kraje a realitních kanceláří
- spolupráce významných místních subjektů při systémové podpoře aktivní politiky zaměstnanosti v sociální oblasti – informační servis, pravidelná setkávání
- usnadnění návratu rodiče na pracovní trh – firemní dětské skupiny, dětské družiny, kluby, vzdělávání chův
- zapojení místních podnikatelských subjektů do vzdělávacího procesu – koncepce výuky, praxe, propojování se školami
- zavádění nových výukových metod

Inovativní přístupy v rozvoji komunitního života a trávení volného času:

- exkurze, semináře a kurzy obnovující a rozvíjející tradiční dovednosti a zvyky
- propagace výjimečných úspěchů osob a organizací, vytvoření fondu výjimečných talentů
- zavedení webového kalendáře akcí pro evidování a propagaci veškerých kulturních, sportovních a obecních akcí na jednom místě
- zapojení mládeže do obnovy kulturního a historického dědictví venkova – soutěže, osvětové pořady, akce
- snížení administrativní zátěže obcí – poskytování a sdílení právní služby, účetní služby,

informačního servisu

Inovativní přístupy v sociálním začleňování a sociálních službách:

- zařizování nových nízkoprahových zařízení pro děti a mládež, stejně tak chráněných a terapeutických dílen
- rozvoj služeb v sociálně vyloučených lokalitách – sociální terénní služby, hospicové služby
- v sociálním podnikání podpora nových technologií

Inovativní přístupy ve veřejné infrastruktuře a komunikacích:

- mimo revitalizace veřejného prostranství a veřejných budov jde o zajištění bezbariérového přístupu znevýhodněného obyvatelstva
- při rekonstrukcích infrastruktury pro veřejnou hromadnou dopravu a cyklodopravu využívání nových systémů přenosu informací, orientace, komunikace
- prosazování společných zájmů všech obcí v obnově a budování komunikací I., II. a III. třídy

Inovativní prvky ve zlepšování stavu životního prostředí:

- zavádění energeticky úsporných opatření v objektech veřejné vybavenosti, podnikatelských subjektech a objektech určených k bydlení – tepelné ztráty, obnovitelné zdroje, pasivní domy
- společný nákup energií obcí s cílem úspory nákladů
- podpora ekologické likvidace odpadních vod – soukromé, průmyslové, veřejné – využití odpadních kalů
- hospodaření s dešťovou vodou a její zpětné a opakované využití – zasakování v intravilánech i extravilánech, na budovách

Inovativní prvky v rozvoji cestovního ruchu:

- podpora zavádění oficiální jednotné klasifikace ubytovacích zařízení a dalších certifikačních systémů
- příprava a vznik turistické oblasti Hranicko – Lipensko – Moštěnka – Hostýnsko
- využívání informačních technologií a aplikací v cestovním ruchu
- rozvoj balíčků zážitků a rezervačního systému
- ubytování na zemědělských farmách, agroturistika, propojení odbytu místních produktů s cestovním ruchem
- zásadní zatraktivnění Hranické propasti jako turistického a naučného cíle

Výše nastíněný výčet inovativních aktivit podporující zdravý rozvoj regionu bude v následujících letech přispívat novým způsobem k řešení současných problémů a napomůže k požadovanému zlepšení stavu.

3.3 Vazba na strategické dokumenty

Abecední přehled relevantních strategií, které mají na daném území dopad, aby mohly být jejich cíle zahrnuty do vznikající integrované strategie a nedocházelo k rozporům mezi existujícími strategiemi. Stručná upřesnění definují konkrétní oblasti SCLLD, nejčastěji priority, specifické cíle (SC) či Fiche SCLLD MAS Hranicko, kterých se daný dokument týká, případně není-li uveden odkaz na konkrétní SC, je SCLLD MAS Hranicko v obecném souladu s daným dokumentem.

3.3.1 Národní strategické dokumenty

- [Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR na období 2015-2020](#) (MŠMT)

Dokument představuje záměry, cíle a kritéria vzdělávací politiky vycházející ze Strategie 2020, určuje rámec dlouhodobých záměrů a sjednocuje přístup státu a jednotlivých krajů. SCLLD MAS Hranicko **je v souladu** s cíli dokumentu, zejména prostřednictvím sady opatření SC 1.4 Zlepšení dostupnosti a kvality vzdělávání.

- [Dopravní politika ČR 2014 – 2020 s výhledem do roku 2050](#) z dubna 2013 (MD)

Jedná se o vrcholový strategický dokument pro sektor doprava, jehož hlavním cílem je vytvářet podmínky pro rozvoj kvalitní dopravní soustavy postavené na využití technicko-ekonomicko-technologických vlastností jednotlivých druhů dopravy, na principech hospodářské soutěže s ohledem na její ekonomické a sociální vlivy a dopady na životní prostředí a veřejné zdraví. SCLLD MAS Hranicko **je v souladu** v rámci priority 4 Veřejná infrastruktura a komunikace.

- [Koncepte ochrany obyvatelstva do 2020 s výhledem do roku 2030](#) z roku 2013 (MV)

Je klíčový dokument popisující systém ochrany obyvatelstva v celé jeho multiresortní šíři a komplexnosti. SCLLD MAS Hranicko **je v obecném souladu** s cíli dokumentu.

- [Koncepte řešení problematiky ochrany před povodněmi v České republice s využitím technických a přírodních blížících opatření](#) ze dne 10. 11. 2010 (MZe)

Cílem dokumentu je s ohledem na udržitelný rozvoj společnosti a zájmy ochrany přírody a krajiny vyhodnotit a zvládat povodňová rizika v souladu s platnými EU směnicemi. **Soulad zajištěn** prostřednictvím sady opatření, které přispívají k ochraně před povodněmi a které SCLLD MAS Hranicko rovněž uvádí v rámci aktivit SC 5.3 Prevence a snížení dopadů negativních přírodních jevů.

- [Manuál tvorby Strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro programové období 2014 – 2020](#) ze dne 10. 11. 2014 (MMR)

Dokument shrnující doporučení k tvorbě SCLLD. **Plně v souladu.**

- [Národní dokument k územní dimenzi](#) ze dne 22. 8. 2014 (MMR)

Dokument zaměřený na koordinaci intervencí s cílem zajistit prostřednictvím ESI fondů cílenou podporu vyváženého rozvoje území. **Soulad zajištěn** v rámci SC 4.1 Posílení komunitně vedeného místního rozvoje za účelem zvýšení kvality života ve venkovských oblastech a aktivizace místního potenciálu, který má identifikovanou Územní dimenzi pro rozvoj venkova.

- **Národní strategie rozvoje sociálních služeb 2014 – 2020**
- [Politika územního rozvoje České republiky](#) (MMR)

Je celostátní nástroj územního plánování, který slouží zejména pro koordinaci územního rozvoje na celostátní úrovni a pro koordinaci územně plánovací činnosti krajů a současně jako zdroj důležitých argumentů při prosazování zájmů ČR v rámci územního rozvoje Evropské unie. SCLLD MAS Hranicko **je v obecném souladu** s politikou územního rozvoje.

- [Strategický rámec udržitelného rozvoje České republiky](#) z listopadu 2014 (MŽP)

Dokument určuje dlouhodobé cíle pro tři základní oblasti rozvoje moderní společnosti - ekonomickou, sociální a environmentální včetně pěti prioritních os. SCLLD MAS Hranicko **je plně v obecném souladu** s dokumentem.

- [Strategie pro růst: české zemědělství a potravinářství v rámci společné zemědělské politiky EU po roce 2013](#) z roku 2012 (MZe)

Dokument se týká implementace nové Společné zemědělské politiky EU po roce 2013. **Soulad zajištěn** naplňováním strategických a rozvojových cílů v zemědělství a potravinářství (4.1 – 4.5, 5.2, 5.4) ve Fichích SCLLD MAS Hranicko MAS-PRV 11, 12, 15.

- [Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR](#) z října 2015 (MŽP)

Cílem dokumentu je zmírnit dopady změny klimatu přizpůsobením se této změně v co největší míře, zachovat dobré životní podmínky a uchovat a případně vylepšit hospodářský potenciál pro příští generace. SCLLD MAS Hranicko **je v obecném souladu** s posláním dokumentu.

- [Strategie regionálního rozvoje pro období 2014 – 2020](#) z dubna 2013 (MMR)

Jedná se o základní koncepční dokument v oblasti regionálního rozvoje, je nástrojem realizace regionální politiky a koordinace působení ostatních veřejných politik na regionální rozvoj. SCLLD MAS Hranicko **je v obecném, souladu** s posláním dokumentu.

- [Strategie sociálního začleňování 2014 – 2020](#) z ledna 2014 (MPSV)

Účelem dokumentu je přispět k plnění národního cíle redukce chudoby a sociálního vyloučení, k němuž se ČR zavázala v rámci evropského cíle v této oblasti strategie Evropa 2020. **Soulad zajištěn** minimálně v oblastech 3.1, 3.2, 3.3, 3.5, 3.7, 3.8 prostřednictvím priority 4 Podpora sociálního začleňování, kvalitní sociální služby.

3.3.2 Krajské strategické dokumenty

- **Analýza potřeb rodin v OK** – soulad SCLLD MAS Hranicko zajištěn v rámci Fiche MAS-OPZ

10 Prorodinná opatření

- **Komparativní studie střednědobých záměrů a dlouhodobého záměru vzdělávání OK a jednotlivých obcí s rozšířenou působností** – soulad SCLLD MAS Hranicko zajištěn v rámci SC 1.4 Zlepšení dostupnosti a kvality vzdělávání
- **Koncepce environmentální osvěty, výchovy a vzdělávání OK** – soulad SCLLD MAS Hranicko zajištěn v rámci SC 1.4 Zlepšení dostupnosti a kvality vzdělávání a dále v rámci opatření 5.1.1 Osvěta veřejnosti v oblasti energetických úspor
- **Koncepce ochrany přírody a krajiny na území OK** – soulad SCLLD MAS Hranicko zajištěn v rámci priority 5 Zlepšování stavu životního prostředí
- **Koncepce rozvoje cyklistické dopravy na území OK** – soulad SCLLD MAS Hranicko zajištěn v rámci SC 4.3 Zvýšení podílu veřejné a nemotorové dopravy
- **Koncepce rozvoje kultury a památkové péče OK na roky 2014 – 2016** – soulad SCLLD MAS Hranicko zajištěn v rámci opatření 2.3.2 Zapojování dětí a mládeže do obnovy kulturního a historického dědictví venkova a 2.3.4 Posilování místní paměti
- **Koncepce zemědělské politiky a rozvoje venkova v OK** – soulad SCLLD MAS Hranicko zajištěn v rámci Fichí MAS-PRV 11 – 15
- **Krajský střednědobý plán rozvoje sociálních služeb** – soulad SCLLD MAS Hranicko zajištěn v rámci Fichí MAS-IROP 03 – 05 a MAS-OPZ 07, 09
- **Plán odpadového hospodářství OK** – soulad SCLLD MAS Hranicko zajištěn v rámci SC 5.3 Efektivní systém recyklace, likvidace a dalšího zpracování odpadů a 5.5 Ekologické nakládání s odpadními vodami
- **Plán rozvoje vodovodů a kanalizací na území OK** – soulad SCLLD MAS Hranicko zajištěn v rámci SC 5.3 Efektivní systém recyklace, likvidace a dalšího zpracování odpadů a 5.5 Ekologické nakládání s odpadními vodami
- **Program rozvoje cestovního ruchu OK 2014 – 2020** – soulad SCLLD MAS Hranicko zajištěn v rámci priority 6 Rozvoj cestovního ruchu
- **Program rozvoje OK 2012 – 2015** – obecný soulad SCLLD MAS Hranicko
- **Program rozvoje územního obvodu OK** – obecný soulad SCLLD MAS Hranicko
- **Regionální inovační strategie a inovační potenciál OK** – obecný soulad SCLLD MAS Hranicko
- **Územně analytické podklady pro území OK 2014** – obecný soulad SCLLD MAS Hranicko
- **Územní energetická koncepce** – soulad SCLLD MAS Hranicko zajištěn v rámci SC 5.1 Zvyšování energetických úspor a optimalizace hospodaření s energiemi
- **Územní studie rozvoje cyklistické dopravy OK 2009** – soulad SCLLD MAS Hranicko zajištěn v rámci SC 4.3 Zvýšení podílu veřejné a nemotorové dopravy
- **Zásady územního rozvoje OK aktualizace 2014** – obecný soulad SCLLD MAS Hranicko

3.3.3 Strategické dokumenty na úrovni ORP Hranice a Města Hranice

- **Program rozvoje města Hranice 2012 - 2020 a jeho plnění** – obecný soulad SCLLD MAS Hranicko
- **Program rozvoje kultury města Hranice na období 2014 – 2020** – soulad SCLLD MAS Hranicko zajištěn v rámci SC 2.3 Zlepšení zapojování obyvatel do života obce
- **Město Hranice – Příručka kvality k výkonu samosprávy a státní správy** – soulad SCLLD MAS Hranicko zajištěn v rámci SC 2.4 Snížení administrativní zátěže obecních úřadů a taktéž v rámci opatření 2.3.5 Vzdělávání starostů a členů zastupitelstev
- **Program regenerace městské památkové zóny Hranice na období 2011 – 2017** – soulad SCLLD MAS Hranicko zajištěn v rámci 6.5 Podpora záchrany hmotného i nehmotného kulturního dědictví
- **Komunikační strategie města Hranic** – soulad SCLLD MAS Hranicko zajištěn v rámci SC 6.1 Zlepšení řízení a prohloubení spolupráce v cestovním ruchu a 6.2 Profesionální a efektivní marketing turistické lokality
- **Program ke zlepšení kvality ovzduší ORP Hranice** – soulad SCLLD MAS Hranicko zajištěn v rámci SC 5.3 Prevence a snížení dopadů přírodních negativních jevů
- **Marketingová strategie města Hranic v oblasti cestovního ruchu** – soulad SCLLD MAS Hranicko zajištěn v rámci priority 6 Rozvoj cestovního ruchu
- **Informační koncepce města Hranic** – obecný soulad SCLLD MAS Hranicko

3.4 Akční plán

Pro relevantní programy podporované z Evropských strukturálních a investičních fondů MAS Hranicko zpracovala na základě rozhodnutí aktérů v území 3 samostatné Programové rámce, které jsou v souladu s relevantními programy pro období 2014–2020.

3.4.1 Terminologie

Programové rámce programů obsahují soustavu konkrétních opatření SCLLD/Fichí pro naplnění stanovených cílů. Upřesnění použité terminologie:

Programový rámec – Část akčního plánu SCLLD definující realizaci částí SCLLD prostřednictvím jednoho z programů podporovaných z ESI fondů. V případě SCLLD pro území Hranicka se jedná o Integrovaný regionální operační program (v SCLLD označován jako **MAS-IROP**), Program rozvoje venkova, (v SCLLD označován jako **MAS-PRV**), Operační program Zaměstnanost (v SCLLD označován jako **MAS-OPZ**)

Fiche – MAS Hranicko rozšiřuje pro tuto SCLLD zavedený pojem Fiche, se kterým pracovala při realizaci SPL „Měníme Hranicko“ 2007 – 2013 a jež je nadále používán v PRV, i pro druhý význam sousloví „opatření SCLLD“, dle tohoto upřesnění: MPIN používá pojem „opatření SCLLD“ ve dvojm, ne zcela ukotveném významu. MPIN někdy „opatřením SCLLD“ chápe jakékoliv opatření či specifický cíl Strategické části SCLLD (viz kap. 3.1.4.2), a tedy i taková opatření, jež nelze financovat z alokací SCLLD či širěji ESI fondů. Na jiných místech MPIN tímto termínem popisuje pouze ta opatření, jež se váží k programovým rámcům a jež jsou financovatelná skrz dotace integrovaného nástroje CLLD. V naší strategii tak tento druhý význam zaměňujeme za slovo „Fiche“, kterým budeme označovat pouze ta „opatření SCLLD“, která jsou financovatelná skrz SCLLD a MAS jim určila finanční alokace.

Opatření SCLLD – vzhledem k výše uvedenému takto v celé strategii označujeme všechna opatření, jež jsou vypsána ve Strategické části SCLLD nehledě na to, zda jsou či nejsou podporovatelná z operačních programů. Každá Fiche SCLLD Hranicko je tak navázána na jedno či dvě opatření SCLLD (viz kap. 3.1.4.2) a pro větší přehlednost jsou také odlišeny názvy Fichí vůči opatření SCLLD stejně jako jejich číselné/kódové označení.

3.4.2 Programové rámce programů/Fiche

3.4.2.1 Základní přehled Fichí

Tab. 17 zobrazuje přehlednou tabulku všech Fichí SCLLD MAS Hranicko, v dalších kapitolách (3.4.2.2-4) jsou detailně identifikovány jednotlivé Fiche dle programových rámců.

Tab. 17 Základní přehled Fichí (zdroj: vlastní zpracování)

programový rámec SCLLD	vazba na OP	Fiche	
		označení	název
MAS-IROP	IROP - SC 1.2	MAS-IROP 01	Přestupní terminály a bezpečnost dopravy
	IROP - SC 1.2	MAS-IROP 02	Cyklodoprava
	IROP - SC 2.1	MAS-IROP 03	Sociální služby a komunitní centra - infrastruktura
	IROP - SC 2.1	MAS-IROP 04	Sociální bydlení
	IROP - SC 2.2	MAS-IROP 05	Sociální podniky - infrastruktura
	IROP - SC 2.4	MAS-IROP 06	Předškolní a základní vzdělávání
MAS-OPZ	OP Z - SC 2.3.1	MAS-OPZ 07	Sociální služby - neinvestiční podpora
	OP Z - SC 2.3.1	MAS-OPZ 08	Podpora zaměstnanosti
	OP Z - SC 2.3.1	MAS-OPZ 09	Sociální podniky - neinvestiční podpora
	OP Z - SC 2.3.1	MAS-OPZ 10	Prorodinná opatření
MAS-PRV	PRV - Článek 17, odstavec 1., písmeno a)	MAS-PRV 11	Rozvoj zemědělských podniků
	PRV - Článek 17, odstavec 1., písmeno b)	MAS-PRV 12	Zemědělské a potravinářské produkty
	PRV - Článek 19, odstavec 1., písmeno b)	MAS-PRV 13	Drobné podnikání
	PRV - Článek 19, odstavec 1., písmeno b)	MAS-PRV 14	Podnikání v cestovním ruchu
	PRV - Článek 35, odstavec 2., písmeno d)	MAS-PRV 15	Krátké dodavatelské řetězce
	PRV - Článek 44	MAS-PRV 16	Projekty spolupráce MAS

3.4.2.2 Programový rámec a Fiche MAS-IROP

Programový rámec MAS-IROP je objemem rezervovaných financí nejrozsáhlejším rámcem SCLLD MAS Hranicko. Aktéři v území se rozhodli prioritně podpořit oblast cyklo dopravy, předškolního a základního vzdělávání a sociálního bydlení, doplňkově pak oblast přestupních terminálů, bezpečnosti dopravy, infrastruktury sociálních služeb, komunitních center a sociálních podniků. Kvůli optimalizaci počtu Fichí se dohodli na členění programového rámce MAS-IROP viz Tab. 18. Detailní přehled Fichí MAS-IROP uvádí Tab. 20 až 25.

Tab. 18 Stručný přehled Fichí programového rámce MAS-IROP (zdroj: vlastní zpracování)

programový rámec SCLLD	Obsahová vazba na IROP	Fiche	
		označení	název
MAS-IROP	IROP - SC 1.2	MAS-IROP 01	Přestupní terminály a bezpečnost dopravy
	IROP - SC 1.2	MAS-IROP 02	Cyklo doprava ²
	IROP - SC 2.1	MAS-IROP 03	Sociální služby a komunitní centra - infrastruktura
	IROP - SC 2.1	MAS-IROP 04	Sociální bydlení
	IROP - SC 2.2	MAS-IROP 05	Sociální podniky - infrastruktura
	IROP - SC 2.4	MAS-IROP 06	Předškolní a základní vzdělávání

Aktéři dále rozhodli kvůli stanoveným specifickým cílům a opatřením SCLLD nebo kvůli povaze podporovaných oblastí v IROP nezařadit do programového rámce oblasti uvedené v Tab. 19:

Tab. 19 Oblasti IROP nezařazené do MAS-IROP (zdroj: vlastní zpracování)

Podporovaná oblast IROP	SC IROP	Důvod nezařazení do Programového rámce MAS-IROP
Telematika	SC 1.2 Zvýšení podílu udržitelných forem dopravy	obsahově se hodí spíše pro větší města, aktivita pro Hranicko není prioritou
Nízkoemisní vozidla a plnicí stanice		aktivita je perspektivní, ale finančně velice náročná, kvůli jiným prioritám nevhodné řešit skrz programový rámec SCLLD
Deinstitucionalizace sociálních služeb	SC 2.1 Zvýšení kvality a dostupnosti služeb vedoucích k soc. inkluzi	aktivita je potřebná, ale v regionu je potenciál na 1-2 projekty, neefektivní řešit skrz programový rámec
Rozvoj infrastruktury pro poskytování zdravotních služeb a péče o zdraví	SC 2.3 Rozvoj infrastruktury pro poskytování zdravotních služeb a péče o zdraví	Infrastruktura je na ucházející úrovni, oblast není pro SCLLD prioritou
Podpora infrastruktury pro zájmové a neformální vzdělávání mládeže	SC 2.4 Zvýšení kvality a dostupnosti infrastruktury pro vzdělávání a celoživotní učení	důraz kladen na infrastrukturu základních škol, bude využívána i pro tuto aktivitu
Celoživotní vzdělávání		důraz kladen na infrastrukturu základních škol, bude využívána i pro tuto aktivitu
Střední a vyšší odborné vzdělávání		zřizovatelem středních škol jsou kraje, důraz kladen na infrastrukturu mateřských a základních škol

² Pro zajištění absorpční kapacity u cyklo dopravy provedla MAS v roce 2015 podrobné [mapování plánovaných cyklostezek](#) na Hranicku.

Pořízení územních plánů	SC 3.3 Podpora pořizování a uplatňování dokumentů územního rozvoje	podporováno v jiných dotačních programech, složitě rozhodování o výběru vhodných projektů
-------------------------	--	---

Tab. 20 Fiche MAS-IROP 01 (zdroj: vlastní zpracování)

Specifický cíl SCLLD:	4.2 Odstranění havarijních stavů a zlepšení stavu a bezpečnosti komunikací 4.3 Zvýšení podílu veřejné a nemotorové dopravy
Opatření/Fiche:	MAS-IROP 01 Přestupní terminály a bezpečnost dopravy
Vazba na specifický cíl IROP:	4.1 Posílení komunitně vedeného místního rozvoje za účelem zvýšení kvality života ve venkovských oblastech a aktivizace místního potenciálu + obsahová vazba na SC IROP 1.2 Zvýšení podílu udržitelných forem dopravy
Popis opatření:	Cestování osobním automobilem je méně efektivní a ekologicky náročnější než pohyb veřejnou hromadnou dopravou. Pro úspěšný rozvoj hromadné dopravy jsou nutné rekonstrukce místních obecních terminálů, ve spojení s vybudováním odstavných ploch pro osobní automobily a jízdní kola. V mnoha obcích se vyskytuje problém znevýhodnění užívání komunikací lidmi se zdravotním postižením, mnohá místa s koncentrací dopravy a pohybu chodců pak vykazují rizika pro bezpečnost všech účastníků dopravy. Zlepšováním bezpečnosti a přístupnosti komunikací, ve spojení s budováním a rekonstrukcemi terminálů, může být dosaženo zvýšení bezpečnosti, snížení zatížení životního prostředí i obyvatelstva osobní dopravou a bude rozvíjen systém hromadné dopravy osob.
Typy projektů:	<ul style="list-style-type: none"> • Výstavba a modernizace přestupních terminálů <ul style="list-style-type: none"> - Záchytná parkoviště u terminálů veřejné hromadné dopravy (VHD) - Zázemí pro VHD - Úschovny kol u terminálů - Doplnková zeleň při terminálech • Zvyšování bezpečnosti dopravy, např.: <ul style="list-style-type: none"> - rekonstrukce, modernizace a výstavba bezbariérových komunikací pro pěší k zastávkám veřejné hromadné dopravy - přizpůsobení komunikací pro nemotorovou dopravu osobám s omezenou pohyblivostí nebo orientací: rekonstrukce, modernizace a výstavba chodníků podél silnic I., II. a III. třídy a místních komunikací, včetně přechodů pro chodce a míst pro přecházení, navazujících podchodů nebo lávek pro chodce přes silnice I., II. a III. třídy, místní komunikace, železniční dráhu, to vše vždy přizpůsobeno osobám s omezenou schopností pohybu a orientace - zvuková a jiná signalizace pro nevidomé
Příjemci podpory:	Obce Dobrovolné svazky obcí Organizace zřizované nebo zakládáné obcemi Organizace zřizované nebo zakládáné dobrovolnými svazky obcí
Minimální a maximální výše:	Min. 50.000,- Kč Max. 750.000,- Kč
Míra dotace:	95 %

Principy preferenčních kritérií:	<p>Terminály</p> <ul style="list-style-type: none"> !! Vyšší počet obyvatel obce !! Vyšší počet spojů VHD !! Vyšší index ekonomického zatížení v obci (počet dětí ve věku 0-19 let a počet osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 20-64 let) !! Větší vzdálenost obce od města Hranice !! Nižší poměr počtu přestupních bodů VHD k počtu obyvatel obce !! Blízkost pracovních příležitostí (kolik pracovních míst je v určitém okruhu od místa realizace) !! Vyšší komplexnost řešení (terminál + parkoviště + bezpečná úschova kol + bezbariérový přístup + dobrá pěší dostupnost) <p>Bezpečnost</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vyšší komplexnost řešení • Vyšší počet bezpečnostních prvků • Vyšší nehodovost v lokalitě • Vyšší intenzita dopravy v lokalitě • Vyšší poměr seniorů, dětí a osob s omezenou pohyblivostí k celkovému počtu obyvatel obce 														
Výsledky:	<table border="1"> <thead> <tr style="background-color: #e6f2ff;"> <th colspan="2">Indikátory výsledku</th> </tr> <tr style="background-color: #e6f2ff;"> <th>Kód NČI2014+</th> <th>Název indikátoru</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>75120</td> <td>Podíl veřejné osobní dopravy na celkových výkonech v osobní dopravě</td> </tr> <tr style="background-color: #e6f2ff;"> <th colspan="2">Indikátory výstupu</th> </tr> <tr style="background-color: #e6f2ff;"> <th>Kód NČI2014+</th> <th>Název Indikátoru</th> </tr> <tr> <td>75001</td> <td>Počet realizací vedoucích ke zvýšení bezpečnosti v dopravě</td> </tr> <tr> <td>75201</td> <td>Počet nových nebo rekonstruovaných přestupních terminálů ve veřejné dopravě</td> </tr> </tbody> </table>	Indikátory výsledku		Kód NČI2014+	Název indikátoru	75120	Podíl veřejné osobní dopravy na celkových výkonech v osobní dopravě	Indikátory výstupu		Kód NČI2014+	Název Indikátoru	75001	Počet realizací vedoucích ke zvýšení bezpečnosti v dopravě	75201	Počet nových nebo rekonstruovaných přestupních terminálů ve veřejné dopravě
Indikátory výsledku															
Kód NČI2014+	Název indikátoru														
75120	Podíl veřejné osobní dopravy na celkových výkonech v osobní dopravě														
Indikátory výstupu															
Kód NČI2014+	Název Indikátoru														
75001	Počet realizací vedoucích ke zvýšení bezpečnosti v dopravě														
75201	Počet nových nebo rekonstruovaných přestupních terminálů ve veřejné dopravě														

Tab. 21 Fiche MAS-IROP 02 (zdroj: vlastní zpracování)

Specifický cíl strategie:	4.3 Zvýšení podílu veřejné a nemotorové dopravy
Opatření/Fiche:	MAS-IROP 02 Cyklodoprava
Vazba na specifický cíl IROP:	4.1 Posílení komunitně vedeného místního rozvoje za účelem zvýšení kvality života ve venkovských oblastech a aktivizace místního potenciálu + obsahová vazba na SC IROP 1.2 Zvýšení podílu udržitelných forem dopravy
Popis opatření:	V rámci procesu udržitelného rozvoje regionu je vhodné podporovat přepravu osob do zaměstnání, škol a za službami prostřednictvím cyklodopravy. V území se nachází množství rizikových silničních úseků, na kterých se střetávají cyklisté s vysoce intenzivní motorovou dopravou. Výstavba a modernizace cyklostezek a cyklotras povede k většímu využití dopravy na kolech místo automobilů, tím dojde ke snížení rizika vznik dopravních nehod, zvýší se bezpečnost provozu, budou sníženy emise a celkově to prospěje k environmentální udržitelnosti prostředí a zdraví obyvatelstva. Doprovodná infrastruktura a zeleň při cyklostezkách a cyklotrasách vzbudí větší zájem u místního obyvatelstva o jejich využívání.

Typy projektů:	<ul style="list-style-type: none"> • rekonstrukce, modernizace a výstavba stezek pro cyklisty nebo stezek pro cyklisty a chodce se společným nebo odděleným provozem (s dopravním značením C8a,b, C9a,b nebo C10a,b), sloužících k dopravě do zaměstnání, škol a za službami, • rekonstrukce, modernizace a výstavba jízdnic pruhů pro cyklisty nebo společných pásů pro cyklisty a chodce v přidruženém prostoru silnic a místních komunikací (s dopravním značením C8a,b, C9a,b nebo C10a,b), sloužících k dopravě do zaměstnání, škol a za službami, • úprava a realizace liniových opatření pro cyklisty v hlavním dopravním prostoru silnic a místních komunikací v podobě vyhrazených jízdnic pruhů pro cyklisty, piktogramových koridorů pro cyklisty nebo vyhrazených jízdnic pruhů pro autobusy a jízdní kola, sloužících k dopravě do zaměstnání, škol a za službami. • Doprovodná infrastruktura při výstavbě a modernizaci (např. stojany na kola, úschovny kol, odpočívadla, dopravní značení) • Doplňková zeleň při výstavbě a modernizaci (např. zelené pásy, liniová výsadba) 												
Příjemci podpory:	<p>Obce Dobrovolné svazky obcí Organizace zřizované nebo zakládáné obcemi Organizace zřizované nebo zakládáné dobrovolnými svazky obcí</p>												
Minimální a maximální výše:	<p>Min. 100.000,- Kč Max. 4.000.000,- Kč</p>												
Míra dotace:	<p>95 %</p>												
Principy preferenčních kritérií:	<ul style="list-style-type: none"> • Vyšší potřebnost dle počtu potenciálních uživatelů • Vyšší nehodovost na komunikaci, na níž bude snížen počet cyklistů • Vyšší intenzita dopravy na komunikaci, na níž bude snížen počet cyklistů • Kombinace stezek pro cyklisty a chodce • Kratší doba realizace projektu 												
Výsledky:	<table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="2">Indikátory výsledku</th> </tr> <tr> <th>Kód NČI2014+</th> <th>Název indikátoru</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>76310</td> <td>Podíl cyklistiky na přepravních výkonech</td> </tr> <tr> <th colspan="2">Indikátory výstupu</th> </tr> <tr> <th>Kód NČI2014+</th> <th>Název indikátoru</th> </tr> <tr> <td>76100</td> <td>Délka nově vybudovaných cyklostezek a cyklotras</td> </tr> </tbody> </table>	Indikátory výsledku		Kód NČI2014+	Název indikátoru	76310	Podíl cyklistiky na přepravních výkonech	Indikátory výstupu		Kód NČI2014+	Název indikátoru	76100	Délka nově vybudovaných cyklostezek a cyklotras
Indikátory výsledku													
Kód NČI2014+	Název indikátoru												
76310	Podíl cyklistiky na přepravních výkonech												
Indikátory výstupu													
Kód NČI2014+	Název indikátoru												
76100	Délka nově vybudovaných cyklostezek a cyklotras												

Tab. 22 Fiche MAS-IROP 03 (zdroj: vlastní zpracování)

Specifický cíl strategie:	2.2 Další rozvoj a údržba zázemí pro spolkovou činnost 3.1 Zlepšování úrovně a rozšíření nabídky potřebných sociálních služeb
Opatření/Fiche:	MAS-IROP 03 Sociální služby a komunitní centra - infrastruktura
Vazba na specifický cíl IROP:	4.1 Posílení komunitně vedeného místního rozvoje za účelem zvýšení kvality života ve venkovských oblastech a aktivizace místního potenciálu + obsahová vazba na SC IROP 2.1 Zvýšení kvality a dostupnosti služeb vedoucí k sociální inkluzi
Popis opatření:	V rámci boje proti chudobě a proti sociálnímu vyloučení osob je nutné zvyšovat dostupnost a kvalitu sociálních služeb stacionárních i ambulantních. Aby se osoby, již sociálně vyloučené a postižené chudobou nebo takto ohrožené, dokázaly začlenit zpět do společnosti a aby zvyšovaly svoji uplatnitelnost na trhu práce, je třeba podporovat zřizování a udržování komunitních center, kde se těmto osobám dostane pomoci. Při zkvalitňování sociálních služeb budou zajišťovány nové prostory či rekonstruovány stávající prostory zařízení sociálních služeb, avšak komunitní formou, tedy že se v nich budou obyvatelé cítit jako doma a sociální pracovníci jim zde budou na blízku. Nákupem zařízení a vybavení se zkvalitní možnosti terénních a ambulantních sociálních služeb přímo ve vyloučených lokalitách. Komunitní centra poskytnou nezbytné prostory pro realizaci sociálních, vzdělávacích, rekreačních a kulturních aktivit, ve kterých se cílové skupiny mohou potkávat navzájem mezi sebou i se sociálními pracovníky. V komunitních centrech naleznou vyloučené a ohrožené osoby pomoc při řešení krizových životních situací.
Typy projektů:	<ul style="list-style-type: none"> • Sociální služby <ul style="list-style-type: none"> - Nákup objektů, zařízení v zázemí, vybavení mobilního týmu a stavební úpravy • Ambulantní sociální služby (prostorové oddělení ambulantních služeb od pobytových forem) <ul style="list-style-type: none"> - Výstavba či nákup objektů - Rekonstrukce a vybavení stávajících prostor (např. na terapeutické dílny, kontaktní centra) - Zázemí pro hygienický servis v ambulantních zařízeních • Komunitní centra (prostory pro setkávání členů komunit ohrožených sociálním vyloučením) <ul style="list-style-type: none"> - Stavby, stavební úpravy, pořízení vybavení - Související úpravy venkovního prostranství (zeleň, parková úprava) <p><i>Pozn.: Cílem není budovat kulturní centra nebo prostory pro masovou zábavu.</i></p>
Příjemci podpory:	nestátní neziskové organizace obce organizace zřizované nebo zakládané obcemi dobrovolné svazky obcí organizace zřizované nebo zakládané dobrovolnými svazky obcí církve církvní organizace
Minimální a maximální výše:	Min. 100.000,- Kč Max. 2.000.000,- Kč
Míra dotace:	95 %

Principy preferenčních kritérií:	<p>Prokazatelně větší zkušenosti/délka historie poskytovatele</p> <p>Místní a časová dostupnost služby</p> <p>Vyšší počet potenciálních uživatelů</p> <p>Popis udržitelnosti po ukončení povinné udržitelnosti</p> <p>Zavedení nové sociální služby/aktivity, která dosud v regionu není (vč. neregistrovaných)</p> <p>Vyšší index stáří v obci (počet osob ve věku 65 a více let na 100 dětí ve věku 0-14 let)</p>														
Výsledky:	<table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="2">Indikátory výsledku</th> </tr> <tr> <th>Kód NČI2014+</th> <th>Název indikátoru</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>67510</td> <td>Kapacita služeb a sociální práce</td> </tr> <tr> <th colspan="2">Indikátory výstupu</th> </tr> <tr> <th>Kód NČI2014+</th> <th>Název Indikátoru</th> </tr> <tr> <td>55401</td> <td>Počet podpořených zázemí pro služby a sociální práci</td> </tr> <tr> <td>55101</td> <td>Počet podpořených polyfunkčních komunitních center</td> </tr> </tbody> </table>	Indikátory výsledku		Kód NČI2014+	Název indikátoru	67510	Kapacita služeb a sociální práce	Indikátory výstupu		Kód NČI2014+	Název Indikátoru	55401	Počet podpořených zázemí pro služby a sociální práci	55101	Počet podpořených polyfunkčních komunitních center
Indikátory výsledku															
Kód NČI2014+	Název indikátoru														
67510	Kapacita služeb a sociální práce														
Indikátory výstupu															
Kód NČI2014+	Název Indikátoru														
55401	Počet podpořených zázemí pro služby a sociální práci														
55101	Počet podpořených polyfunkčních komunitních center														

Tab. 23 Fiche MAS-IROP 04 (zdroj: vlastní zpracování)

Specifický cíl strategie:	4.3 Podpora sociálního bydlení
Opatření/Fiche:	MAS-IROP 04 Sociální bydlení
Vazba na specifický cíl IROP:	4.1 Posílení komunitně vedeného místního rozvoje za účelem zvýšení kvality života ve venkovských oblastech a aktivizace místního potenciálu + obsahová vazba na SC IROP 2.1 Zvýšení kvality a dostupnosti služeb vedoucí k sociální inkluzi
Popis opatření:	<p>Usiluje-li území o snížení množství segregovaného bydlení sociálně vyloučeného obyvatelstva na okrajích extravilánu obce, je nutné podporovat projekty, které umožní těmto postiženým osobám, aby se začleňovaly zpět do společnosti. Prostřednictvím rekonstrukcí stávajících budov, ať už nebytových přeměnou na bytové, nebo bytových, ale ve špatném stavu, je třeba umožnit kultivované bydlení v blízkosti občanské vybavenosti pro vzdělávání a výchovu, sociální služby a péči o rodinu, zdravotní služby, kulturu, veřejnou správu a ochranu obyvatelstva. Sociální bydlení, u kterého je možnost využití veřejné dopravy podporuje umožnění cestování za prací a službami vzdálenějších od místa bydliště. V řešeném území se nachází několik vhodných lokalit, ve kterých se nabízí možnost tohoto nesegregovaného umístění sociálně vyloučených obyvatel.</p>
Typy projektů:	<ul style="list-style-type: none"> Rekonstrukce a vznik bytů ve stávajících objektech Přestavba nevyužitých nebytových prostor na sociální byty <p>Pozn.: Nebude podporován nákup pozemků a budov, ani nová výstavba</p>
Příjemci podpory:	<p>obce</p> <p>nestátní neziskové organizace</p> <p>církev</p> <p>církevní organizace</p>
Minimální a maximální výše:	<p>Min. 200.000,- Kč</p> <p>Max. 2.000.000,- Kč</p>
Míra dotace:	<p>95 %</p> <p>Podpora je přidělována v režimu de minimis</p>

Principy preferenčních kritérií:	Bližší vzdálenost bydlení k občanské vybavenosti Zajištění sociálních služeb a zkušenosti žadatele se sociální prací Preference příjemců dotace s vlastnickým právem k bydlení před nájemcem budov či bytů Vyšší míra nezaměstnanosti v obci Vyšší podíl občanů pobírajících dávky hmotné nouze v obci	
Výsledky:	Indikátory výsledku	
	Kód NČI2014+	Název indikátoru
	55310	Nárůst kapacity sociálních bytů
	Indikátory výstupu	
	Kód NČI2014+	Název Indikátoru
	55301	Počet podpořených bytů pro sociální bydlení

Tab. 24 Fiche MAS-IROP 05 (zdroj: vlastní zpracování)

Specifický cíl strategie:	3.2 Podpora sociálního podnikání
Opatření/Fiche:	MAS-IROP 05 Sociální podniky - infrastruktura
Vazba na specifický cíl IROP:	4.1 Posílení komunitně vedeného místního rozvoje za účelem zvýšení kvality života ve venkovských oblastech a aktivizace místního potenciálu + obsahová vazba na SC IROP 2.2 Vznik nových a rozvoj existujících podnikatelských aktivit v oblasti sociálního podnikání
Popis opatření:	<p>Nezaměstnanost, sociální soudržnost, sociální vyloučenost a zpětné začleňování jsou vzájemně propojené jevy. V řešeném území se všechny tyto jevy vyskytují a je pracováno na snižování negativních vlivů a vylepšování kvality života postiženého obyvatelstva. Prostřednictvím sociálních podniků lze zaměstnat osoby nejvíce ohrožené z pohledu trhu práce – osoby s nízkou kvalifikací, osoby starší 55 let, osoby se zdravotním postižením, matky s malými dětmi, absolventi, obyvatelé sociálně vyloučených lokalit a etnické menšiny (zejm. Romové) – a podpořit tím jejich začleňování nebo zabránit jejich vyčleňování ze společnosti. Fungování sociálních podniků prospívá jednak těžko na trhu uplatnitelným osobám, tak místní komunitě, ve které většinou sociální podniky své činnosti vykonávají, pak také celé společnosti například prostřednictvím snižování nezaměstnanosti. Region Hranicko prozatím nemá ve větší míře zkušenosti s provozem a kladným dopadem fungování sociálních podniků.</p> <p>V území tak bude pilotně podpořen vznik zcela nových sociálních podniků s vytvořením pracovních míst pro osoby ze znevýhodněných skupin. Myšleno je také na rozšiřování kapacit stávajících podniků, které však musí tímto rozšířením zavést novou podnikatelskou aktivitu, přičemž také zaměstná nové pracovníky.</p>
Typy projektů:	<ul style="list-style-type: none"> • Výstavba, rekonstrukce a vybavení sociálních podniků • Rozšíření kapacity sociálního podniku (podmínkou je nárůst počtu zaměstnaných osob z cílových skupin, který nesmí nastat předchozím snížením stávajícího počtu zaměstnanců, musí být rozšířeno portfolio služeb či výrobků) • Realizace nové podnikatelské aktivity rozšířením nabízených produktů a služeb

Příjemci podpory:	osoby samostatně výdělečně činné malé podniky obce organizace zřizované nebo zakládané obcemi dobrovolné svazky obcí organizace zřizované nebo zakládané dobrovolnými svazky obcí nestátní neziskové organizace církve církvní organizace
Minimální a maximální výše:	Min. 50.000,- Kč Max. 1.500.000,- Kč
Míra dotace:	95 % Podpora je v režimu de minimis
Principy preferenčních kritérií:	Žadatelé s podnikatelskou zkušeností (ne nutně v sociálním podnikání) Vyšší počet podpořených osob z cílových skupin v regionu Žadatelé, kteří v rámci integrace projektu žádají o dotaci také z OP Zaměstnanost Kvalita podnikatelského plánu
Výsledky:	Indikátory výsledku
	Kód NČI2014+ Název indikátoru
	10411 Míra nezaměstnanosti osob s nejnižším vzděláním
	Indikátory výstupu
	Kód NČI2014+ Název Indikátoru
10105 Počet nových podniků, které dostávají podporu	

Tab. 25 Fiche MAS-IROP 05 (zdroj: vlastní zpracování)

Specifický cíl strategie:	1.4 Zlepšení dostupnosti a kvality vzdělávání
Opatření/Fiche:	MAS-IROP 06 Předškolní a základní vzdělávání
Vazba na specifický cíl IROP:	4.1 Posílení komunitně vedeného místního rozvoje za účelem zvýšení kvality života ve venkovských oblastech a aktivizace místního potenciálu + obsahová vazba na SC IROP 2.4 Zvýšení kvality a dostupnosti infrastruktury pro vzdělávání a celoživotní učení

Popis opatření:	<p>V řešeném území se nachází široká síť předškolního, základního i zájmového vzdělávání, která vyžaduje neustálé zdokonalování, a to v souladu se zajištěním rovného přístupu ke vzdělávání a k získávání klíčových schopností. Průřezově v celé oblasti školství je nutné zajištění začleňování a uplatňování rovného přístupu k dětem ze sociálně, kulturně a ekonomicky znevýhodněných rodin a dětem ze sociálně vyloučených lokalit.</p> <p>V oblasti předškolního vzdělávání bude kladen důraz na rozšiřování kapacit v místech s nedostatečnými kapacitami zařízení, rekonstrukce stávajících nevyhovujících prostor (šatny, jídelny apod.), nákupy vybavení i úpravy venkovního prostoru při realizaci projektů. Těmito aktivitami se dosáhne na vyšší kvalitativní úroveň vzdělávání dětí a začlenění dětí ze SVP při posilování integrace dětí v kolektivu.</p> <p>Oblast základního školství řešeného území se nezaměří na rozšiřování kapacit, neboť ty jsou dostatečné, za to se zaměří na rekonstrukce a vylepšování stávajících prostor. Školám bude umožněno provést úpravy a nakoupit vybavení, které zlepší znalosti a dovednosti žáků v oblastech komunikace v cizích jazycích, v oblasti technických a řemeslných oborů, přírodních věd a ve schopnosti práce s digitálními technologiemi. Podpora bude zaměřena také na zavádění vnitřní konektivity škol prostřednictvím připojení k internetu. Důležitá budou i opatření pro posílení sociální inkluze - úpravy budov a učeben, školních poradenských pracovišť, pořízení vybavení a kompenzačních pomůcek a kompenzačního vybavení pro děti se SVP.</p> <p>Výstupy podpořených projektů budou využity i k poskytování zájmového a neformálního vzdělávání mládeže a celoživotní vzdělávání v prostorech samotných základních a mateřských škol.</p>
Typy projektů:	<ul style="list-style-type: none"> • Předškolní vzdělávání <ul style="list-style-type: none"> - Stavby, stavební úpravy, pořízení vybavení (např. rozšíření šatny, společných prostor, jídelny) - Součástí projektu úpravy venkovního prostranství (zeleň, herní prvky) - Nákup kompenzačních pomůcek a kompenzačního vybavení, nezbytných pro zajištění rovného přístupu ke vzdělávání sociálně vyloučeným osobám • Základní vzdělávání <ul style="list-style-type: none"> - Stavební úpravy, pořízení vybavení (POUZE pro komunikace v cizích jazycích, technické a řemeslné obory, přírodní vědy, práce s digitálními technologiemi) - Pro sociální inkluzi - úpravy budov a učeben, školních poradenských pracovišť, pořízení vybavení a kompenzačních pomůcek a kompenzačního vybavení pro děti se SVP
Příjemci podpory:	zařízení péče o děti do 3 let školy a školská zařízení v oblasti předškolního a základního vzdělávání obce organizace zřizované nebo zakládané obcemi nestátní neziskové organizace církvě církevní organizace
Minimální a maximální výše:	Min. 100.000,- Kč Max. 2.500.000,- Kč
Míra dotace:	95 %

<p>Principy preferenčních kritérií:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Společné <ul style="list-style-type: none"> - Soulad s Místním akčním plánem rozvoje vzdělávání na území SO ORP Hranice (zkr. MAP) • Předškolní vzdělávání <ul style="list-style-type: none"> - Delší otevírací doba MŠ - Možnost umístění dětí mladších 3 let - Vyšší procentuální kapacita poměr navýšení kapacity dětí - Poměr navýšení kapacity vůči ustatelným nákladům projektu • Základní vzdělávání <ul style="list-style-type: none"> - Vyšší počet žáků se speciálními vzdělávacími potřebami - Preference projektů zaměřených na inkluzi - Zvýšení kvality vzdělávání - Využití výstupů projektu i pro zájmové a neformální vzdělávání mládeže a celoživotní vzdělávání 														
<p>Výsledky:</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="2" style="background-color: #d9e1f2;">Indikátory výsledku</th> </tr> <tr> <th style="background-color: #d9e1f2;">Kód NČI2014+</th> <th style="background-color: #d9e1f2;">Název indikátoru</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>50020</td> <td>Podíl tříletých dětí umístěných v předškolním zařízení</td> </tr> <tr> <td>50030</td> <td>Podíl osob předčasně opouštějících vzdělávací systém</td> </tr> <tr> <th colspan="2" style="background-color: #d9e1f2;">Indikátory výstupu</th> </tr> <tr> <th style="background-color: #d9e1f2;">Kód NČI2014+</th> <th style="background-color: #d9e1f2;">Název Indikátoru</th> </tr> <tr> <td>50000</td> <td>Počet podpořených vzdělávacích zařízení</td> </tr> </tbody> </table>	Indikátory výsledku		Kód NČI2014+	Název indikátoru	50020	Podíl tříletých dětí umístěných v předškolním zařízení	50030	Podíl osob předčasně opouštějících vzdělávací systém	Indikátory výstupu		Kód NČI2014+	Název Indikátoru	50000	Počet podpořených vzdělávacích zařízení
Indikátory výsledku															
Kód NČI2014+	Název indikátoru														
50020	Podíl tříletých dětí umístěných v předškolním zařízení														
50030	Podíl osob předčasně opouštějících vzdělávací systém														
Indikátory výstupu															
Kód NČI2014+	Název Indikátoru														
50000	Počet podpořených vzdělávacích zařízení														

3.4.2.3 Programový rámec a Fiche MAS-OPZ

Programový rámec MAS-OPZ je pro MAS Hranicko svou povahou nejsložitějším rámcem, jelikož se jedná o výhradně neinvestiční podporu a úspěšnost intervencí v území tak do značné míry závisí na skladbě, dostupnosti a zájmu osob z cílových skupin, dostatečné absorpční kapacitě, „kvalitě“ žadatelů, v oblasti zaměstnanosti pak např. na aktuální ekonomické situaci, míře ekonomického růstu apod. Přesto aktéři v území vnímají programový rámec MAS-OPZ jako velkou příležitost poprat se s negativními jevy v oblasti nezaměstnanosti, sociálního vyloučení či chudoby na místní úrovni, s výhodou detailní místní znalosti, při tom s potřebnou odbornou erudicí. I proto MAS při přípravě tohoto programového rámce od začátku intenzivně jednala se stávajícími poskytovateli sociálních služeb, s místní i krajskou pobočkou Úřadu práce. S nimi se dohodla na prioritaci navrhovaných opatření, tj. že v oblasti sociálních služeb a podpory zaměstnanosti nebude podporovat veškeré služby a nástroje uvedené v Informaci č.2 řídicího orgánu OP Z, ale jen vybranou sadu aktivit s ohledem na místní potřebnost a nejpalčivější problémy. Konkrétní cíle opatření jsou uvedeny v podrobném přehledu Fichí níže (tab. 27 až 30). Aktéři v území se do programového rámce rozhodli zařadit všechny 4 podporované aktivity, a sestavili 4 Fiche, které uvádí Tab. 26:

Tab. 26 Stručný přehled Fichí programového rámce MAS-OPZ (zdroj: vlastní zpracování)

programový rámec SCLLD	vazba na OPZ	Fiche	
		označení	název
MAS-OPZ	OP Z - SC 2.3.1	MAS-OPZ 07	Sociální služby - neinvestiční podpora
	OP Z - SC 2.3.1	MAS-OPZ 08	Podpora zaměstnanosti
	OP Z - SC 2.3.1	MAS-OPZ 09	Sociální podniky - neinvestiční podpora
	OP Z - SC 2.3.1	MAS-OPZ 10	Prorodinná opatření

3.4.2.3.1 Navýšení indikované alokace programového rámce MAS-OPZ o 30%

Ve shodě s „Informací ŘO OPZ pro MAS č. 3 Doporučení k tvorbě Strategii CLLD“ MAS Hranicko navyšuje indikovanou alokaci programového rámce OPZ o 30% z důvodu dostatečné absorpční kapacity území (viz příloha 5.1 Finanční plán). Aktéři v území se dohodli na následujícím principu čerpání navýšené alokace: Celý finanční objem navýšení alokace (tj. pouze oněch 30% nad indikovanou alokací v Informaci č. 1 ŘO OPZ) nasměrovat výhradně do Fiche MAS-OPZ 08 Podpora zaměstnanosti, přičemž těchto financí bude využito k realizaci aktivity F) „Podpora vytváření nových pracovních míst“ v projektech konečných příjemců s preferencí obcí a DSO jako zaměstnavatelů.

Zdůvodnění: Aktivita F) v oblasti Zaměstnanosti je aktivitou finančně nejnáročnější, která ovšem v nutné a požadované synergické kombinaci s ostatními podporovanými aktivitami (individuální a skupinové poradenství, bilanční a pracovní diagnostika, rekvalifikace a další profesní vzdělávání, doprovodná opatření) přinese pro vybranou skupinu osob v regionu zásadní zlepšení jejich situace na trhu práce i sociálního začlenění. MAS Hranicko bude komplexnost aktivit u projektů obsahující aktivitu F) striktně vyžadovat. Cílovou skupinou těchto projektů budou vybrané osoby vytipované obcemi, které jsou jen velmi těžší, či spíše je téměř nemožné umístit je na standardním trhu práce. Obvykle jsou to lidé v tíživé životní situaci a jejich vlastní obec je často tou poslední instancí, která se k nim neobrací zády. Právě místní znalost, přirozená autorita a zvýšený „dohled“ zástupců obcí bude přidanou hodnotou komplexních projektů obsahujících i aktivitu F), které bude SCLLD financovat právě z navýšení alokace tak, aby se v rámci základní indikované alokace dostatečně pokryla potřeba intervencí v ostatních 3 oblastech/Fichích i v oblasti Zaměstnanosti, kde se samozřejmě počítá i s podporou projektů zaměřených třeba jen na rekvalifikace nebo pouze poradenství v kombinaci s diagnostikou. Region se může opřít o získané zkušenosti z minulého Programovacího období, kdy byli Mikroregion Hranicko a obec Běloutín nositeli hned 4 úspěšně zrealizovaných projektů:

1. Řešení dlouhodobé nezaměstnanosti na Hranicku vytvořením pracovních týmů, CZ.04.1.03/1.1.12.4/3313, 11/2016 – 6/2018, 47 rekvalifikací, poradenské a motivační kurzy, individuální poradenství, 25 pracovních míst, celkem 44 pracovníků zapojeno do projektu, 21 si našlo novou práci, cílová skupina dlouhodobě nezaměstnaných.

Rekvalifikační kurzy byly vybírány s ohledem na uplatnění nejen při práci na vytvořených pracovních místech v rámci projektu, ale zejména pro uplatnění poté na trhu práce.

2. Pracujeme pro naše obce a vzděláváme se, CZ.1.04/3.3.05/75.00043, 6/2012-3/2014, rekvalifikace, motivační kurzy, poradenství, 12 pracovních míst na 20 měsíců, cílová skupina osob ohrožených sociálním vyloučením – dlouhodobá evidence na ÚP, nízký stupeň vzdělání, zdravotní znevýhodnění, nad 50 let.
3. Chceme v Bělčíně žít a pracovat I - CZ.1.04/3.3.05/68.00002
4. Chceme v Bělčíně žít a pracovat II - CZ.1.04/3.3.05/96.00075

Oba tyto projekty byly zaměřeny na osoby ohrožené sociálním vyloučením, osoby z jiného sociokulturního prostředí (romská komunita), vždy šlo o vznik pracovních míst pro tuto cílovou skupinu, doplnění motivačním poradenství a finanční gramotností, rekvalifikací (motorová pila, údržba zeleně, řidičský průkaz). Důraz kladen na získání pracovních návyků, neustálé vysvětlování finančních otázek s důrazem na exekuce, půjčky atd.

MAS Hranicko si je jista dostatečnou absorpční kapacitou pro takto pojaté projekty, čemuž přizpůsobila i cílové hodnoty indikátorů. V případě, že ŘO OPZ nebude akceptovat navýšení alokace na programový rámec MAS-OPZ o 30%, upraví MAS Hranicko alokaci a cílové hodnoty indikátorů tak, aby k ponížení došlo pouze u Fiche MAS-OPZ 08 Podpora zaměstnanosti a u ostatních 3 Fichí zůstaly hodnoty v původní předložené výši.

Tab. 27 Fiche MAS-OPZ 07 (zdroj: vlastní zpracování)

Specifický cíl strategie:	3.1 Zlepšování úrovně a rozšíření nabídky potřebných sociálních služeb
Název opatření/Fiche	MAS-OPZ 07 Sociální služby – neinvestiční podpora
Vazba na specifický cíl OP Z:	2.3.1 Zvýšit zapojení lokálních aktérů do řešení problémů nezaměstnanosti a sociálního začleňování ve venkovských oblastech - Podpora sociálního začleňování osob sociálně vyloučených či sociálním vyloučením ohrožených prostřednictvím aktivit zaměřených na prevenci sociálního vyloučení osob, služeb poskytovaných terénní a ambulantní formou, podpora komunitní sociální práce
Popis cíle opatření:	<ul style="list-style-type: none"> • Podpořit kvalitu a šíři nabídky registrovaných sociálních služeb stávajících poskytovatelů v regionu • Doplnit škálu sociálních služeb v regionu • Zvýšit počet osob využívajících sociální služby • Podpořit další programy a činnosti v rámci sociálního začleňování nad rámec/mimo režim zákona č. 108/2006 Sb. • Snižovat počet sociálně vyloučených osob v regionu
Popis provázanosti navrhovaných opatření (včetně provázanosti na ostatní OP):	<p>Přímý synergický efekt: MAS-IROP 03 Sociální služby a komunitní centra – infrastruktura</p> <p>Silná komplementární vazba: MAS-IROP 04 Sociální bydlení MAS-IROP 05 Sociální podniky – infrastruktura MAS-OPZ 08 Podpora Zaměstnanosti</p> <p>Střední vazba: MAS-IROP 02 Cyklodoprava MAS-IROP 06 Předškolní a základní vzdělávání MAS-OPZ 09 Sociální podniky - neinvestiční podpora MAS-OPZ 10 Prorodinná opatření</p> <p>Nulová nebo slabá vazba: MAS-IROP 01 Přestupní terminály a bezpečnost dopravy Celý programový rámec MAS-PRV</p>

Priorizace navrhovaných opatření (aktivit):	opatření financovaná z alokované částky
	<p>A) Podpora poskytování vybraných sociálních služeb v souladu se zákonem č. 108/2006 Sb., především:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Terénní programy • Soc. aktivizační služby pro rodiny s dětmi • Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež • Sociální rehabilitace • Sociálně terapeutické dílny • Podpora samostatného bydlení • Odlehčovací služby <p>Pozn.: příjemce dotace musí mít zařazenu službu v Síti sociálních služeb Olomouckého kraje, projektem může dojít k územnímu či kapacitnímu rozšíření mimo a nad rámec přidělených jednotek v Síti.</p>
	<p>B) Podpora komunitní sociální práce a komunitních center</p>
	<p>C) Další programy a činnosti v rámci sociálního začleňování nad rámec/mimo režim zákona č. 108/2006 Sb. především:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aktivity směřující k podpoře mladých lidí ze sociálně znevýhodněného prostředí • Probační a resocializační programy pro osoby s alternativními tresty a opouštějícími zařízení pro výkon trestu odnětí svobody (pachatelé trestné činnosti). • Aktivity zaměřené na předcházení ekonomické nestability osob z cílových skupin - posilování finanční gramotnosti osob ohrožených předlužeností, dluhové poradenství atd. • Aktivity zaměřené na podporu neformální péče (tj. péče poskytovaná v rámci rodin nebo komunit osobami blízkými nebo jinými) a sdílené péče (tj. kombinace péče poskytované profesionálními poskytovateli a neformálními pečovateli), včetně rozvoje domácí paliativní péče (např. terénní mobilní týmy, vzdělávání a poradenství pro osoby pečující atd.) • Aktivity zaměřené na rozvoj sociálního/ dostupného/ podporovaného/ prostupného bydlení • Vzdělávání osob z cílových skupin, tj. zejména osob sociálně vyloučených nebo sociálním vyloučením ohrožených + jako doplněk k projektům zaměřeným na vzdělávání cílové skupiny osob (klientů), také vzdělávání pracovníků organizací (NNO, obce atd.), např. formou krátkých workshopů, seminářů apod. šitých na míru konkrétním pracovníkům • Aktivizační, asistenční a motivační programy přispívající k sociálnímu začlenění nebo k prevenci sociálního vyloučení • Aktivity místních samospráv při optimalizaci zajištění činností a výkonu sociální práce na svém území
	opatření financovaná z alokované částky v případě navýšení alokace = zásobník opatření
	Stejně aktivy, pouze ve větším rozsahu

Časový harmonogram realizace opatření ve vazbě na finanční plán:	<u>Plánované vyhlášení výzev:</u> 2016 – 40% alokace 2018 – 30% alokace 2020 – 30% alokace
Min./max. výše způsobilých výdajů:	Přesné hranice prozatím nejsou stanoveny, MAS doporučuje max. velikost způsobilých výdajů na 1 projekt 2.000.000,- Kč
Popis možných zaměření projektů:	<ul style="list-style-type: none"> • preference projektů s aktivitami z kategorie A) • podpora aktivit z kategorie B) jen pro žadatele, který zároveň získá dotaci z programového rámce MAS-IROP, Fiche MAS-IROP 03 Sociální služby a komunitní centra – infrastruktura • podpora aktivit z kategorie C) jen v případě nečerpání alokace na aktivity kategorie A) či jako vhodný doplněk aktivit z kategorie A) v rámci jednoho projektu.
Podporované cílové skupiny:	<p>Pro aktivity A) + B)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Osoby sociálně vyloučené a osoby sociálním vyloučením ohrožené - Osoby se zdravotním postižením (včetně osob s duševním onemocněním) - Osoby s kombinovanými diagnózami - Osoby žijící v sociálně vyloučených lokalitách - Národnostní menšiny - Bezdomovci a osoby žijící v nevyhovujícím nebo nejistém ubytování - Oběti trestné činnosti - Osoby pečující o malé děti - Osoby pečující o jiné závislé osoby - Rodiče samoživitelé - Osoby dlouhodobě či opakovaně nezaměstnané - Osoby ohrožené předlužeností - Osoby ohrožené domácím násilím a závislostmi - Osoby v nebo po výkonu trestu - Osoby opouštějící institucionální zařízení - Ohrožené osoby do 18 let věku - Osoby ohrožené vícenásobnými riziky - Osoby ohrožené specifickými zdravotními riziky <p>Pro aktivity C) Programy a činnosti v rámci sociálního začleňování nad rámec/mimo režim zákona č. 108/2006 také:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Poskytovatelé a zadavatelé sociálních služeb, služeb pro rodiny a děti a dalších služeb na podporu sociálního začleňování - Místní samospráva - Sociální pracovníci - Pracovníci v sociálních a zdravotních službách - Neformální pečovatelé

Typy příjemců podpory a míra dotace:	Nestátní neziskové organizace Školy a školská zařízení	100%
	Dobrovolné svazky obcí Obce, organizace zřizované obcemi působící v sociální oblasti Soukromé PO s činností škol a školských zařízení	95%
	Sociální podniky Vzdělávací a poradenské instituce	85%
Pozn.: Žadatelé o dotaci na projekty v oblasti A) musí být poskytovatelé sociálních služeb registrovaní dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách Zpřísnění podmínek pro žadatele v této Fichi: pouze poskytovatelé existující k 1. 1. 2016		
Absorpční kapacita MAS:	Celková výše zazávanovaných způsobilých výdajů všech projektů 2016-2020: 5.717.538,- Kč	
Vliv opatření na naplňování horizontálních témat OPZ:	<p>Udržitelný rozvoj Vliv opatření na udržitelný rozvoj je neutrální. Opatření nemá své cíle zaměřeny na tuto oblast, nicméně principy udržitelného rozvoje budou aktivitami tohoto opatření respektovány.</p> <p>Rovné příležitosti a nediskriminace Vliv opatření na rovné příležitosti a zákaz diskriminace je pozitivní.</p> <p>Rovnost žen a mužů Vliv opatření na rovnost žen a mužů je pozitivní, opatření nemá své cíle zaměřeny s ohledem na pohlaví podpořených osob.</p>	
Principy pro určení preferenčních kritérií:	<ul style="list-style-type: none"> • Preference projektů s aktivitami z kategorie A) • Počet podpořených osob z cílových skupin • Zkušenosti /délka působení žadatele v oboru • Místní a časová dostupnost služby pro koncového uživatele • Zavedení nové sociální služby/aktivity, která dosud v regionu není poskytována • Preference žadatelů, kteří v rámci integrace projektu žádají o dotaci také v IROP • Potřebnost realizace projektu • Vymezení problému a cílové skupiny • Účelnost, cíle a konzistentnost projektu, • Adekvátnost indikátorů • Způsob zapojení cílové skupiny 	

Tab. 28 Fiche MAS-OPZ 08 (zdroj: vlastní zpracování)

Specifický cíl strategie:	1.2 Udržení nezaměstnanosti na hranici celostátního průměru
Název opatření/Fiche	MAS-OPZ 08 Podpora zaměstnanosti
Vazba na specifický cíl OP Z:	2.3.1 Zvýšit zapojení lokálních aktérů do řešení problémů nezaměstnanosti a sociálního začleňování ve venkovských oblastech <ul style="list-style-type: none"> - Podpora vytváření nových pracovních míst na lokální úrovni - Podpora spolupráce aktérů na místní úrovni při řešení lokální nezaměstnanosti, zjišťování potřeb lokálních zaměstnavatelů - Vzdělávání venkovského obyvatelstva v oblastech relevantních pro zvýšení lokální zaměstnanosti a poradenství pro získání zaměstnání

<p>Popis cíle opatření:</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Sladit kvalifikaci uchazečů s potřebami místního trhu práce - Obnovit pracovní návyky dlouhodobě nezaměstnaných - Podpora rozjezdu vlastní podnikatelské činnosti - Pomoc s řešením osobních problémů, jež komplikují návrat na pracovní trh - Vytvořit funkční síť spolupracujících partnerů na trhu práce
<p>Popis provázanosti navrhovaných opatření (včetně provázanosti na ostatní OP):</p>	<p>Přímý synergický efekt: MAS-OPZ 10 Prorodinná opatření</p> <p>Silná komplementární vazba: MAS-IROP 03 Sociální služby a komunitní centra – infrastruktura MAS-IROP 04 Sociální bydlení MAS-IROP 05 Sociální podniky MAS-IROP 07 Sociální služby - neinvestiční podpora MAS-OPZ 09 Sociální podniky - neinvestiční podpora MAS-PRV 13 Drobné podnikání MAS-PRV 14 Podnikání v cestovním ruchu OP PIK</p> <p>Střední vazba: MAS-IROP 01 Přestupní terminály a bezpečnost dopravy MAS-IROP 02 Cyklodoprava MAS-IROP 06 Předškolní a základní vzdělávání MAS-PRV 11 Rozvoj zemědělských podniků MAS-PRV 12 Zemědělské a potravinářské produkty MAS-PRV 15 Krátké dodavatelské řetězce OP VVV</p> <p>Nulová nebo slabá vazba: MAS-PRV 16 Projekty spolupráce MAS</p>

<p>Priorizace navrhovaných opatření (aktivit):</p>	<p>opatření financovaná z alokované částky</p>
	<p>A) Zvyšování uplatnitelnosti osob ohrožených sociálním vyloučením nebo osob sociálně vyloučených ve společnosti a na trhu práce - především individuální a skupinové poradenství, např.: Rozvoj základních kompetencí za účelem snazšího uplatnění na trhu práce, kariérové poradenství, řízené poradenství ke změně kvalifikace, doplňkově dluhové, rodinné psychologické poradenství, poradenství o oblasti bydlení apod. Pouze v návaznosti na aktivity A) také: B) Bilanční a pracovní diagnostika - podpora souladu mezi schopnostním, vzdělanostním a pracovním potenciálem osob a možností jejich reálného uplatnění na trhu práce; C) Rekvalifikace a další profesní vzdělávání - podpora při získání nové kvalifikace, při zvyšování, rozšiřování nebo prohlubování dosavadní kvalifikace, včetně jejího udržování a obnovování, jež povede ke zvýšení uplatnitelnosti na trhu práce E) Podpora spolupráce lokálních partnerů na trhu práce Řešeno klíčovým projektem MAS viz bližší popis projektu na konci této podkap. nebo též v kap. 3.4.2.5, popis implementace viz kap. 4.2.1.5.1 F) Podpora vytváření nových pracovních míst Tvorba pracovních míst pro příslušníky cílových skupin s preferencí obcí a DSO jako zaměstnavatelů J) Podpora zahájení podnikatelské činnosti - aktivity před zahájením podnikání a na ně navazující aktivity po zahájení podnikání, a to především formou vzdělávání a poradenství K) Doprovodná opatření (pouze doplňkově k aktivitám výše) - Jízdní výdaje, stravné, příspěvek na péči o dítě a další závislé osoby, jiné nezbytné náklady cílové skupiny Pzn.: Příjemcem podpory v opatření E) může být pouze MAS Hranicko Pzn.: Aktivity F) a K) jen v synergické kombinaci s ostatními podporovanými aktivitami v rámci komplexních projektů</p>
	<p>opatření financovaná z alokované částky v případě navýšení alokace = zásobník opatření</p>
	<p>Stejně aktivity, pouze ve větším rozsahu</p>
<p>Časový harmonogram realizace opatření ve vazbě na finanční plán:</p>	<p><u>Plánované vyhlášení výzev:</u> 2017 – 45% alokace 2018 – 30% alokace 2019 nebo 2020 (v závislosti na vývoji nezaměstnanosti a ekonomickém růstu) – 25% alokace</p>
<p>Min./max. výše způsobilých výdajů:</p>	<p>Přesné hranice prozatím nejsou stanoveny, MAS doporučuje max. velikost způsobilých výdajů na 1 projekt 1.000.000,- Kč, v případě zařazení aktivity F) 3.000.000,- Kč</p>
<p>Popis možných zaměření projektů:</p>	<p>Podporované aktivity a projekty budou vhodně doplňovat aktivity Úřadu práce. Důraz bude kladen na poskytování různých forem poradenství a s tím související bilanční a pracovní diagnostiku a na realizaci rekvalifikačních kurzů výhradně v návaznosti a dle potřeb místních zaměstnavatelů a místního trhu práce. V případě zařazení aktivity F) se musí jednat o projekt s komplexní sadou dalších podporovaných aktivit vedoucích k naplnění cílů, přednostně s beneficienty z cílových skupin, jež jsou jen velmi těžko umístitelní na standardním trhu práce</p>

<p>Podporované cílové skupiny:</p>	<p>Pro aktivity A), B), C), J) a K) přednostně:</p> <ul style="list-style-type: none"> - osoby mladší 25 let s nízkou úrovní kvalifikace (stupeň ISCED 0 - 2) - absolventi škol bez zaměstnání - osoby pečující o dítě mladší 15 let či o osobu blízkou - Osoby vracející se na trh práce po návratu z mateřské/rodičovské dovolené <p>Pro aktivity F) přednostně:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Osoby s kumulací hendikepů na trhu práce (tj. splňují alespoň dvě z níže uvedených charakteristik: uchazeči o zaměstnání vedení v evidenci déle než 5 měsíců, osoby mladší 25 let, osoby ve věku nad 54 let, osoby s nízkou úrovní kvalifikace (stupeň ISCED 0 - 2), osoby pečující o dítě mladší 15 let či o osobu blízkou, osoby z národnostních menšin či osoby z jiného sociokulturního prostředí) - Osoby jinak znevýhodněné - azylanti a imigranti, osoby vyrůstající bez rodin do 26 let věku, osoby před propuštěním z VTOS a propuštěné z VTOS, osoby závislé - Osoby sociálně vyloučené a osoby sociálním vyloučením ohrožené <p>Pro všechny aktivity dále:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uchazeči o zaměstnání (osoby zařazené ÚP ČR do evidence uchazečů o zaměstnání) - Zájemci o zaměstnání (osoby zařazené ÚP ČR do evidence zájemců o zaměstnání) - Neaktivní osoby - osoby v produktivním věku, které nejsou ani zaměstnané (zaměstnáním se rozumí i výkon samostatně výdělečné činnosti) ani nezaměstnané (tj. evidované ÚP ČR jako uchazeč o zaměstnání) - Osoby se zdravotním postižením 		
<p>Typy příjemců podpory a míra dotace:</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Nestátní neziskové organizace -MAS -Školy a školská zařízení 	<p>100%</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> -Obce dle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích -Organizace zřizované obcemi působící v sociální oblasti -Dobrovolné svazky obcí - Soukromé PO s činností škol a školských zařízení 	<p>95%</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> -Vzdělávací a poradenské instituce -Obchodní korporace (veřejná obchodní společnost, komanditní společnost, společnost s ručením omezeným, akciová společnost, evropská společnost, evropské hospodářské zájmové sdružení, družstva - družstvo, sociální družstvo, evropská družstevní společnost) -OSVČ -Sociální podniky 	<p>85%</p>	
<p>Absorpční kapacita MAS:</p>	<p>Celková výše zazávkovaných způsobilých výdajů všech projektů 2016-2020: 6 419 692,- Kč (v případě navýšení alokace Programového rámce MAS-OPZ o 30%) 2 507 692,- Kč (v případě nenavýšení alokace Programového rámce MAS-OPZ o 30%)</p>		
<p>Vliv opatření na naplňování horizontálních témat OPZ:</p>	<p>Udržitelný rozvoj Vliv opatření na udržitelný rozvoj je pozitivní. Opatření a podpořené projekty z tohoto opatření vycházející povedou k pozitivnímu a vyváženému zachování udržitelného rozvoje.</p> <p>Rovné příležitosti a nediskriminace Vliv opatření na rovné příležitosti a zákaz diskriminace je pozitivní. Vzhledem k zacílení podpory na osoby z cílových skupiny je zřejmé, že těmto osobám má být ulehčeno v jejich znevýhodněné pozici na trhu práce, čímž dojde k oslabení jejich obvyklé diskriminace na trhu práce (kvůli věku, nedostatku zkušeností, délce evidence na ÚP,...)</p> <p>Rovnost žen a mužů Vliv opatření na rovnost žen a mužů je pozitivní.</p>		

Principy pro určení preferenčních kritérií:	<ul style="list-style-type: none"> • místní dostupnost aktivit projektu • míra spolupráce se zaměstnavateli v regionu • ne/soulad se strategií Úřadu práce v oblasti Aktivní politiky zaměstnanosti (účast Úřadu práce k realizaci projektu) • potřebnost realizace projektu • vymezení problému a cílové skupiny • účelnost, cíle a konzistentnost projektu • adekvátnost indikátorů • způsob zapojení cílové skupiny
---	--

Tab. 29 Fiche MAS-OPZ 09 (zdroj: vlastní zpracování)

Specifický cíl strategie:	3.2. Podpora sociálního podnikání
Název opatření/Fiche	MAS-OPZ 09 Sociální podniky – neinvestiční podpora
Vazba na specifický cíl OP Z:	2.3.1 Zvýšit zapojení lokálních aktérů do řešení problémů nezaměstnanosti a sociálního začleňování ve venkovských oblastech <ul style="list-style-type: none"> - Podpora a vytváření podmínek pro vznik a rozvoj sociálních podniků - Podpora sociálního začleňování osob sociálně vyloučených či sociálním vyloučením ohrožených - Podpora vytváření nových pracovních míst na lokální úrovni
Popis cíle opatření:	Zakládat a rozvíjet sociální podniky jako ekonomickou aktivitu přinášející místní, sociální, ekonomický a environmentální prospěch pro region
Popis provázanosti navrhovaných opatření (včetně provázanosti na ostatní OP):	<p>Přímý synergický efekt: MAS-IROP 05 Sociální podniky – infrastruktura MAS-OPZ 08 Podpora Zaměstnanosti</p> <p>Silná komplementární vazba: MAS-OPZ 07 Sociální služby - neinvestiční podpora</p> <p>Střední vazba: MAS-IROP 03 Sociální služby a komunitní centra – infrastruktura MAS-IROP 04 Sociální bydlení MAS-OPZ 10 Prorodinná opatření MAS-PRV 13 Drobné podnikání MAS-PRV 14 Podnikání v cestovním ruchu OP PIK</p> <p>Nulová nebo slabá vazba: MAS-IROP 01 Přestupní terminály a bezpečnost dopravy MAS-IROP 02 Cyklodoprava MAS-IROP 06 Předškolní a základní vzdělávání MAS-PRV 11 Rozvoj zemědělských podniků MAS-PRV 12 Zemědělské a potravinářské produkty MAS-PRV 15 Krátké dodavatelské řetězce MAS-PRV 16 Projekty spolupráce MAS</p>

Priorizace navrhovaných opatření (aktivit):	opatření financovaná z alokované částky
	Vznik a rozvoj (rozšíření kapacity podniku) nových podnikatelských aktivit A) integrační sociální podnik příjemce musí naplňovat současně tyto principy a charakteristiky sociálního podnikání: <i>Veřejně prospěšný cíl, Sociální prospěch, Ekonomický prospěch, Environmentální prospěch, Místní prospěch</i> B) environmentální sociální podnik podmínky budou upřesněny ze strany ŘO Doporučené klíčové aktivity: <ul style="list-style-type: none"> - Vytvoření a zachování pracovních míst pro cílové skupiny - Vzdělávání zaměstnanců z cílových skupin a vzdělávání ostatních zaměstnanců sociálního podniku financovaných z přímých nákladů projektu - Marketing sociálního podniku - Provozování sociálního podnikání
	opatření financovaná z alokované částky v případě navýšení alokace = zásobník opatření
Stejně aktivity, pouze ve větším rozsahu	
Časový harmonogram realizace opatření ve vazbě na finanční plán:	Plánované vyhlášení výzev: 2017 – 100% alokace
Min./max. výše způsobilých výdajů:	Přesné hranice prozatím nejsou stanoveny, MAS doporučuje max. velikost způsobilých výdajů na 1 projekt 2.800.000,- Kč
Popis možných zaměření projektů:	Vzhledem k malé zkušenosti se sociálním podnikáním a omezenému počtu identifikovaných potenciálních zájemců se bude jednat o pilotní podporu 1 (max. 2) projektů za celé období s cílem prověřit životnost a funkčnost tohoto způsobu podnikání v místních podmínkách. Úspěšná realizace se projeví pozitivně na vzniku dalších podnikatelských záměrů, jež mohou získat podporu v rámci individuálních projektů z individuálních výzev OP Z a IROP. Předpokládá se předložení integrovaného projektu, který získá zároveň podporu z Fiche MAS-IROP 05 Sociální podniky – infrastruktura
Podporované cílové skupiny:	Aktivita A) <ul style="list-style-type: none"> - Osoby sociálně vyloučené nebo ohrožené sociálním vyloučením - Osoby dlouhodobě nezaměstnané (uchazeči o zaměstnání evidovaní na ÚP ČR déle než 1 rok) - Osoby opakovaně nezaměstnané (uchazeči o zaměstnání, jejichž doba evidence na ÚP ČR dosáhla v posledních 2 letech souborné délky 12 měsíců) - Osoby se zdravotním postižením (viz § 67 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti) - Osoby v nebo po výkonu trestu (osoby opouštějící výkon trestu odnětí svobody, a to do 12 měsíců po opuštění výkonu trestu) - Osoby opouštějící institucionální zařízení (zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy¹⁵, a to do 12 měsíců od opuštění zařízení) Aktivita B) podmínky budou upřesněny ze strany ŘO

Typy příjemců podpory a míra dotace:	-Obce dle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích Pozn.: je-li jedním ze zřizovatelů obec, její celkový vlastnický podíl v podniku musí být menší než 50%; je-li zřizovatelem více obcí, vlastnický podíl každé z těchto obcí musí být menší než 50 % -Organizace zřizované obcemi působící v sociální oblasti -Dobrovolné svazky obcí	95%
	-Vzdělávací a poradenské instituce -Obchodní korporace (veřejná obchodní společnost, komanditní společnost, společnost s ručením omezeným, akciová společnost, evropská společnost, evropské hospodářské zájmové sdružení, družstva - družstvo, sociální družstvo, evropská družstevní společnost) -OSVČ	85%
Absorpční kapacita MAS:	Celková výše zazávkovaných způsobilých výdajů všech projektů 2016-2020: 2 106 462,- Kč	
Vliv opatření na naplňování horizontálních témat OPZ:	<p>Udržitelný rozvoj Vliv na horizontální princip Udržitelný rozvoj je hodnocen jako pozitivní. Sociální podnikání svou činností podporuje solidární chování, sociální začleňování a růst sociálního kapitálu na místní úrovni s maximálním respektováním udržitelného rozvoje. Sociální podnikání je postaveno na třech základních principech, přináší komunitě prospěch sociální, ekonomický a environmentální místní. Má proto pozitivní vliv na udržitelný rozvoj jednoznačně z pohledu environmentálního (zohledňuje ekologické a místní aspekty), sociálního (přispívá k sociálnímu začleňování, zapojování pracovníku do rozhodování, zaměstnávání znevýhodněných skupin), tak i z pohledu ekonomického (zisk je vrácen přednostně zpět do rozvoje podniku).</p> <p>Rovné příležitosti a zákaz diskriminace Vliv opatření na Rovné příležitosti a zákaz diskriminace je hodnocen jako pozitivní. Opatření je přímo zaměřené na tuto oblast. Zaměstnání osob z cílových skupin (osoby sociálně vyloučené, osoby ohrožené sociálním vyloučením a osoby se zdravotním postižením) povede k jejich začlenění, a tím dojde k posílení rovných příležitostí a nediskriminace těchto osob na trhu práce.</p> <p>Rovnost žen a mužů Vliv opatření na Rovnost žen a mužů je spíše pozitivní. Zaměstnání v sociálních podnicích může nabízet flexibilní formy úvazků, čímž se usnadní vstup na trh práce i ženám – matkám pečujícím o děti do 15 let. Tato skupina však není primární a jedinou cílovou skupinou, vše tak bude záležet na žadateli a typu projektu.</p>	
Principy pro určení preferenčních kritérií:	<ul style="list-style-type: none"> • Počet podpořených osob z cílových skupin z regionu • preference žadatelů s podnikatelskou zkušeností (ne nutně sociální) • žadatelé, kteří v rámci integrace projektu žádají o dotaci také v IROP • potřebnost realizace projektu • vymezení problému a cílové skupiny • účelnost, cíle a konzistentnost projektu, • adekvátnost indikátorů • způsob zapojení cílové skupiny, 	

Tab. 30 Fiche MAS-OPZ 10 (zdroj: vlastní zpracování)

Specifický cíl strategie:	1.2. Udržení nezaměstnanosti na hranici celostátního průměru
Název opatření/Fiche	MAS-OPZ 10 Prorodinná opatření

Vazba na specifický cíl OP Z:	2.3.1 Zvýšit zapojení lokálních aktérů do řešení problémů nezaměstnanosti a sociálního začleňování ve venkovských oblastech <ul style="list-style-type: none"> - Podpora prorodinných opatření obcí a dalších aktérů na místní úrovni - Podpora vytváření nových pracovních míst na lokální úrovni 						
Popis cíle opatření:	Usnadnit cílovým skupinám návrat na trh práce Umožnit firmám a institucím nabídnout hlídání dětí pro výkon práce osob z cílových skupin Zajistit vzdělávání osob zajišťujících individuální péči o děti						
Popis provázanosti navrhovaných opatření (včetně provázanosti na ostatní OP):	<p>Přímý synergický efekt: MAS-OPZ 08 Podpora Zaměstnanosti</p> <p>Silná komplementární vazba: MAS-IROP 06 Předškolní a základní vzdělávání OP VVV</p> <p>Střední vazba: MAS-IROP 02 Cyklodoprava MAS-IROP 03 Sociální služby a komunitní centra – infrastruktura MAS-IROP 04 Sociální bydlení MAS-IROP 05 Sociální podniky – infrastruktura MAS-OPZ 07 Sociální služby - neinvestiční podpora MAS-OPZ 09 Sociální podniky - neinvestiční podpora MAS-PRV 11 Rozvoj zemědělských podniků MAS-PRV 12 Zemědělské a potravinářské produkty MAS-PRV 13 Drobné podnikání MAS-PRV 14 Podnikání v cestovním ruchu MAS-PRV 15 Krátké dodavatelské řetězce</p> <p>Nulová nebo slabá vazba: MAS-IROP 01 Přestupní terminály a bezpečnost dopravy MAS-PRV 16 Projekty spolupráce MAS</p>						
Priorizace navrhovaných opatření (aktivit):	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="background-color: #e0f0e0;">opatření financovaná z alokované částky</td> </tr> <tr> <td> A) Podpora zařízení, která doplní chybějící kapacitu stávajících institucionálních forem zařízení (typu školní družiny, kluby), s možností podpory příměstských táborů v době školních prázdnin Pro děti mladšího školního věku, zvažována možnost podpory dopravy dětí </td> </tr> <tr> <td> B) Podpora dětských skupin pro podniky i veřejnost <ul style="list-style-type: none"> - Vznik, transformace a provoz dětských skupin dle zákona č. 247/2014 Sb., o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině (transformací je myšlen příspěvek na úpravy zařízení, aby vyhovovalo podmínkám zákona č. 247/2014 Sb.) - Podpora živností volných a vázaných dle živnostenského zákona </td> </tr> <tr> <td> C) Individuální péče o děti <ul style="list-style-type: none"> - Vzdělávání chův (podpora zejména akreditovaných rekvalifikací) - Příprava a realizace dalšího vzdělávání podle zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání (vykonání zkoušky) - Podpora pracovního uplatnění </td> </tr> <tr> <td style="background-color: #e0f0e0;">opatření financovaná z alokované částky v případě navýšení alokace = zásobník opatření</td> </tr> <tr> <td>Stejně aktivity, pouze ve větším rozsahu</td> </tr> </table>	opatření financovaná z alokované částky	A) Podpora zařízení, která doplní chybějící kapacitu stávajících institucionálních forem zařízení (typu školní družiny, kluby), s možností podpory příměstských táborů v době školních prázdnin Pro děti mladšího školního věku, zvažována možnost podpory dopravy dětí	B) Podpora dětských skupin pro podniky i veřejnost <ul style="list-style-type: none"> - Vznik, transformace a provoz dětských skupin dle zákona č. 247/2014 Sb., o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině (transformací je myšlen příspěvek na úpravy zařízení, aby vyhovovalo podmínkám zákona č. 247/2014 Sb.) - Podpora živností volných a vázaných dle živnostenského zákona 	C) Individuální péče o děti <ul style="list-style-type: none"> - Vzdělávání chův (podpora zejména akreditovaných rekvalifikací) - Příprava a realizace dalšího vzdělávání podle zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání (vykonání zkoušky) - Podpora pracovního uplatnění 	opatření financovaná z alokované částky v případě navýšení alokace = zásobník opatření	Stejně aktivity, pouze ve větším rozsahu
opatření financovaná z alokované částky							
A) Podpora zařízení, která doplní chybějící kapacitu stávajících institucionálních forem zařízení (typu školní družiny, kluby), s možností podpory příměstských táborů v době školních prázdnin Pro děti mladšího školního věku, zvažována možnost podpory dopravy dětí							
B) Podpora dětských skupin pro podniky i veřejnost <ul style="list-style-type: none"> - Vznik, transformace a provoz dětských skupin dle zákona č. 247/2014 Sb., o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině (transformací je myšlen příspěvek na úpravy zařízení, aby vyhovovalo podmínkám zákona č. 247/2014 Sb.) - Podpora živností volných a vázaných dle živnostenského zákona 							
C) Individuální péče o děti <ul style="list-style-type: none"> - Vzdělávání chův (podpora zejména akreditovaných rekvalifikací) - Příprava a realizace dalšího vzdělávání podle zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání (vykonání zkoušky) - Podpora pracovního uplatnění 							
opatření financovaná z alokované částky v případě navýšení alokace = zásobník opatření							
Stejně aktivity, pouze ve větším rozsahu							

Časový harmonogram realizace opatření ve vazbě na finanční plán:	<u>Plánované vyhlášení výzev:</u> 2016 – 50% alokace 2018 – 30% alokace 2019 – 20% alokace		
Min./max. výše způsobilých výdajů:	Přesné hranice prozatím nejsou stanoveny, MAS doporučuje max. velikost způsobilých výdajů na 1 projekt: 1.500.000,- Kč		
Popis možných zaměření projektů:	Fiche se přednostně zaměří na budování dětských skupin přímo v podnicích a firmách na Hranicku, doplňkově pak na další výše vyjmenované aktivity		
Podporované cílové skupiny:	- zejména ženy ohrožené na trhu práce - rodiče s malými dětmi - osoby pečující o jiné závislé osoby		
Typy příjemců podpory a míra dotace:	-Nestátní neziskové organizace -Školy a školská zařízení	100%	
	-Obce dle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích -Organizace zřizované obcemi působící v sociální oblasti -Dobrovolné svazky obcí - Soukromé PO s činností škol a školských zařízení	95%	
	-Vzdělávací a poradenské instituce -Obchodní korporace (veřejná obchodní společnost, komanditní společnost, společnost s ručením omezeným, akciová společnost, evropská společnost, evropské hospodářské zájmové sdružení, družstva - družstvo, sociální družstvo, evropská družstevní společnost) -OSVČ -Sociální podniky	85%	
Absorpční kapacita MAS:	Celková výše zazávazkovaných způsobilých výdajů všech projektů 2016-2020: 2 708 308,- Kč		
Vliv opatření na naplňování horizontálních témat OPZ:	<p>Udržitelný rozvoj Vliv opatření na udržitelný rozvoj je neutrální. Opatření nemá své cíle zaměřeny na tuto oblast.</p> <p>Rovné příležitosti a nediskriminace Vliv opatření na rovné příležitosti a zákaz diskriminace je pozitivní vzhledem k zaměření na snazší uplatnění osob z cílových skupin, kterými jsou mj. i ženy pečující o závislé osoby (děti).</p> <p>Rovnost žen a mužů Vliv opatření na rovnost žen a mužů je pozitivní, neboť je zacílen na rodiče pečující o malé děti, což jsou v převážné většině případů ženy – matky. Roli pečující osoby však může plnit i otec, který se v takové situaci stává podobně jako ženy – matky, na trhu práce znevýhodněnou osobou. I těmto toto opatření pomáhá k rovnému postavení na trhu práce.</p>		

**Principy pro
určení
preferenčních
kritérií:**

- preference projektů zaměřených na vznik a rozvoj dětských skupin v soukromých firmách
- poměr počtu dětí k celkovému počtu obyvatel obce
- míra zastoupení cílových skupin ve struktuře zaměstnanců/obyvatel obce
- potřeba realizace projektu
- vymezení problému a cílové skupiny
- účelnost, cíle a konzistentnost projektu
- adekvátnost indikátorů
- způsob zapojení cílové skupiny

3.4.2.3.2 Klíčový projekt MAS

MAS se rozhodla pro realizaci jednoho či dvou na sebe navazujících klíčových projektů v programovém rámci MAS-OPZ a to konkrétně v rámci Fiche MAS-OPZ 08 Podpora zaměstnanosti, aktivita E) **Podpora spolupráce lokálních partnerů na trhu práce**. MAS těmito finančně nenáročnými projekty formálně zastřeší, zintenzivní a ukotví již probíhající, ale dosud nijak nekoordinované aktivity na tomto poli v regionu (viz pravidelné burzy středních škol, jednorázové setkání zaměstnavatelů a obcí, pravidelné informační vstupy Úřadu práce na setkání starostů z ORP Hranice apod.) – Projekt(y) se zaměří na vybudování vzájemné spolupráce subjektů veřejného, neziskového a soukromého sektoru na platformě místního paktu zaměstnanosti s cílem pomoci cílovým skupinám osob při uplatnění na trhu práce, a to i s využitím nových a netradičních metod podporujících zaměstnanost. Aktivitami projektu tak bude pravidelné setkávání zaměstnavatelů, ÚP, obcí a NNO, výměna zkušeností, exkurze, vzdělávání s přednostním zaměřením na studenty a absolventy. Plánovaná finanční náročnost je odhadnuta na cca 80.000,- Kč způsobilých výdajů/rok, tj. celkově 320.000,- Kč ve dvou dvouletých na sebe navazujících projektech. MAS vypracuje nediskriminační a transparentní výběrové řízení a objektivní kritéria pro výběr projektu, jež zabrání střetu zájmů. Klíčový projekt připraví MAS do vlastní vyhlášené Výzvy pro Fichi MAS-OPZ 08 a bude hodnocen spolu s ostatními projekty v této Výzvě.

3.4.2.4 Programový rámec a Fiche MAS-PRV

Programový rámec MAS-PRV je pro MAS Hranicko přirozeným pokračováním Strategického plánu LEADER 2007-2013 „Měníme Hranicko“, díky němuž podpořila v regionu 81 projektů s obdrženou dotací více než 43 milionů Kč. Tyto prostředky pak navýšila o dalších několik milionů realizací celkem 7 projektů Spolupráce. V zemědělských opatřeních je programový rámec MAS-PRV více méně identickým pokračováním zemědělských Fichí z minulého období, zcela vypadly aktivity dřívější III. osy zaměřené na rozvoj spolkového života a obcí v podobě zázemí pro kulturní a sportovní činnost, veřejná prostranství či záchranu hmotného kulturního dědictví. V současném období se kromě podpory zemědělců aktéři v území shodli také na podpoře drobného nezemědělského podnikání, ať už zaměřeného na řemesla a zachování služeb v malých obcích tak také doplňkově na další rozvoj cestovního ruchu, jež byl rovněž v SPL významně podporován. Nové příležitosti si území slibuje od Fiche MAS-PRV 15 Krátké dodavatelské řetězce, kde byl vznesen výrobcí požadavek na přípravu 1 až 2 komplexních projektů, kdy se spojí výrobci místních kvalitních produktů, koordinátor značky MORAVSKÁ BRÁNA regionální produkt® a další subjekty tak, aby se na Hranicku rozběhl propracovaný, funkční a do budoucna samofinancovatelný systém distribuce místních výrobků k místním zákazníkům. Také Projekty spolupráce se dle rozsahu alokace mimo jiné zaměří na další rozvoj místní značky kvality (podrobněji viz kap. 4.4.1). Aktéři v území se vzhledem k stanovené alokaci pro programový rámec a prioritám rozvoje regionu shodli na vytvoření 6 Fichí, jež uvádí Tab. 31, detailní popis Fichí pak Tab. 33 až 38).

Tab. 31 Stručný přehled Fichí programového rámce MAS-OPZ (zdroj: vlastní zpracování)

programový rámec SCLLD	vazba na OPZ	Fiche	
		označení	název
MAS-PRV	PRV - Článek 17, odstavec 1., písmeno a)	MAS-PRV 11	Rozvoj zemědělských podniků
	PRV - Článek 17, odstavec 1., písmeno b)	MAS-PRV 12	Zemědělské a potravinářské produkty
	PRV - Článek 19, odstavec 1., písmeno b)	MAS-PRV 13	Drobné podnikání
	PRV - Článek 19, odstavec 1., písmeno b)	MAS-PRV 14	Podnikání v cestovním ruchu
	PRV - Článek 35, odstavec 2., písmeno d)	MAS-PRV 15	Krátké dodavatelské řetězce
	PRV - Článek 44	MAS-PRV 16	Projekty spolupráce MAS

Aktéři v území se dále rozhodli kvůli stanoveným specifickým cílům a opatřením SCLLD, prioritizaci opatření, vzhledem k celkové finanční alokaci nebo kvůli povaze podporovaných oblastí v PRV nezařadit do Programového rámce MAS-PRV oblasti, uvádí je Tab. 32.

Tab. 32 Články PRV nezařazené do MAS-PRV (zdroj: vlastní zpracování)

Podporované články PRV	Důvod nezařazení do Programového rámce MAS-PRV
Předávání znalostí a informační akce	Odborné vzdělávání je opatřením v SCLLD, úzké tematické zaměření však omezuje využití podpory pro splnění cílů SCLLD, možno řešit individuálními projekty.
Lesnická infrastruktura	V původním návrhu zařazeno do programového rámce MAS-PRV, kvůli prioritizaci opatření a neidentifikaci projektových záměrů vyřazeno, bude řešeno individuálními projekty žadatelů.
Zemědělská infrastruktura	SCLLD klade důraz na obnovu infrastruktury obecních a meziobecních komunikací II. a III. třídy, polní cesty nejsou prioritním tématem, možno řešit individuálními projekty.
Pozemkové úpravy	Opatření zařazeno v SCLLD, vzhledem k prioritizaci opatření, omezené finanční alokaci a časové a technické náročnosti projektů nevhodné řešit skrz programový rámec MAS-PRV.
Zavádění preventivních protipovodňových opatření v lesích	V původním návrhu zařazeno do programového rámce MAS-PRV, kvůli prioritizaci opatření a neidentifikaci projektových záměrů vyřazeno, bude řešeno individuálními projekty žadatelů.
Investice do ochrany melioračních a zpevňujících dřevin	příliš úzké opatření, nevhodné řešit skrz Programový rámec MAS-PRV.
Neproductivní investice v lesích	Zařazeno ve strategické části SCLLD, kvůli neidentifikaci potenciálních projektů a komplikacím kolem stezek vedoucích jak v lesích, tak mimo lesy nezařazeno do programového rámce MAS-PRV.
Investice do lesnických technologií a zpracování lesnických produktů, jejich mobilizace a uvádění na trh	Není zařazeno do opatření a aktivit SCLLD MAS Hranicko, možno řešit individuálními projekty.
Sdílení zařízení a zdrojů	Není zařazeno do opatření a aktivit SCLLD MAS Hranicko, možno řešit individuálními projekty.

Tab. 33 Fiche MAS-PRV 11 (zdroj: vlastní zpracování)

Název opatření/Fiche:	MAS-PRV 11 Rozvoj zemědělských podniků
Vazba na článek Nařízení PRV:	Článek 17, odstavec 1., písmeno a)
Vymezení Fiche:	Analyza sektoru zemědělství ukázala, že v oblasti zemědělství dochází ke značnému opotřebení výrobního majetku. Nestabilita cen na trhu zemědělských produktů a nízká profitabilita aktivit omezuje generování dostatečných zdrojů na jeho obnovu a modernizaci. Důsledkem je narušování konkurenceschopnosti zemědělců. Podpora je zaměřena na zvýšení celkové výkonnosti a udržitelnosti zemědělského podniku. Přispěje ke zvýšení životaschopnosti a zlepšení hospodářské výkonnosti zemědělských podniků,lepší konkurenceschopnost všech druhů zemědělské činnosti, podpoří zavádění inovativních zemědělských technologií, usnadní jejich restrukturalizaci a modernizaci, zejména za účelem zvýšení míry účasti na trhu a orientaci na trh.
Stručný popis Fiche:	
Vazba na cíle SCLLD:	SC 1.3. Propojování místní výroby a spotřeby
Oblasti podpory:	- investice do zemědělských staveb a technologií pro živočišnou a rostlinnou

	<p>výrobu a pro školkařskou produkci.</p> <ul style="list-style-type: none"> - investice na pořízení mobilních strojů pro zemědělskou výrobu - investice do pořízení peletovacích zařízení pro vlastní spotřebu v zemědělském podniku. 	
Definice příjemce dotace:	Zemědělský podnikatel (vyjma školních statků a státních podniků), podnikatelský subjekt s předmětem činnosti poskytovat práce, výkony, služby v zemědělské prvovýrobě	
Výše způsobilých výdajů:	min. 100.000,- Kč max. 1.750.000,- Kč	
Míra dotace:	40-60% (+ 10% pro mladého zemědělce, +10% pro hospodaření v LFA)	
Preferenční kritéria:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vytvoření celého či částečného pracovního místa 2. Pořádání naučných exkurzí pro školy, dny otevřených dveří, akcí pro veřejnost 3. Zvýhodnění certifikovaných ekologických zemědělců 4. Preference staveb a stabilních technologií oproti projektům zaměřeným výhradně na nákup mobilních strojů 5. Preference držitelů značek a certifikátů kvality 6. Kvalita podnikatelského plánu 	
Indikátory výstupů	číslo	93701
	název	Počet podpořených zemědělských podniků/příjemců
	výchozí stav	0
	hodnota pro mid-term (r.2018)	3
	cílový stav	9
Indikátory výsledků	číslo	94800
	název	Pracovní místa vytvořená v rámci podpořených projektů (Leader)
	výchozí stav	0
	hodnota pro mid-term (r.2018)	0
	cílový stav	0,5

Tab. 34 Fiche MAS-PRV 12 (zdroj: vlastní zpracování)

Název opatření/Fiche:	MAS-PRV 12 Zemědělské a potravinářské produkty	
Vazba na článek Nařízení PRV:	Článek 17, odstavec 1., písmeno b)	
Vymezení Fiche:	Analýza sektoru zemědělství ukázala, že průřezovým znakem sektoru zemědělství je nízký podíl produktů s vysokou přidanou hodnotou. V regionu stále není dostatečně rozvinuta tradice zpracování zemědělské produkce do podoby spotřebitelských výrobků využívajících místní zdroje, posilujících místní ekonomické aktivity a dotvářejících image regionu. Podpora je zaměřena na investice, které se týkají zpracování, uvádění na trh nebo vývoje zemědělských produktů uvedených v příloze I Smlouvy o fungování EU3, přičemž výstupem procesu produkce může být i produkt, na nějž se uvedená příloha nevztahuje. Investice podpoří organizaci potravinového řetězce, včetně zpracování zemědělských produktů a jejich uvádění na trh, zlepši konkurenceschopnost prvovýrobců jejich lepším začleněním do zemědělsko-potravinářského řetězce prostřednictvím programů jakosti a přidáváním hodnoty zemědělským produktům.	
Stručný popis Fiche:		
Vazba na cíle SCLLD:	SC 1.3. Propojování místní výroby a spotřeby	
Oblasti podpory:	<ul style="list-style-type: none"> - investice do výstavby a rekonstrukce budov včetně nezbytných manipulačních ploch, - pořízení strojů, nástrojů a zařízení pro zpracování zemědělských produktů, finální úpravu, balení, značení výrobků (včetně technologií souvisejících s dohledatelností produktů) - investice související se skladováním zpracovávané suroviny, výrobků a druhotných surovin vznikajících při zpracování. - investice vedoucí ke zvyšování a monitorování kvality produktů, - investice související s uváděním zemědělských a potravinářských produktů na trh (včetně investic do marketingu) - investice do zařízení na čištění odpadních vod ve zpracovatelském provozu. <p>Pozn.: Podpora je zaměřena na investice, které se týkají zpracování, uvádění na trh nebo vývoje zemědělských produktů uvedených v příloze I Smlouvy o fungování EU3, přičemž výstupem procesu produkce může být produkt, na nějž se uvedená příloha nevztahuje.</p>	
Definice příjemce dotace:	Zemědělský podnikatel, výrobce potravin, nebo výrobce krmiv, který splňuje definici mikro, malého, nebo středního podniku	
Výše způsobilých výdajů:	min. 100.000,- Kč max. 1.750.000,- Kč	
Míra dotace:	40%	
Preferenční kritéria:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapojení do místního certifikačního systému 2. Držení dalších značek a certifikátů kvality 3. Míra uvádění produkce na trh v regionu Hranicko 4. Uvedení nového produktu na trh 5. Kvalita podnikatelského plánu 	
Indikátory výstupů	číslo	93701
	název	Počet podpořených zemědělských podniků/příjemců
	výchozí stav	0
	hodnota pro mid-	1

	term (r.2018)	
	cílový stav	3
Indikátory výsledků	číslo	94800
	název	Pracovní místa vytvořená v rámci podpořených projektů (Leader)
	výchozí stav	0
	hodnota pro mid-term (r.2018)	0
	cílový stav	1

Tab. 35 Fiche MAS-PRV 13 (zdroj: vlastní zpracování)

Název opatření/Fiche:	MAS-PRV 13 Drobné podnikání
Vazba na článek Nařízení PRV:	Článek 19, odstavec 1., písmeno b)
Vymezení Fiche:	Početný sektor živnostníků a malých firem v regionu vytváří základnu ekonomického rozvoje a rozvíjí prostor pro pracovní uplatnění místních obyvatel. Předmětem této oblasti bude podpořit zakládání a další rozvoj mikro- a malých podniků v regionu s cílem zvýšit počet pracovních
Stručný popis Fiche:	míst a posílit podnikavost obyvatel. Důraz bude kladen na podporu takových podnikatelských záměrů, které mají potenciál růst směrem novým podnikatelským příležitostem a pracovním místům. Investice podpoří sociální začleňování, snižování chudoby a hospodářský rozvoj ve venkovských oblastech, zejména usnadní diverzifikaci, vytváření malých podniků a pracovních míst.
Vazba na cíle SCLLD:	1.1. Podpůrná síť pro zakládání a rozvoj mikro- a malého podnikání
Oblasti podpory:	Investice do vybraných činností dle Klasifikace ekonomických činností (CZ-NACE): <ul style="list-style-type: none"> - C (Zpracovatelský průmysl s výjimkou činností v odvětví oceli, v uhelném průmyslu, v odvětví stavby lodí, v odvětví výroby syntetických vláken dle čl. 13 písm. a) NK (EU) č. 651/2014, a dále s výjimkou tříd 12.00 Výroba tabákových výrobků a 25.40 Výroba zbraní a střeliva), - F (Stavebnictví s výjimkou skupiny 41.1 Developerská činnost), - G (Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel s výjimkou oddílu 46 a skupiny 47.3 Maloobchod s pohonnými hmotami ve specializovaných prodejnách), - J (Informační a komunikační činnosti s výjimkou oddílů 60 a 61), - M (Profesní, vědecké a technické činnosti s výjimkou oddílu 70), - N 79 (Činnosti cestovních kanceláří a agentur a ostatní rezervační služby), - N 81 (Činnosti související se stavbami a úpravou krajiny s výjimkou skupiny 81.1), - N 82.1 (Administrativní a kancelářské činnosti), - N 82.3 (Pořádání konferencí a hospodářských výstav), - N 82.92 (Balicí činnosti), - P 85.59 (Ostatní vzdělávání j. n.), - S 95 (Opravy počítačů a výrobků pro osobní potřebu a převážně pro domácnost) - S 96 (Poskytování ostatních osobních služeb). Především:

	<ul style="list-style-type: none"> - nová výstavba objektů pro zakládání a rozvoj existujících podniků - rozšíření, přestavba, rekonstrukce či modernizace provozovny určené pro zakládání a rozvoj podniků včetně nezbytného zázemí pro zaměstnance - nákup strojů, výrobních zařízení a technologie sloužící k zakládání a rozvoji podniků - nákup vybavení provozovny v souvislosti s projektem (základní nábytek) <p>Pozn.: V případě <u>uvádění produktů na trh</u> jsou na trh uváděny produkty, které nejsou uvedeny v příloze I Smlouvy o fungování EU, případně v kombinaci s produkty uvedenými v příloze I Smlouvy o fungování EU (převažovat musí produkty neuvedené v příloze I Smlouvy o fungování EU).</p> <p>V případě <u>zpracování produktů</u> jsou výstupem procesu produkty, které nejsou uvedeny v příloze I Smlouvy o fungování EU.</p>	
Definice příjemce dotace:	podnikající fyzické osoby a právnické osoby ve velikosti mikro- a malé podniky (tj. zemědělský i nezemědělský podnikatel)	
Výše způsobilých výdajů:	min. 100.000,- Kč max. 1.750.000,- Kč	
Míra dotace:	45%	
Preferenční kritéria:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vytvoření celého či částečného pracovního místa 2. Preference projektů zaměřených na řemeslnou činnost a maloobchod 3. Preference umístění provozovny v menších obcích 4. Vzdělání nebo praxe žadatele v oboru 5. Preference obnovy nevyužitých prostor 6. Kvalita podnikatelského plánu 7. Preference žadatelů z řad nezemědělských podnikatelů 	
Indikátory výstupů	číslo	93701
	název	Počet podpořených zemědělských podniků/příjemců
	výchozí stav	0
	hodnota pro mid-term (r.2018)	2
	cílový stav	5
Indikátory výsledků	číslo	94800
	název	Pracovní místa vytvořená v rámci podpořených projektů (Leader)
	výchozí stav	0
	hodnota pro mid-term (r.2018)	1
	cílový stav	3

Tab. 36 Fiche MAS-PRV 14 (zdroj: vlastní zpracování)

Název opatření/Fiche:	MAS-PRV 14 Podnikání v cestovním ruchu
Vazba na článek Nařízení PRV:	Článek 19, odstavec 1., písmeno b)
Vymezení Fiche:	Region Hranicko vykazuje řadu kulturních a přírodních zajímavostí, jež mohou být zdrojem nových podnikatelských aktivit a zaměstnanosti obyvatel. Přeměna těchto zdrojů do podoby ekonomického profitu může být naplněna pouze za předpokladu nabídky kvalitních ubytovacích a stravovacích služeb, rozvoje příležitostí k netradičnímu volnočasovému vyžití a propojování služeb,
Stručný popis Fiche:	

	zajímavostí a kulturního dědictví do komplexních nabídkových programů. Investice podpoří sociální začleňování, snižování chudoby a hospodářský rozvoj ve venkovských oblastech, zejména usnadní diverzifikaci, vytváření malých podniků a pracovních míst.	
Vazba na cíle SCLLD:	7.3. Propojování a zkvalitnění stávajících služeb cestovního ruchu	
Oblasti podpory:	<p>Investice do vybraných činností dle Klasifikace ekonomických činností (CZ-NACE):</p> <ul style="list-style-type: none"> - I 55 (Ubytování) - I 56 (Stravování a pohostinství) - R 93 (Sportovní, zábavní a rekreační činnosti) <p>především:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Výstavba, modernizace, rekonstrukce, přestavba ubytovacího či stravovacího zařízení včetně vybavení - Výstavba, modernizace, rekonstrukce půjčovny sportovních potřeb včetně vybavení a sortimentu - Výstavba, modernizace, rekonstrukce sportovních zařízení v areálech jak vnitřních tak venkovních (např. hřiště, koupaliště, jízdárna, hipostanice) - Propagace a marketing v souvislosti s projektem <p>Pozn.: Činnosti mohou být realizovány pouze ve vazbě na venkovskou turistiku. Činnost I 56 navíc jen ve vazbě na ubytovací kapacity viz http://nsmas.cz/content/uploads/2015/11/Ot%C3%A1zky-PRV_3_a-odpov%C4%9Bdi-final.pdf</p>	
Definice příjemce dotace:	podnikající fyzické osoby a právnické osoby včetně zemědělských ve velikosti mikro- a malé podniky	
Výše způsobilých výdajů:	min. 100.000,- Kč max. 1.500.000,- Kč	
Míra dotace:	45%	
Preferenční kritéria:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vytvoření celého či částečného pracovního místa 2. Spolupráce s destinačním managementem turistické lokality Hranicko 3. Certifikovaná garance úrovně služby 4. Geografická vzdálenost předmětu projektu od vyjmenovaných turistických atraktivit 5. Geografická vzdálenost předmětu projektu od jiných služeb cestovního ruchu 6. Kvalita podnikatelského plánu 	
Indikátory výstupů	číslo	93701
	název	Počet podpořených zemědělských podniků/příjemců
	výchozí stav	0
	hodnota pro mid-term (r.2018)	1
	cílový stav	3
Indikátory výsledků	číslo	94800
	název	Pracovní místa vytvořená v rámci podpořených projektů (Leader)
	výchozí stav	0
	hodnota pro mid-term (r.2018)	0
	cílový stav	0,5

Tab. 37 Fiche MAS-PRV 15 (zdroj: vlastní zpracování)

Název opatření/Fiche:	MAS-PRV 15 Krátké dodavatelské řetězce	
Vazba na článek Nařízení PRV:	Článek 35, odstavec 2., písmeno d)	
Vymezení Fiche:	Podpora je zaměřena na spolupráci více subjektů, která povede k vytváření a rozvoji krátkých dodavatelských řetězců (KDŘ) a místních trhů. Podpora přispěje k organizaci potravinového řetězce, včetně uvádění na trh zemědělských produktů, zejména zlepší konkurenceschopnost prvovýrobců jejich lepším začleněním do zemědělsko-potravinářského řetězce prostřednictvím podpory místních trhů a krátkodobých řetězců, napomůže k seskupování a lepší organizaci producentů a mezioborových organizací, podpora zlepší hospodářskou výkonnost zemědělských podniků zejména za účelem zvýšení míry účasti na trhu	
Stručný popis Fiche:		
Vazba na cíle SCLLD:	1.3. Propojování místní výroby a spotřeby	
Oblasti podpory:	<ul style="list-style-type: none"> - společné investice na vznik, rozvoj a společnou propagaci KDŘ nebo místního trhu. Především: <ul style="list-style-type: none"> - společné pořízení strojů, technologie a vybavení, - stavební náklady na novou výstavbu nebo modernizaci nemovitého majetku, - pořízení počítačového softwaru, propagační činnost, - tvorba studií a podnikatelského plánu. Pozn.: Podpora se týká pouze dodavatelských řetězců, které zahrnují <u>nejvýš jednoho zprostředkovatele</u> mezi zemědělcem a spotřebitelem. Podpora se týká trhů splňujících definici <u>místního trhu</u> : tj. okruh 50 km, v němž se nachází zemědělský podnik, z něhož produkt pochází.	
Definice příjemce dotace:	Uskupení min. 2 subjektů, min. 1 s podnikatelskou činností v zemědělství/potravinářství (zemědělský podnikatel, výrobce potravin, NNO zastupující zemědělce/zpracovatele)	
Výše způsobilých výdajů:	min. 100.000,- Kč max. 1.750.000,- Kč	
Míra dotace:	50%	
Preferenční kritéria:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Počet zapojených místních subjektů do projektu 2. Počet zapojených držitelů místního certifikačního systému 3. Projekt přináší komplexní řešení propojení místní výroby a spotřeby 4. Pestrost nabídky pro koncové zákazníky 5. Zapojení ICT technologií 	
Indikátory výstupů	číslo	93701
	název	Počet podpořených zemědělských podniků/příjemců
	výchozí stav	0
	hodnota pro mid-term (r.2018)	0
	cílový stav	1
	číslo	93102
	název	Počet podpořených kooperačních činností
	výchozí stav	0

	hodnota pro mid-term (r.2018)	0
	cílový stav	1
Indikátory výsledků	číslo	94800
	název	Pracovní místa vytvořená v rámci podpořených projektů (Leader)
	výchozí stav	0
	hodnota pro mid-term (r.2018)	0
	cílový stav	0

Tab. 38 Fiche MAS-PRV 16 (zdroj: vlastní zpracování)

Název opatření/Fiche:	MAS-PRV 16 Projekty spolupráce MAS
Vazba na článek Nařízení PRV:	Článek 44
Vymezení Fiche:	Projekty budou vykazovat hodnotu přidanou spoluprací, tzn., že výstupy projektu by bez této spolupráce v takové podobě nevznikly. MAS bude spolupracovat s jinými MAS na společných aktivitách vedoucích k naplnění společných cílů v shodě s podrobnějším popisem v příslušných kapitolách svých SCLLD.
Stručný popis Fiche:	
Vazba na cíle SCLLD:	Fiche svým charakterem není navázána na jediný specifický cíl SCLLD (viz kap. 3.4.2.7 Grafické znázornění struktury programových rámců SCLLD včetně schematického znázornění vazeb na opatření mimo programové rámce a kap. 4.4.1 Projekty spolupráce MAS), nejvýznamnější vazbou však při realizaci projektů v rámci této Fiche bude: 1.3. Propojování místní výroby a spotřeby
Oblasti podpory:	- měkké akce (propagační, informační, vzdělávací a volnočasové) zaměřené na témata, která jsou řešena v SCLLD daných MAS (pořádání konferencí, festivalů, workshopů, exkurzí, výstav, přenosů příkladů správné praxe, včetně produktů s tím spojených (publikace, brožury, letáky apod.) – především: environmentální vzdělávací akce zaměřené na úklid břehů řeky Bečva, síťování a propagace venkovských muzeí, rozvoj regionálního značení kvality výrobků a služeb, společné aktivity v oblasti boje s nezaměstnaností apod. - hmotné a nehmotné investice včetně stavebních úprav v oblastech: <ul style="list-style-type: none"> • zajištění odbytu místní produkce včetně zavedení značení místních výrobků a služeb, • vzdělávací aktivity, • informační turistická centra. Pozn.: Výdaje do investic jsou způsobilé pouze za předpokladu, že jsou společně provozovány spolupracujícími subjekty po celou dobu lhůty vázanosti projektu na účel
Definice příjemce dotace:	tuzemská či zahraniční MAS, jejíž SCLLD byla schválena z PRV
Výše způsobilých výdajů:	min. 100.000,- Kč max. 2.000.000,- Kč
Míra dotace:	80%
Indikátory:	nejsou stanoveny

3.4.2.5 Klíčový projekt MAS

MAS se rozhodla pro realizaci jednoho či dvou na sebe navazujících klíčových projektů v programovém rámci MAS-OPZ a to konkrétně v rámci Fiche MAS-OPZ 08 Podpora zaměstnanosti, aktivita E) Podpora spolupráce lokálních partnerů na trhu práce. MAS těmito

projekty formálně zastřeší, zintenzivní a formálně ukotví již probíhající, ale dosud nijak nekoordinované aktivity v regionu (pravidelné burzy středních škol, jednorázové setkání zaměstnavatelů a obcí, pravidelné informační vstupy Úřadu práce na setkání starostů z ORP Hranice aj.) – Projekt/y se zaměří na vybudování vzájemné spolupráce subjektů veřejného, neziskového a soukromého sektoru na platformě místního paktu zaměstnanosti s cílem pomoci cílovým skupinám osob při uplatnění na trhu práce, a to i s využitím nových a netradičních metod podporujících zaměstnanost. Aktivity: pravidelné setkávání zaměstnavatelů, ÚP, obcí a NNO, výměna zkušeností, exkurze, vzdělávání s přednostním zaměřením na studenty a absolventy. Plánovaná finanční náročnost je odhadnuta na cca 80.000,- Kč způsobilých výdajů/rok, tj. celkově 320.000,- Kč ve dvou dvouletých na sebe navazujících projektech. MAS vypracuje nediskriminační a transparentní výběrové řízení a objektivní kritéria pro výběr projektu, jež zabrání střetu zájmů. Klíčový projekt připraví MAS do vlastní vyhlášené Výzvy pro Fichi MAS-OPZ 08 a bude hodnocen spolu s ostatními projekty v této Výzvě.

3.4.2.6 Výsledky

Výsledky realizace SCLLD bude MAS Hranicko sledovat na několika úrovních. Tou nejvýznamnější je naplňování sady indikátorů a jejich cílových hodnot, tak jak jsou uvedeny podrobně přiřazené k jednotlivým Fichím v Příloze 5.2. Jejich souhrn za všechny 3 programové rámce bez konkrétní vazby na Fichi přináší následující Tab. 39. MAS Hranicko se dále rozhodla nepřizvat jednotlivým specifickým cílům SCLLD konkrétní indikátory, jelikož považuje za nejzásadnější úkol SCLLD úspěšnou implementaci alokací jednotlivých programových rámců. Pro ně a jejich jednotlivé Fiche stanovila podrobnou a dostačující sadu indikátorů a jejich cílových hodnot, jejichž naplnění bude intenzivně a průběžně kontrolovat. Výsledky SCLLD, tj. naplňování strategických a specifických cílů SCLLD tak bude sledováno především srovnáním s obdobím před, během a po realizaci SCLLD formou zachycení a popsání kvalitativní změny.

Tab. 39 Sada sledovaných indikátorů SCLLD MAS Hranicko (zdroj: MPIN, vlastní zpracování)

IDENTIFIKACE programu				Identifikace indikátorů					H'ODNOTY indikátorů			
Program	Prioritní osa/ Priorita Unie	Investiční prioritá/ Prioritní oblast	Specifický cíl programu/ Opatření PRV	Kód NČI2014+	Název indikátoru	Měrná jednotka	Typ indikátoru (výstup/ výsledek/ dopad)	Výchozí hodnota	Cílová hodnota	Datum cílové hodnoty	Milník 31.12.2018 (je-li ŘO vyžadován)	
IROP	PO 4	9d	4.1.	10105	Počet nových podniků, které dostávají podporu	podniky	výstup	0	1	31.12.2023	NS	
OP Z	PO 2	IP 2.3	2.3.1	10211	Počet sociálních podniků vzniklých díky podpoře, které fungují i po skončení podpory	organizace	výsledek	0	1	31.12.2023	NS	
OP Z	PO 2	IP 2.3	2.3.1	10213	Počet sociálních podniků vzniklých díky podpoře	organizace	výstup	0	1	31.12.2023	NS	
IROP	PO 4	9d	4.1.	10411	Míra nezaměstnanosti osob s nejnižším vzděláním	%	výsledek	28,5	22	31.12.2023	NS	
IROP	PO 4	9d	4.1.	50000	Počet podpořených vzdělávacích zařízení	zařízení	výstup	0	3	31.12.2023	1	
OP Z	PO 2	IP 2.3	2.3.1	50001	Kapacita podpořených zařízení péče o děti nebo vzdělávacích zařízení.	osoby	výstup	0	30	31.12.2023	NS	
IROP	PO 4	9d	4.1.	50020	Podíl tříletých dětí umístěných v předškolním zařízení	%	výsledek	77,3	90,5	31.12.2023	NS	
IROP	PO 4	9d	4.1.	50030	Podíl osob předčasně opouštějících vzdělávací systém	%	výsledek	5,4	5	31.12.2023	NS	
OP Z	PO 2	IP 2.3	2.3.1	50110	Počet osob využívajících zařízení péče o děti předškolního věku	osoby	výsledek	0	30	31.12.2023	NS	
IROP	PO 4	9d	4.1.	55101	Počet podpořených polyfunkčních komunitních center	zařízení	výstup	0	1	31.12.2023	NS	
IROP	PO 4	9d	4.1.	55301	Počet podpořených bytů pro sociální bydlení	bytové jednotky	výstup	0	9	31.12.2023	0	
IROP	PO 4	9d	4.1.	55310	Nárůst kapacity sociálních bytů	lůžka	výsledek	0	18	31.12.2023	NS	
IROP	PO 4	9d	4.1.	55401	Počet podpořených zázemí pro služby a sociální práci	zázemí	výstup	0	2	31.12.2023	NS	
OP Z	PO 2	IP 2.3	2.3.1	60000	Celkový počet účastníků	účastníci	výstup	0	118	31.12.2023	NS	
OP Z	PO 2	IP 2.3	2.3.1	62600	Účastníci, kteří získali kvalifikaci po ukončení své účasti	osoby	výsledek	0	20	31.12.2023	NS	
OP Z	PO 2	IP 2.3	2.3.1	67001	Kapacita podpořených služeb	místa	výstup	0	28	31.12.2023	NS	

OP Z	PO 2	IP 2.3	2.3.1	67315	Bývalí účastníci projektů v oblasti sociálních služeb, u nichž služba naplnila svůj účel	osoby	výsledek	0	20	31.12.2023	NS
IROP	PO 4	9d	4.1.	67510	Kapacita služeb a sociální práce	klienti	výsledek	0	10	31.12.2023	NS
IROP	PO 4	9d	4.1.	75001	Počet realizací vedoucích ke zvýšení bezpečnosti v dopravě	realizace	výstup	0	3	31.12.2023	NS
IROP	PO 4	9d	4.1.	75120	Podíl veřejné osobní dopravy na celkových výkonech v osobní dopravě	%	výsledek	30	35	31.12.2023	NS
IROP	PO 4	9d	4.1.	75201	Počet nových nebo rekonstruovaných přestupních terminálů ve veřejné dopravě	terminály	výstup	0	1	31.12.2023	1
IROP	PO 4	9d	4.1.	76100	Délka nově vybudovaných cyklostezek a cyklotras	km	výstup	0	10	31.12.2023	NS
IROP	PO 4	9d	4.1.	76310	Podíl cyklistiky na přepravních výkonech	%	výsledek	7	10	31.12.2023	NS
PRV	P 6	6 B	M 19	93102	Počet podpořených kooperačních činností	činnosti spolupráce	výstup	0	1	31.12.2022	0
PRV	P 6	6 B	M 19	93701	Počet podpořených zemědělských podniků/příjemců	podniky	výstup	0	21	31.12.2022	7
PRV	P 6	6 B	M 19	94800	Pracovní místa vytvořená v rámci podpořených projektů (Leader)	FTE	výsledek	0	5	31.12.2022	2

3.4.2.7 Grafické znázornění struktury programových rámců SCLLD

Schematické znázornění vazeb na specifické cíle SCLLD mimo programové rámce a popis integrovaného přístupu napříč programovými rámci (integrace na úrovni opatření, případně fichí PRV, jednotlivých Programových rámců) uvádí Tab. 40 a 41.

Tab. 40 Grafické znázornění struktury programových rámců / Fichí SCLLD a vazeb na specifické cíle SCLLD (zdroj: vlastní zpracování)

Grafické znázornění struktury programových rámců / Fichí SCLLD a vazeb na specifické cíle SCLLD																											
		1.1 Mikro a malé podnikání	1.2 Nezaměstnanost	1.3 Propojování místní výroby a spotřeby	1.4 Dostupnost a kvalita vzdělávání	2.1 Volný čas v obcích	2.2 Spolková činnost	2.3 Zapojení obyvatel do života obcí	2.4 Snížení administrativní zátěže obecních úřadů	3.1 Sociální služby	3.2 Sociální podnikání	3.3 Sociálně vyloučené lokality	3.4 Sociální bydlení	4.1 Veřejná infrastruktura	4.2 Místní komunikace	4.3 Veřejná hromadná a nemotorová doprava	5.1 Hospodaření a úspory energií	5.2 Likvidace a zpracování odpadů	5.3 Negativní jevy (povodně, eroze, kůrovec..)	5.4 Komplexní pozemkové úpravy	5.5 Odpadní vody	6.1 Spolupráce v cestovním ruchu	6.2 Marketing turistické lokality	6.3 Služby v cestovním ruchu	6.4 Nabídka turistických cílů a aktivit	6.5 Záchrana kulturního dědictví	
		SPECIFICKÉ CÍLE SCLLD (zkrácené názvy)																									
MAS-IROP 01	Přestupní terminály a bezpečnost dopravy											+		+											+		
MAS-IROP 02	Cyklodoprava		+	+	+	+						+	+	++	++				++	++		++	++		++	++	++
MAS-IROP 03	Sociální služby a komunitní centra - infrastruktura		++		+	+						++	++	+	+							+			+		
MAS-IROP 04	Sociální bydlení		++							++	+	++		+		+	+					+					
MAS-IROP 05	Sociální podniky - infrastruktura	++	++	+							+		++	+	+		+					++					
MAS-IROP 06	Předškolní a základní vzdělávání	+	+				+	++	++		+	++	+	+		++	++	+	+		+						++
MAS-OPZ 07	Sociální služby - neinvestiční podpora		++		+		++	+																			

MAS-OPZ 08	Podpora Zaměstnanosti	+			+	+		+	+	+	+	+			+										
MAS-OPZ 09	Sociální podniky - neinvestiční podpora	+	+		+							+	+				+								
MAS-OPZ 10	Prorodinná opatření	+			+	+	+			+	+	+			+										
MAS-PRV 11	Rozvoj zemědělských podniků	+			+								+	+		+	+	+	+						
MAS-PRV 12	Zemědělské a potravinářské produkty	+			+					+			+	+		+	+	+							
MAS-PRV 13	Drobné podnikání		+	+						+			+	+		+		+		+			+		
MAS-PRV 14	Podnikání v cestovním ruchu	+	+	+									+	+		+			+	+	+				+
MAS-PRV 15	Krátké dodavatelské řetězce	+					+			+			+	+		+		+	+		+	+	+	+	
MAS-PRV 16	Projekty spolupráce MAS			+		+		+								+						+		+	

Tab. 41 Integrovaný přístup napříč programovými rámci SCLLD (zdroj: vlastní zpracování)

Integrovaný přístup napříč programovými rámci		MAS-IROP 01	MAS-IROP 02	MAS-IROP 03	MAS-IROP 04	MAS-IROP 05	MAS-IROP 06	MAS-OPZ 07	MAS-OPZ 08	MAS-OPZ 09	MAS-OPZ 10	MAS-PRV 11	MAS-PRV 12	MAS-PRV 13	MAS-PRV 14	MAS-PRV 15	MAS-PRV 16
		Přestupní terminály a bezpečnost dopravy	Cyklodoprava	Sociální služby a komunitní centra - infrastruktura	Sociální bydlení	Sociální podniky - infrastruktura	Předškolní a základní vzdělávání	Sociální služby - neinvestiční podpora	Podpora Zaměstnanosti	Sociální podniky - neinvestiční podpora	Prorodinná opatření	Rozvoj zemědělských podniků	Zemědělské a potravinářské produkty	Drobné podnikání	Podnikání v cestovním ruchu	Krátké dodavatelské řetězce	Projekty spolupráce MAS
barevné pole - přímý synergický efekt ++ silná komplementární vazba + střední vazba bez znaménka - nulová nebo slabá vazba																	
projekt realizován ve Fichi níže....	má dopad na specifické cíle Fiche výše															
MAS-IROP 01	Přestupní terminály a bezpečnost dopravy		+		+		++		+		+						
MAS-IROP 02	Cyklodoprava	+			+	+	++		++		+				++		
MAS-IROP 03	Sociální služby a komunitní centra - infrastruktura				++	+	+		+	+	+						
MAS-IROP 04	Sociální bydlení	+	+	++		++		++	++	++	+						
MAS-IROP 05	Sociální podniky - infrastruktura		+	++	+			+	++			+	+	++	+	+	
MAS-IROP 06	Předškolní a základní vzdělávání	+	++	+				+	+		++					+	
MAS-OPZ 07	Sociální služby - neinvestiční podpora		+		++	++	+		++	+	+						
MAS-OPZ 08	Podpora zaměstnanosti	+	+	++	++	++	+	++		++		+	+	++	++	+	

MAS-OPZ 09	Sociální podniky - neinvestiční podpora			+	+			+						+	+		
MAS-OPZ 10	Prorodinná opatření		+	+	+	+	+	+		+		+	+	+	+	+	+
MAS-PRV 11	Rozvoj zemědělských podniků		+			+	+			+				+	+	+	
MAS-PRV 12	Zemědělské a potravinářské produkty		+				+		+		+			+	+		
MAS-PRV 13	Drobné podnikání	+	+			+	+			+	+	+	+		+	+	
MAS-PRV 14	Podnikání v cestovním ruchu	+	+							+		+	+				
MAS-PRV 15	Krátké dodavatelské řetězce		+		+	+	+		+	+		+		+	+		
MAS-PRV 16	Projekty spolupráce MAS						+		+				+		+		

3.5 Vazba na horizontální témata

Horizontální témata se prolínají všemi opatřeními strategie a programovými rámci SCLLD. Základními horizontálními tématy stanovenými Evropskou komisí pro všechny ESI fondy na období 2014-2020 jsou udržitelný rozvoj, rovné příležitosti a zákaz diskriminace rovnost mužů a žen. MAS Hranicko při tvorbě SCLLD a obecně při své činnosti respektuje principy níže uvedených tří horizontálních témat. Jejich vazby na Fiche graficky znázorňuje Tab. 42.

3.5.1 Udržitelný rozvoj

Udržitelný rozvoj můžeme definovat jako tři oblasti rozvoje moderní společnosti:

1. Ekonomickou (udržení stabilního ekonomického růstu a zaměstnanosti)
2. Sociální (sociální rozvoj respektující potřeby všech)
3. Environmentální (účinná ochrana životního prostředí a šetrné využívání přírodních zdrojů)

Navržená opatření SCLLD a podpořené projekty z nich vycházející povedou k pozitivnímu a vyváženému rozvoji ve všech třech pilířích udržitelného rozvoje. Respektive žádný z projektů realizovaných v rámci strategie nebude mít negativní dopad na udržitelný rozvoj. Šest priorit strategické části SCLLD se neustále dotýká jednotlivých níže uvedených oblastí rozvoje, každé z nich přednostně na jednu ze tří oblastí:

Priorita 1. Rozvoj drobného podnikání, podpora zaměstnanosti a vzdělávání

silná vazba na Ekonomickou oblast, nutno hlídat, aby se podnikatelský sektor nerozvíjel na úkor životního prostředí či aby byli zaměstnanci adekvátně hodnoceni za svou práci a byl tak zajištěn také jejich sociální rozvoj.

Priorita 2. Rozvoj komunitního života a kvalitní trávení volného času

silná vazba na Sociální oblast, příležitost využít komunitní život a volnočasové aktivity k rozvoji environmentálního cítění.

Priorita 3. Podpora sociálního začleňování, kvalitní sociální služby

silná vazba na sociální oblast, nutno dbát na to, aby se dařilo osoby sociálně vyloučené a ohrožené sociálním vyloučením poskytnutou pomocí účinně vracet do aktivního ekonomického života a snižovat tak jejich závislost na systému, podporovat jejich samostatnost a schopnost postarat se o sebe sama.

Priorita 4. Veřejná infrastruktura a komunikace

vyrovnaná vazba na všechny 3 oblasti. Jen kvalitní infrastruktura zajistí dlouhodobý ekonomický rozvoj, spokojený sociální život venkovských obyvatel, nesmí ovšem mít negativní dopad na životní prostředí kolem nás, či spíše se musí dbát na to, aby budování a provoz infrastruktury negativní dopady co nejvíce eliminoval

Priorita 5. Zlepšování stavu životního prostředí

silná vazba na environmentální oblast, nutno dbát na to, aby opatření na ochranu životního prostředí nebyla jen striktními omezeními a chápala širší souvislosti prostředí, ve kterém lidé žijí právě ve vazbě na oblast sociální a také ekonomickou. Zásadní však je udržitelné a šetrné využívání místních přírodních zdrojů.

Priorita 6. Rozvoj cestovního ruchu

silná vazba na ekonomickou oblast, nutno dbát na to, aby turismus v regionu respektoval jedinečnost místního životního prostředí a cennosti přírodních atraktivit.

3.5.2 Rovné příležitosti a zákaz diskriminace a rovnost mužů a žen

Princip rovných příležitostí znamená potírání diskriminace na základě pohlaví, rasy, etnického původu, náboženského vyznání, zdravotního postižení, věku či sexuální orientace. Téma rovných příležitostí se vztahuje i na další znevýhodněné skupiny, jako jsou migranti, dlouhodobě nezaměstnaní, osoby s nízkou kvalifikací, osoby z obtížně dopravně dostupných oblastí, drogově závislí, propuštění vězni, absolventi škol, tj. souhrnně skupiny ohrožené sociální exkluzí. Rovné příležitosti lze zohlednit v každém projektu – zaměstnáváním pracovníků počínaje (dle pohlaví, rasy, etnického původu, zdravotního postižení), tak i přínosy projektu (pozitivní dopad: např. zohlednění potřeb postižených osob, rodin s dětmi, seniorů). Rovné příležitosti je nutné zohledňovat zejména tam, kde hrozí nebezpečí, že by realizace projektu či aktivity s ním spojené mohly mít negativní dopad na nějakou skupinu obyvatelstva

(sousedé, zaměstnanci, apod.). Celá SCLLD MAS Hranicko je koncipována v duchu udržitelného rozvoje a nemá negativní dopady na výše uvedená horizontální témata. MAS zařadí posouzení vazeb na horizontální témata jako jedno z kritérií přijatelnosti hodnocených projektů, tj. v případě, že by u hodnocené Žádosti o dotaci byl identifikován zásadní negativní dopad na rovné příležitosti a rovnost žen a mužů, nemůže takový projekt získat finanční podporu.

Tab. 42 Vliv programových rámců SCLLD MAS Hranicko na horizontální témata (zdroj: vlastní zpracování)

Fiche SCLLD		Udržitelný rozvoj	Rovné příležitosti a zákaz diskriminace	Rovnost mužů a žen
Programový rámec MAS-IROP				
MAS-IROP 01	Přestupní terminály a bezpečnost dopravy	+	0	0
MAS-IROP 02	Cyklodoprava	+	0	0
MAS-IROP 03	Sociální služby a komunitní centra - infrastruktura	+	+	+
MAS-IROP 04	Sociální bydlení	0	+	+
MAS-IROP 05	Sociální podniky - infrastruktura	+	+	+
MAS-IROP 06	Předškolní a základní vzdělávání	+	+	0
Programový rámec MAS-OPZ				
MAS-OPZ 07	Sociální služby - neinvestiční podpora	0	+	+
MAS-OPZ 08	Podpora zaměstnanosti	+	+	+
MAS-OPZ 09	Sociální podniky - neinvestiční podpora	+	+	+
MAS-OPZ 10	Prorodinná opatření	0	+	+
Programový rámec MAS-PRV				
MAS-PRV 11	Rozvoj zemědělských podniků	+	0	0
MAS-PRV 12	Zemědělské a potravinářské produkty	+	0	0
MAS-PRV 13	Drobné podnikání	+	0	0
MAS-PRV 14	Podnikání v cestovním ruchu	+	0	0
MAS-PRV 15	Krátké dodavatelské řetězce	+	0	0
MAS-PRV 16	Projekty spolupráce MAS	+	+	+

Pozn.: Pozitivní vliv na horizontální téma: +, Neutrální vliv na horizontální téma: 0

4. IMPLEMENTAČNÍ ČÁST

4.1 Popis řízení včetně řídicí a realizační struktury MAS

Organizační struktura MAS se skládá z orgánů MAS, jež zajišťují řídicí složku, a managementu MAS, který představuje realizační složku. Provázanost složek graficky znázorňuje Obr. 49. Aktuální složení volených orgánů je k dispozici [online](#), stejně jako složení členské základny MAS je k dispozici na tomto [odkazu](#).

4.1.1 Řídicí složka

4.1.1.1 Valná hromada

Valná hromada je nejvyšším orgánem spolku. Členem Valné hromady je každý člen spolku. Ti členové, kteří jsou právnickými osobami, vykonávají svá práva na valné hromadě prostřednictvím statutárního orgánu nebo jím zmocněného zástupce. Valná hromada rozhoduje o nejdůležitějších otázkách spolku, jako jsou přijetí základních programových dokumentů spolku, schvalování plánu činnosti spolku na nadcházející období, schvalování zprávy o činnosti spolku a ročního rozpočtu, volba a odvolávání členů Výboru MAS a Kontrolní komise. Vybrané kompetence (viz podrobně ve stanovách MAS Hranicko) může Valná hromada delegovat na jiný orgán.

Role v SCLLD:

- nese zodpovědnost za provádění SCLLD na území MAS, za distribuci veřejných prostředků,
- schvaluje SCLLD včetně struktury opatření, její aktualizace,
- schvaluje způsob hodnocení a výběru projektů včetně jejich výběrových kritérií,
- schvaluje finanční alokace jednotlivých opatření,
- schvaluje harmonogram Výzev,
- schvaluje plán činnosti v rámci realizace SCLLD.

4.1.1.2 Výbor MAS

Výbor MAS je statutárním a výkonným orgánem spolku a má 13 členů volených Valnou hromadou. Do jeho působnosti patří zejména svolávání Valné hromady, věcné, organizační a administrativní zajištění jejího průběhu, sestavování návrhu rozpočtu a návrhu roční účetní uzávěrky spolku, zpracovávání zpráv o činnosti spolku, zřizování komisí, popř. jiných

pracovních a iniciativních skupin, výklad stanov spolku, rozhoduje o nákupu, využití a prodeji majetku spolku, rozhoduje o personálním obsazení managementu MAS, svým stanoviskem ne/doporučuje Valné hromadě schválení příslušných usnesení.

Role v SCLLD:

- nese odpovědnost za implementaci plánu činnosti v rámci realizace SCLLD,
- navrhuje výzvy, stanovuje výše alokací v rámci dotačních programů MAS,
- schvaluje pořadí projektů k realizaci a stanovení výše alokace dle návrhu výběrové komise,
- navrhuje roční rozpočet, rozhoduje o použití volných finančních prostředků.

4.1.1.3 Předseda Výboru MAS

Předseda Výboru MAS je respektovanou hlavou spolku a se souhlasem Výboru MAS činí jménem spolku právní úkony. Zastupuje spolek navenek. Předseda a místopředseda jsou voleni ze středu Výboru MAS. Předsedou Výboru MAS byl na Valné hromadě dne 20. ledna 2015 opětovně zvolen Vojtěch Skácel, který je členem MAS jako fyzická osoba, místopředsedou byl zvolen Ski klub Hranice, jehož zastupuje Ing. Filip Konečný.

4.1.1.4 Výběrová komise

Výběrová komise má za úkol hodnocení registrovaných žádostí o podporu podle stanovených preferenčních kritérií a určení pořadí projektů. Při své činnosti se řídí Statutem Výběrové komise a Etickým kodexem. Výběrová komise plně obnoví svou činnost v létě 2016, kdy Valná hromada rozhodne o definitivním počtu členů a případném zapojení odborníků mimo členskou základnu MAS. Mimo agendu spojenou s realizací SCLLD nemá jiné kompetence.

Role v SCLLD:

- provádí hodnocení projektů v dotačních programech MAS a navrhuje jejich pořadí dle výběrových kritérií,
- organizuje veřejné obhajoby žadatelů,
- předkládá podněty ke způsobu hodnocení a výběru projektů kompetentnímu orgánu MAS.

4.1.1.5 Kontrolní komise

Kontrolní komise má právo nahlížet do všech písemností spolku. Ve své práci Kontrolní komise odpovídá Valné hromadě. Kontrolní komise sleduje a kontroluje veškeré činnosti spolku zejména s důrazem na hospodaření, účelné vynakládání prostředků a ochrany majetku ve vlastnictví spolku, hodnocení projektů a programů realizovaných spolkem, předkládá vlastní zprávu o kontrole Valné hromadě a to minimálně jedenkrát ročně, projednává stížnosti členů. Člen Kontrolní komise nemůže být členem Výboru MAS, Výběrové komise ani zaměstnancem spolku.

Role v SCLLD:

- provádí kontrolu činností MAS spojených s realizací SCLLD,
- kontroluje metodiku způsobu výběru projektů a jejího dodržování,
- kontroluje hodnocení projektů dotačních programů MAS,
- vyřizuje odvolání žadatelů v dotačních programech MAS proti výběru projektů či proti administrativním postupům,
- nese zodpovědnost za monitoring a evaluační hodnocení SCLLD.

4.1.1.6 Pracovní skupiny

Při MAS fungují od roku 2007 tematické pracovní skupiny, jež se v průběhu let proměňovaly dle aktuální potřeby. Na přípravě této strategie se od roku 2013 podílely 3 pracovní skupiny (**Ekonomický rozvoj; Obyvatelstvo a sociální infrastruktura; Životní prostředí, technická a dopravní infrastruktura**). Každá je složená z přibližně 20 osob, jež mají vztah a/nebo odborné kompetence k dané oblasti.

Role v SCLLD:

- definice předností, nedostatků, příležitostí a ohrožení regionu při tvorbě SWOT analýzy SCLLD,
- spolutvorba návrhové části SCLLD,
- tvorba, připomínkování, odsouhlasení a finální návrh konkrétních rozvojových opatření, priorit, aktivit a specifických cílů SCLLD,
- návrhy rozdělení alokací a volba podporovaných oblastí pro dotační programy MAS,
- nastavení fichí (oblastí podpory),
- návrh typových aktivit projektů, oprávněných příjemců, rozmezí rozpočtů projektů, návrhy zásad hodnocení a preferenčních kritérií pro bodování projektů.

V rámci přípravné fáze SCLLD se pracovní skupiny sešly celkem sedmkrát v období let 2013 - 2016 a počítá se s jejich zapojením rovněž v průběhu její implementace, tzn. během realizace projektů (příprava podkladů pro vyhlášení Výzev, upřesnění a aktualizace opatření/fichí SCLLD, finalizace a podrobný popis preferenčních kritérií, aj.)

4.1.2 Realizační složka struktury MAS

4.1.2.1 Management MAS

Výkonnou, resp. realizační složkou MAS je Management MAS, složený ze zaměstnanců, jež jsou přijímáni na základě rozhodnutí Výboru MAS. Management MAS zabezpečuje výkonné a administrativní zázemí pro činnost spolku. Jako hlavní manažer MAS a nyní vedoucí zaměstnanec pro realizaci SCLLD pracuje od června 2008 Mgr. František Kopecký, od října 2014 je projektovou manažerkou Ing. Zuzana Zajícová, od července 2015 byl na hlavní pracovní poměr přijat absolvent oboru Regionální rozvoj Ing. Tomáš Václavík. Od února 2016 je asistentkou kanceláře MAS na 0,5 úvazku Žaneta Rosová DiS. s výhledem zaměstnání na plný úvazek od května 2016.

Role v SCLLD:

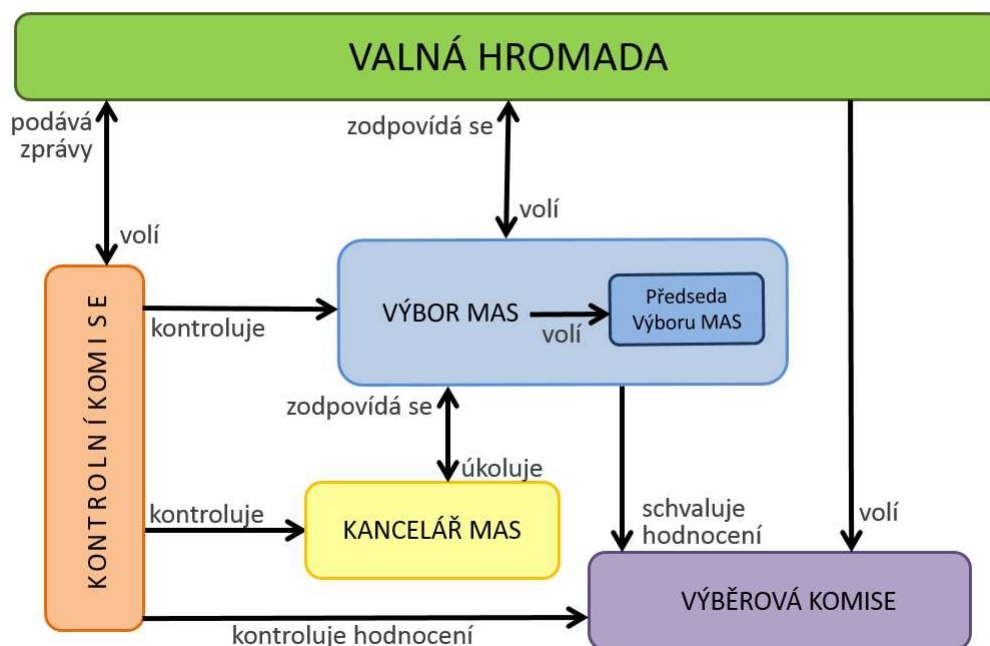
- zajištění každodenní implementace SCLLD dle schválených administrativních postupů a rozhodnutí orgánů MAS,
- příprava veškerých podkladů pro rozhodování a účast na jednáních orgánů MAS v souvislosti se SCLLD,
- bezplatné konzultace zájemcům a žadatelům,

- monitoring a aktivní vyhledávání potenciálních žadatelů,
- animace území působnosti MAS,
- propagace SCLLD a fichí pro neustálý přehled o absorpční kapacitě všech oblastí podpory, nejen těch, které jsou aktuálně vyhlašovány v dané výzvě.

Obr. 49 Schéma organizační struktury MAS Hranicko (zdroj: vlastní zpracování)

ORGANIZAČNÍ STRUKTURA MAS HRANICKO

4.2 Popis postupů vyhlašování výzev MAS, hodnocení a výběr projektů s uvedením plánované personální kapacity

4.2.1 Postupy a obecné zásady v procesu administrace výzev

4.2.1.1 Příprava výzvy

Jednotlivé aktivity v procesu přípravy výzvy zobrazuje Tab. 43., níže jsou uvedeny poznámky týkající se přípravy výzev.

- Vyhlášení výzev MAS je závislé na vyhlášení průběžné výzvy na předkládání žádostí o podporu v rámci CLLD ze strany Řídících orgánů jednotlivých programových rámců.
- Výzva se chystá pro každý programový rámec (MAS-PRV, MAS-IROP, MAS-OP Z) zvlášť.
- Vyhlašování výzev se řídí harmonogramem výzev schváleným Valnou hromadou, kde je na celé období 2016 – 2020 uveden seznam vyhlašovaných fichí a předběžné

finanční alokace pro každou vyhlášenou fici.

- Valná hromada může v případě nutnosti, na návrh Výboru MAS a v souladu s pravidly SCLLD provádět průběžné aktualizace SCLLD, Harmonogramu výzev, alokací jednotlivých opatření SCLLD. Výzva musí být vždy v souladu s aktuální verzí SCLLD.

Tab. 43 Plán aktivit v procesu přípravy výzvy (zdroj: vlastní zpracování)

fáze přípravy	činnost	odpovědnost	délka aktivity v pracovních dnech
návrh	návrh aktualizace fichí a administrativních postupů implementace dle vyhodnocení předchozích výzev a aktualizace pravidel ze strany ŘO, návrh časového harmonogramu výzvy	Management MAS	5
	aktualizace a upřesnění fichí, návrh sady a způsobu naplňování preferenčních kritérií Pozn.: krok je realizován vždy při prvním vyhlášení fiche, v dalších výzvách jen v případě nutnosti	pracovní skupiny SCLLD	(10)
schválení	schválení způsobu hodnocení a výběru projektů, zejména výběrových kritérií Pozn.: krok je realizován vždy při prvním vyhlášení fiche, v dalších výzvách jen v případě nutnosti	Valná hromada MAS	(10)
	schválení výzvy, vyhlášených fichí, alokací pro jednotlivé fiche, schválení Metodického pokynu pro hodnocení projektů ³ .	Výbor MAS	7
	předložení a schválení finální podoby výzvy	ŘO	10

4.2.1.2 Trvání výzvy

Management MAS zajistí během trvání výzvy a především při jejím zahájení náležitou propagaci na webu MAS, v regionálním tisku, na úředních deskách obcí v území MAS, emailovou rozesílkou či výlepem plakátů. Plán aktivit během trvání výzvy zobrazuje Tab. 44.

Tab. 44 Plán aktivit během trvání výzvy (zdroj: vlastní zpracování)

fáze	činnost	odpovědnost	max. lhůta v pracovních dnech od vyhlášení Výzvy
vyhlášení	vyhlášení výzvy včetně zveřejnění podkladů pro žadatele (Příručka pro žadatele ⁴)	Management MAS	0

³ Metodický pokyn pro hodnocení projektů slouží žadatelům i hodnotitelům jako podrobné vysvětlení jednotlivých preferenčních kritérií, určí bodovou škálu, způsob naplnění, typické příklady, v kostce tedy za co a kolik se uděluje bodů.

⁴ Příručka pro žadatele je připravena managementem MAS pro každou vyhlášenou fici zvlášť. Jedná se o ucelený a podrobný informační materiál, který provede žadatele všemi fázemi přípravy žádosti o dotaci, podrobně vysvětlí všechny relevantní podmínky fichí. Příručka může být aktualizována i během trvání výzvy.

	a Metodický pokyn pro hodnocení projektů)		
	informační seminář pro potenciální žadatele	Management MAS	5
příjem žádostí	finalizace žádosti o dotaci v MS2014+, osobní doručení krycího listu na MAS a udělení přístupu k žádosti managementu MAS a příslušným hodnotitelům	žadatel	22
	uzavření výzvy, evidence žádosti dle organizačních postupů do interní databáze MAS	Management MAS	22
zveřejnění seznamu podaných žádostí	kompletace přijatých žádostí, rozdělení projektů ke kontrolám v rámci managementu MAS, příprava ke zveřejnění	Management MAS	24
	zveřejnění seznamu podaných žádostí	Management MAS	24

4.2.1.3 Kontrola žádostí o dotaci

Dle časového pořadí podaných žádostí o dotaci, nejpozději 5 pracovních dnů po podání žádosti a zároveň nejpozději do 5 pracovních dnů od uzavření výzvy, musí management MAS zahájit proces Kontroly podané žádosti o dotaci. Plán aktivit této fáze uvádí Tab. 45.

Tab. 45 Plán aktivit v procesu kontroly žádostí o dotaci (zdroj: vlastní zpracování)

fáze	činnost	max. časová dotace od zahájení kontroly žádosti v pracovních dnech
kontrola formálních náležitostí a přijatelnosti	kontrola kompletnosti žádosti včetně příloh, místa realizace v území působnosti MAS, oprávněnosti typu žadatele, rozpočtu v mezích fichí, stupně stavební připravenosti v souladu s podmínkami fiche, dále oprávněnost podepsaných osob, soulad cílů, aktivit a výdajů projektu s fichí a SCLLD, zda jsou přílohy formálně a obsahově v pořádku, zda jsou výdaje způsobilé, projekt nevykazuje logické chyby, je reálný a realizovatelný apod.	5
výzva k	zaslání výzvy k doplnění formou depeše	(1)

doplnění	či písemného přehledu s chybami a návodem k odstranění Pozn.: krok je realizován jen v případě nutnosti	
podání opravené žádosti	podání doplněné žádosti žadatelem, opětovná kontrola ze strany managementu MAS Pozn.: krok je realizován jen v případě nutnosti	(4)
informování žadatele	informování žadatele o výsledku kontroly (předání k hodnocení Výběrovou komisí/ukončení administrace žádosti)	1

4.2.1.3.1 Odvolání žadatele proti výsledku kontroly

Konečný žadatel, jehož projekt byl vyřazen na základě kontroly ze strany MAS, má možnost odvolat se do 5 pracovních dnů ode dne následujícího po odeslání depeše či doporučené zásilky s rozhodnutím o výsledku kontroly. Učiní tak podáním žádosti o přezkoumání postupu MAS, kterou se bude zabývat Kontrolní komise MAS. Ta potvrdí či opraví výsledky kontroly managementu MAS. V případě, že ani poté nedojde ke shodě mezi MAS a žadatelem, může žadatel požádat o přezkoumání postupu MAS příslušný ŘO. Pokud tak učiní, má zároveň povinnost dát tuto skutečnost MAS na vědomí. MAS musí v tomto případě přizpůsobit časové lhůty administrativních postupů tak, aby ŘO stihl přezkoumat postup MAS dříve, než bude uzavřena fáze hodnocení a výběru projektů tj. aby v případě kladného výsledku přezkumu byla žádost o dotaci navracena včas do procesu hodnocení spolu s ostatními žádostmi přijatými v dané výzvě.

4.2.1.4 Věcné hodnocení a výběr projektů

Jednotlivé aktivity v procesu hodnocení a výběru projektů k realizaci zobrazuje Tab. 46., níže jsou uvedeny poznámky týkající se hodnocení a výběru projektů.

- Hodnocení a stanovení pořadí projektů má v kompetenci Výběrová komise MAS.
- Členové Výběrové komise jsou voleni Valnou hromadou přednostně z jednotlivých členů spolku. V případě konkrétní potřeby se mohou členy Výběrové komise stát i nečlenové spolku a to za podmínky místní působnosti na území MAS a na základě jejich odborné erudice. Pravidla pro využití této možnosti, počet a poměr členů a nečlenů, vnitřní vztahy a kompetence, způsob nominací, výběr, volby a rozřazení do zájmových skupin těchto nečlenů stanovuje Statut Výběrové komise schválený Valnou hromadou.

- Valná hromada stanoví na začátku vlastní realizace SCLLD počet členů Výběrové komise, který však může v průběhu realizace SCLLD měnit (členy přidávat i odebírat), a to dle získaných zkušeností s časovou a odbornou náročností hodnocení. Tento postup nebude v rozporu s článkem 13, odstavcem 3 [stanov MAS](#): “Členové Výběrové komise jsou voleni na období jednoho roku, člen může být zvolen opakovaně”, tj. vždy bude zaručeno, že zvolený člen Výběrové komise bude svou funkci zastávat minimálně 1 rok od svého zvolení, pokud sám na funkci nerezignuje.
- Pokud z kapacitních důvodů nestanoví Statut Výběrové komise jinak, platí zásada, že každou žádost o dotaci hodnotí na sobě nezávisle 3 hodnotitelé.
- Statut Výběrové komise a postupy schvalování hodnocení ve Výboru MAS zamezí střetu zájmů při hodnocení projektů, viz kap. 4.2.2.
- Fáze hodnocení se zahájí bezprostředně po informování žadatele o výsledku kontroly u těch projektů, u nichž nedošlo k ukončení administrace nebo k podání žádosti o přezkoumání postupu MAS. Žádosti o dotaci, u nichž bude proces přezkoumání postupu MAS uzavřen s kladným výsledkem pro žadatele, budou do hodnocení a výběru přidány.

Tab. 46 Plán aktivit v procesu hodnocení a výběru projektů (zdroj: vlastní zpracování)

fáze	činnost	odpovědnost	max. lhůta od zahájení procesu hodnocení v pracovních dnech
studium žádostí	rozdělení/los projektů k hodnocení s ohledem na zamezení střetu zájmů, podpis etického kodexu, vyloučení hodnotitelů se střetem zájmů z hodnocení	Výběrová komise	0
	četba projektů	Výběrová komise	5
	proškolení členů výběrové komise, kteří hodnotí projekty v dané výzvě	Management MAS	6
veřejné slyšení	veřejné slyšení žadatelů k obhajobě projektů za přítomnosti členů Výběrové komise	Management MAS	8
hodnocení	hodnocení dle preferenčních kritérií, přidělení bodů jednotlivým žádostem	Výběrová komise	12
	odevzdání hodnocení do rukou Managementu MAS	Výběrová komise	12

	formální kontrola souladu hodnocení s Metodickým pokynem, identifikace výrazných vzájemných odchylek v jednotlivých hodnoceních stejných žádostí, zpětná vazba hodnotitelům	Management MAS	14
jednání o výsledcích	jednání Výběrové komise o výsledcích hodnocení, stanovení pořadí projektů	Výběrová komise	17
	přednesení výsledků předsedou výběrové komise, schválení výběru projektů k realizaci	Výbor MAS	18
opravné hodnocení	vrácení výsledku hodnocení projektů v případě neschválení Výborem MAS a schválení opravených výsledků Pozn.: krok je realizován jen v případě nutnosti	Výběrová komise, Výbor MAS	(3)
zveřejnění	zveřejnění výsledků, informování žadatelů o výsledcích	management MAS	20
registrace a kontrola na ŘO	registrace projektů na ŘO	žadatel, management MAS	20
	závěrečné ověření způsobilosti vybraných žádostí a kontrola administ. postupů MAS	ŘO	dle ŘO

4.2.1.5 Administrace a monitoring projektů v průběhu jejich realizace

Jednotlivé aktivity administrace a monitoringu projektů v průběhu realizace SCLLD zobrazuje Tab. 47., pod ní jsou uvedeny informace k administraci klíčových projektů MAS.

Tab. 47 Plán aktivit při administraci a monitoringu projektů (zdroj: vlastní zpracování)

fáze	činnost	odpovědnost	časová dotace
před zahájením realizace	schválení způsobilých projektů	ŘO	individuálně
	oznámení žadatelům o poskytnutí podpory, vystavení právního aktu	ŘO	
vlastní realizace	poradenství a konzultace příjemcům v průběhu realizace, infoseminář pro příjemce	management MAS	
	průběžné informování o stavu realizace	příjemce	
	průběžná aktualizace webové databáze	management	

	realizovaných projektů a prezentace projektů na webu MAS	nt MAS	
	ukončení realizace, podání žádosti o proplacení na MAS	žadatel	
ukončení projektu	kontrola žádosti o proplacení, podání na ŘO	management MAS	10
	kontrola žádosti o proplacení, proplacení dotace	ŘO	dle ŘO

4.2.1.5.1 Administrace klíčových projektů MAS

MAS plánuje v rámci SCLLD realizaci 1 klíčového projektu v programovém rámci MAS-OPZ: **“Podpora spolupráce lokálních partnerů na trhu práce v regionu Hranicko”**, zaměřeném na prohloubení spolupráce subjektů veřejného, neziskového a soukromého sektoru na úrovni MAS s cílem pomoci cílovým skupinám osob při uplatnění na trhu práce, a to i s využitím nových a netradičních metod podporujících zaměstnanost.

MAS zajistí soulad administrativních postupů u tohoto klíčového projektu s podmínkami Příručky pro MAS, kterou zveřejní ŘO OPZ. Management MAS, Výběrová komise, Výbor MAS i Kontrolní komise budou klíčový projekt administrovat a hodnotit stejně jako všechny ostatní žádosti přijaté v dané výzvě. Tím se zajistí nediskriminační a transparentní výběrové řízení a dodržení objektivních kritérií pro výběr operací, jež brání střetu zájmů.

4.2.1.6 Archivace a zajištění auditní stopy

Ve vztahu k realizaci SCLLD je archivována následující dokumentace:

- zásadní listiny dokumentující vznik MAS a vnitřní dokumenty (stanovy, směrnice, jednací a organizační řády, etické kodexy, ...)
- dokumenty z jednání orgánů a pracovních skupin MAS (prezenční listiny, zápisy z jednání, hlasování per-rollam, volební výsledky, hlasovací lístky, fotodokumentace)
- dokumenty umožňující každodenní chod kanceláře MAS (smluvní dokumenty, účetní doklady)
- personální agenda (zaměstnanci MAS, údaje o členech MAS včetně osobních, údaje o členech orgánů a pracovních skupin)
- publikace, periodika, tiskoviny vydávané MAS a mediální články týkající se MAS Hranicko

- dokumenty související s realizací SCLLD
 - Strategie rozvoje regionu a související
 - výzvy, opatření aj.
 - hlášení o změnách
 - dokumentace žadatele

MAS uplatňuje dva způsoby archivace:

1. **Fyzický archiv MAS** - nutné dokumenty fyzicky, jako nutné originály s podpisem osob (smlouvy, účetní doklady, projektové žádosti, aj.) se shromažďují tematicky a chronologicky seskupené v řádně označených šanonech v kanceláři, popř. v archívu MAS.
2. **Digitální archiv MAS** - výše uvedené dokumenty v digitální podobě (naskenované kopie) a veškerá ostatní dokumentace se uchovává na externím datovém úložišti, které je kvalitně chráněno a bezpečně uloženo v uzamykatelné skříňce

Veškerá dokumentace se uchovává v souladu s platnou legislativou, dle vnitřních směrnic MAS a dle podmínek nastavených ŘO a po stanovenou dobu.

4.2.1.7 Plánovaná personální kapacita pro administraci výzev a projektů

Z hlediska personálního zajištění průběhu celkové realizace SCLLD je počítáno s níže uvedenými pracovními pozicemi, jejich kapacitu zobrazuje Tab. 48.

- **Hlavní manažer pro realizaci SCLLD** - je osoba odpovědná za realizaci SCLLD. Jedná se o manažerskou pozici, která má pravomoci a odpovědnosti vztažené k zajištění realizace SCLLD, má na starosti supervizi dílčích dotačních programů MAS, reprezentuje MAS a účastní se důležitých jednání na krajské a národní úrovni
- **Projektový manažer/Manažer programových rámců** - věnuje se přiděleným projektům a svěřenému programovému rámci dotačních programů MAS, zajišťuje veškeré činnosti pro jejich bezproblémový běh. To obsahuje mimo jiné kontrolu plnění finančního plánu, přípravu výzev, aktualizaci fichí dle změn pravidel OP, kontrolu podaných žádostí, komunikaci s žadatelem a příjemcem, atd.
- **Asistent MAS** - zajišťuje každodenní chod kanceláře, má na starosti základní administrativní agendu (pošta, účetní doklady, kancelářské potřeby, archivace dokumentů, aj.), komunikuje s účetní, připravuje podklady pro podávání žádostí, je pomocnou rukou manažerů a předsedy MAS.

- členové Výběrové komise
- členové Výboru MAS
- členové pracovních skupin
- **Účetní** externě - vede účetnictví MAS dle požadavků kanceláře MAS na základě smluvních ujednání, zpracovává mzdy a zajišťuje veškeré účetnické práce pro MAS, spolupracuje při kontrolách projektů, auditech, kompletuje účetnické podklady projektů, aj.
- **Webmaster** - zpracovává požadavky kanceláře MAS v oblasti správy webových stránek MAS (provádí odborné úpravy struktury webu, přidává sekce, tvoří databáze, stará se o aktualizaci webu, zajišťuje bezpečnost webu).
- **Grafik** - formou nárazové spolupráce zajišťuje profesionální grafické úpravy tiskovin a publikací vydávaných MAS, propagačních materiálů či pozvánek, plakátů na akce (spolu)pořádané MAS.
- **Brigádníci** - nárazová pomocná síla zejména v rámci pořádání akcí pro veřejnost (Den s regionem, farmářské trhy), kde zastávají zejména manuální práci, činnosti administrativně-organizační povahy (distribuce zpravodajů, dotazníková šetření, sběr podkladů, aj.)
- **Stážisté** - formou odborných praxí nebo v rámci svých závěrečných prací se zejména studenti vysokých škol podílejí na sběru, zpracování nejrůznějších druhů dat či dílčích úkolů souvisejících se SCLLD v průběhu nejen její přípravy, ale také realizace a implementace

Tab. 48 Plánovaná personální kapacita managementu MAS v průběhu realizace SCLLD
(zdroj: vlastní zpracování)

pozice	personální kapacita
hlavní manažer pro realizaci SCLLD	1,0
projektový manažer	1,0-2,0 dle aktuální potřeby
asistentka kanceláře MAS	1,0
účetní	externě formou služby
webmaster	externě formou služby
grafik	nárazově
brigádníci, stážisté	nárazově dle aktuální potřeby

4.2.2 Postupy pro zamezení střetu zájmů při hodnocení projektů

4.2.2.1 Výběrová komise

- Výběrová komise se řídí Etickým kodexem schváleným Valnou hromadou. Kodex podepíše člen Výběrové komise před každým procesem hodnocení projektů dané výzvy, jehož se aktivně jako hodnotitel účastní.
- Z hodnocení všech podaných žádostí o dotaci dané fiche je automaticky vyloučen člen Výběrové komise, jež je nepřípustně propojen se žadatelem, čímž se rozumí zejména: hodnotitel je žadatelem, hodnotitel je v MAS statutárním nebo zmocněným zástupcem žadatele, hodnotitel je zpracovatelem žádosti, hodnotitel je zaměstnancem nebo dodavatelem služeb žadatele nebo zpracovatele žádosti.
- Člen Výběrové komise se může sám vyloučit z hodnocení konkrétního projektu/projektů v dané fichi/všech projektů v dané výzvě, pokud se sám cítí podjatý.
- Každý hodnotitel musí povinně uvést slovní komentář v případě neudělení max. počtu bodů v daném kritériu.
- Po odevzdání hodnocení management MAS provede kontrolu rozdílů bodování mezi hodnotiteli a upozorní hodnotitele, pokud se svým bodováním výrazně odlišuje od ostatních hodnotitelů daného projektu. Na jednání Výběrové komise si u těchto odlišných hodnocení hodnotitelé navzájem obhajují své důvody pro udělení toho kterého počtu bodů, během jednání mohou své bodování korigovat.
- Žadatel zná pouze celkové složení Výběrové komise, nezná jména konkrétních hodnotitelů své žádosti.
- Zápisy ze všech jednání týkajících se hodnocení projektů jsou zveřejněny na webu MAS (v zápisech z Výběrové komise jsou jména nahrazena číslováním, např.: "hodnotitel č. 1 uvedl, že...")
- Odvolání hodnotitele z hodnocení nebo z členství ve Výběrové komisi pokud soustavně zanedbává povinnosti člena komise, neúčastní se jednání a školení nebo odevzdá hodnocení v zásadním rozporu s Metodickým pokynem a to i navzdory předchozím upozorněním, neoprávněně sděluje neveřejné informace z procesu hodnocení.

4.2.2.2 Výbor MAS

- Ze schvalování vybraných žádostí o dotaci dané fiche je automaticky vyloučen člen Výboru MAS, jež je nepřipustně propojen se žadatelem, čímž se rozumí zejména: člen Výboru je žadatelem, člen Výboru je v MAS statutárním nebo zmocněným zástupcem žadatele, člen Výboru je zpracovatelem žádosti, člen Výboru je zaměstnancem nebo dodavatelem služeb žadatele nebo zpracovatele žádosti.
- Výbor MAS nemůže v předloženém hodnocení dělat žádné změny, může ho pouze schválit nebo vrátit Výběrové komisi k novému hodnocení s uvedením konkrétních výtek.

4.3 Popis animačních aktivit

Animační aktivity v rámci SCLLD MAS Hranicko si kladou za cíl postupně navyšovat počet potenciálních žadatelů o dotaci v jednotlivých oblastech podpory, průběžně zajišťovat zvyšování povědomí o aktivitách a významu MAS v řadách široké laické i odborné veřejnosti Hranicka, neustále aktivizovat nové a motivovat ke spolupráci stávající členy MAS i další aktéry v rozvoji území, rozšiřovat jejich informovanost a zapojení do realizace SCLLD.

Hlavními cílovými skupinami ke komunikaci jsou tyto:

- potenciální žadatelé
- členové MAS
- spolupracující a spřátelené subjekty, aktéři rozvoje regionu
- odborná veřejnost
- široká veřejnost

Animace SCLLD je zajištěna během celé realizace a to prostřednictvím komunikačních nástrojů:

- internet
 - **oficiální web MAS** Hranicko www.regionhranicko.cz je hlavním prostředkem animace MAS. Poskytuje detailní informace o MAS, její struktuře a členech, aktivitách a projektech, jsou zde zveřejňovány veškeré zápisy z jednání orgánů MAS, výstupy z projektů, fotogalerie činnosti MAS, projektů i proběhlých událostí, kontaktní údaje kanceláře MAS, atd. SCLLD je věnována vlastní sekce, kde je publikován celý dokument SCLLD včetně příloh a dalších podkladů (přehled fichí, alokací, výstupy z přípravných jednání, aj.). Rovněž web slouží k vyhledávání výzev, podává aktuality související s realizací SCLLD, informace o podpořených žadatelích a úspěšných realizacích. Zájemci zde naleznou ke stažení veškeré podklady pro podání žádosti o podporu, formuláře, pravidla, metodiky aj. Zveřejňují se také zprávy oslovující potenciální členy MAS, žadatele, partnery ke spolupráci. K propagaci událostí (spolu)pořádaných MAS slouží kalendář akcí, který nabízí přehled plánovaných jednání, seminářů či veřejných slyšení. Vlastní sekce je věnována i realizovaným projektům, kde žadatelé sami průběžně doplňují údaje, informace a fotografie

z realizace. Takto vzniká jakási veřejně přístupná online databázová prezentace realizovaných projektů, umožňující neustálý přehled o stavu a aktivitách podpořených projektů,

- stránka **Region Hranicko na sociální síti Facebook** k datu 31. 1. 2016 má 521 členů, původně měla sloužit k rozšíření propagačního prostoru MAS a dalších dvou spřátelených organizací. Ovšem členové jsou aktivní a vkládají vlastní náměty na kulturní, společenské a jinak zaměřené události. MAS zde uveřejňuje aktuality týkající se realizace SCLLD, a tak se o nich snadněji dozví i mladší generace, u nichž je tento komunikační kanál velmi rozšířen,
- **e-mailová rozesílka newsletterů** zájemcům, obcím, členům MAS a členům pracovních skupin o zásadních novinkách, nabídkách spolupráce, dotačních příležitostech, pozvánkách na akce. MAS rozesílá pravidelně newslettery na více než 400 emailových adres aktérů v regionu,
- tištěné materiály
 - **články a tiskové zprávy** v regionálním tisku (Hranický týden včetně jeho online verze) mají za cíl informovat nejširší veřejnost o aktuálním dění v oblasti SCLLD, vybudit ke spolupráci s MAS či zvát na veřejná jednání. Dále se publikují informace o již proběhlých událostech, o průběhu a úspěšnosti čerpání alokací MAS, aj.,
 - **plakátovací kampaně** (výlep v Hranicích a spádových obcích) společně s řádnou internetovou propagací šíří povědomí o plánované události, jež MAS pro veřejnost pořádá,
 - **propagační letáky** slouží k rozšiřování povědomí a informovanosti o aktivitách v rámci SCLLD, jejich hlavním účelem je zacílit na potenciální žadatele a poskytnout informace o možnostech podpory v rámci programových rámců MAS. Šíření letáků probíhá na veřejných akcích, vyvěšením na veřejných místech, na obecních úřadech a vývěškách, atd.,
 - **Zpravodaj regionu Hranicko** je vydáván společně třemi místními rozvojovými organizacemi (MAS Hranicko, Mikroregion Hranicko a Hranická rozvojová agentura) každý půlrok od prosince 2007 až do současnosti. Jeho obsahem bývá souhrn proběhlých anebo pozvání na chystané události, aktuality z dění těchto organizací či informace zajímavé pro obyvatele regionu. MAS např. oznamuje plánované

vyhlášení výzev, podává informace o čerpání alokací aj. aktivitách souvisejících se SCLLD,

- **publikace** jsou nejčastěji vydávány jako jeden z výstupů konkrétního projektu. V minulosti se jednalo např. o Sedm tváří ovocnářství, Almanach z hudební historie regionu Hranicko či obrazová kniha podpořených projektů z dotačního titulu MAS. V aktuálním programovacím období se s nimi počítá opět jako typový výstup budoucích projektů spolupráce,
- **osobně**
 - **prezentační činnost** - MAS aktivně prezentuje svou činnost a poslání na několika veřejných akcích (farmářské trhy, den s regionem), kde figuruje jako spolupořadatel. Probíhají série propagačních akcí MAS, kdy se zaměstnanci MAS za účelem propagace činností spolku účastní sportovních a kulturních událostí v jednotlivých obcích regionu a díky vlastnímu informačnímu koutku a sadě propagačních předmětů s logem rozšiřují povědomí o MAS mezi laickou veřejností. Také se organizují prezentace na veřejných jednáních zastupitelstev obcí v územní působnosti MAS. MAS své aktivity související s realizací SCLLD rovněž prezentuje na významných společenských akcích regionu (např. akce SPOV, vyhlašování Vesnice kraje, konference Venkov, farmářské slavnosti pořádané MZe aj.),
 - **hromadná setkání** - MAS se aktivně účastní jednak zasedání valných hromad Mikroregionu Hranicko, jehož členy je 22 z 31 obcí zařazených v územní působnosti MAS, jednak pravidelných porad starostů ORP Hranice pořádané hranickým městským úřadem. Na těchto jednáních často dostává prostor k prezentaci potřebných informací či prodiskutování aktuálních otázek týkajících se realizace SCLLD. Rovněž na jednáních dochází k vzájemnému důležitému předávání informací a zkušeností,
 - **individuální konzultace** - poskytuje MAS především na popud zájemců. Jedná se často o konzultace dotačních příležitostí, projektových záměrů, směřování rozvoje regionu a podobné. Lze využít jednak konzultačních hodin zveřejněných na webu MAS, ale samozřejmě je stejně tak možné dohodnutí schůzky i mimo tuto dobu dle časových možností zájemce i manažera MAS.

MAS nabídne několik možných způsobů informování a přímé komunikace s žadateli/příjemci:

- aktivně
 - prostřednictvím internetového portálu MS2014+ k administraci a kontrole žádostí,
 - e-mailem/telefonicky k rychlému, efektivnímu a srozumitelnému předání důležitých informací,
 - osobně v rámci konzultačních hodin či mimo ně dle vzájemné dohody,
- pasivně prostřednictvím metodického pokynu, příručky pro žadatele a dalších dostupných materiálů, které jsou volně ke stažení na webu MAS.

MAS se v regionu aktivně účastní setkávání zaměřené na budování a spolupráci různých tematických sítí:

- pracovní skupiny při SCLLD,
- organizace nebo účast na pravidelných setkáváních tematicky zaměřených sítí (např. držitelé značky MORAVSKÁ BRÁNA regionální produkt®, provozovatelé venkovských muzeí, obce na Cyklostezce Bečva, destinační management turistické lokality Hranicko, setkání zaměstnavatelů a středních škol v rámci projektu MAP, a mnoho jiných),
- společný postup a postoje místních aktérů v organizacích SPOV, SMS, SMO, aj.

V rámci podpory žadatelů/příjemců v rozvíjení projektových záměrů MAS organizuje:

- včasné propagace blížících se výzev,
- aktivní vyhledávání projektových záměrů,
- tvorbu databáze projektových námětů,
- bezplatné konzultace,
- prověřování přijatelnosti, způsobilých výdajů, souladu záměrů s ESIF fondy a SCLLD.

MAS neomezí svou propagaci jen na území regionu, tiskové zprávy zasílá občas do celorepublikových periodik typu Venkovské noviny, měsíčníku Olomoucký kraj, aktivně se prezentuje na tematicky blízkých veletrzích, konferencích, seminářích, kde zajišťuje i distribuci svých propagačních materiálů. MAS ochotně vyhoví v případě žádostí o realizaci exkurze na území MAS či zájmu o přednášky pro zájemce mimo region.

Pro zefektivnění procesu animace MAS plánuje organizaci dalšího vzdělávání, osvojování příkladů dobré praxe a výměnu zkušeností pro zaměstnance MAS, členy povinných orgánů MAS a pro další subjekty z území její působnosti, konkrétně např. uspořádáním exkurze za příklady dobré praxe.

4.4 Popis spolupráce mezi MAS na národní a mezinárodní úrovni a přeshraniční spolupráce

4.4.1 Projekty spolupráce MAS v rámci programového rámce MAS-PRV

MAS Hranicko má určenou alokaci téměř 1 milion Kč na období 2016 – 2020, které využije pro projekty spolupráce 2 či více MAS. MAS plánuje uskutečnit 2 samostatné projekty, v případě navýšení alokace 3 – 4 projekty na témata, která jsou řešena v SCLLD daných MAS a která jsou uvedena v Tab. 49.

Tab. 49 Přehled projektových námětů projektů spolupráce (zdroj: vlastní zpracování)

projektový námět	možné spolupracující MAS
investice týkající se zajištění odbytu místní produkce - rozvoj značky MORAVSKÁ BRÁNA regionální produkt®	MAS Moravská brána
propagační a informační akce a produkty - rozvoj značky MORAVSKÁ BRÁNA regionální produkt®, spolupráce se značkami JESENÍKY originální produkt® a HANÁ regionální produkt®	MAS Horní Pomoraví, MAS Moravská cesta
workshopy, exkurze, výstavy, přenosy příkladů správné praxe, publikace, brožury, letáky - další propagace a síťování venkovských muzeí	MAS Mohelnicko, MAS Moravská brána
Čistá řeka Bečva - společný projekt jarního úklidu břehů řeky a další doprovodné propagační, vzdělávací, volnočasové akce	Střední Haná o.p.s., MAS Moravská brána, MAS Lešensko - Kelečsko - Starojicko, MAS Rožnovsko, MAS Střední Vsetínsko, MAS Valašsko - Horní Vsacko
zavedení značky místních produktů na území LGD Kraina Dinozaurów	LGD Kraina Dinozaurów (Polsko)
Podpora tvorby Místního paktu zaměstnanosti, organizace job burz, rozvoj spolupráce zaměstnavatelů a středních škol (praxe, stipendia) a popularizace technického vzdělávání na ZŠ	MAS Moravská brána, MAS Partnerství – Moštěnka
zavedení systému společné koordinace termínů a propagace kulturních akcí	okolní MAS

4.4.2 Neprojektová spolupráce

- setkávání a společné projekty na platformě Krajského sdružení NS MAS Olomouckého kraje
- společná účast na exkurzích, seminářích
- pravidelné setkávání v době udržitelnosti ukončených projektů spolupráce: MAS Mohelnicko, LGD Kraina Dinozaurów

4.4.3 Spolupráce s dalšími subjekty

MAS Hranicko úzce či volněji spolupracuje s mnoha dalšími subjekty.

4.4.3.1 Regionální úroveň

Mikroregion Hranicko - člen MAS, přirozený partner MAS při komunikaci s obcemi, zastupuje hned 22 obcí z 31 na svém území působnosti, zajistil účast svých zástupců v řešitelském týmu i Strategickém výboru při přípravě SCLLD.

Mikroregion Záhoran - člen MAS, zastupuje 9 obcí z jižní části regionu, přičemž 5 z nich není členem Mikroregionu Hranicko. Zajistil účast svých zástupců v řešitelském týmu i Strategickém výboru při přípravě SCLLD.

Město Hranice - spolupráce při tvorbě Místního akčního plánu vzdělávání (MAP), pořádání Farmářských trhů, společné konzultace s Odborem živnostenským při plánování aktivit pro rozvoj podnikání apod. Zajistilo účast svých zástupců v řešitelském týmu i Strategickém výboru při přípravě SCLLD.

mateřské a základní školy v SO ORP Hranice - spolupráce při tvorbě MAP.

Úřad práce v Hranicích, poskytovatelé sociálních služeb - konzultace programového rámce MAS-OPZ, úzká spolupráce při jeho realizaci.

provozovatelé muzeí regionu Hranicko - pravidelné setkávání, společné propagační aktivity např. letní soutěž putování po muzeích.

4.4.3.2 Nadregionální úroveň

MAS Hranicko je členem **Národní sítě MAS České republiky z. s.** (NS MAS). NS MAS je společenstvím sdružující organizačně samostatné právnické osoby – místní akční skupiny –

pracující formou komunitně vedeného místního rozvoje – metody LEADER ve prospěch venkova na území České republiky.

MAS Hranicko je členem **Spolku pro obnovu venkova České republiky (SPOV)**. SPOV je spolek, jehož posláním je přispívat k rehabilitaci venkova, k obnově a prohloubení společenského a duchovního života na venkově, k posílení hospodářské stability a prosperity venkova. Motivovat občany žijící na venkově k dobrovolné aktivitě, podněcovat je k odhodlání podílet se na zdárném vývoji obce, napomáhat vzniku a činnosti místních a regionálních sdružení. Účastnit se evropské spolupráce při obnově venkova. V neposlední řadě pak překonávat úzce resortní přístupy k řešení problémů obnovy vesnice a rozvoje venkova a podporovat a realizovat Program obnovy venkova.

MAS Hranicko je členem krajské platformy **Celostátní sítě pro venkov (CSV)**. Zřizovatelem CSV je Ministerstvo zemědělství. Hlavní myšlenkou sítě je sdílení zkušeností a poznatků a jejich předávání směrem k aktérům podílejících se na rozvoji venkova a zemědělství. Velmi důležitý je i přístup zdola nahoru, který umožní získávání zpětné vazby pro orgány státní správy.

4.5 Popis zvláštních opatření pro hodnocení, monitoring a evaluaci

4.5.1 Opatření pro monitoring

Monitoring SCLLD se zabývá souladem její realizace s parametry SCLLD a fichí. Je nástrojem dohledu, nakolik podpořené projekty v rámci jednoho kola veřejné výzvy přispěly k dodržení nastavených indikátorů výstupu a výsledku. Monitoring se provádí vždy po každém kole výzvy, zodpovídá za něj management MAS. Každý monitorovací indikátor má svou vlastní evidenci, která pomůže jeho sledování a vyhodnocování v čase. Monitorovací kritéria jsou ověřována ze zpráv o realizaci projektu a jsou kontrolována v rámci závěrečných kontrol. Výsledky management MAS uvede do Zprávy o plnění SCLLD (viz níže) a předloží ji ke schválení Výboru MAS a Valné hromadě MAS. V případě, že dochází k odchylkám od plánovaných hodnot monitorovacích indikátorů, provede se evaluace dosavadní realizace SCLLD a na základě jejích výsledků bude navržena aktualizace SCLLD popřípadě fichí, které musí schválit příslušný orgán MAS.

Jelikož MS2014+ umožňuje sledovat jednotlivé projekty realizované v rámci SCLLD i také samotnou SCLLD a zároveň všechny zúčastněné subjekty využívají MS2014+ s ohledem na svou roli, je zajištěna efektivita a komplementarita procesu. MAS prostřednictvím příslušného modulu monitoruje jak realizaci jednotlivých projektů, tak realizaci programových rámců a rovněž celé SCLLD. Údaji z projektů realizovaných v rámci SCLLD se sleduje plnění finančního plánu a plánovaných hodnot indikátorů, které byly do systému zadány při žádosti o podporu SCLLD.

MAS předkládá na ŘO půlroční **zprávu o plnění SCLLD**, kterou zpracovává management MAS. Valná hromada na začátku rozběhu Programových rámců rozhodne, zda si schvalování těchto zpráv ponechá ve své kompetenci nebo jí svěří do rukou Kontrolní komise. MAS dále provádí vlastní průběžná vyhodnocování plnění SCLLD. Spolupracuje s ŘO při průběžném vyhodnocování naplňování finančního plánu a dosahování cílových hodnot indikátorů SCLLD. Zpráva o plnění SCLLD obsahuje i informace o celkovém kontextu SCLLD v rámci strategií dotčeného území. Součástí zprávy bude přehled vývoje realizace SCLLD včetně schválených a realizovaných projektů, plnění indikátorů, dodržení finančního plánu. Na základě hodnocení dosaženého plnění SCLLD a hodnocení kontextu v rámci regionu může MAS ve zprávě o plnění navrhnout změny SCLLD. Závěrečná zpráva o plnění SCLLD bude předložena

do 30 pracovních dnů od ukončení posledního projektu. Její struktura, obsah a proces administrace bude totožný jako u řádných pololetních zpráv o plnění.

Plánované monitorovací indikátory a finanční plán jsou uvedeny v přílohách 5.1 s 5.2.

4.5.2 Opatření pro evaluaci

Evaluace slouží k identifikaci odchylek reálného naplňování SCLLD od nastavených parametrů. Výsledky představují zpětnou vazbu umožňující návrh relevantních změn a aktualizací nejen SCLLD, ale i fichí. Podobu evaluačního procesu schvaluje Kontrolní komise, administrativně ji zajistí management MAS a provádí se pravidelně 1x ročně. Evaluace probíhá v následujícím horizontu, který uvádí Tab. 50:

Tab. 50 Harmonogram evaluace v rámci realizace SCLLD (zdroj: vlastní zpracování)

typ evaluace SCLLD	rok provedení evaluace
ex-ante (před zahájením realizace)	k 31. 12. 2016
mid-term (střednědobá evaluace)	k 31. 12. 2018
ad-hoc (nahodilé v průběhu realizace)	dle potřeby
ex-post (po ukončení realizace)	k 31. 12. 2023

Podkladem k evaluaci jsou:

- schválená SCLLD včetně jednotlivých fichí,
- zprávy z kontrol projektů,
- zprávy o plnění SCLLD,
- dodatečné průzkumy provedené pro účely hodnocení dosavadní realizace.

SCLLD se v rámci evaluace posuzuje z hlediska reálnosti stanovených priorit, naplňování stanovených globálních a specifických cílů, dosahování hodnot monitorovacích indikátorů a finančního plánu, z hlediska koordinace a efektivity řídicích procesů. Výsledky evaluace jsou zpracovány do hodnotící zprávy, kterou po projednání schvaluje Výbor MAS. Ten také přijímá a zodpovídá za nápravná opatření.

Evaluace probíhá v souladu s principy a standardy evaluací uvedenými v Metodickém pokynu pro evaluace v programovém období 2014–2020.

4.5.3 Sebeevaluace MAS

Jedná se o vzájemné hodnocení orgánů MAS a managementu, které provádí externí subjekt. MAS Hranicko má pozitivní zkušenost s tímto nástrojem, kdy během realizace SPL proběhla sebeevaluace celkem třikrát (2009, 2010, 2012). Cílem je sledovat výkonnost MAS opakovaně po celou dobu realizace SCLLD, poskytovat souhrnnou zpětnou vazbu jednotlivým složkám MAS a trvale přispívat ke zlepšování realizace SCLLD na Hranicku. Formou dotazníků členové orgánů i jednotliví zaměstnanci managementu MAS hodnotí dílčí složky organizační struktury MAS. K činnostem či aktivitám složek účastníci hodnocení přiřazují bodové hodnocení (1b = min., 5b = max.) včetně možných komentářů. Ty se vyžadují zejména u negativního hodnocení za účelem získání zpětné vazby. Bodové hodnocení se dělí na sebehodnocení dané složky a hodnocení ostatních. Z bodového hodnocení je vypočítán rating čili výsledné bodové hodnocení, který umožňuje sledovat, porovnávat úroveň jednotlivých činností a výkonnosti složek MAS.

Hodnocení probíhá v těchto oblastech:

- Výbor MAS
 - příprava výzvy
 - uzavírání výzvy
 - zpětně vyhodnocení a aktualizace dokumentů
 - vzdělávání v rámci SCLLD
- Výběrová komise
 - příprava hodnocení
 - hodnocení projektů
 - vzdělávání v rámci SCLLD
- Management MAS
 - řízení kanceláře
 - příprava výzvy
 - servis žadatelům
 - administrace projektů
 - informování a propagace
 - příprava jednání orgánů MAS

- finanční řízení
- monitoring SCLLD
- vzdělávání v rámci SCLLD
- rozvoj dalších aktivit mimo SCLLD
- pracovní skupiny
 - zapojení do přípravy výzev
 - podíl spolupráce během realizace SCLLD.

Výsledkem je pak tzv. zpráva ze sebeevaluace, jejíž závěry jsou projednávány na jednání příslušných orgánů MAS. Jelikož sebeevaluace probíhá každoročně během realizace SCLLD, výsledky těchto opakovaných šetření jsou mezi sebou porovnávány. MAS má díky tomuto nástroji možnost přehledně sledovat vývoj, efektivitu a výkonnost jednotlivých složek.

5. PŘÍLOHY

5.1 Finanční plán

5.1.1 Rozklad financování Fichí SCLLD po letech

Tab. 51 Tabulka e) Rozklad financování Fichí SCLLD po letech, vztaženo k podaným Žádostem o proplacení ukončených projektů (zdroj: MPIN, vlastní zpracování)

2016													
Specifický cíl SCLLD - označení	Specifický cíl SCLLD - název	Opatření SCLLD (Fiche) - označení	Opatření SCLLD (Fiche) - název	IDENTIFIKACE programu				PLÁN FINANCOVÁNÍ (způsobilé výdaje v tis. Kč)					
				Program	Prioritní osa / Priorita Unie	Investiční prioritní OP/ Prioritní oblast	Specifický cíl OP/ operace PRV	Celkové způsobilé výdaje (CZV)	Z toho Podpora		Z toho Vlastní zdroje příjemce		Nezpůsobilé výdaje (tis. Kč)
									Příspěvek Unie (a)	Národní veřejné zdroje (SR, SF (b))	Národní veřejné zdroje (kraj, obec, jiné) (c)	Národní soukromé zdroje	
1.1.	Podpůrná síť pro zakládání a rozvoj mikro- a malého podnikání	MAS-PRV 13	Drobné podnikání	PRV	6	6B	19.2.1.	0	0	0	0	0	
1.2.	Udržení nezaměstnanosti na hranici celostátního průměru	MAS-OPZ 08	Podpora Zaměstnanosti	OP Z	PO 2	IP 2.3	2.3.1.	0	0	0	0	0	
		MAS-OPZ 10	Prorodinná opatření	OP Z	PO 2	IP 2.3	2.3.1.	0	0	0	0	0	
1.3.	Propojování místní výroby a spotřeby	MAS-PRV 11	Rozvoj zemědělských podniků	PRV	6	6B	19.2.1.	0	0	0	0	0	
		MAS-PRV 12	Zemědělské a potravinářské produkty	PRV	6	6B	19.2.1.	0	0	0	0	0	
		MAS-PRV 15	Krátké dodavatelské řetězce	PRV	6	6B	19.2.1.	0	0	0	0	0	
1.4.	Zlepšení dostupnosti a	MAS-IROP 06	Předškolní a základní	IROP	PO 4	9d	4.1.	0	0	0	0	0	

	kvality vzdělávání		vzdělávání									
2.2.	Další rozvoj a údržba zázemí pro spolkovou činnost											
3.1.	Zlepšování úrovně a rozšíření nabídky potřebných sociálních služeb	MAS-IROP 03	Sociální služby a komunitní centra - infrastruktura	IROP	PO 4	9d	4.1.	0	0	0	0	0
3.1.	Zlepšování úrovně a rozšíření nabídky potřebných sociálních služeb	MAS-OPZ 07	Sociální služby - neinvestiční podpora	OP Z	PO 2	IP 2.3	2.3.1.	0	0	0	0	0
3.2.	Podpora sociálního podnikání	MAS-IROP 05	Sociální podniky - infrastruktura	IROP	PO 4	9d	4.1.	0	0	0	0	0
		MAS-OPZ 09	Sociální podniky - neinvestiční podpora	OP Z	PO 2	IP 3	2.3.	0	0	0	0	0
3.4.	Podpora sociálního bydlení	MAS-IROP 04	Sociální bydlení	IROP	PO 4	9d	4.1.	0	0	0	0	0
4.2.	Odstranění havarijních stavů a zlepšení stavu a bezpečnosti komunikací	MAS-IROP 01	Přestupní terminály a bezpečnost dopravy	IROP	PO 4	9d	4.1.	0	0	0	0	0
4.3.	Zvýšení podílu veřejné a nemotorové dopravy											
4.3.	Zvýšení podílu veřejné a nemotorové dopravy	MAS-IROP 02	Cyklodoprava	IROP	PO 4	9d	4.1.	0	0	0	0	0
6.3.	Propojování a zkvalitnění stávajících služeb cestovního ruchu	MAS-PRV 14	Podnikání v cestovním ruchu	PRV	6	6B	19.2.1.	0	0	0	0	0
1.3.	Propojování místní výroby a spotřeby	MAS-PRV 16	Projekty spolupráce MAS	PRV	6	6B	19.2.1.	0	0	0	0	0

2017

Specifický cíl SCLLD - označení	Specifický cíl SCLLD - název	Opatření SCLLD (Fiche) - označení	Opatření SCLLD (Fiche) - název	IDENTIFIKACE programu				PLÁN FINANCOVÁNÍ (způsobilé výdaje v tis. Kč)					Nezpůsobilé výdaje (tis. Kč)
				Program	Prioritní osa / Priorita Unie	Investiční prioritní OP/ Prioritní oblast	Specifický cíl OP/ operace PRV	Celkové způsobilé výdaje (CZV)	Z toho Podpora		Z toho Vlastní zdroje příjemce		
									Příspěvek Unie (a)	Národní veřejné zdroje (SR, SF) (b)	Národní veřejné zdroje (kraj, obec, jiné) (c)	Národní soukromé zdroje	
1.1.	Podpůrná síť pro zakládání a rozvoj mikro- a malého podnikání	MAS-PRV 13	Drobné podnikání	PRV	6	6B	19.2.1.	1 231	360	194	0	677	
1.2.	Udržení nezaměstnanosti na hranici celostátního průměru	MAS-OPZ 08	Podpora Zaměstnanosti	OP Z	PO 2	IP 2.3	2.3.1.	0	0	0	0	0	
		MAS-OPZ 10	Prorodinná opatření	OP Z	PO 2	IP 2.3	2.3.1.	339	288	25	0	25	
1.3.	Propojování místní výroby a spotřeby	MAS-PRV 11	Rozvoj zemědělských podniků	PRV	6	6B	19.2.1.	2 061	589	317	0	1 154	
		MAS-PRV 12	Zemědělské a potravinářské produkty	PRV	6	6B	19.2.1.	2 204	573	309	0	1 322	
		MAS-PRV 15	Krátké dodavatelské řetězce	PRV	6	6B	19.2.1.	0	0	0	0	0	
1.4.	Zlepšení dostupnosti a kvality vzdělávání	MAS-IROP 06	Předškolní a základní vzdělávání	IROP	PO 4	9d	4.1.	941	894	0	42	5	
2.2.	Další rozvoj a údržba zázemí pro spolkovou činnost	MAS-IROP 03	Sociální služby a komunitní centra - infrastruktura	IROP	PO 4	9d	4.1.	822	781	0	8	33	
3.1.	Zlepšování úrovně a rozšíření nabídky potřebných sociálních služeb												

3.1.	Zlepšování úrovně a rozšíření nabídky potřebných sociálních služeb	MAS-OPZ 07	Sociální služby - neinvestiční podpora	OP Z	PO 2	IP 2.3	2.3.1.	572	486	83	3	0	
3.2.	Podpora sociálního podnikání	MAS-IROP 05	Sociální podniky - infrastruktura	IROP	PO 4	9d	4.1.	0	0	0	0	0	
		MAS-OPZ 09	Sociální podniky - neinvestiční podpora	OP Z	PO 2	IP 2.3	2.3.1.	0	0	0	0	0	
3.4.	Podpora sociálního bydlení	MAS-IROP 04	Sociální bydlení	IROP	PO 4	9d	4.1.	0	0	0	0	0	
4.2.	Odstranění havarijních stavů a zlepšení stavu a bezpečnosti komunikací	MAS-IROP 01	Přestupní terminály a bezpečnost dopravy	IROP	PO 4	9d	4.1.	0	0	0	0	0	
4.3.	Zvýšení podílu veřejné a nemotorové dopravy												
4.3.	Zvýšení podílu veřejné a nemotorové dopravy	MAS-IROP 02	Cyklodoprava	IROP	PO 4	9d	4.1.	2 411	2 290	0	121	0	
6.3.	Propojování a zkvalitnění stávajících služeb cestovního ruchu	MAS-PRV 14	Podnikání v cestovním ruchu	PRV	6	6B	19.2.1.	0	0	0	0	0	
1.3.	Propojování místní výroby a spotřeby	MAS-PRV 16	Projekty spolupráce MAS	PRV	6	6B	19.2.1.	0	0	0	0	0	

2018													
Specifický cíl SCLLD - označení	Specifický cíl SCLLD - název	Opatření SCLLD (Fiche) - označení	Opatření SCLLD (Fiche) - název	IDENTIFIKACE programu				PLÁN FINANCOVÁNÍ (způsobilé výdaje v tis. Kč)					Nezpůsobilé výdaje (tis. Kč)
				Program	Prioritní osa / Priorita Unie	Investiční priorita OP/ Prioritní oblast	Specifický cíl OP/operace PRV	Celkové způsobilé výdaje (CZV)	Z toho Podpora		Z toho Vlastní zdroje příjemce		
									Příspěvek Unie (a)	Národní veřejné zdroje (SR, SF) (b)	Národní veřejné zdroje (kraj, obec, jiné) (c)	Národní soukromé zdroje	
1.1.	Podpůrná síť pro zakládání a rozvoj mikro- a malého podnikání	MAS-PRV 13	Drobné podnikání	PRV	6	6B	19.2.1.	1 231	360	194	0	677	
1.2.	Udržení nezaměstnanosti na hranici celostátního průměru	MAS-OPZ 08	Podpora Zaměstnanosti	OP Z	PO 2	IP 2.3	2.3.1.	722	614	83	14	11	
		MAS-OPZ 10	Prorodinná opatření	OP Z	PO 2	IP 2.3	2.3.1.	677	576	51	0	51	
1.3.	Propojování místní výroby a spotřeby	MAS-PRV 11	Rozvoj zemědělských podniků	PRV	6	6B	19.2.1.	2 061	589	317	0	1 154	
		MAS-PRV 12	Zemědělské a potravinářské produkty	PRV	6	6B	19.2.1.	2 204	573	309	0	1 322	
		MAS-PRV 15	Krátké dodavatelské řetězce	PRV	6	6B	19.2.1.	957	311	167	0	479	
1.4.	Zlepšení dostupnosti a kvality vzdělávání	MAS-IROP 06	Předškolní a základní vzdělávání	IROP	PO 4	9d	4.1.	2 822	2 681	0	127	14	

2.2.	Další rozvoj a údržba zázemí pro spolkovou činnost												
3.1.	Zlepšování úrovně a rozšíření nabídky potřebných sociálních služeb	MAS-IROP 03	Sociální služby a komunitní centra - infrastruktura	IROP	PO 4	9d	4.1.	822	781	0	8	33	
3.1.	Zlepšování úrovně a rozšíření nabídky potřebných sociálních služeb	MAS-OPZ 07	Sociální služby - neinvestiční podpora	OP Z	PO 2	IP 2.3	2.3.1.	1 144	972	166	6	0	
3.2.	Podpora sociálního podnikání	MAS-IROP 05	Sociální podniky - infrastruktura	IROP	PO 4	9d	4.1.	685	651	0	0	34	
		MAS-OPZ 09	Sociální podniky - neinvestiční podpora	OP Z	PO 2	IP 2.3	2.3.1.	527	448	16	0	63	
3.4.	Podpora sociálního bydlení	MAS-IROP 04	Sociální bydlení	IROP	PO 4	9d	4.1.	0	0	0	0	0	
4.2.	Odstranění havarijních stavů a zlepšení stavu a bezpečnosti komunikací	MAS-IROP 01	Přestupní terminály a bezpečnost dopravy	IROP	PO 4	9d	4.1.	1 012	961	0	51	0	
4.3.	Zvýšení podílu veřejné a nemotorové dopravy												
4.3.	Zvýšení podílu veřejné a nemotorové dopravy	MAS-IROP 02	Cyklodoprava	IROP	PO 4	9d	4.1.	5 786	5 496	0	289	0	
6.3.	Propojování a zkvalitnění stávajících služeb cestovního ruchu	MAS-PRV 14	Podnikání v cestovním ruchu	PRV	6	6B	19.2.1.	2 239	655	353	0	1 231	
1.3.	Propojování místní výroby a spotřeby	MAS-PRV 16	Projekty spolupráce MAS	PRV	6	6B	19.2.1.	285	148	80	0	57	

2019													
Specifický cíl SCLLD - označení	Specifický cíl SCLLD - název	Opatření SCLLD (Fiche) - označení	Opatření SCLLD (Fiche) - název	IDENTIFIKACE programu				PLÁN FINANCOVÁNÍ (způsobilé výdaje v tis. Kč)					Nezpůsobilé výdaje (tis. Kč)
				Program	Prioritní osa / Priorita Unie	Investiční prioritní OP/ Prioritní oblast	Specifický cíl OP/ operace PRV	Celkové způsobilé výdaje (CZV)	Z toho Podpora		Z toho Vlastní zdroje příjemce		
									Příspěvek Unie (a)	Národní veřejné zdroje (SR, SF) (b)	Národní veřejné zdroje (kraj, obec, jiné) (c)	Národní soukromé zdroje	
1.1.	Podpůrná síť pro zakládání a rozvoj mikro- a malého podnikání	MAS-PRV 13	Drobné podnikání	PRV	6	6B	19.2.1.	1 724	504	272	0	948	
1.2.	Udržení nezaměstnanosti na hranici celostátního průměru	MAS-OPZ 08	Podpora Zaměstnanosti	OP Z	PO 2	IP 2.3	2.3.1.	1 926	1 637	221	39	29	
		MAS-OPZ 10	Prorodinná opatření	OP Z	PO 2	IP 2.3	2.3.1.	542	460	41	0	41	
1.3.	Propojování místní výroby a spotřeby	MAS-PRV 11	Rozvoj zemědělských podniků	PRV	6	6B	19.2.1.	2 061	589	317	0	1 154	
		MAS-PRV 12	Zemědělské a potravinářské produkty	PRV	6	6B	19.2.1.	0	0	0	0	0	
		MAS-PRV 15	Krátké dodavatelské řetězce	PRV	6	6B	19.2.1.	1 914	622	335	0	957	
1.4.	Zlepšení dostupnosti a kvality vzdělávání	MAS-IROP 06	Předškolní a základní vzdělávání	IROP	PO 4	9d	4.1.	1 881	1 787	0	85	9	

2.2.	Další rozvoj a údržba zázemí pro spolkovou činnost												
3.1.	Zlepšování úrovně a rozšíření nabídky potřebných sociálních služeb	MAS-IROP 03	Sociální služby a komunitní centra - infrastruktura	IROP	PO 4	9d	4.1.	411	390	0	4	16	
3.1.	Zlepšování úrovně a rozšíření nabídky potřebných sociálních služeb	MAS-OPZ 07	Sociální služby - neinvestiční podpora	OP Z	PO 2	IP 3	2.3.	1 001	850	145	5	0	
3.2.	Podpora sociálního podnikání	MAS-IROP 05	Sociální podniky - infrastruktura	IROP	PO 4	9d	4.1.	685	651	0	0	34	
		MAS-OPZ 09	Sociální podniky - neinvestiční podpora	OP Z	PO 2	IP 3	2.3.	1 053	895	32	0	126	
3.4.	Podpora sociálního bydlení	MAS-IROP 04	Sociální bydlení	IROP	PO 4	9d	4.1.	1 133	1 076	0	45	11	
4.2.	Odstranění havarijních stavů a zlepšení stavu a bezpečnosti komunikací	MAS-IROP 01	Přestupní terminály a bezpečnost dopravy	IROP	PO 4	9d	4.1.	1 012	961	0	51	0	
4.3.	Zvýšení podílu veřejné a nemotorové dopravy												
4.3.	Zvýšení podílu veřejné a nemotorové dopravy	MAS-IROP 02	Cyklodoprava	IROP	PO 4	9d	4.1.	7 232	6 871	0	362	0	
6.3.	Propojování a zkvalitnění stávajících služeb cestovního ruchu	MAS-PRV 14	Podnikání v cestovním ruchu	PRV	6	6B	19.2.1.	2 239	655	353	0	1 231	
1.3.	Propojování místní výroby a spotřeby	MAS-PRV 16	Projekty spolupráce MAS	PRV	6	6B	19.2.1.	285	148	80	0	57	

2020													
Specifický cíl SCLLD - označení	Specifický cíl SCLLD - název	Opatření SCLLD (Fiche) - označení	Opatření SCLLD (Fiche) - název	IDENTIFIKACE programu				PLÁN FINANCOVÁNÍ (způsobilé výdaje v tis. Kč)					Nezpůsobilé výdaje (tis. Kč)
				Program	Prioritní osa / Priorita Unie	Investiční prioritní OP/ Prioritní oblast	Specifický cíl OP/operace PRV	Celkové způsobilé výdaje (CZV)	Z toho Podpora		Z toho Vlastní zdroje příjemce		
									Příspěvek Unie (a)	Národní veřejné zdroje (SR, SF) (b)	Národní veřejné zdroje (kraj, obec, jiné) (c)	Národní zdroje soukromé zdroje	
1.1.	Podpůrná síť pro zakládání a rozvoj mikro- a malého podnikání	MAS-PRV 13	Drobné podnikání	PRV	6	6B	19.2.1.	1 724	504	272	0	948	
1.2.	Udržení nezaměstnanosti na hranici celostátního průměru	MAS-OPZ 08	Podpora Zaměstnanosti	OP Z	PO 2	IP 2.3	2.3.1.	2 086	1 773	240	42	31	
		MAS-OPZ 10	Prorodinná opatření	OP Z	PO 2	IP 2.3	2.3.1.	542	460	41	0	41	
1.3.	Propojování místní výroby a spotřeby	MAS-PRV 11	Rozvoj zemědělských podniků	PRV	6	6B	19.2.1.	4 121	1 179	635	0	2 308	
		MAS-PRV 12	Zemědělské a potravinářské produkty	PRV	6	6B	19.2.1.	2 204	573	309	0	1 322	
		MAS-PRV 15	Krátké dodavatelské řetězce	PRV	6	6B	19.2.1.	957	311	167	0	479	
1.4.	Zlepšení dostupnosti a kvality vzdělávání	MAS-IROP 06	Předškolní a základní vzdělávání	IROP	PO 4	9d	4.1.	3 449	3 276	0	155	17	

2.2.	Další rozvoj a údržba zázemí pro spolkovou činnost												
3.1.	Zlepšování úrovně a rozšíření nabídky potřebných sociálních služeb	MAS-IROP 03	Sociální služby a komunitní centra - infrastruktura	IROP	PO 4	9d	4.1.	411	390	0	4	16	
3.1.	Zlepšování úrovně a rozšíření nabídky potřebných sociálních služeb	MAS-OPZ 07	Sociální služby - neinvestiční podpora	OP Z	PO 2	IP 2.3	2.3.1.	858	729	124	4	0	
3.2.	Podpora sociálního podnikání	MAS-IROP 05	Sociální podniky - infrastruktura	IROP	PO 4	9d	4.1.	0	0	0	0	0	
		MAS-OPZ 09	Sociální podniky - neinvestiční podpora	OP Z	PO 2	IP 2.3	2.3.1.	527	448	16	0	63	
3.4.	Podpora sociálního bydlení	MAS-IROP 04	Sociální bydlení	IROP	PO 4	9d	4.1.	1 133	1 076	0	45	11	
4.2.	Odstranění havarijních stavů a zlepšení stavu a bezpečnosti komunikací	MAS-IROP 01	Přestupní terminály a bezpečnost dopravy	IROP	PO 4	9d	4.1.	1 012	961	0	51	0	
4.3.	Zvýšení podílu veřejné a nemotorové dopravy												
4.3.	Zvýšení podílu veřejné a nemotorové dopravy	MAS-IROP 02	Cyklodoprava	IROP	PO 4	9d	4.1.	3 857	3 664	0	193	0	
6.3.	Propojování a zkvalitnění stávajících služeb cestovního ruchu	MAS-PRV 14	Podnikání v cestovním ruchu	PRV	6	6B	19.2.1.	0	0	0	0	0	
1.3.	Propojování místní výroby a spotřeby	MAS-PRV 16	Projekty spolupráce MAS	PRV	6	6B	19.2.1.	285	148	80	0	57	

2021													
Specifický cíl SCLLD - označení	Specifický cíl SCLLD - název	Opatření SCLLD (Fiche) - označení	Opatření SCLLD (Fiche) - název	IDENTIFIKACE programu				PLÁN FINANCOVÁNÍ (způsobilé výdaje v tis. Kč)					Nezpůsobilé výdaje (tis. Kč)
				Program	Prioritní osa / Priorita Unie	Investiční prioritní OP/ Prioritní oblast	Specifický cíl OP/operace PRV	Celkové způsobilé výdaje (CZV)	Z toho Podpora		Z toho Vlastní zdroje příjemce		
									Příspěvek Unie (a)	Národní veřejné zdroje (SR, SF) (b)	Národní veřejné zdroje (kraj, obec, jiné) (c)	Národní soukromé zdroje	
1.1.	Podpůrná síť pro zakládání a rozvoj mikro- a malého podnikání	MAS-PRV 13	Drobné podnikání	PRV	6	6B	19.2.1.	1 970	576	310	0	1 084	
1.2.	Udržení nezaměstnanosti na hranici celostátního průměru	MAS-OPZ 08	Podpora Zaměstnanosti	OP Z	PO 2	IP 2.3	2.3.1.	1 284	1 091	148	26	19	
		MAS-OPZ 10	Prorodinná opatření	OP Z	PO 2	IP 2.3	2.3.1.	474	403	36	0	36	
1.3.	Propojování místní výroby a spotřeby	MAS-PRV 11	Rozvoj zemědělských podniků	PRV	6	6B	19.2.1.	4 121	1 179	635	0	2 308	
		MAS-PRV 12	Zemědělské a potravinářské produkty	PRV	6	6B	19.2.1.	2 204	573	309	0	1 322	
		MAS-PRV 15	Krátké dodavatelské řetězce	PRV	6	6B	19.2.1.	0	0	0	0	0	
1.4.	Zlepšení dostupnosti a kvality vzdělávání	MAS-IROP 06	Předškolní a základní vzdělávání	IROP	PO 4	9d	4.1.	3 449	3 276	0	155	17	

2.2.	Další rozvoj a údržba zázemí pro spolkovou činnost												
3.1.	Zlepšování úrovně a rozšíření nabídky potřebných sociálních služeb	MAS-IROP 03	Sociální služby a komunitní centra - infrastruktura	IROP	PO 4	9d	4.1.	822	781	0	8	33	
3.1.	Zlepšování úrovně a rozšíření nabídky potřebných sociálních služeb	MAS-OPZ 07	Sociální služby - neinvestiční podpora	OP Z	PO 2	IP 2.3	2.3.1.	858	729	124	4	0	
3.2.	Podpora sociálního podnikání	MAS-IROP 05	Sociální podniky - infrastruktura	IROP	PO 4	9d	4.1.	0	0	0	0	0	
		MAS-OPZ 09	Sociální podniky - neinvestiční podpora	OP Z	PO 2	IP 2.3	2.3.1.	0	0	0	0	0	
3.4.	Podpora sociálního bydlení	MAS-IROP 04	Sociální bydlení	IROP	PO 4	9d	4.1.	1 133	1 076	0	45	11	
4.2.	Odstranění havarijních stavů a zlepšení stavu a bezpečnosti komunikací	MAS-IROP 01	Přestupní terminály a bezpečnost dopravy	IROP	PO 4	9d	4.1.	2 361	2 243	0	118	0	
4.3.	Zvýšení podílu veřejné a nemotorové dopravy												
4.3.	Zvýšení podílu veřejné a nemotorové dopravy	MAS-IROP 02	Cyklodoprava	IROP	PO 4	9d	4.1.	0	0	0	0	0	
6.3.	Propojování a zkvalitnění stávajících služeb cestovního ruchu	MAS-PRV 14	Podnikání v cestovním ruchu	PRV	6	6B	19.2.1.	0	0	0	0	0	
1.3.	Propojování místní výroby a spotřeby	MAS-PRV 16	Projekty spolupráce MAS	PRV	6	6B	19.2.1.	285	148	80	0	57	

2022													
Specifický cíl SCLLD - označení	Specifický cíl SCLLD - název	Opatření SCLLD (Fiche) - označení	Opatření SCLLD (Fiche) - název	IDENTIFIKACE programu				PLÁN FINANCOVÁNÍ (způsobilé výdaje v tis. Kč)					Nezpůsobilé výdaje (tis. Kč)
				Program	Prioritní osa / Priorita Unie	Investiční priorita OP/ Prioritní oblast	Specifický cíl OP/operace PRV	Celkové způsobilé výdaje (CZV)	Z toho Podpora		Z toho Vlastní zdroje příjemce		
									Příspěvek Unie (a)	Národní veřejné zdroje (SR, SF) (b)	Národní veřejné zdroje (kraj, obec, jiné) (c)	Národní soukromé zdroje	
1.1.	Podpůrná síť pro zakládání a rozvoj mikro- a malého podnikání	MAS-PRV 13	Drobné podnikání	PRV	6	6B	19.2.1.	1 970	576	310	0	1 084	
1.2.	Udržení nezaměstnanosti na hranici celostátního průměru	MAS-OPZ 08	Podpora Zaměstnanosti	OP Z	PO 2	IP 2.3	2.3.1.	401	341	46	8	6	
		MAS-OPZ 10	Prorodinná opatření	OP Z	PO 2	IP 2.3	2.3.1.	135	115	10	0	10	
1.3.	Propojování místní výroby a spotřeby	MAS-PRV 11	Rozvoj zemědělských podniků	PRV	6	6B	19.2.1.	2 061	589	317	0	1 154	
		MAS-PRV 12	Zemědělské a potravinářské produkty	PRV	6	6B	19.2.1.	0	0	0	0	0	
		MAS-PRV 15	Krátké dodavatelské řetězce	PRV	6	6B	19.2.1.	0	0	0	0	0	
1.4.	Zlepšení dostupnosti a kvality vzdělávání	MAS-IROP 06	Předškolní a základní vzdělávání	IROP	PO 4	9d	4.1.	0	0	0	0	0	

2.2.	Další rozvoj a údržba zázemí pro spolkovou činnost												
3.1.	Zlepšování úrovně a rozšíření nabídky potřebných sociálních služeb	MAS-IROP 03	Sociální služby a komunitní centra - infrastruktura	IROP	PO 4	9d	4.1.	822	781	0	8	33	
3.1.	Zlepšování úrovně a rozšíření nabídky potřebných sociálních služeb	MAS-OPZ 07	Sociální služby - neinvestiční podpora	OP Z	PO 2	IP 2.3	2.3.1.	858	729	124	4	0	
3.2.	Podpora sociálního podnikání	MAS-IROP 05	Sociální podniky - infrastruktura	IROP	PO 4	9d	4.1.	0	0	0	0	0	
		MAS-OPZ 09	Sociální podniky - neinvestiční podpora	OP Z	PO 2	IP 2.3	2.3.1.	0	0	0	0	0	
3.4.	Podpora sociálního bydlení	MAS-IROP 04	Sociální bydlení	IROP	PO 4	9d	4.1.	1 133	1 076	0	45	11	
4.2.	Odstranění havarijních stavů a zlepšení stavu a bezpečnosti komunikací	MAS-IROP 01	Přestupní terminály a bezpečnost dopravy	IROP	PO 4	9d	4.1.	1 349	1 281	0	67	0	
4.3.	Zvýšení podílu veřejné a nemotorové dopravy												
4.3.	Zvýšení podílu veřejné a nemotorové dopravy	MAS-IROP 02	Cyklodoprava	IROP	PO 4	9d	4.1.	0	0	0	0	0	
6.3.	Propojování a zkvalitnění stávajících služeb cestovního ruchu	MAS-PRV 14	Podnikání v cestovním ruchu	PRV	6	6B	19.2.1.	0	0	0	0	0	
1.3.	Propojování místní výroby a spotřeby	MAS-PRV 16	Projekty spolupráce MAS	PRV	6	6B	19.2.1.	0	0	0	0	0	

2023													
Specifický cíl SCLLD - označení	Specifický cíl SCLLD - název	Opatření SCLLD (Fiche) - označení	Opatření SCLLD (Fiche) - název	IDENTIFIKACE programu				PLÁN FINANCOVÁNÍ (způsobilé výdaje v tis. Kč)					Nezpůsobilé výdaje (tis. Kč)
				Program	Prioritní osa / Priorita Unie	Investiční prioritní OP/ Prioritní oblast	Specifický cíl OP/operace PRV	Celkové způsobilé výdaje (CZV)	Z toho Podpora		Z toho Vlastní zdroje příjemce		
									Příspěvek Unie (a)	Národní veřejné zdroje (SR, SF) (b)	Národní veřejné zdroje (kraj, obec, jiné) (c)	Národní soukromé zdroje	
1.1.	Podpůrná síť pro zakládání a rozvoj mikro- a malého podnikání	MAS-PRV 13	Drobné podnikání	PRV	6	6B	19.2.1.	0	0	0	0	0	
1.2.	Udržení nezaměstnanosti na hranici celostátního průměru	MAS-OPZ 08	Podpora Zaměstnanosti	OP Z	PO 2	IP 2.3	2.3.1.	0	0	0	0	0	
		MAS-OPZ 10	Prorodinná opatření	OP Z	PO 2	IP 2.3	2.3.1.	0	0	0	0	0	
1.3.	Propojování místní výroby a spotřeby	MAS-PRV 11	Rozvoj zemědělských podniků	PRV	6	6B	19.2.1.	0	0	0	0	0	
		MAS-PRV 12	Zemědělské a potravinářské produkty	PRV	6	6B	19.2.1.	0	0	0	0	0	
		MAS-PRV 15	Krátké dodavatelské řetězce	PRV	6	6B	19.2.1.	0	0	0	0	0	
1.4.	Zlepšení dostupnosti a kvality vzdělávání	MAS-IROP 06	Předškolní a základní vzdělávání	IROP	PO 4	9d	4.1.	0	0	0	0	0	

2.2.	Další rozvoj a údržba zázemí pro spolkovou činnost												
3.1.	Zlepšování úrovně a rozšíření nabídky potřebných sociálních služeb	MAS-IROP 03	Sociální služby a komunitní centra - infrastruktura	IROP	PO 4	9d	4.1.	0	0	0	0	0	
3.1.	Zlepšování úrovně a rozšíření nabídky potřebných sociálních služeb	MAS-OPZ 07	Sociální služby - neinvestiční podpora	OP Z	PO 2	IP 2.3	2.3.1.	429	364	62	2	0	
3.2.	Podpora sociálního podnikání	MAS-IROP 05	Sociální podniky - infrastruktura	IROP	PO 4	9d	4.1.	0	0	0	0	0	
		MAS-OPZ 09	Sociální podniky - neinvestiční podpora	OP Z	PO 2	IP 2.3	2.3.1.	0	0	0	0	0	
3.4.	Podpora sociálního bydlení	MAS-IROP 04	Sociální bydlení	IROP	PO 4	9d	4.1.	0	0	0	0	0	
4.2.	Odstranění havarijních stavů a zlepšení stavu a bezpečnosti komunikací	MAS-IROP 01	Přestupní terminály a bezpečnost dopravy	IROP	PO 4	9d	4.1.	0	0	0	0	0	
4.3.	Zvýšení podílu veřejné a nemotorové dopravy												
4.3.	Zvýšení podílu veřejné a nemotorové dopravy	MAS-IROP 02	Cyklodoprava	IROP	PO 4	9d	4.1.	0	0	0	0	0	
6.3.	Propojování a zkvalitnění stávajících služeb cestovního ruchu	MAS-PRV 14	Podnikání v cestovním ruchu	PRV	6	6B	19.2.1.	0	0	0	0	0	
1.3.	Propojování místní výroby a spotřeby	MAS-PRV 16	Projekty spolupráce MAS	PRV	6	6B	19.2.1.	0	0	0	0	0	

CELKEM ZA OBDOBÍ

Specifický cíl SCLLD - označení	Specifický cíl SCLLD - název	Opatření SCLLD (Fiche) - označení	Opatření SCLLD (Fiche) - název	IDENTIFIKACE programu				PLÁN FINANCOVÁNÍ (způsobilé výdaje v tis. Kč)					Nezpůsobilé výdaje (tis. Kč)
				Program	Prioritní osa / Priorita Unie	Investiční prioritní OP/ Prioritní oblast	Specifický cíl OP/operace PRV	Celkové způsobilé výdaje (CZV)	Z toho Podpora		Z toho Vlastní zdroje příjemce		
									Příspěvek Unie (a)	Národní veřejné zdroje (SR, SF) (b)	Národní veřejné zdroje (kraj, obec, jiné) (c)	Národní soukromé zdroje	
1.1.	Podpůrná síť pro zakládání a rozvoj mikro- a malého podnikání	MAS-PRV 13	Drobné podnikání	PRV	6	6B	19.2.1.	9 851	2 881	1 552	0	5 418	
1.2.	Udržení nezaměstnanosti na hranici celostátního průměru	MAS-OPZ 08	Podpora Zaměstnanosti	OP Z	PO 2	IP 2.3	2.3.1.	6 420	5 457	738	128	96	
		MAS-OPZ 10	Prorodinná opatření	OP Z	PO 2	IP 2.3	2.3.1.	2 708	2 302	203	0	203	
1.3.	Propojování místní výroby a spotřeby	MAS-PRV 11	Rozvoj zemědělských podniků	PRV	6	6B	19.2.1.	16 486	4 715	2 539	0	9 232	
		MAS-PRV 12	Zemědělské a potravinářské produkty	PRV	6	6B	19.2.1.	8 815	2 292	1 234	0	5 289	
		MAS-PRV 15	Krátké dodavatelské řetězce	PRV	6	6B	19.2.1.	3 828	1 244	670	0	1 914	
1.4.	Zlepšení dostupnosti a kvality vzdělávání	MAS-IROP 06	Předškolní a základní vzdělávání	IROP	PO 4	9d	4.1.	12 541	11 914	0	564	63	
2.2.	Další rozvoj a údržba zázemí pro spolkovou činnost	MAS-IROP 03	Sociální služby a komunitní centra - infrastruktura	IROP	PO 4	9d	4.1.	4 110	3 905	0	41	164	
3.1.	Zlepšování úrovně a rozšíření nabídky potřebných sociálních												

	služeb												
3.1.	Zlepšování úrovně a rozšíření nabídky potřebných sociálních služeb	MAS-OPZ 07	Sociální služby - neinvestiční podpora	OP Z	PO 2	IP 2.3	2.3.1.	5 718	4 860	829	29	0	
3.2.	Podpora sociálního podnikání	MAS-IROP 05	Sociální podniky - infrastruktura	IROP	PO 4	9d	4.1.	1 370	1 302	0	0	69	
		MAS-OPZ 09	Sociální podniky - neinvestiční podpora	OP Z	PO 2	IP 2.3	2.3.1.	2 106	1 790	63	0	253	
3.4.	Podpora sociálního bydlení	MAS-IROP 04	Sociální bydlení	IROP	PO 4	9d	4.1.	4 532	4 305	0	181	45	
4.2.	Odstranění havarijních stavů a zlepšení stavu a bezpečnosti komunikací	MAS-IROP 01	Přestupní terminály a bezpečnost dopravy	IROP	PO 4	9d	4.1.	6 745	6 407	0	337	0	
4.3.	Zvýšení podílu veřejné a nemotorové dopravy												
4.3.	Zvýšení podílu veřejné a nemotorové dopravy	MAS-IROP 02	Cyklodoprava	IROP	PO 4	9d	4.1.	19 286	18 321	0	964	0	
6.3.	Propojování a zkvalitnění stávajících služeb cestovního ruchu	MAS-PRV 14	Podnikání v cestovním ruchu	PRV	6	6B	19.2.1.	4 478	1 310	705	0	2 463	
1.3.	Propojování místní výroby a spotřeby	MAS-PRV 16	Projekty spolupráce MAS	PRV	6	6B	19.2.1.	1 141	593	320	0	228	

5.1.2 Rozklad financování Programových rámců SCLLD po letech a celkově

Tab. 52 Tabulka f) Rozklad financování Programových rámců SCLLD po letech a celkově, vztaheno k podaným Žádostem o proplacení
(zdroj: MPIN, vlastní zpracování)

2016									
Programový rámec	Prioritní osa / Priorita Unie	Investiční priorita OP/ Prioritní oblast	Specifický cíl OP/ operace PRV	PLÁN FINANCOVÁNÍ (způsobilé výdaje v tis. Kč)					Nezpůsobilé výdaje (tis. Kč)
				Celkové způsobilé výdaje (CZV)	Z toho Podpora		Z toho Vlastní zdroje příjemce		
					Příspěvek Unie (a)	Národní veřejné zdroje (SR, SF) (b)	Národní veřejné zdroje (kraj, obec, jiné) (c)	Národní soukromé zdroje	
OP Z	PO 2	IP 3	2.3.	0	0	0	0	0	
PRV	6	6B	19.2.1.	0	0	0	0	0	
iROP	PO 4	9d	4.1.	0	0	0	0	0	

2017									
Programový rámec	Prioritní osa / Priorita Unie	Investiční priorita OP/ Prioritní oblast	Specifický cíl OP/ operace PRV	PLÁN FINANCOVÁNÍ (způsobilé výdaje v tis. Kč)					Nezpůsobilé výdaje (tis. Kč)
				Celkové způsobilé výdaje (CZV)	Z toho Podpora		Z toho Vlastní zdroje příjemce		
					Příspěvek Unie (a)	Národní veřejné zdroje (SR, SF) (b)	Národní veřejné zdroje (kraj, obec, jiné) (c)	Národní soukromé zdroje	
OP Z	PO 2	IP 3	2.3.	910	774	108	3	25	
PRV	6	6B	19.2.1.	5 496	1 523	820	0	3 154	
iROP	PO 4	9d	4.1.	4 173	3 965	0	171	38	

2018

Programový rámec	Prioritní osa / Priorita Unie	Investiční priorita OP/ Prioritní oblast	Specifický cíl OP/operace PRV	PLÁN FINANCOVÁNÍ (způsobilé výdaje v tis. Kč)					Nezpůsobilé výdaje (tis. Kč)
				Celkové způsobilé výdaje (CZV)	Z toho Podpora		Z toho Vlastní zdroje příjemce		
					Příspěvek Unie (a)	Národní veřejné zdroje (SR, SF) (b)	Národní veřejné zdroje (kraj, obec, jiné) (c)	Národní soukromé zdroje	
OP Z	PO 2	IP 3	2.3.	3 069	2 609	315	20	125	
PRV	6	6B	19.2.1.	8 977	2 637	1 420	0	4 921	
iROP	PO 4	9d	4.1.	11 126	10 570	0	475	81	

2019

Programový rámec	Prioritní osa / Priorita Unie	Investiční priorita OP/ Prioritní oblast	Specifický cíl OP/operace PRV	PLÁN FINANCOVÁNÍ (způsobilé výdaje v tis. Kč)					Nezpůsobilé výdaje (tis. Kč)
				Celkové způsobilé výdaje (CZV)	Z toho Podpora		Z toho Vlastní zdroje příjemce		
					Příspěvek Unie (a)	Národní veřejné zdroje (SR, SF) (b)	Národní veřejné zdroje (kraj, obec, jiné) (c)	Národní soukromé zdroje	
OP Z	PO 2	IP 3	2.3.	4 521	3 843	439	44	196	
PRV	6	6B	19.2.1.	8 223	2 519	1 356	0	4 348	
iROP	PO 4	9d	4.1.	12 354	11 736	0	546	71	

2020

Programový rámec	Prioritní osa / Priorita Unie	Investiční priorita OP/ Prioritní oblast	Specifický cíl OP/operace PRV	PLÁN FINANCOVÁNÍ (způsobilé výdaje v tis. Kč)					Nezpůsobilé výdaje (tis. Kč)
				Celkové způsobilé výdaje (CZV)	Z toho Podpora		Z toho Vlastní zdroje příjemce		
					Příspěvek Unie (a)	Národní veřejné zdroje (SR, SF) (b)	Národní veřejné zdroje (kraj, obec, jiné) (c)	Národní soukromé zdroje	
OP Z	PO 2	IP 3	2.3.	4 012	3 410	421	46	135	
PRV	6	6B	19.2.1.	9 292	2 715	1 462	0	5 114	
iROP	PO 4	9d	4.1.	9 862	9 368	0	448	45	

2021

Programový rámec	Prioritní osa / Priorita Unie	Investiční priorita OP/ Prioritní oblast	Specifický cíl OP/operace PRV	PLÁN FINANCOVÁNÍ (způsobilé výdaje v tis. Kč)					Nezpůsobilé výdaje (tis. Kč)
				Celkové způsobilé výdaje (CZV)	Z toho Podpora		Z toho Vlastní zdroje příjemce		
					Příspěvek Unie (a)	Národní veřejné zdroje (SR, SF) (b)	Národní veřejné zdroje (kraj, obec, jiné) (c)	Národní soukromé zdroje	
OP Z	PO 2	IP 3	2.3.	2 616	2 223	308	30	55	
PRV	6	6B	19.2.1.	8 581	2 476	1 333	0	4 771	
iROP	PO 4	9d	4.1.	7 764	7 376	0	327	61	

2022

Programový rámec	Prioritní osa / Priorita Unie	Investiční priorita OP/ Prioritní oblast	Specifický cíl OP/operace PRV	PLÁN FINANCOVÁNÍ (způsobilé výdaje v tis. Kč)					Nezpůsobilé výdaje (tis. Kč)
				Celkové způsobilé výdaje (CZV)	Z toho Podpora		Z toho Vlastní zdroje příjemce		
					Příspěvek Unie (a)	Národní veřejné zdroje (SR, SF) (b)	Národní veřejné zdroje (kraj, obec, jiné) (c)	Národní soukromé zdroje	
OP Z	PO 2	IP 3	2.3.	1 394	1 185	181	12	16	
PRV	6	6B	19.2.1.	4 031	1 166	628	0	2 238	
iROP	PO 4	9d	4.1.	3 304	3 139	0	121	44	

2023

Programový rámec	Prioritní osa / Priorita Unie	Investiční priorita OP/ Prioritní oblast	Specifický cíl OP/operace PRV	PLÁN FINANCOVÁNÍ (způsobilé výdaje v tis. Kč)					Nezpůsobilé výdaje (tis. Kč)
				Celkové způsobilé výdaje (CZV)	Z toho Podpora		Z toho Vlastní zdroje příjemce		
					Příspěvek Unie (a)	Národní veřejné zdroje (SR, SF) (b)	Národní veřejné zdroje (kraj, obec, jiné) (c)	Národní soukromé zdroje	
OP Z	PO 2	IP 3	2.3.	429	364	62	2	0	
PRV	6	6B	19.2.1.	0	0	0	0	0	
iROP	PO 4	9d	4.1.	0	0	0	0	0	

CELKEM									
Programový rámec	Prioritní osa / Priorita Unie	Investiční priorita OP/ Prioritní oblast	Specifický cíl OP/operace PRV	PLÁN FINANCOVÁNÍ (způsobilé výdaje v tis. Kč)					Nezpůsobilé výdaje (tis. Kč)
				Celkové způsobilé výdaje (CZV)	Z toho Podpora		Z toho Vlastní zdroje příjemce		
					Příspěvek Unie (a)	Národní veřejné zdroje (SR, SF) (b)	Národní veřejné zdroje (kraj, obec, jiné) (c)	Národní soukromé zdroje	
OP Z	PO 2	IP 3	2.3.	16 952	14 409	1 834	157	552	
PRV	6	6B	19.2.1.	44 599	13 036	7 019	0	24 544	
iROP	PO 4	9d	4.1.	48 583	46 154	0	2 088	341	

Pozn. k tabulce f): Programový rámec OP Z – navýšení indikativní alokace o 30% ve shodě s „Informací ŘO OPZ pro MAS č. 3 Doporučení k tvorbě Strategii CLLD“, zdůvodnění viz SCLLD, podkap. 3.4.2.3.1.

5.1.3 Financování podle programů a ESI fondů

Tab. 53 Tabulka h) financování podle programů a ESI fondů (zdroj: MPIN, vlastní zpracování)

Fond	Program	Příspěvek Unie (tis. Kč)	Národní spolufinancování (tis. Kč)	Podpora (tis. Kč)
EFRR	IROP	46 154,00	0,00	46 154,00
	OP ŽP	0,00	0,00	0,00
	Celkem EFRR	46 154,00	0,00	46 154,00
ESF	OP Z	14 409,00	1 834,00	16 243,00
	Celkem ESF	14 409,00	1 834,00	16 243,00
EZFRV	PRV	13 036,00	7 019,00	20 055,00
	Celkem EZFRV	13 036,00	7 019,00	20 055,00
CELKEM	CELKEM	73 599,00	8 853,00	82 452,00

5.2 Indikátory pro programové rámce

Tab. 54 Tabulka g) Monitorovací indikátory SCLLD MAS Hranicko (zdroj: vlastní zpracování)

Specifický cíl SCLLD		Fiche SCLLD		IDENTIFIKACE programu				Identifikace indikátorů					Hodnoty indikátorů				Odůvodnění, jakým způsobem byly hodnoty stanoveny (legenda viz Tab. 55)
Označení	Název	Označení	Název	Program	Prioritní osa/Priorita Unie	Investiční priorita/Prioritní oblast	Specifický cíl programu/Opatření PRV	Kód NČI2014+	Název indikátoru	Měrná jednotka	Typ indikátoru (výstup/výsledek/dopad)	Výchozí hodnota	Datum výchozí hodnoty	Cílová hodnota	Datum cílové hodnoty	Milník 31.12.2018 (je-li RO vyžadován)	
1.1.	Podpůrná síť pro zakládání a rozvoj mikro- a malého podnikání	MAS-PRV 13	Drobné podnikání	PRV	P 6	6 B	M 19	93701	Počet podpořených zemědělských podniků/příjemců	podniky	výstup	0	1.2.2016	5	31.12.2022	2	1
								94800	Pracovní místa vytvořená v rámci podpořených projektů (Leader)	FTE	výsledek	0	1.2.2016	3	31.12.2022	1	2
1.2.	Udržení nezaměstnanosti na hranici celostátního průměru	MAS-OPZ 08	Podpora zaměstnanosti	OP Z	PO 2	IP 2.3	2.3.1	60000	Celkový počet účastníků	účastníci	výstup	0	1.2.2015	40	31.12.2023	NS	3
								62600	Účastníci, kteří získali kvalifikaci po ukončení své účasti	osoby	výsledek	0	1.2.2015	20	31.12.2023	NS	4
		MAS-OPZ 10	Prorodinná opatření	OP Z	PO 2	IP 2.3	2.3.1	60000	Celkový počet účastníků	účastníci	výstup	0	1.2.2015	30	31.12.2023	NS	5
								50001	Kapacita podpořených zařízení péče o děti nebo vzdělávacích zařízení.	osoby	výstup	0	1.2.2015	30	31.12.2023	NS	6
								50110	Počet osob využívajících zařízení péče o děti předškolního věku	osoby	výsledek	0	1.2.2015	30	31.12.2023	NS	7

1.3.	Propojování místní výroby a spotřeby	MAS-PRV 11	Rozvoj zemědělských podniků	PRV	P 6	6 B	M 19	93701	Počet podpořených zemědělských podniků/příjemců	podniky	výstup	0	1.2.2016	9	31.12.2022	3	1		
								94800	Pracovní místa vytvořená v rámci podpořených projektů (Leader)	FTE	výsledek	0	1.2.2016	0,5	31.12.2022	0	2		
		MAS-PRV 12	Zemědělské a potravinářské produkty	PRV	P 6	6 B	M 19	93701	Počet podpořených zemědělských podniků/příjemců	podniky	výstup	0	1.2.2016	3	31.12.2022	1	1		
								94800	Pracovní místa vytvořená v rámci podpořených projektů (Leader)	FTE	výsledek	0	1.2.2016	1	31.12.2022	0	2		
		MAS-PRV 15	Krátké dodavatelské řetězce	PRV	P 6	6 B	M 19	93701	Počet podpořených zemědělských podniků/příjemců	podniky	výstup	0	1.2.2016	1	31.12.2022	0	8		
								93102	Počet podpořených kooperačních činností	činnosti spolupráce	výstup	0	1.2.2016	1	31.12.2022	0	8		
								94800	Pracovní místa vytvořená v rámci podpořených projektů (Leader)	FTE	výsledek	0	1.2.2016	0	31.12.2022	0	9		
		MAS-PRV 16	Projekty spolupráce MAS	PRV	P 6	6 B	M 19	NS											
		1.4.	Zlepšení dostupnosti a kvality vzdělávání	MAS-IROP 06	Předškolní a základní vzdělávání	IROP	PO 4	9d	4.1.	50020	Podíl tříletých dětí umístěných v předškolním zařízení	%	výsledek	77,3	31.12.2013	90,5	31.12.2023	NS	10
										50000	Počet podpořených vzdělávacích zařízení	zařízení	výstup	0	1.2.2016	3	31.12.2023	1	11
50030	Podíl osob předčasně opouštějících vzdělávací systém									%	výsledek	5,4	31.12.2013	5	31.12.2023	NS	10		
2.2. 3.1.	- Další rozvoj a údržba zázemí pro spolkovou činnost - Zlepšování úrovně a rozšíření nabídky potřebných sociálních služeb	MAS-IROP 03	Sociální služby a komunitní centra - infrastruktura	IROP	PO 4	9d	4.1.	55401	Počet podpořených zázemí pro služby a sociální práci	zázemí	výstup	0	1.2.2016	2	31.12.2023	NS	12		
								67510	Kapacita služeb a sociální práce	klienti	výsledek	0	1.2.2016	10	31.12.2023	NS	13		
								55101	Počet podpořených polyfunkčních komunitních center	zařízení	výstup	0	1.2.2016	1	31.12.2023	NS	11		
3.1.	Zlepšování	C P	Sociální služby -	OP Z	PO 2	IP 2.3	2.3.1	67001	Kapacita podpořených služeb	místa	výstup	0	1.2.2015	28	31.12.2023	NS	14		

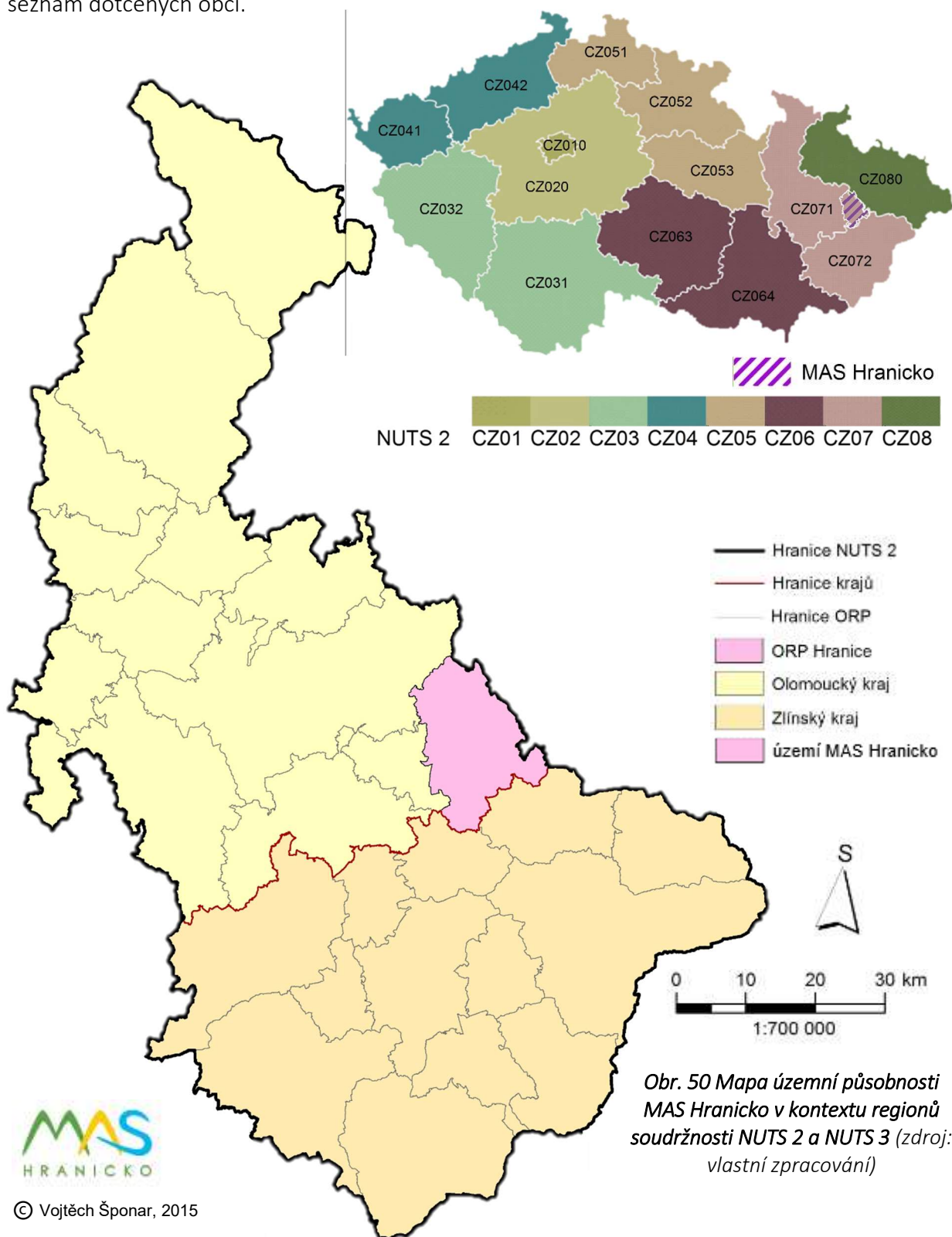
	úrovně a rozšíření nabídky potřebných sociálních služeb		neinvestiční podpora					60000	Celkový počet účastníků	účastníci	výstup	0	1.2.2015	46	31.12.2023	NS	15
								67315	Bývalí účastníci projektů v oblasti sociálních služeb, u nichž služba naplnila svůj účel	osoby	výsledek	0	1.2.2015	20	31.12.2023	NS	16
3.2.	Podpora sociálního podnikání	MAS-IROP 05	Sociální podniky - infrastruktura	IROP	PO 4	9d	4.1.	10411	Míra nezaměstnanosti osob s nejnižším vzděláním	%	výsledek	28,5	1.2.2016	22	31.12.2023	NS	10
								10105	Počet nových podniků, které dostávají podporu	podniky	výstup	0	1.2.2016	1	31.12.2023	NS	12
		MAS-OPZ 09	Sociální podniky - neinvestiční podpora	OP Z	PO 2	IP 2.3	2.3.1	10213	Počet sociálních podniků vzniklých díky podpoře	organizace	výstup	0	1.2.2015	1	31.12.2023	NS	17
								60000	Celkový počet účastníků	účastníci	výstup	0	1.2.2015	2	31.12.2023	NS	18
								10211	* Počet sociálních podniků vzniklých díky podpoře, které fungují i po skončení podpory	organizace	výsledek	0	1.2.2015	1	31.12.2023	NS	19
3.4.	Podpora sociálního bydlení	MAS-IROP 04	Sociální bydlení	IROP	PO 4	9d	4.1.	55310	Nárůst kapacity sociálních bytů	lůžka	výsledek	0	1.2.2016	18	31.12.2023	NS	20
								55301	Počet podpořených bytů pro sociální bydlení	bytové jednotky	výstup	0	1.2.2016	9	31.12.2023	0	21
4.2 4.3	- Odstranění havarijních stavů a zlepšení stavu a bezpečnosti komunikací - Zvýšení podílu veřejné a nemotorové dopravy	MAS-IROP 01	Přestupní terminály a bezpečnost dopravy	IROP	PO 4	9d	4.1.	75001	Počet realizací vedoucích ke zvýšení bezpečnosti v dopravě	realizace	výstup	0	1.2.2016	3	31.12.2023	NS	11
								75120	Podíl veřejné osobní dopravy na celkových výkonech v osobní dopravě	%	výsledek	30	31.12.2011	35	31.12.2023	NS	10
								75201	Počet nových nebo rekonstruovaných přestupních terminálů ve veřejné dopravě	terminály	výstup	0	1.2.2016	1	31.12.2023	1	11
4.3.	Zvýšení podílu veřejné a nemotorové dopravy	MAS-IROP 02	Cyklodoprava	IROP	PO 4	9d	4.1.	76310	Podíl cyklistiky na přepravních výkonech	%	výsledek	7	1.2.2016	10	31.12.2023	NS	10
								76100	Délka nově vybudovaných cyklostezek a cyklotras	km	výstup	0	1.2.2016	10	31.12.2023	NS	11
6.3.	Propojování a zkvalitnění stávajících služeb cestovního ruchu	MAS-PRV 14	Podnikání v cestovním ruchu	PRV	P 6	6 B	M 19	94800	Pracovní místa vytvořená v rámci podpořených projektů (Leader)	FTE	výsledek	0	1.2.2016	0,5	31.12.2022	0	2
								93701	Počet podpořených zemědělských podniků/příjemců	podniky	výstup	0	1.2.2016	3	31.12.2022	1	1

Tab. 55 Legenda k odůvodnění stanovení hodnot indikátorů (zdroj: vlastní zpracování)

Číslo	Odůvodnění, jakým způsobem byly hodnoty stanoveny
1	interní analýzou v porovnání s určenými alokacemi SCLLD MAS Hranicko, max. výší podpory/projekt stanovenou ve Fichích, dostupnými projektovými záměry MAS Hranicko včetně relevantního srovnání s naplněním monitorovacích indikátorů SPL Měníme Hranicko 2007-2013.
2	Cílové hodnoty indikátoru 94800 vychází z podmínky "Na každých 200 000 EUR alokace by mělo být vytvořeno alespoň 1 pracovní místo", která vychází z Pravidel, kterými se stanovují podmínky pro výběr Strategii komunitně vedeného místního rozvoje a stanovení alokace v rámci programového rámce Programu rozvoje venkova.
3	dle konzultací s úřadem práce, vzhledem ke skladbě podporovaných aktivit. Minimální odhad: 10 přímo podpořených pracovních míst, 20 účastníků rekvalifikací, 10 klientů individuálního poradenství
4	dle konzultací s úřadem práce, vzhledem ke skladbě podporovaných aktivit, počet úspěšných absolventů rekvalifikačních kurzů.
5	minimální počet rodičů (1 rodič na 1 dítě), jejichž děti se podaří umístit do dětských skupin, příměstských táborů, rozšířených kapacit družin apod.
6	hodnota odvozena z indikátoru 60000 u této Fiche, obsahově shodný indikátor při předpokladu plného naplnění kapacity podpořených zařízení
7	hodnota odvozena z indikátoru 60000 u této Fiche, obsahově shodný indikátor
8	V území je požadavek na vznik jednoho komplexního projektu, který zahrne max. počet místních výrobců a hned několik různých cest k zákazníkovi (prodejna místních výrobků, tržnice, bedýnkování, společný marketing atd.)
9	MAS nepředpokládá v rámci této Fiche tvorbu pracovních míst.
10	MAS přebírá hodnoty operačního programu
11	Poměr celkové alokace dané fiche k obvyklým cenám a poptávce
12	Na základě šetření v území a po jednání s relevantními aktéry, v kontextu s obvyklou cenou
13	Odhad souhrnné kapacity podpořených projektů
14	po konzultaci se zástupci registrovaných sociálních služeb v regionu, vzhledem ke skladbě podporovaných aktivit a identifikovaným projektovým záměrům souhrn okamžité kapacity podpořených sociálních služeb
15	po konzultaci se zástupci registrovaných sociálních služeb v regionu, vzhledem ke skladbě podporovaných aktivit a identifikovaným projektovým záměrům minimální počet neanonymních identifikovaných klientů, kteří využijí sociální službu po dobu minimálně 40 hodin
16	dle poskytovatelů sociálních služeb se jedná o běžnou praxi, vzhledem k hodnotě indikátoru 60000 projde kladným vyhodnocením individuálního plánu nejméně 20 účastníků s uzavřenou smlouvou
17	vzhledem ke stanovené alokaci pro tuto Fichi se počítá s podporou 1 podniku/příjemce
18	vzhledem ke stanovené alokaci pro tuto Fichi a vztaheno na počet nově vzniklých projektem podpořených pracovních míst
19	vzhledem k preferenčnímu kritériu Kvalita podnikatelského plánu počítáme s udržení sociálního podniku i po skončení přímé dotační podpory
20	předpoklad 2 lůžka na 1 bytovou jednotku
21	Poměr alokace fiche MAS-IROP 04 k obvyklým cenám v kontextu zásobníku projektových záměrů

5.3 Mapa území a seznam obcí

Grafika na Obr. 50 a 51 znázorňuje polohu územní působnosti SCLLD MAS Hranicko v rámci regionů soudržnosti NUTS 2 a 3. Podrobná mapa území působnosti MAS následuje, stejně jako seznam dotčených obcí.

Obr. 50 Mapa územní působnosti MAS Hranicko v kontextu regionů soudržnosti NUTS 2 a NUTS 3 (zdroj: vlastní zpracování)

ÚZEMNÍ PŮSOBNOST MAS HRANICKO

1:150 000

Obr. 51 Územní působnost MAS Hranicko v rámci SO ORP Hranice (zdroj: vlastní zpracování)

SEZNAM OBCÍ V PŮSOBNOSTI MAS HRANICKO

Tab. 56 Základní údaje o ORP Hranice (zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování)

Obec s pověřeným obecním úřadem		Obec s rozšířenou působností		LAU 1 - Okres		NUTS 3 - Kraj		NUTS 2 - Region soudržnosti	
kód	název	kód	název	kód	název	kód	název	kód	název

Tab. 57 Seznam obcí v působnosti MAS Hranicko (zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování)

Seznam obcí (LAU 2) v působnosti MAS Hranicko		
kód	název	status
512231	Bělotín	O
512877	Býškovice	O
513067	Černotín	O
552984	Dolní Těšice	O
552968	Horní Těšice	O
569542	Horní Újezd	O
513636	Hrabůvka	O
513750	Hranice	M
513768	Hustopeče nad Bečvou	T
513873	Jindřichov	O
514047	Klokočí	O
515329	Malhotice	O
515418	Milenov	O
515477	Milotice nad Bečvou	O
552844	Olšovec	O
516201	Opatovice	O
516635	Paršovice	O
516686	Partutovice	O
516911	Polom	O
517101	Potštát	M
517208	Provodovice	O
517275	Radíkov	O
517585	Rakov	O
517615	Rouské	O
517747	Skalička	O
517909	Střítež nad Ludinou	O
570061	Špičky	O
519031	Teplice nad Bečvou	O
520306	Ústí	O
521531	Všechnovice	O
522775	Zámrský	O

O – obec, M – město, T - městys

5.4 Popis postupu zapojení komunity do vypracování SCLLD

Na tvorbě SCLLD „Strategie rozvoje regionu Hranicko 2014-2020“ se její nositel MAS Hranicko z. s. od počátku přípravy na jaře 2012 úzce spojil s Mikroregionem Hranicko, Mikroregionem Záhoran, Městem Hranice a Hranickou rozvojovou agenturou. Vytvořili spolu pětici subjektů, jež se podílely na přípravě až do jejího podání.

Jedním z prestižních aktů přípravy SCLLD bylo setkání starostů regionu a slavnostní **podpis Souhlasu s územím působnosti** MAS Hranicko na roky 2014-2020, jež proběhl 17. 6. 2014 v Černotíně, fotografie naleznete [zde](#).

V únoru 2012 došlo k ustanovení **Strategického výboru** pro přípravu SCLLD ve složení:

- Jana Černá, Filip Konečný, František Maršálek - MAS Hranicko
- Václav Vomáčka, Marta Koubková – Mikroregion Hranicko
- Radovan Mikuš - Mikroregion Záhoran
- Pavla Tvrdoňová - Město Hranice

Strategický výbor se během přípravy SCLLD se sešel celkem čtyřikrát (pozdávky, zápisy, prezenční listiny a výstupy z vybraných jednání naleznete [zde, fotografie](#)).

Na jednom z prvních zasedání v roce 2012 jmenoval **Řešitelský tým** (prezenční listiny z vybraných setkání řešitelského týmu [zde](#)) v tomto složení:

- hlavní koordinátor:
 - Mgr. František Kopecký – MAS Hranicko
- členové týmu:
 - Lucie Machová/Zuzana Zajícová, Tomáš Václavík, Žaneta Rosová - MAS Hranicko
 - Michaela Škrobánková, Pavla Vaculová, Olga Vilímková - Hranická rozvojová agentura
 - Marcela Tomášová - Mikroregion Hranicko
 - Pavla Krbálková - Mikroregion Záhoran
 - Zuzana Popová - Město Hranice
- spolupracující studenti:
 - Pavla Berglovicová
 - Vojtěch Šponar
 - Dita Schneiderová
 - Jakub Vlasák
 - Pavla Králová

V rámci tvorby SCLLD proběhla na přelomu let 2012/2013 **3 dotazníková šetření** mezi obyvateli, podnikateli a poskytovateli služeb v cestovním ruchu z území MAS Hranicko. Především dotazník mezi obyvateli, jež měl 817 respondentů (2,4 % obyvatel regionu)

můžeme považovat za reprezentativní a poskytl spoustu cenných podkladů (vzory dotazníků, výsledky a souhrnná zpráva z dotazníkového šetření ke zhlédnutí [zde](#)).

Obměna vozového parku Charity Hranice ULOŽENO Z WEBU NEPŘÍDĚLENO		
EUROTEAM669 Hranice	Vloženo: 15.9.2015	upravit smazat
Vybudování zázemí pro poskytování terénních a ambulantních sociálních služeb Charity Hranice ULOŽENO Z WEBU NEPŘÍDĚLENO		
EUROTEAM668 Hranice	Vloženo: 15.9.2015	upravit smazat
Terapeutická dílna ULOŽENO Z WEBU NEPŘÍDĚLENO		
EUROTEAM667 Hranice	Vloženo: 15.9.2015	upravit smazat
Sociální bydlení - ELIM Hranice ULOŽENO Z WEBU NEPŘÍDĚLENO		
EUROTEAM666 Hranice	Vloženo: 15.9.2015	upravit smazat
Zkvalitnění stávajících sociálních služeb společnosti ELIM Hranice ULOŽENO Z WEBU NEPŘÍDĚLENO		
EUROTEAM665 Hranice	Vloženo: 15.9.2015	upravit smazat
Sociální rehabilitace - ELIM Hranice ULOŽENO Z WEBU NEPŘÍDĚLENO		
EUROTEAM664 Hranice	Vloženo: 15.9.2015	upravit smazat
Bezbariérový byt v Hranicích ULOŽENO Z WEBU NEPŘÍDĚLENO		

Obr. 53 Pprintscreen z databáze projektových námětů MAS Hranicko (zdroj: vlastní zpracování)

7	1. (nejvýznamnější investice, inovace, posun v kvalitě života), rozšířit do třech okruhů die nové strategie	Obyvatelstvo a sociální infrastruktura	MMR. Dům pro seniory, výstavba rodinných domů financována obcí. Vystaveny šatny financovány TJ. Opravena škola v Nejdku a ZEVL HOUSE - volnočasové centrum financováno z programu LEADER.
8		Ekonomický rozvoj	
9	2. Co jste chtěli udělat, ale nepovedlo se, proč se to nepovedlo, chcete to stále realizovat?		Dokončení kanalizace v Kunčicích a v Bělotíně. Oprava místních komunikací.
10	3. Jak zapojujete obyvatelstvo? Jak jste spokojeni se zájmem obyvatelstva o dění		Prostřednictvím spolků, přeshraniční spolupráce. Zastupitelstva jsou rotující po místních částech. Pouze v Lučicích se zúčastňují 2/3 obyvatel. S celkovým zájmem obyvatelstva jsou starosta a zastupitelstvo nespokojeni.
1	4. Jak pracujete s Plánem rozvoje obce (potřeba aktualizace, vyhodnocení)		Plán rozvoje se aktualizuje
2	5. Současný stav a plány do budoucna:	a) Doprava, komunikace, rozvodné sítě	Kanalizace Bělotín, Kunčice. Oprava místních komunikací a jejich pravidelná údržba.
3		b) Životní prostředí	Zadrženi a přibrzdění vody v krajině a přibrzdění povodňových stavů. Zazeleňování krajiny zelení a údržbování vodních toků.
4		c) Kvalita života (kultura, spolkový život, sport, školství, zdravotnictví, služby)	Pravidelná údržba veřejných prostor - školy, dobudování smuteční síně, muzea. Model byl nastaven a nyní je nutné udržet jej.
5		d) Ekonomický rozvoj (Stav podnikání v obci, zemědělství)	Oživit a získat brownfild - v areálu VLS. Odstraňovat bariéry v podnikání - pomáhat při jejich odstraňování
6	6. Poznámky k zásobníku projektových námětů (kolik se sesbíralo, kolik se jich už zapsalo do excelu, natáhlo do databáze, kdo má co dodat za podklady apod.)		
7	7. Náměty starostů k činnosti rozvojových organizací		Spokojen s činností, která předčila očekávání - spolupráce dobrá
8	8. Motto, vize, cíle Vašeho starostování		Nezbláznit se z toho. Být nápomocný tomu, aby samospráva zůstala samosprávou a nebyla centralizovaná.

Obr. 52 Pprintscreen záznamu řízených rozhovorů se starosty obcí Hranicka (zdroj: vlastní zpracování)

Na jaře a v létě 2013 proběhla **série řízených rozhovorů** se starosty obcí, formou Excel tabulek (viz Obr. 52) v nich byly zachyceny úspěchy, ale především další potřeby v rozvoji obcí. Řešitelskému týmu a veřejnosti byl po celou dobu k dispozici také **databázový zásobník projektových námětů** (odkaz pro vkládání [zde](#), náhled viz Obr. 53), do něhož bylo koncem roku

2013 vloženo 183 projektových námětů, které vyplynuly z řízených rozhovorů se starosty. Od ledna 2014 do konce roku 2015 pak bylo samotnými vkladateli či členy řešitelského týmu vloženo dalších 84 projektových námětů.

Strategický výbor dle metodiky Místní agenda 21 během prvních měsíců přípravy SCLLD stanovil 3 prioritní oblasti, na které je SCLLD zaměřena, a k těmto třem prioritním oblastem vznikly stejnojmenné **pracovní skupiny**, personální složení jednotlivých pracovních skupin naleznete [zde](#)):

- Ekonomický rozvoj
- Obyvatelstvo a sociální infrastruktura
- Životní prostředí, technická a dopravní infrastruktura

Během přípravy SCLLD proběhlo sedm sérií jednání pracovních skupin, v Tab. 58 níže lze prohlédnout jak pozvánky a prezenční listiny, ale též zápisy a výsledky jednání.

Tab. 58 Přehled jednání pracovních skupin SCLLD a odkazy na materiály (zdroj: vlastní zpracování)

Jednání pracovních skupin	Aktivní odkazy k prohlížení/ke stažení
série 01 - listopad 2013	pozdávanky, zápisy a prezenční listiny fotogalerie
série 02 - březen 2014	pozdávanky, zápisy a prezenční listiny
série 03 - květen 2014	pozdávanky, zápisy a prezenční listiny
série 04 - listopad 2014	pozdávanky, zápisy a prezenční listiny fotogalerie
série 05 - červen 2015	pozdávanky, zápisy a prezenční listiny fotogalerie
série 06 - srpen 2015	pozdávanky, zápisy a prezenční listiny fotogalerie
série 07 - leden 2016	pozdávanky, zápisy a prezenční listiny fotogalerie

K podobě SCLLD se každý rok vyjadřovala jak široká veřejnost regionu na celkem 4 **veřejných projednáních** ([pozdávanky](#), [výstupy](#), [prezentace](#)), konaných ve dnech 10. 12. 2013 ([fotografie](#)), 24. 6. 2014 ([fotografie](#)), 24. 6. 2015 ([fotografie](#)) a naposledy 3. 2. 2016 ([fotografie](#)), tak průběžně během celého procesu příprav také **členové Výboru MAS a celá členská základna MAS** nejen na příslušných zasedáních (jejich připomínky jsou uvedeny v [zápisech](#) z jednotlivých jednání), ale v rámci individuálních připomínek, k nimž byla na webu

www.regionhranicko.cz zveřejněna v září 2015 **výzva ke sběru připomínek** (podrobnosti [zde](#)).

Po celou dobu komunikovala MAS Hranicko s veřejností také jednosměrnou propagací přípravy SCLLD prostřednictvím těchto médií:

- Novinové články (skenované k prohlédnutí [zde](#))

Hranický deník.cz 26. 12. 2012	Přerovský a hranický deník 10. 12. 2013
Hranický týden 4. 1. 2013	Hranický týden 4. 7. 2014
Hranická radnice 11. 1. 2013	Zpravodaj Regionu Hranicko 07/2014
Týdeník 5+2 17.1.2013	Hranický týden 26. 9. 2014
Přerovský a Hranický deník 25. 1. 2013	Zpravodaj Regionu Hranicko 12/2014
Hranický týden 15. 2. 2013	Hranický deník 18. 6. 2015
Týdeník 5+2 7.2.2013	Přerovský a Hranický deník 26. 6. 2015
Hranický týden 8. 3. 2013	Hranický týden 29. 1. 2016
Hranický týden 16. 8. 2013	Hranický týden 5. 2. 2016

- [Plakáty](#)
- Videoreportáže z Veřejných projednání
 - https://youtu.be/HNrqqMXiU_M?t=477
 - <https://youtu.be/QCpM2VIVb5U?t=181>
 - <https://youtu.be/Bz1ZH1VY9j0?t=412>
- [Webové články a pozvánky](#)

SCLLD „Strategie rozvoje regionu Hranicko 2014–2020 byla **schválena** Výborem MAS a následně Valnou hromadou MAS Hranicko **dne 9. 2. 2016** ([fotografie](#)).

5.5 Analýza rizik

5.5.1 Metodika

Analýza rizik obsahuje jednoznačnou identifikaci a hodnocení finančních, organizačních, právních a věcných rizik ohrožujících realizaci strategie s uvedením jejich nositele a opatření k řízení identifikovaných rizik. Řízení rizik na úrovni programů spočívá v systematické identifikaci, hodnocení, zvládnání, monitorování a vykazování všech významných rizik jednotným a integrovaným způsobem. Nezbytnost řízení rizik na úrovni programů lze obecně odvodit z požadavků a legislativního rámce a z potřeby kvalitního řízení implementačního procesu. Řízení rizik na úrovni programu vytváří rovněž zpětnou vazbu pro nastavení řídicích a kontrolních systémů, neboť poskytuje podněty pro jeho zdokonalení a zefektivňování prostřednictvím neustálého ověřování nastavení a funkčnosti tohoto systému.

Metodicky analýza rizik MAS Hranicko vychází z [Metodického pokynu pro řízení rizik ESI fondů v programovém období 2014–2020](#) Ministerstva pro místní rozvoj ČR.

Postup provádění analýzy rizik je následující:

1. **Identifikace rizik** – můžeme charakterizovat jako pravidelné a kontinuální monitorování všech probíhajících interních a externích událostí, které ovlivňují naplňování cílů programu. U těchto událostí pak rozlišujeme pozitivní nebo negativní dopad. Události s negativním dopadem jsou rizika. Identifikace rizik spočívá ve zjištění a strukturované evidenci významných potenciálních rizik a je úzce provázána se samotným řízením programu.
2. **Zpracování analýzy rizik** – riziko většinou neexistuje izolovaně, obvykle se jedná o určité kombinace rizik, které mohou ve svém dopadu představovat hrozbu pro implementaci programu. Vzhledem k množství rizik je třeba určit priority z pohledu dopadu a pravděpodobnosti jejich výskytu a zaměřit se na klíčové rizikové oblasti. K tomuto slouží analýza rizik.
3. **Vyhodnocení rizik** – předmětem vyhodnocení významnosti (resp. důležitosti) identifikovaných rizik je u každého rizika velikost jeho dopadu D a pravděpodobnost výskytu P . Dopad i pravděpodobnost jsou hodnoceny v kvantitativních škálách s definovaným významem jednotlivých stupňů škály, viz Tab. 59, 60, 61.

Tab. 61 Stupnice pro hodnocení pravděpodobnosti výskytu rizika
(převzato: Ministerstvo pro místní rozvoj)

Hodnota	Pravděpodobnost výskytu	Popis
1	Téměř nemožné – velmi malá	▪ vyskytne se pouze ve výjimečných případech
2	Výjimečně možná – malá	▪ někdy se může vyskytnout, ale není to pravděpodobné
3	Běžně možná – střední	▪ někdy se může vyskytnout
4	Pravděpodobná – vysoká	▪ pravděpodobně se vyskytne
5	Hraničící s jistotou – velmi vysoká	▪ vyskytne se skoro jistě

Tab. 59 Stupnice pro hodnocení dopadu rizika (převzato: Ministerstvo pro místní rozvoj)

Hodnota	Dopad	Popis
1	Téměř neznatelný – velmi malý	▪ neovlivňují ztelně ani vnitřní chod útvaru, neřeší se na úrovni managementu
2	Drobný – malý	▪ ovlivňuje pouze vnitřní chod jednotlivých útvarů organizace, řeší většinou vedoucí zaměstnanec útvaru popřípadě nižší úrovně útvaru – vedoucí oddělení, vlivy se většinou řeší v rámci běžného chodu
3	Významný – střední	▪ negativní vliv na dosažení stanovených cílů, úkolů organizace či útvaru, není zanedbatelný, vyžaduje se řešení od střední úrovně vedení – ředitelů odborů
4	Velmi významný – vysoký	▪ významná ztráta, značná škoda, závažná škoda nebo nesrovnalost vedoucí k právním nebo trestně právním šetřením, snížení kompetencí, dále problém ohrožení dosažení stanovených cílů organizace, útvaru nebo problém s implementací programových podpor a vztahy s ostatními institucemi, vyžaduje se řešení od vrcholového vedení organizace
5	Kritický – velmi vysoký	▪ významná ztráta pověsti, krize ve vedení, ztráta klíčové kompetence, ztráta věrohodnosti, vyžaduje se řešení od vrcholového vedení organizace

Tab. 60 Stupně významnosti rizika (převzato: Ministerstvo pro místní rozvoj)

Hodnota	Stupeň významnosti rizika	Popis
1 - 7	Malý význam	▪ Málo významné riziko, bez dopadu na implementaci programu.
8-12	Střední význam	▪ Významné riziko s malým dopadem na implementaci programu.
13-25	Významné až velmi významné	▪ Kritické riziko s možným významným dopadem na implementaci programu

5.5.2 Výsledky

Analýza rizik se vztahuje na veškerou činnost MAS Hranicko v souvislosti s přípravou a realizací SCLLD, tj. včetně podporovaných aktivit a opatření.

Vypracovaná analýza rizik obsahuje jednoznačnou identifikaci a hodnocení rizik ohrožujících realizaci SCLLD, včetně návrhu opatření k jejich eliminaci a uvedení nositele.

Výsledky analýzy rizik jsou prezentovány v Tab. 62, kde jsou jednotlivá rizika rozdělena do 4 tematických skupin (finanční, organizační, právní a věcné). Každé riziko je označeno kódem z důvodu jeho efektivní identifikace, pro lepší porozumění je riziko detailněji specifikováno ve třetím sloupci, po němž následuje jeho samotné hodnocení. V rámci něj se provádí bodové ohodnocení pravděpodobnosti a dopadu rizika dle stupnic uvedených v Tab. 60 a 61. Součinem hodnot pravděpodobnosti a dopadu vzniká stupeň významnosti rizika, který je pro MAS Hranicko ukazatelem, jak zásadní vliv konkrétní riziko může v reálných podmínkách představovat. Předposlední sloupec popisuje možná opatření vedoucí ke snížení rizika v případech, že buď riziko nastalo, nebo k předcházení jeho vzniku. Poslední sloupec identifikuje hlavního nositele rizika v rámci realizaci SCLLD.

Pro zobrazení vazeb jednotlivých rizik na navrhované specifické cíle SCLLD MAS Hranicko slouží Tab. 63, která k identifikaci využívá kód rizika z Tab. 62. Specifické cíle jsou seskupeny dle priorit SCLLD MAS Hranicko. Míru závažnosti vyjadřuje jednoduchá legenda: ++ silná vazba, + střední vazba, buňka bez znaménka představuje slabou anebo nulovou vazbu. Návrhy opatření na eliminaci rizik jsou uvedeny v Tab. 62.

Tab. 62 Hodnocení rizik (zdroj: vlastní zpracování)

skupina rizik	kód rizika	název rizika	detailní identifikace rizika	hodnocení rizika (P x D = V)			opatření ke snížení rizika	nositel rizika
				pravděpodobnost (P)	dopad (D)	významnost (V)		
FINANČNÍ	F01	ukončení financování z evropských fondů	kolaps evropské společné politiky, zásadní změna orientace evropských fondů, aj.	1	5	5	orientace na jiné dotační možnosti (národní, krajské, nestátní) a fundraising, koncentrace vlastních zdrojů MAS, účast při vyjednávání o dalších možnostech řešení	MAS Hranicko
	F02	nemožnost čerpat národní dotace	zásadní změna dotační politiky ČR či její úplný zánik, přesun prostředků pro určené oblasti z důvodu vyšších cílů, aj.	1	5	5		
	F03	krácení alokace ze strany ŘO	přesun alokací určených pro realizaci SCLLD do jiných oblastí	1	4	4		
	F04	nezajištění dostatečného předfinancování MAS pro realizaci SCLLD	nevyřízení úvěru, nezajištění půjček	2	4	8	vyjednání jiného zdroje předfinancování či spolufinancování (Olomoucký kraj, město Hranice, členové MAS, vhodní podnikatelé v regionu)	MAS Hranicko, management MAS
	F05	nezajištění spolufinancování MAS na realizaci klíčových projektů	nevyřízení úvěru, nezajištění půjček, příliš mnoho (nezpůsobilých) výdajů, nevyvážené cashflow, hrozba dluhů	1	5	5		
	F06	nedostatek vlastních financí MAS na nezpůsobilé výdaje	zrušení členských příspěvků, pasivita ve vyhledávání zdrojů příjmu, neřešení situace	2	5	10		

	F07	nedostatek vlastních financí MAS na spolufinancování režii		2	5	10		
	F08	včasné nedočerpání alokace	časová prodleva v realizaci jednotlivých projektů, příliš dlouhý proces administrace, aj.	2	3	6	zásadní změna implementačního procesu SCLLD, úprava postupů ve prospěch zkrácení časových lhůt	management MAS, příjemci podpory
	F09	nezajištění zdroje spolufinancování příjemců dotace	nedostatek vlastních zdrojů žadatelů, pasivita ve vyhledávání spolufinancování, hrozba dluhů, aj.	2	5	10	počáteční konzultace, zjištění možností příjemců, pomoc při hledání možných zdrojů	příjemci podpory
ORGANIZAČNÍ	O01	nekvalitně zpracovaná SCLLD	realitě neodpovídající analytická část včetně SWOT analýzy, nevhodně určené priority a specifické cíle ve strategické části, nevhodně nastavená implementační část	1	3	3	minimálně 1 detailní kontrola textu celého dokumentu SCLLD před jeho valnouoouím, např. Výborem MAS či pracovními skupinami	management MAS
	O02	problémy v managementu MAS	neshoda pracovníků, špatná komunikace, vzájemná nedůvěra, netýmový duch, aj.	2	2	4	konání pravidelných porad managementu včetně účasti předsedy Výboru MAS, důležitá definice cílů a směřování managementu, možnost individuálních konzultací	

	O03	nevládnutí řízení realizace SCLLD	nevládnutí administrativní zátěže, nejasně definované role jednotlivých pracovníků managementu, aj.	2	3	6	pravidelné porady managementu MAS, harmonogram úkolů pracovníků a jejich plnění hlavním zaměstnancem SCLLD, pravidelný dohled Výboru MAS, příp. Kontrolní komise	management MAS, Výbor MAS
	O04	nepřesné pokyny pro řízení a realizaci SCLLD	nejasně definované metodické pokyny a způsoby hodnocení, nepřesné pojmy	2	3	6	několikastupňové projednávání všech příslušných dokumentů, před závěrečným schválením hodnocení srozumitelnosti každým členem Výboru MAS, příp. získat hodnocení od nezasvěceného laika	Výbor MAS
	O05	nerespektování finančního plánu SCLLD	Nenaplňování monitorovacích indikátorů, preference jiných parametrů, aj.	2	4	8	pravidelný dohled Výboru MAS, příp. Kontrolní komise nad managementem MAS, nutné pravidelná kontrola souhrnů o plnění plánu	management MAS, Výběrová komise
	O06	nedostatek žadatelů pro čerpání alokací SCLLD	neoslovení vhodných cílových skupin, slabá propagace výzev, chybějící projektové záměry	2	4	8	pravidelné zpětné vazby z propagačních kampaní, hledání nových forem oslovení cílových skupin	management MAS
	O07	nekvalitně odvedená práce Výběrové komise	nerovné či nepodložené hodnocení, nepřiznaný střet zájmů, chybějící komentáře negativních hodnocení, aj.	2	4	8	zpětný dohled nad každým proběhlým hodnocením, připomínání Etického kodexu, příp. včasná výměna členů	Výběrová komise

	O08	realizace projektů v rámci SCLLD neodpovídající záměru	nezpůsobilé výdaje, časové, věcné či organizační nedodržení pravidel, podvodné jednání	1	4	4	důsledná pravidelná kontrola žádostí před jejich vybráním k realizaci, příp. včasný zásah do realizace formou hlášení o změnách	příjemci podpory, management MAS
	O09	neproplacení žádostí o proplacení výdajů příjemců	nezvládnutí vyřízení žádostí o platbu, nezvládnutí administrativní zátěže	2	4	8	důsledná kontrola realizace a následné žádosti o proplacení výdajů, pomoc příjemcům při jejím zpracování	management MAS
	O10	neproplacení žádostí o proplacení výdajů režii MAS		2	4	8	harmonogram úkolů pracovníků a jejich plnění hlavním zaměstnancem SCLLD, včasné rozeznání rizika	
	O11	špatné zajištění auditní stopy	nedostatečná archivace, nedohledatelnost dokumentů, chybějící doklady, aj.	1	4	4	nutný dohled a včasná síť kontrol od hlavního zaměstnance SCLLD	
PRÁVNÍ	P01	legislativní úpravy, nové normy, časté změny pravidel	nutné časté úpravy pravidel a pokynů během realizace SCLLD, zhoršené podmínky orientace žadatelů a příjemců, ztížená administrace	2	3	6	přidělení role "hlídače změn", nutná flexibilita a schopnost reagovat na změny v týmu managementu MAS,	MAS Hranicko, management MAS
	P02	zánik MAS Hranicko	ztráta právní subjektivity, rozpad spolku, nedořešená udržitelnost realizovaných projektů, nevyužití alokovaných prostředků	1	5	5	častá komunikace managementu a členů MAS, zatraktivnění členství, zajištění hladkého a efektivního jednání orgánů MAS, pravidelná motivace v setrvání členů	MAS Hranicko

	P03	nedodržení pravidel při realizaci SCLLD	riziko vrácení využitých a zablokování dalších prostředků, ztráta důvěryhodnosti, aj.	1	5	5	pravidelné porady managementu MAS, harmonogram úkolů pracovníků a jejich plnění hlavním zaměstnancem SCLLD, pravidelný dohled Výboru MAS, příp. Kontrolní komise	management MAS, Výbor MAS
	P04	korupční jednání	korupční jednání pracovníků managementu MAS a členů orgánů MAS	1	5	5	dohled a kritické myšlení, snaha předcházení riziku, možnost individuálních konzultací, včasná výměna pracovníků/členů	MAS Hranicko
VĚCNÉ	V01	problémy v členské základně MAS	nevyvážený poměr sektorů a zájmových skupin, neaktivita a nezájem členů, slabá vzájemná komunikace, aj.	2	5	10	pravidelná kontrola vyváženosti sektorů a zájmových skupin, udržování dobrých vztahů, zatraktivnění členství a motivace členů, možnost řešení konfliktů, definice cílů spolku	MAS Hranicko
	V02	problémy uvnitř volených orgánů MAS	nejednotný názor na směřování spolku, pasivita členů, ztráta motivace členů, aj.	2	4	8		
	V03	nenaplnění specifických cílů a priorit SCLLD	nezajištění plánovaného rozvoje regionu	3	1	3		
	V04	ztráta dobrého jména MAS	nedůvěra žadatelů, ztráta spolupracujících subjektů, ohrožení budoucnosti spolku, aj.	1	5	5		

Tab. 63 Vazby jednotlivých rizik na specifické cíle SCLLD (zdroj: vlastní zpracování)

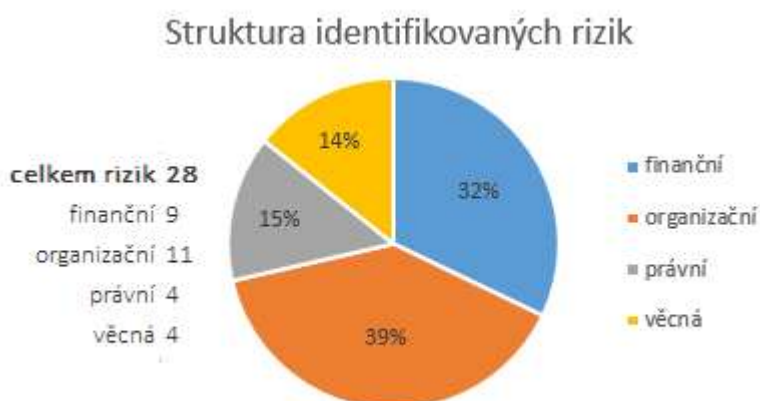
↓ kód rizika	specifické cíle SCLLD MAS Hranicko																									
→ priorita SCLLD	Rozvoj mikro a malého podnikání, podpora zaměstnanosti a vzdělávání				Rozvoj komunitního života a kvalitní trávení volného času				Podpora sociálního začleňování, kvalitní sociální služby				Veřejná infrastruktura a komunikace			Zlepšování stavu životního prostředí					Rozvoj cestovního ruchu					
	1.1 Mikro a malé podnikání	1.2 Nezaměstnanost	1.3 Propojování místní výroby a spotřeby	1.4 Dostupnost a kvalita vzdělávání	2.1 Volný čas v obcích	2.2 Spolková činnost	2.3 Zapojení obyvatel do života obcí	2.4 Snížení administrativní zátěže obecních úřadů	3.1 Sociální služby	3.2 Sociální podnikání	3.3 Sociálně vyloučené lokality	3.4 Sociální bydlení	4.1 Veřejná infrastruktura	4.2 Místní komunikace	4.3 Veřejná hromadná a nemotorová doprava	5.1 Hospodaření a úspory energií	5.2 Likvidace a zpracování odpadů	5.3 Negativní jevy (povodně, eroze, kůrovec,...)	5.4 Komplexní pozemkové úpravy	5.5 Odpadní vody	6.1 Spolupráce v cestovním ruchu	6.2 Marketing turistické lokality	6.3 Služby v cestovním ruchu	6.4 Nabídka turistických cílů a aktivit	6.5 Záchrana kulturního dědictví	
++ silná vazba																										
+ střední vazba																										
bez znaménka: žádná/slabá vazba																										
F01	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++		
F02	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++		
F03	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+			
F04	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+			
F05																										
F06																										
F07	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+			
F08																										
F09	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++			

O01	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
O02	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
O03	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++
O04	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++
O05	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
O06	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++
O07	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++
O08	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++
O09	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++
O10																								
O11	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
P01	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
P02	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	
P03	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	
P04	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
V01	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
V02	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	
V03																								
V04	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	

5.5.3 Závěr

V Tab. 62 uvedené výše bylo identifikováno celkem 28 rizik, z toho 9 finančního charakteru, 11 organizačních a po 4 rizicích z právního a věcného hlediska. Grafické a procentní vyjádření této struktury je znázorněno na Obr. 54. Z tohoto zastoupení skupin rizik je zřejmé, že zásadní vliv na realizaci SCLLD a její úspěšný dopad v regionu má především organizační zvládnutí a administrace SCLLD v souběhu se zajištěním stabilních a kvalitních finančních předpokladů v průběhu celé doby realizace SCLLD.

Obr. 54 Struktura identifikovaných rizik pro SCLLD MAS Hranicko (zdroj: vlastní zpracování)

Co se týče vyhodnocení významností jednotlivých rizik, stupně významnosti dle metodiky analýzy rizik uvádí Tab. 59. Z ní vyplývají 3 kategorie významnosti rizik (malý; střední; velký význam), přičemž v rámci analýzy rizik MAS Hranicko je 60,7 % (tj. 17 z 28 rizik) z nich malého a 39,3 % (tj. 11 z 28 rizik) středního významu. Žádné riziko nebylo vyhodnoceno jako významné až velmi významné, jak podrobně uvádí Tab. 64, což lze považovat za jednoznačné pozitivum.

Rizika s nejnižším zastoupeným stupněm významnosti 3 (7,1 % identifikovaných rizik) jsou dvě a jedná se o organizační

Tab. 64 Výskyt stupňů významnosti (zdroj: vlastní zpracování)

kategorie významnosti	stupeň významnosti	výskyt	
		počet	%
malý význam	1	0	0,0
	2	0	0,0
	3	2	7,1
	4	4	14,3
	5	7	25,0
	6	4	14,3
	7	0	0,0
střední význam	8	7	25,0
	9	0	0,0
	10	4	14,3
	11	0	0,0
	12	0	0,0
velký význam	13 – 25	0	0,0

riziko nekvalitně zpracované SCLLD a věcné riziko nenaplnění specifických cílů a priorit SCLLD. Nositelem těchto rizik je v prvním případě primárně management MAS, u druhého rizika jím je celá MAS Hranicko. Tyto dva jevy jsou klasifikovány nejnižším zastoupeným stupněm významnosti především pro velmi malý výskyt u prvního zmíněného rizika a velmi malý dopad rizika druhého. Management MAS s dohledem Výboru MAS zajistí maximálně kvalitní zpracování SCLLD ve všech ohledech a stejně tak se bude společně s dalšími orgány a pracovními skupinami postupovat v případě naplňování specifických cílů a priorit. U tohoto rizika je jedním z opatření zpětná kontrola plnění při realizaci projektů v rámci SCLLD a dostatečný počet projektových záměrů a příležitostí v zásobníku MAS.

Na opačném konci hodnocení stojí čtyři rizika klasifikovaná stupněm významnosti 10 (14,3 % identifikovaných rizik), jedná se o nejvyšší zastoupený stupeň významnosti, stupně 11 a vyšších (max. 25) žádná rizika v analýze MAS Hranicko nedosáhla. Stupeň významnosti 10 představuje prostřední hodnotu v kategorii středního významu rizik, pro MAS Hranicko však představuje nejvýznamnější identifikovaná rizika. Jedná se o 3 rizika finančního charakteru (**nedostatek vlastních financí MAS na nezpůsobilé výdaje, nedostatek vlastních financí MAS na spolufinancování režii, nezajištění zdroje spolufinancování příjemců dotace**) a 1 věcné **riziko problémů v členské základně MAS**. Pro MAS Hranicko se nejedná o nově identifikovaná rizika, nýbrž si je jich dobře vědoma po celou dobu své existence a dělá maximum pro to, aby zmíněné situace nenastaly. Pro zajištění co nejstabilnějšího financování a vyrovnaného cashflow MAS každoročně vybírá členské příspěvky generující vlastní finanční prostředky, jež jsou od roku 2015 nastaveny tak, aby pokryly 5% financování zázemí MAS při realizaci SCLLD.

MAS Hranicko pro zajištění předfinancování svého provozu i některých projektů využívá dlouhodobé nekonfliktní spolupráce s Českou spořitelnou. Před započatím realizace projektů koncových příjemců MAS Hranicko dbá na osobní kontakt a řádnou vzájemnou informovanost mezi žadatelem/příjemcem a managementem MAS, čímž se daří včas identifikovat a eliminovat či řešit případné riziko nezajištění zdroje spolufinancování příjemců dotace. Riziko vzniku problémů uvnitř členské základny MAS Hranicko se řeší jednak pravidelnou komunikací a setkáváním členů, kde je vždy k dispozici prostor pro řešení nastalých konfliktů,

jednak existuje možnost podávání námitek přímo managementu MAS, Výboru MAS či Kontrolní komisi (kontakty na členy orgánů a zaměstnance MAS jsou dostupné online na webu MAS). Dále MAS Hranicko definuje své cíle a směřování vždy min. jednou ročně na zasedání Valné hromady a zveřejňuje je na webu, ve výročních zprávách aj. Prevencí rizik je rovněž každoroční vyhodnocení sebeevaluce MAS, které zajišťuje maximální informovanost o proběhlých aktivitách v rámci SCLLD.

Tab. 65 Vyhodnocení míry závažnosti vazeb skupin rizik na specifické cíle (zdroj: vlastní zpracování)

	F	%	O	%	P	%	V	%
silná	3	10,7	6	21,4	2	7,1	1	3,6
střední	3	10,7	4	14,3	2	7,1	2	7,1
slabá/žádná	3	10,7	1	3,6	0	0,0	1	3,6

Míra závažnosti jednotlivých rizik v závislosti na jednotlivých specifických cílech SCLLD uváděných v Tab. 5 se od sebe v zásadě neliší. Rozhodující roli hraje konkrétní riziko namísto specifických cílů, neboť ty jsou ovlivněny stejnou měrou jako zajištění přípravy a realizace celé SCLLD, pro které byla analýza rizik prováděna. Lze však vypočítat zásadní vliv organizačně orientovaných rizik, který je možné vysledovat z procentního zastoupení míry závažnosti jednotlivých skupin rizik podle intenzity vazeb v Tab. 65. Nejvlivnější vazbou je silná vazba organizačních rizik s hodnotou přes 20 % závažnosti, druhou nejzásadnější je střední vazba stejné skupiny rizik s 14,3 %. Jako třetí nejvýznamnější vliv se ukázal rizik finančního charakteru. Z těchto výsledků lze usoudit, že specifické cíle mohou být negativně ovlivněny převážně způsobem organizačního zajištění a podmínkami finančního prostředí.

MAS Hranicko ve svých aktivitách vědomě postupuje v souladu s opatřeními vedoucími k eliminaci identifikovaných rizik a aktivně předchází jejich vzniku, přesto je tato analýza a její výsledky důležitým dokumentem a vodítkem v nestabilních situacích, v nichž se MAS Hranicko může ocitnout.

5.6 Čestné prohlášení

MAS Hranicko z.s.
Tř. 1. máje 368
753 01 Hranice

tel.: 5 1 601 716
e-mail: mas@regionhranicko.cz
IČO: 27017915

ČESTNÉ PROHLÁŠENÍ

Já,
Vojtěch Skácel (předseda sdružení MAS Hranicko z.s.), narozen 16.4. 1967, bytem Rakov 87,
753 54 Rakov, prohlašuji, že údaje uvedené v žádosti o podporu integrované strategie
Komunitně vedeného místního rozvoje území MAS Hranicko na období 2014-2020 jsou
pravdivé a jsou shodné s údaji poskytnutými SZIF v rámci procesu Standardizace MAS.

V Hranicích 29. 2. 2016

Vojtěch Skácel
předseda MAS Hranicko z.s.

MAS Hranicko z.s.
Tř. 1. máje 328
753 01 Hranice
IČO: 27017915

Čestné prohlášení k doplnění SCLLD v rámci kontroly formálních náležitostí

MAS Hranicko z. s. | Tř. 1. máje 328 | 753 01 Hranice
e-mail: mas@regionhranicko.cz | IČO: 27017915

ČESTNÉ PROHLÁŠENÍ

Já,

Vojtěch Skácel (předseda sdružení MAS Hranicko z.s.), narozen 16.4. 1967, bytem Rakov 87, 753 54 Rakov, prohlašuji, že údaje uvedené v žádosti o podporu integrované strategie Komunitně vedeného místního rozvoje území MAS Hranicko na období 2014-2020 jsou pravdivé a jsou shodné s údaji poskytnutými SZIF v rámci procesu Standardizace MAS.

V Hranicích 10. 6. 2016

Vojtěch Skácel
předseda MAS Hranicko z.s.

MAS Hranicko z.s.
Tř. 1. máje 328
753 01 Hranice
IČO: 27017915

EVROPSKÁ UNIE
Evropský fond pro regionální rozvoj
Integrovaný regionální operační program

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

6. SEZNAMY OBRÁZKŮ A TABULEK

<i>Obr. 1</i>	<i>Vyznačení územní působnosti MAS Hranicko</i>	<i>8</i>
<i>Obr. 2</i>	<i>Mapa regionu Hranicko</i>	<i>10</i>
<i>Obr. 3</i>	<i>Letecký pohled na Hranický kras, údolí Bečvy a město Hranice ležící v Moravské bráně</i>	<i>11</i>
<i>Obr. 4</i>	<i>Pohled do Hranické propasti</i>	<i>14</i>
<i>Obr. 5</i>	<i>Struktury využití krajiny v regionu</i>	<i>18</i>
<i>Obr. 6</i>	<i>Využití krajiny v jednotlivých katastrálních územích SO ORP Hranice</i>	<i>19</i>
<i>Obr. 7</i>	<i>Využití zemědělské půdy v jednotlivých katastrálních územích SO ORP Hranice</i>	<i>20</i>
<i>Obr. 8</i>	<i>Letecký pohled na vápencový lom a areál hranické cementárny</i>	<i>23</i>
<i>Obr. 9</i>	<i>Stav komplexních pozemkových úprav na Hranicku</i>	<i>25</i>
<i>Obr. 10</i>	<i>Znázornění přírůstku/úbytku v obcích SO ORP Hranice</i>	<i>32</i>
<i>Obr. 11</i>	<i>Znázornění migrace obyvatel v obcích SO ORP Hranice</i>	<i>33</i>
<i>Obr. 12</i>	<i>Přírůstek/úbytek obyvatelstva SO ORP Hranice v období let 2005 – 2014</i>	<i>34</i>
<i>Obr. 13</i>	<i>Index stáří obyvatel v obcích SO ORP Hranice</i>	<i>35</i>
<i>Obr. 14</i>	<i>Index ekonomického zatížení v obcích SO ORP Hranice</i>	<i>36</i>
<i>Obr. 15</i>	<i>Změna indexu stáří v obcích SO ORP Hranice</i>	<i>37</i>
<i>Obr. 16</i>	<i>Národnostní struktura obyvatel SO ORP Hranice</i>	<i>37</i>
<i>Obr. 17</i>	<i>Složení obyvatelstva dle dosaženého vzdělání</i>	<i>38</i>
<i>Obr. 18</i>	<i>Ekonomicky aktivní obyvatelé na Hranicku dle odvětví ekonomické činnosti</i>	<i>39</i>
<i>Obr. 19</i>	<i>Vývoj počtu zaměstnanců ve vybraných podnicích na Hranicku v letech 2007 – 2014</i>	<i>41</i>
<i>Obr. 20</i>	<i>Letecký pohled na areál CTP Parku v Hranicích</i>	<i>43</i>
<i>Obr. 21</i>	<i>Podíl podnikatelských subjektů v obcích SO ORP Hranice</i>	<i>44</i>
<i>Obr. 22</i>	<i>Změna podílu podnikatelských subjektů v obcích SO ORP Hranice</i>	<i>45</i>
<i>Obr. 23</i>	<i>Počet živnostníků včetně řemeslníků v letech 2011 – 2015 v SO ORP Hranice</i>	<i>46</i>
<i>Obr. 24</i>	<i>Vývoj nabídky pracovních míst a uchazečů o práci v SO ORP Hranice v letech 2007 – 2014</i>	<i>49</i>
<i>Obr. 25</i>	<i>Změna míry nezaměstnanosti v obcích SO ORP Hranice</i>	<i>50</i>
<i>Obr. 26</i>	<i>Míra nezaměstnanosti v ORP Hranice, Olomouckém kraji a ČR mezi lety 2007-2014</i>	<i>49</i>
<i>Obr. 27</i>	<i>Počet uchazečů na jedno volné pracovní místo v ORP Hranice, Olomouckém kraji a ČR mezi lety 2007 – 2014</i>	<i>51</i>
<i>Obr. 28</i>	<i>Domov seniorů na ul. Tovačovského v Hranicích</i>	<i>54</i>
<i>Obr. 29</i>	<i>Hlavní vstup do budovy hranické nemocnice</i>	<i>56</i>
<i>Obr. 30</i>	<i>Porovnání kapacit s počtem dětí v městských a mimoměstských MŠ a ZŠ na Hranicku ve školním roce 2013/2014</i>	<i>58</i>
<i>Obr. 31</i>	<i>Rozložení školských zařízení v regionu</i>	<i>59</i>
<i>Obr. 32</i>	<i>Vývoj počtu dětí v MŠ a ZŠ na Hranicku ve školních letech 2006/2007 až 2013/2014</i>	<i>60</i>
<i>Obr. 33</i>	<i>Dokončené byty na Hranicku v letech 2001 až 2012</i>	<i>63</i>
<i>Obr. 34</i>	<i>Počet dokončených bytů v obcích SO ORP Hranice v letech 2001 až 2012</i>	<i>63</i>
<i>Obr. 35</i>	<i>Srovnání počtu dokončených bytů na Hranicku v letech 2007 až 2012</i>	<i>64</i>
<i>Obr. 36</i>	<i>Rozložení hlavních tahů dopravní infrastruktury v SO ORP Hranice</i>	<i>67</i>
<i>Obr. 37</i>	<i>Intenzita dopravy na Hranicku v roce 2010</i>	<i>68</i>
<i>Obr. 38</i>	<i>Detailní zobrazení intenzity dopravy na Hranicku</i>	<i>69</i>

Obr. 39 Síť cyklistické dopravy na území města Hranice	74
Obr. 40 Letecký pohled na žel. stanici Hranice na Moravě město	76
Obr. 41 Letecký pohled na komplex čistírny odpadních vod v Hranicích	80
Obr. 42 Letecký pohled na venkovní stadion SK Hranice	85
Obr. 43 Letecký pohled na Plovárnu Hranice	87
Obr. 44 Turistická atraktivita jednotlivých obcí v SO ORP Hranice	91
Obr. 45 Turisticko – rekreační zatížení v obcích SO ORP Hranice	92
Obr. 46 Územní působnost MAS a DSO na Hranicku.....	95
Obr. 47 Struktura spolupráce na přípravě SCLLD na platformě MAS Hranicko	97
Obr. 48 Schéma struktury klíčových oblastí	138
Obr. 49 Schéma organizační struktury MAS Hranicko.....	221
Obr. 50 Mapa územní působnosti MAS Hranicko v kontextu regionů soudržnosti NUTS 2 a NUTS 3...	271
Obr. 51 Územní působnost MAS Hranicko v rámci SO ORP Hranice.....	272
Obr. 52 Printscreen záznamu řízených rozhovorů se starosty obcí Hranicka	275
Obr. 53 Printscreen z databáze projektových námětů MAS Hranicko.....	275
Obr. 54 Struktura identifikovaných rizik pro SCLLD MAS Hranicko.....	288
Tab. 1 Změna využití půdního fondu v období 2010 – 2015.....	22
Tab. 2 Celková produkce odpadů na území SO ORP Hranice v období 2008 – 2012	28
Tab. 3 Produkce BRO a BRKO na území SO ORP Hranice v období 2008 – 2012	29
Tab. 4 Kategorizace obcí dle počtu obyvatel a rozložení obyvatel	30
Tab. 5 Seznam obcí SO ORP Hranice	31
Tab. 6 Počet podnikajících subjektů v letech 2011 – 2015 v SO ORP Hranice	46
Tab. 7 Počet jednotlivých typů zařízení sociálních služeb sídlících v rámci ORP	53
Tab. 8 Počet jednotlivých typů sociálních služeb.....	53
Tab. 9 Přehled cyklotras IV. třídy procházející územím SO ORP Hranice	72
Tab. 10 Územní a strategické plánování v obcích na Hranicku	102
Tab. 11 Popis klíčových aktérů v územním rozvoji na Hranicku.....	105
Tab. 12 SWOT analýza MAS Hranicko.....	108
Tab. 13 Matice vazeb specifických cílů MAS Hranicko na SWOT analýzu	110
Tab. 14 Matice vazeb specifických cílů MAS Hranicko na analytickou část SCLLD	133
Tab. 15 Vazba strategických cílů na jednotlivé priority a návazné specifické cíle.....	140
Tab. 16 Struktura priorit, specifických cílů, opatření a aktivit SCLLD MAS Hranicko	142
Tab. 17 Základní přehled Fichí	169
Tab. 18 Stručný přehled Fichí programového rámce MAS-IROP	170
Tab. 19 Oblasti IROP nezařazené do MAS-IROP	170
Tab. 20 Fiche MAS-IROP 01.....	171
Tab. 21 Fiche MAS-IROP 02.....	172
Tab. 22 Fiche MAS-IROP 03.....	174
Tab. 23 Fiche MAS-IROP 04.....	175
Tab. 24 Fiche MAS-IROP 05.....	176
Tab. 25 Fiche MAS-IROP 05.....	177

Tab. 26 Stručný přehled Fichí programového rámce MAS-OPZ.....	180
Tab. 27 Fiche MAS-OPZ 07.....	183
Tab. 28 Fiche MAS-OPZ 08.....	186
Tab. 29 Fiche MAS-OPZ 09.....	190
Tab. 30 Fiche MAS-OPZ 10.....	192
Tab. 31 Stručný přehled Fichí programového rámce MAS-OPZ.....	197
Tab. 32 Články PRV nezařazené do MAS-PRV	198
Tab. 33 Fiche MAS-PRV 11.....	198
Tab. 34 Fiche MAS-PRV 12.....	200
Tab. 35 Fiche MAS-PRV 13.....	201
Tab. 36 Fiche MAS-PRV 14.....	202
Tab. 37 Fiche MAS-PRV 15.....	204
Tab. 38 Fiche MAS-PRV 16.....	206
Tab. 39 Sada sledovaných indikátorů SCLLD MAS Hranicko.....	208
Tab. 40 Grafické znázornění struktury programových rámců / Fichí SCLLD a vazeb na SC SCLLD.....	210
Tab. 41 Integrovaný přístup napříč programovými rámci SCLLD	212
Tab. 42 Vliv programových rámců SCLLD MAS Hranicko na horizontální témata	216
Tab. 43 Plán aktivit v procesu přípravy výzvy.....	222
Tab. 44 Plán aktivit během trvání výzvy.....	222
Tab. 45 Plán aktivit v procesu kontroly žádostí o dotaci	223
Tab. 46 Plán aktivit v procesu hodnocení a výběru projektů	225
Tab. 47 Plán aktivit při administraci a monitoringu projektů.....	226
Tab. 48 Plánovaná personální kapacita managementu MAS v průběhu realizace SCLLD	229
Tab. 49 Přehled projektových námětů projektů spolupráce.....	237
Tab. 50 Harmonogram evaluace v rámci realizace SCLLD	241
Tab. 51 Tabulka e) Rozklad financování Fichí SCLLD po letech.....	244
Tab. 52 Tabulka f) Rozklad financování Programových rámců SCLLD po letech a celkově.....	262
Tab. 53 Tabulka h) Financování podle programů a ESI fondů.....	266
Tab. 54 Tabulka g) Monitorovací indikátory SCLLD MAS Hranicko	267
Tab. 55 Legenda k odůvodnění stanovení hodnot indikátorů.....	270
Tab. 56 Základní údaje o ORP Hranice	272
Tab. 57 Seznam obcí v působnosti MAS Hranicko.....	273
Tab. 58 Přehled jednání pracovních skupin SCLLD a odkazy na materiály	276
Tab. 59 Stupně významnosti rizika.....	279
Tab. 60 Stupnice pro hodnocení pravděpodobnosti výskytu rizika	279
Tab. 61 Stupnice pro hodnocení dopadu rizika	279
Tab. 62 Hodnocení rizik	281
Tab. 63 Vazby jednotlivých rizik na specifické cíle SCLLD	286
Tab. 64 Výskyt stupňů významnosti	288
Tab. 65 Vyhodnocení míry závažnosti vazeb skupin rizik na specifické cíle	290

7. POUŽITÉ ZKRATKY

AOPK	Agentura ochrany přírody a krajiny
BRKO	biologicky rozložitelný komunální odpad
BRO	biologicky rozložitelný odpad
CLLD	komunitně vedený místní rozvoj
CNG	Compressed Natural Gas = stlačený zemní plyn
CTP	Central Trade Park
CZ-AU	Česká republika-Rakouská republika
CZ-PL	Česká republika-Polská republika
ČGS	Česká geologická služba
ČOV	čistírna odpadních vod
ČSAD	Československá silniční automobilová doprava
ČSÚ	Český statistický úřad
DP	Dotační program
DSO	dobrovolný svazek obcí
EC	EuroCity
ESI	Evropský strukturální a investiční fond
EU	Evropská unie
FTE	Full time equivalent = plný přepočtený úvazek
HRA	Hranická rozvojová agentura
IC	InterCity
IDSOK	Integrovaný dopravní systém Olomouckého kraje
IP	investiční priorita
IROP	Integrovaný regionální operační program
IZS	integrováný záchranný systém
JSDH	jednotka sboru dobrovolných hasičů
KPÚ	komplexní pozemkové úpravy
LAU	Local administrative unit = místní správní jednotka
LGD	Localna grupa działania = polsky MAS
LS	lázeňské sanatorium
MAP	místní akční plán vzdělávání
MAS	místní akční skupina
MD	Ministerstvo dopravy
MF	Ministerstvo financí
MHD	městská hromadná doprava
MKZ	městská kulturní zařízení
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MPIN	Metodický pokyn pro využití integrovaných nástrojů v programovém období 2014-2020
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MR	mikroregion
MS2014+	Monitorovací systém evropských fondů pro rozpočtové období 2014–2020
MŠ	mateřská škola
MŠMT	Ministerstvo školství
MV	Ministerstvo vnitra
MVE	malá vodní elektrárna
MZe	Ministerstvo zemědělství
MŽP	Ministerstvo životního prostředí

NC	<i>Numerical controlled = číslicově řízený</i>
NPOV	<i>národní programy v oblasti vod</i>
NPP	<i>národní přírodní památka</i>
NPR	<i>národní přírodní rezervace</i>
NS MAS	<i>Národní síť místních akčních skupin</i>
NS	<i>není stanoven</i>
NUTS	<i>nomenklatura územních statistických jednotek</i>
OK	<i>Olomoucký kraj</i>
OP	<i>operační program</i>
OP D	<i>Operační program Doprava</i>
OP PIK	<i>Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost</i>
OP VVV	<i>Operační program věda, výzkum, vzdělávání</i>
OP Z	<i>Operační program Zaměstnanost</i>
OP ŽP	<i>Operační program Životní prostředí</i>
ORP	<i>obec s rozšířenou působností</i>
PET	<i>Polyethylentereftalát= termoplast</i>
PHO	<i>pásma hygienické ochrany</i>
PO	<i>prioritní osa</i>
POPFK	<i>Program obnovy přirozených funkcí krajiny</i>
PP	<i>přírodní památka</i>
PPK	<i>Program péče o krajinu</i>
PR	<i>přírodní rezervace</i>
PRÚ	<i>Program rozvoje území</i>
PRV	<i>Program rozvoje venkova</i>
PVC	<i>Polyvinylchlorid= umělá hmota</i>
ŘO	<i>Řídicí orgán</i>
SC	<i>specifický cíl</i>
SC	<i>SuperCity</i>
SCLLD	<i>Strategie komunitně vedeného místního rozvoje</i>
SLDB	<i>sčítání lidí domů a bytů</i>
SK	<i>sportovní klub</i>
SLŠ	<i>střední lesnická škola</i>
SO	<i>správní obvod</i>
SOU	<i>střední odborné učiliště</i>
SPL	<i>Strategický plán LEADER</i>
SPOV	<i>Spolek pro obnovu venkova</i>
SV	<i>skupinový vodovod</i>
TJ	<i>tělovýchovná jednota</i>
VaK	<i>vodovody a kanalizace</i>
ÚP	<i>úřad práce</i>
VD	<i>vodní dílo</i>
VPP	<i>veřejně prospěšné práce</i>
VRT	<i>vysokorychlostní trať</i>
z.s.	<i>zapsaný spolek</i>
ZEVO	<i>zařízení pro energetické využití odpadů</i>
ZO	<i>základní organizace</i>
ZŠ	<i>základní škola</i>
ŽÚ	<i>živnostenský úřad</i>

8. ZDROJE A PODKLADY

1. Český statistický úřad – zpracovaná data pro MAS Hranicko
2. Český statistický úřad. Sčítání lidu, domů a bytů [online]. 2014. Dostupné z: <http://www.scitani.cz/>
3. Denik.cz. Kvalifikované síly shánějí firmy na Přerovsku marně. [online]. 12. 4. 2007. Dostupné z: http://hranicky.denik.cz/zpravy_region/kvalifikace_prerov20070412.html
4. Ekotoxa s.r.o. Územně analytické podklady obcí SO ORP Hranice [online]. 2012. Dostupné z: <http://www.mesto-hranice.cz/cs/mapa-hranic/uzemne-analyticke-podklady/uzemne-analyticke-podklady-orp-hranice-2012.html>
5. Hranická rozvojová agentura. 2014 [cit. 2014-28-08]. Dostupné z: <http://www.regionhranicko.cz/hranicka-rozvojova-agentura>
6. Kapková, Kateřina. Krize trápí firmy v Hranicích. Denik.cz [online]. 9. 1. 2009. Dostupné z: http://hranicky.denik.cz/zpravy_region/krize-trapi-firmy-v-hranicich20090109.html
7. Kopecký, František. Souhrnná zpráva z dotazníkového řešení mezi podnikateli regionu Hranicko. 2013.
8. Kopecký, František; Škrobánková, Michaela. Vyhodnocení dotazníku „Provozovatelé služeb a atraktivit v cestovním ruchu. 2013.
9. Kopecký, František; Vlasák, Jakub. Souhrnná zpráva z dotazníkového řešení mezi obyvateli regionu Hranicko. 2013.
10. Mašlaň, Pavel. Nová firma v hranickém CTParku má dát práci 250 lidem. In: Denik.cz [online]. Dostupné z: http://hranicky.denik.cz/zpravy_region/novy-najemce-hranickeho-ctparku-ma-dat-praci-250-lidem-20121220.html
11. Město Hranice. Čisté ovzduší pro Moravskou bránu in: Ovzduší, jeho ochrana [online]. 2014 [cit. 2014-08-29]. Dostupné z: <http://www.mesto-hranice.cz/cs/zivotni-prostredi/ovzdusi-jeho-ochrana/ciste-ovzdusi-pro-moravskou-branu>
12. Město Hranice. Komunální a jiný odpad in: Životní prostředí [online]. 2014 [cit. 2014-08-29]. Dostupné z: <http://www.mesto-hranice.cz/cs/zivotni-prostredi/komunalni-a-jiny-odpad>
13. Město Hranice. Manuál pro smogovou situaci in: Ovzduší, jeho ochrana [online]. 2014 [cit. 2014-08-29]. Dostupné z: <http://www.mesto-hranice.cz/cs/zivotni-prostredi/ovzdusi-jeho-ochrana/manual-pro-smogovou-situaci-v-hranicich.html>
14. Mikroregion Hranicko. 2014 [cit. 2014-28-08]. Dostupné z: <http://www.regionhranicko.cz/mikroregion-hranicko>
15. Ministerstvo zemědělství. Zdroj pitné vody in: Voda [online]. 2014 [cit. 2014-08-29]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/voda/aplikace/zdroje-pitne-vody.html>
16. Necid, Jiří; Juračka, Vladimír. Hranice: Malý průvodce městem a okolím. 1. vydání. Hranice: MIJOKA Hranice, s.r.o., 1995. 208 s.
17. Olomoucký kraj. Plán rozvoje vodovodů a kanalizací. [online]. 2014 [cit. 2014-08-29]. Dostupné z: <http://mapy.kr-olomoucky.cz/prvk/>
18. Pjentak, Martin. Hranicko má nejnižší nezaměstnanost. Denik.cz [online]. 13. 2. 2008. Dostupné z: http://hranicky.denik.cz/zpravy_region/nezamestnanost-leden-hranicko20080213.html
19. Poláková-Uvířová, Petra. Na firmy dolehla krize. Denik.cz [online]. 12. 11. 2008. Dostupné z: http://hranicky.denik.cz/zpravy_region/na-firmy-dolehla-krize-hranice20081121.html

20. Rozvojové partnerství Regionu Hranicko. 2014 [cit. 2014-28-08]. Dostupné z:
<http://www.regionhranicko.cz/rozvojove-partnerstvi-regionu-hranicko>
21. Ředitelství silnic a dálnic ČR. Celostátní sčítání dopravy [online]. 2010. Dostupné z:
<http://scitani2010.rsd.cz/pages/informations/default.aspx>
22. Střední průmyslová škola Hranice. Historie SOUS. [online]. 2013 [cit. 2013-04-05]. Dostupné z:
<http://www.sps.hranet.cz/index.php?name=Sections&req=viewarticle&artid=3&page=1&xix=11>
23. Střední průmyslová škola Hranice. Historie SPŠ. [online]. 2013 [cit. 2013-04-05]. Dostupné z:
<http://www.sps.hranet.cz/index.php?name=Sections&req=viewarticle&artid=38&page=1&xix=10>
24. Trejbal, Jan; Čermák, Aleš. Základní mezioborová studie Identifikace potenciálu území: Olomoucký kraj - Hranice.
25. Václavík, Tomáš. Dopady celosvětové ekonomické krize na průmyslové podniky v SO ORP Hranice. Brno: Mendelova Univerzita v Brně, 2013.
26. Voženílek, Vít a kol. Hranicko: atlas rozvoje mikroregionu. 1. vydání. Olomouc: Univerzita Palackého v Olmouci, 2008. ISBN 978-80-244-1696-0. 174 s.
27. Zeman, Jakub. Nezaměstnanost v Hranicích trhá rekordy. Denik.cz [online]. 7. 1. 2011. Dostupné z:
http://hranicky.denik.cz/zpravy_region/nezamestnanost-v-hranicich-trha-rekordy20110105.html

